C 5080

Letnisko Brackie w Jastrzębie-Zdroju.

SPRAWOZDANIE
SPÓŁKI BRACKIEJ
w Tarnowskich Górach
za lata
1923, 1924, 1925.

TŁOCZONO W DRUKARNI SPÓŁKI BRACKIEJ W TARN. GÓRACH.

– Zu A. 4658 –

Sprawozdanie

Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach za lata 1923, 1924 i 1925.

Od wydania pierwszego sprawozdania z działalności Spółki Brackiej, za czas od 1. lipca do 31. grudnia 1922 r., upłynęły przeszło 3 lata. Okoliczności, związane z kilkakrotną zmianą środka płatniczego, wskazywały, aby odczekać dla uzyskania lepszego poglądu na rozwój naszej instytucji z sprawozdaniem chwili ustabilizowania się stosunków gospodarczych. W miesiącach styczniu i lutym 1923 papierowa marka niemiecka była jedynym ustawowym środkiem płatniczym, od dnia 1. marca 1923 r. obowiązywała obok marki niemieckiej także polska marka, jako drugi ustawowy środek płatniczy, od 1. listopada 1923 r. obowiązywała jedynie marka polska, w miejsce której wstąpił ostatecznie od dnia 1. maja 1924 r. złoty.

Aby podać rzeczywisty stan majątkowy Spółki Brackiej, staraliśmy się stworzyć podłoże dla jego obliczenia, gdyż z powodu kilkakrotniej zmiany środka płatniczego i podczas dewaluacji pieniądza nie było możności, oprzeć tych dat na stałych zasadach. Lecz już w drugiej połowie roku 1925 wartość złotego ponownie rozpoczęła wahać się, a to spowodowało ponowną zmianę w ujęciu kwestyj majątkowych.

Po zaprowadzeniu złotego Spółka Bracka przystąpiła zaraz do stworzenia podstaw statutowych dla ustalenia świadczeń tak kasy chorych, jak przedewszystkiem kasy pensyjnej, początkowo tylko dorywczo przez uchwały Zarządu.

Od połowy roku 1924 prowadzono w łonie Spółki Brackiej narady nad ustaleniem nowego statutu, który uchwalono jednakże dopiero na Walnem Zebraniu w dniu 28. lutego 1925 r., przez niego dając ubezpieczonym realne podstawy nabytych praw i świadczeń, zaś Spółce Brackiej stałą podstawę dla gospodarki.

Dalszy moment, który Zarząd zmuszał do coraz to dalszego zwlekania, nawet jeszcze przy wydaniu niniejszego sprawozdania, jest niezałatwiona kwestja podziału majątkowego dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein, którego prawną następczynią jest Spółka Bracka.

Własność tę, znajdującą się w zarządzaniu przez Spółkę Bracką, należało wyodrębnić z całokształtu absolutnego majątku, a ponieważ zapisy w księgach przeglądu majątkowego nie dawały wystarczających podstaw do ustalenia zmian tego majątku ruchomego i nieruchomego, należało stworzyć te podstawy, mianowicie odnośnie do inwestycyj, dokonanych w czasie inflacji i zmiany pieniądza. Należało przeprowadzić więc wpierw dokładne obliczenia, oparte na rzeczonych i trwałych podwalinach.

Wszystkie te prace wymagały nadzwyczaj dużo wysiłku, zabierały bardzo dużo czasu, bo dopiero pod koniec roku 1924 było możliwem, rozpocząć rozpatrywanie tej sprawy wstecz za czas od roku 1918, od początku dewaluacji pieniądza niemieckiego.

Jeżeli wydajemy teraz dopiero sprawozdania za lata 1923, 1924 i 1925, przyczynił się do tego opóźnienia też nadmiar pracy naszych urzędników, obarczonych bieżącem urzędowaniem, utrudnionem częstokrotną zmianą statutowych świadczeń.

Przy tem drugiem sprawozdaniu Spółki Brackiej kładliśmy przedewszystkiem wagę na ujęcia materjału organizacyjnego, mianowicie przy kasie chorych, ruchu ubezpieczonych i chorych, zaś przy kasie pensyjnej, wzrostu rencistów i rozmiaru świadczeń.

Tarnowskie Góry w czerwcu 1927 r.

Zarząd Spółki Brackiej

Ciszewski
przewodniczący.

Administracja

Czapla
dyrektor.

Bz 57632
217803 III 1923/1924/1925
C-5080

Biblioteka Uniwersytecka 5,-
2011-05-26

Górnośląski Związek Przemysłowców Górniczo-Hutniczych Z. Z.
w Katowicach.
Bibljoteka
16-6

Słowa wstępne.

Liczba osób, zatrudnionych na zakładach brackich, ubezpieczonych w Spółce Brackiej, wynosiła:

	przy kasie chorych		przy kasie pensyjnej	
	w początku roku	pod koniec roku	w początku roku	pod koniec roku
1923	167 688	169 171	134 900	141 653
1924	169 171	113 267	141 653	97 707
1925	113 267	88 308	97 707	76 806

rok	stan kasy w	dochody, wydatki	w kasie chorych	w kasie pensyjnej	razem	wobec tego nadwyżka	wobec tego niedobór
1923	M. n.	dochody	2 080 310 200 799 597,—	7 513 216 868 761,—	2 087 823 417 668 358,—	194 583 960 604 439,—	
„	„	wydatki	1 844 294 177 550 277,—	48 945 279 513 642,—	1 893 239 457 063 919,—		
„	M. p.	dochody	1 233 957 885 115,—	146 163 533 103,—	1 380 121 418 218,—	819 298 278 698,—	
„	„	wydatki	505 011 547 737,—	55 811 591 783,—	560 823 139 520,—		
1924	zł	dochody	18 474 008,87	15 328 906,—	33 802 914,87	15 645 345,76	
„	„	wydatki	11 432 399,89	6 725 169,22	18 157 569,11		
1925	„	dochody	9 370 466,91	14 720 057,13	24 090 524,04		— 1 168 740,08
„	„	wydatki	10 536 322,87	14 722 941,25	25 259 264,12		

Majątek w gotówce wynosił:

pod koniec roku 1924	przy kasie chorych	7 446 579,16 zł
	„ kasie pensyjnej	8 653 932,30 zł
pod koniec roku 1925	„ kasie chorych	6 280 723,20 zł
	„ kasie pensyjnej	8 651 048,18 zł

Przegląd majątku, należącego do niepodzielonej masy majątkowej dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein, znajdującego się w zarządzeniu przez Spółkę Bracką, jest uwidoczniony w tabeli I. Wartość tego majątku ruchomego i nieruchomego, stwierdzona na koniec roku 1923, po przeliczeniu zmian zaksiążkowanych w czasie inflacji pieniędzy w różnych walutach, na złote złote, wynosiła

przy kasie chorych:	inwentarz ruchomy . .	849 673,45 zł zł	
„ kasie pensyjnej:	inwentarz ruchomy . .	1 419 285,05 zł zł	
	grunta	1 045 137,52 zł zł	
	budynki i maszyny . .	11 157 524,97 zł zł	
	razem .	14 471 620,99 zł zł	

Wobec tego stanu przyrost, względnie ubytek majątku ruchomego i nieruchomego wynosił:

w 1924 r. ubytek . — **120 713,98** zł zł
w 1925 r. przyrost . + 162 875,14 zł zł

Ubytek majątku w roku 1924 powstał z powodu odpisów amortyzacyjnych przy nieruchomościach.

Rencistów było:	inwalidów	wdów	sierot
w końcu roku 1923	10 602	14 390	16 577
„ „ „ 1924	14 713	14 725	15 665
„ „ „ 1925	17 913	15 042	16 369

Okres przeciętny pobierania rent wynosił u osób, zmarłych w ciągu lat sprawozdawczych, względnie u sierot, u których prawo to wygasło z dojściem do wieku statutowego

w roku	przy inwalidach zwyczajnych	przy inwalidach wypadkowych	przy wdowach zwyczajnych	przy wdowach wypadkowych	przy zmarłych	przy sierotach
	lat		lat		lat	lat
1923	11,5	18,1	14,9	17,5	3,8	6,8
1924	12,7	17,8	13,7	16,8	4,0	6,9
1925	10,2	18,0	15,5	18,5	5,1	7,0

Osób, uprawnionych do kuracji na koszt Spółki Brackiej, liczono przy urzędowem brackiem liczeniu

	członków nieżonatych	żonatych członków, inwalidów, wdów i pełnych sierot	żon członków i inwalidów	dzieci członków inwalidów, wdów i półsierot	razem
w dniu 15. listopada 1922 r.	74 582	98 840	81 999	176 091	431 512
w dniu 1. maja 1925 r.	36 128	96 514	76 145	166 548	375 335

W lecznicy w Królewskiej Hucie przebudowano stary pawilon na klinikę dla kobiet i obłożono ją w marcu 1923 r. W ciągu roku 1924 odrestaurowano zupełnie zniszczone podczas ruchawki plebiscytowej letnisko brackie w Goczałkowicach, a po zaopatrzeniu w nowe urządzenie oddano je do użytku kuracjuszy letnich w roku 1925.

W ubikacjach kliniki ocznej w Katowicach założono składnicę sanitarną i aptekę szpitalną dla lecznicy katowickiej, w głównym budynku tej lecznicy urządzono laboratorjum bakterjologiczne, w którem wykonuje się analizy także dla innych instytucyj społecznych i osób prywatnych,

I. Organizacja i Administracja Spółki Brackiej.

1. Walne Zebranie.

Po uchwaleniu V dodatku do statutu dawnego Oberschlesischer Knappschafstverein z dnia 30. października 1912 r., na pierwszem Walnem Zebraniu Spółki Brackiej w dniu 28. października 1922 r., nastąpił czasokres, który z powodu kilkakrotnej zmiany środka płatniczego i stałej dewaluacji pieniądza nie pozwolił na stałe unormowanie świadczeń materjalnych przez statutowe postanowienia.

Aż do zaprowadzenia złotego, Zarząd Spółki Brackiej musiał zmieniać świadczenia, aby je dostosować do rzeczywistych zarobków i do wymogów życiowych. Nie zawsze udało się to, gdyż dewaluacja pieniądza postępowała czasowo tak szybko, że już kilka dni po powzięciu uchwały była ona nieaktualną.

Gdy z początkiem roku 1924 nastąpiła stabilizacja marki polskiej, Zarząd Spółki Brackiej poczynił zabiegi, aby zapewnić Spółce Brackiej podstawy materjalne, a ubezpieczonym odpowiednie świadczenia. Już w styczniu 1924 r. uchwalono składki bardzo wysokie, sanowano tem już w ciągu pierwszych cztery miesięcy całą naszą gospodarkę, bo nazbierano poważne rezerwy, tak przy kasie chorych jak przy kasie pensyjnej. Robotnik, wtenczas dobrze zarobkujący, zgodził się chętnie na tak poważne potrącenia, które umożliwiły Zarządowi niebawem przystąpienie do uregulowania kwestji świadczeń pensyjnych.

W maju 1924 r., gdy zaprowadzono złotego polskiego, jako stabilizowany środek płatniczy, Zarząd Spółki Brackiej na swem posiedzeniu w lecznicy brackiej w Knurowie w dniu 15. maja ustalił świadczenia i podstawy późniejszego ostatecznego ugruntowania Spółki Brackiej. Nowe świadczenia wypłacano począwszy od 1. czerwca 1924 r.

Od połowy roku 1924 przystąpiono do intenzywnego opracowania nowego statutu, który miał być zastosowany do zmian tak ustawodawstwa, jak i innych ogólnych warunków, wywołanych przez zmianę suwerenności na Górnym Śląsku. W licznych, kilka miesięcy trwających posiedzeniach komisyj, składającej się z członków zarządu, naddyrektora górniczego J. Deferta, Dr. J. Zagórowskiego, naddyrektora F. Jüngsta, starszych brackich A. Pysznego, A. Żydka, L. Theimerta, oraz urzędników admini-

stracji obradowano nad projektem statutu, nie ukończono go jednakże przed upływem roku 1924 i za zgodą Wyższego Urzędu Górniczego Zarząd postanowił, zwołać Walne Zebranie, które statutowo winno było się odbyć już pod koniec roku 1924, dopiero na dzień 28. lutego 1925 r.

Walne Zebranie przyjęło przedłożony przez Zarząd projekt statutu, z małemi zmianami. Po zatwierdzeniu przez Wyższy Urząd Górniczy statut wszedł w życie z dniem 1. kwietnia 1925 r. Administracja Spółki Brackiej wydała ten statut własnym nakładem w 120.000 egzemplarzach, gdyż wedle jego postanowień każdy ubezpieczony ma prawo otrzymać jeden egzemplarz.

Podnieść należy doniosłość stworzenie tego polskiego statutu, nie tylko pod względem narodowym, ale także pod względem położenia kamienia węgielnego dla przyszłego rozwoju ubezpieczenia brackiego.

Ponieważ pewne postanowienia nowege statutu wywołały krytykę, zażądano ze strony ubezpieczonych, zwołania Nadzwyczajnego Wanego Zebrania, które też odbyło się w dniu 26. sierpnia 1925 r., lecz przyniosło tylko zmianę w § 60 ust. 4 przez posunięcie 5 stopnia zarobkowego kasy chorych do V klasy członkostwa przy kasie pensyjnej; pozatem dokonano tylko jeszcze uzupełniających wyborów do Zarządu.

Najważniejsze zmiany postanowień nowego statutu w porównaniu do dawniejszych poruszymy przy określeniu świadczeń.

2. Zarząd.

Zarząd składał się w czasie od 28. października 1922 r. aż do 27. lutego 1925 r. z następujących członków:

a) członkowie zwyczajni:

1. naddyrektor górniczy Jerzy Defert, Michałkowice, przewodniczący,
2. nadradca górniczy Tadeusz Czapla, dyrektor Spółki Brackiej, Tarnowskie Góry. pierwszy zastępca przewodniczącego,
3. naddyrektor górniczy Fryderyk Jüngst, Załęże, drugi zastępca przewodniczącego,
4. Dr. Juljan Zagórowski, Królewska Huta,
5. naddyrektor górniczy Ernest Pietsch, Siemianowice,
6. „ „ Henryk Niedner, Karłuszowiec,
7. starszy bracki Leopold Theimert, Królewska Huta,
8. „ „ Karol Szymik, Niedobczyce,
9. „ „ Augustyn Żydek, Załęże,
10. „ „ Karol Drenda, Chorzów,
11. „ „ Andrzej Pyszny, Bielszowice.

b) pierwsi zastępcy członków Zarządu:

1. naddyrektor kopalni Dr. Teodor Lange, Ruda,
2. radca górniczy Arno v. Oheimb, Świętochłowice,
3. dyrektor kopalni Maurycy Edelmann, Katowice,
4. „ „ Jerzy Jüngels, Chebzie,
5. Dr. Jan Ploch, Katowice,
6. starszy bracki Leopold Dziadek, Łagiewniki,
7. „ „ Franciszek Motyka, kopalnia Szarloty,
8. „ „ Karol Kulik, Królewska Huta,
9. „ „ Józef Mularczyk, Kamień,
10. „ „ Franciszek Wolny, Załęże.

c) drudzy zastępcy członków Zarządu:

1. dyrektor kopalni Alfred Meyer, Nowy Bytom,
2. Dr. Józef Goroll, Chebzie,
3. dyrektor kopalni Karol Forneberg, Lipiny,
4. generalny dyrektor Franciszek Neuman, kopalnia Szarloty,
5. dyrekor kopalni Adolf Miksch, Łagiewniki,

6. starszy bracki Franciszek Nawrat, Chorzów,
7. „ „ Jan Urbanek, Pszów,
8. „ „ Paweł Ligoń, Królewska Huta,
9. „ „ Piotr Majowski, Królewska Huta,
10. „ „ Piotr Sowa, Królewska Huta.

Wedle międzypaństwowej umowy o podziale dawnego Oberschlesischer Knapschaftsverein z dnia 26. sierpnia 1922 r. (art. 31 ust. 3) zamianował Rząd reskryptem z dnia 23. grudnia 1924 r. L. G. A 2766 jako 11-go członka Zarządu Spółki Brackiej w charakterze pełnomocnika Rządu, pana inżyniera Włodzimierza Hanasiewicza, naczelnika Okręgowego Urzędu Górniczego w Tarnowskich Górach.

Z dotychczasowych członków Zarządu Spółki Brackiej wystąpili w roku 1924,

a) zwyczajni członkowie:
1. naddyrektor górniczy Jerzy Defert, Michałkowice,
2. Dr. Juljan Zagórowski, Królewska Huta,
3. naddyrektor górniczy Henryk Niedner, Karłuszowiec,
4. starszy bracki Karol Drenda, Chorzów,

b) pierwsi zastępcy:
1. dyrektor górniczy Jerzy Jüngels, Chebzie,
2. starszy bracki Leopold Dziadek, Łagiewniki,
3. „ „ Franciszek Wolny, Załęże,

c) drudzy zastępcy:
1. Dr. Józef Goroll, Chebzie,
2. dyrektor górniczy Adolf Miksch, Łagiewniki,
3. starszy bracki Piotr Majowski, Królewska Huta,
4. „ „ Franciszek Nawrat, Chorzów.

Naddyrektor górniczy Niedner został przeniesiony w stan spoczynku, starszy bracki Drenda wystąpił z zatrudnienia, uzasadniającego jego wybieralność, reszta członków Zarządu wystąpiła wskutek wylosowania na końcu roku 1924.

Nowy i dopełniający wybór członków Zarządu nastąpił na Walnem Zebraniu w dniu 28. lutego 1925 r.

Wybrani zostali

a) z grona pracodawców,

na zwyczajnych członków:

naddyrektor Jerzy Defert, Michałkowice,
Dr. Juljan Zagórowski, Królewska Huta,
dyrektor Günter Falkenhan, Karłuszowiec,

na pierwszych zastępców:

dyrektor Jerzy Jüngels, Chebzie,

na drugich zastępców:

dyrektor Dr. Józef Goroll, Chebzie,
„ Adolf Miksch, Łagiewniki,

b) z grona pracobiorców,

na zwyczajnych członków:

starszy bracki Józef Mularczyk, (dotychczas drugi zastępca) Kamień,

na pierwszych zastępców:

starszy bracki Leopold Dziadek, Łagiewniki,
„ „ Franciszek Kubocz, Królewska Huta,
„ „ Jan Poloczek, Załęzka Hałda,

na drugich zastępców:

starszy bracki Franciszek Nawrat, Chorzów,
„ „ Piotr Majowski, Królewska Huta.

Zarząd składał się przeto, począwszy od 28. lutego 1925 r., z następujących członków:

A. Członkowie zwyczajni:

a) jako pełnomocnik Rządu:
inżynier Włodzimierz Hanasiewicz, naczelnik Okręgowego Urzędu Górniczego w Tarnowskich Górach,

b) jako przedstawiciele posiadaczy zakładów:
1. naddyrektor górniczy Jerzy Defert, Michałkowice, przewodniczący,
2. „ „ Ernest Pietsch, Siemianowice,
3. „ „ Fryderyk Jüngst, Załęże,
4. Dr. Juljan Zagórowski, Królewska Huta, pierwszy zastępca przewodniczącego,
5. asesor górniczy Günter Falkenhan, Karłuszowiec,

c) jako przedstawiciele członków:
1. starszy bracki Leopold Theimert, Królewska Huta,
2. „ „ Augustyn Żydek, Załęże,
3. „ „ Karol Szymik, Niedobczyce,
4. „ „ Andrzej Pyszny, Bielszowice,
5. „ „ Józef Mularczyk, Kamień.

B. Pierwsi zastępcy:

a) z grupy posiadaczy zakładów:
1. dyrektor kopalni Dr. Teodor Lange, Ruda,
2. „ „ Jerzy Jüngels, Chebzie,
3. „ „ Maurycy Edelmann, Katowice,
4. radca górniczy Arno v. Oheimb, Świętochłowice,
5. Dr. Jan Ploch, Katowice,

b) z grupy starszych brackich:
1. starszy bracki Karol Kulik, Królewska Huta,
2. „ „ Leopold Dziadek, Łagiewniki,
3. „ „ Franciszek Motyka, kopalnia Szarloty,
4. „ „ Jan Poloczek, Załęzka Hałda,
5. „ „ Franciszek Kubocz, Królewska Huta.

C. Drudzy zastępcy:

a) z grupy posiadaczy zakładów:
1. dyrektor kopalni Alfred Meyer, Nowy Bytom,
2. „ „ Dr. Józef Goroll, Chebzie,
3. „ „ Adolf Miksch, Łagiewniki,
4. „ generalny Franciszek Neuman, Rydułtowy,
5. „ kopalni Karol Forneberg, Lipiny,

b) z grupy starszych brackich:
1. starszy bracki Paweł Ligoń, Królewska Huta,
2. „ „ Piotr Sowa, Królewska Huta,
3. „ „ Jan Urbanek, Pszów,
4. „ „ Piotr Majowski, Królewska Huta,
5. „ „ Franciszek Nawrat, Chorzów.

Wybór Zarządu w powyższym składzie miał obowiązywać zasadniczo do końca roku 1926. Ponieważ jednakże wystąpili

a) pan radca górniczy Arno v. Oheimb i pan dyrektor kopalni Karol Forneberg po wejściu w życie nowego statutu wskutek nieposiadania obywatelstwa polskiego,

b) pan dyrektor generalny Franciszek Neuman wskutek złożenia stanowiska służbowego,

c) starszy bracki Andrzej Pyszny wskutek upływu czasokresu wyborczego,

dokonano na Nadzwyczajnem Walnem Zebraniu, w dniu 29. sierpnia 1925 r. dopełniających wyborów Zarządu i wybrano

a) w miejsce radcy górniczego v. Oheimb, dyrektora Antoniego Kamieńskiego, Strzybnica,
b) „ „ dyrektora Forneberga, dyrektora Józefa Urbanowicza, Czerwionka,
c) „ „ „ generalnego Neumana, dyrektora Tadeusza Stadnikiewicza, Katowice,
d) „ „ starszego brackiego Pysznego, starszego brackiego Jana Poloczka, Załęzka Hałda,
e) „ „ „ „ Poloczka, „ „ Teodora Stolarczyka, Ligota Pszczyńska.

Wedle przepisu § 55 ustępu 1 ustawy o bractwach górniczych i § 95 ustępu 1 nowego statutu Zarząd udzielił pełnomocnictwa do zastępowania Spółki Brackiej na zewnątrz na przeprowadzenie spraw sądowych i notarjalnych panu przewodniczącemu Zarządu Defertowi, Dr. Zagórowskiemu, dyrektorowi Czapli, lecz zawsze dwom wymienionym łącznie.

W roku **1923** odbyto 13 posiedzeń Zarządu i 4 posiedzeń Komisyj Zarządu, w roku **1924** 13 posiedzeń Zarządu i 3 posiedzień Komisyj Zarządu, w roku **1925** 11 posiedzeń Zarządu i 12 posiedzeń Komisyj Zarządu.

W posiedzeniach brał udział jako komisarz Wyższego Urzędu Górniczego pan Dr. A. Benisz, w jego zastępstwie pan nadradca górniczy Noakowski.

Na posiedzeniach załatwiano sprawy ustalania świadczeń i składek, przedewszystkiem w czasach inflacji, pozatem kwestje personalne i gospodarcze, utrwalano je w pisemnych protokołach.

Na dziedzinie lecznictwa podjęto już z początkiem roku 1923 energiczną akcję walki z gruźlicą, która po wojnie światowej nadzwyczaj zaczęła grasować. Kilkakrotne zmiany sióstr-opiekunek nie zawsze pozwalały na szeroką opiekę nad gruźlicznie chorymi, w dawniejszych rozmiarach i we wszystkich miejscowościach. Zarząd zajmował się na swoich posiedzeniach tą kwestją, i zdołał uzupełnić z czasem całą sieć opiekuńczą przeciwgruźliczą. Według dotychczasowych zasad uważano celem energicznej profilaktycznej walki z gruźlicą jako najważniejsze poczynanie, stwierdzenie osób, chorujących na gruźlicę. Dlatego też lekarze braccy, przedewszystkiem okręgowi, mieli zlecenie, powiadomienia administracji i sióstr opiekuńczych o skonstatowaniu gruźlicy. Na koszt Spółki Brackiej odkażano mieszkania takich chorych, niebezpieczne dla współmieszkających, gruźlicznie chorym żonom i dzieciom ubezpieczonych udzielano bezpłatnych środków, leczniczych i wzmacniających, o ile zachodziła potrzeba wypożyczano łóżek z lecznic, udzielano spluwaczek, poduszek gumowych i t. d. Usiłowania, aby utworzyć towarzystwo dla walki z gruźlicą, nie udały się, zato Czerwony Krzyż utworzył specjalną sekcję dla zwalczania tej choroby, którą wspomagaliśmy finansowo w miarę możności. Lekarze braccy zarządzali przy otwartej gruźlicy, bezzwłoczne ulokowanie wszystkich chorych w lecznicach, dla żon i dzieci utworzono specjalne oddziały w lecznicach w Orzeszu i w Knurowie, a w specjalnych wypadkach wysyłano je też do zakładu przeciwgruźliczego w Wodzisławiu. Zabiegi te, połączone dla Spółki Brackiej z wielkiemi wydatkami, przyczyniły się w dalekiej mierze do zatamowania rozpowszechniania się tej straszliwej choroby wśród ludności górniczej na Górnym Śląsku.

---

3. Główna Administracja w Tarnowskich Górach.

W administracji głównej było zatrudnionych w dniu 31. grudnia

	1923	1924	1925
dyrektor	1	1	1
w oddziale kasy chorych:			
inspektor	1	1	1
aptekarz	1	1	1

	1923	1924	1925
kierowników biur	2	1	1
nadsekretarzy	5	5	4
sekretarzy	11	11	11
pomocników biurowych	18	17	12
pomocniczek „	8	6	4
w oddziale kasy pensyjnej:			
inspektor	1	1	1
kierownik biur	—	1	1
nadsekretarzy	5	6	8
sekretarzy	10	13	18
pomocników biurowych	28	29	40
pomocniczek „	21	20	15
w oddziale przyjęcia i statystyce:			
matematyk	1	1	1
nadsekretarzy	6	7	7
sekretarzy	11	11	6
pomocników biurowych	28	26	17
pomocniczek „	16	15	5
w oddziale pomocy połogowej:			
kierownik biur	1	1	1
sekretarzy	2	2	2
pomocników biurowych	5	4	3
pomocniczek „	9	8	4
w oddziale kontroli składek:			
inspektor	1	1	1
kierownik biur	1	1	1
nadsekretarzy	6	6	5
sekretarzy	9	8	5
pomocników biurowych	21	20	10
pomocniczek „	6	6	4
w oddziale rachunkowym:			
nadsekretarzy	10	9	8
sekretarzy	3	4	4
pomocników biurowych	13	12	8
pomocniczek „	5	3	3
w oddziale personalnym:			
nadsekretarzy	2	1	1
sekretarzy	1	2	1
w kasie:			
rendant	1	1	1
kontroler	1	1	1
nadsekretarz	1	1	1
sekretarz	1	1	1
pomocników biurowych	6	6	5
pomocniczek „	4	4	3
w biurze rewizyjnem:			
nadrewizor	1	1	1
nadsekretarzy	1	1	2
pomocników biurowych	6	6	4

	1923	1924	1925
w oddziale budowlanym i maszynowym:			
kierownik budowlany	1	1	1
inżynier	1	1	1
kierownik biur	1	1	1
nadsekretarz	1	1	1
sekretarz	—	1	1
budowniczy	1	1	1
technik maszynowy	1	1	1
pomocników biurowych	6	5	4
pomocniczka biurowa	1	1	1
w oddziale gospodarczym:			
kierownik biur	1	1	1
sekretarzy	3	3	3
pomocników biurowych	5	5	5
w głównej kancelarji:			
nadsekretarz	1	1	—
sekretarzy	—	—	1
urzędniczek	1	2	2
pomocników biurowych	3	2	2
pomocniczek „	10	10	6
razem:	328	320	266
innych funkcjonarjuszy (w drukarni, introligatorni, warsztacie, szwalni, przy zeszywaniu akt, portjer, palacz, szofer, malarze i t. p.)	44	42	44
innych funkcjonarjuszek	27	23	27
razem:	71	65	71

W roku 1923 wystąpili ze służby brackiej na własne życzenie:
kierownik biura Kapuściok, nadsekretarze Kawecki i Casper.

Sekretarze Spałek, Groeger i Ozimek zostali mianowani nadsekretarzami, pomocnicy biurowi Łukoszczyk, Kowolik, Fiszer i Straszek sekretarzami.

W dniu 31. marca 1924 radca budowlany Spiller opuścił swe stanowisko. W jego miejsce wstąpił jako kierownik oddziału budowlanego i gospodarczego od 1. kwietnia 1924 r. w charakterze nadinżyniera, inżynier wojewódzki Fryderyk Sadowski z Cieszyna.

W roku 1924 pomocnicy biurowi Harazim, Borek, Wojcik, Płonka zostali mianowani sekretarzami.

W roku 1925 zwolniono ze służby Spółki Brackiej starszego sekretarza Calova i Jędrzejewskiego, sekretarza Szeję przeniesiono na zastępstwo administratora w Knurowie, zaś sekretarza Blochela do administracji lecznicy przeciwgruźliczej w Wodzisławiu.

Dzienniki z 13 rejestratur wykazują

w roku	1923	1924	1925
wpływów	306 976	317 626	355 203
przeciętnie na dzień roboczy	1 023	1 058	1 184
Z tych wpływów dotyczyło:			
wykazów badań członków, nowo przyjętych do kasy pensyjnej	16 933	6 364	3 587
metryk urodzień „ „ „ „ „ „	16 933	6364	3 587
wniosków o ponowne przyjęcie byłych członków do kasy pensyjnej	1 323	730	462
wykazów osób, przejętych z innych kas brackich	4 054	4 475	799

	1923	1924	1925
wniosków osób przekazanych do innych kas brackich	4 969	4 626	4 780
zmian zaszłych w stanie rodziny czynnych członków kasy pensyjnej .	384	255	275
wniosków o płacenie uznaniówek	680	1 322	2 991
„ o zwrot składek	479	559	412
doniesień o ponownem przyjęciu członków do leczenia	302	399	593
„ o zwolnieniu osób niewyleczonych	201	155	141
udzielania zapomóg w nadzwyczajnych wypadkach z kasy chorych .	2 609	2 444	2 530
„ „ „ „ „ „ „ pensyjnej .	388	361	758
wdrożenia leczenia przez kasę chorych Spółki Brackiej	1 779	1 802	1 832
„ „ przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych . . .	107	245	420
utraty lub ograniczenia wsparcia chorego (sporne sprawy kasy chorych)	3	5	10
spóźnionych zgłoszeń do kuracji	88	445	1 059
udzielania pomocy połogowej dla nieubezpieczonych osób z rodziny członków kasy chorych . . .	18 909	18 797	13 953
„ „ „ „ członkiń	335	275	143
wniosków o leczenie osób umysłowo chorych	74	50	49
udzielania pogrzebowego dla żon i dzieci	6 008	5 149	3 906
	(648 kobiet	566 kobiet	401 kobiet)
	(5 360 dzieci	4 583 dzieci	3 505 dzieci)
jednorazowych nadzwyczajnych wsparć z kasy chorych . . .	575	767	1 498
doniesień o poszkodowaniu kasy z winy członka (§ 33) . . .	2 298	2 129	1 431
próśb	1 290	1 981	3 198
przyznanie pensji inwalidzkiej	341	4 619	3 989
„ grosza wdowiego	1 029	1 035	926
„ „ sierocego	610	545	327
„ „ półinwalidzkiego	16	282	137
„ „ półwdowiego	—	—	62
dodatku drożyźnianego z kasy pensyjnej	26 906	25 570	—
udzielania różnych bieżących wsparć z kasy pensyjnej	33	52	100
„ jednorazowych nadzwyczajnych wsparć z kasy pensyjnej .	67	44	99
przyznania pogrzebowego dla inwalidów	461	409	609
„ „ „ wdów i żon inwalidów	615	526	565
„ „ „ sierot i dzieci inwalidów	123	110	127
różnych zapomóg wzgl. wsparć	22	18	20
odprawy wdów wskutek ponownego zamążpójścia	262	226	166
„ obcokrajowców	—	—	1
wstrzymania pensji inwalidzkiej	154	73	54
„ grosza sierocego	2 075	2 253	720
„ różnych bieżących nadzwyczajnych wsparć . . .	17	10	46
podwyższenia wzgl. zniżenia pensji inwalidzkiej	6	6	33
„ „ „ grosza wdowiego	10	4	1
„ „ „ „ sierocego	6	—	1
„ „ „ bieżących nadzwyczajnych wsparć . .	1	2	1
„ „ „ różnych wsparć	13	18	—
odmówienia pensji inwalidzkiej	21	797	941
„ grosza wdowiego	6	15	21
„ „ sierocego	—	3	15
„ różnych bieżących nadzwyczajnych wsparć z kasy pensyjnej	5	10	62

	1923	1924	1925
odmówienie jednorazowych wsparć z kasy pensyjnej	193	218	358
„ różnych wsparć	64	10	2
odwołań do Brackiego Sądu Rozjemczego	131	410	898
odwołań przeciw rozstrzygnięciu administracji odnośnie do świadczeń z kasy pensyjnej	42	42	580
„ „ „ „ chorych	21	23	80
„ innych praw lub obowiązków wobec kasy pensyjnej	9	43	144
„ rewizji do Wyższego Sądu Rozjemczego	—	—	1
„ zażaleń do Wyższego Urzędu Górniczego	632	384	435
„ rekursów do Ministerstwa dla Handlu i Przemysłu	—	17	5
„ procesów przy sądach zwyczajnych wzgl. administracyjnych	16	19	35
obrachunków z rachmistrzami zakładów	8 890	9 932	8 545
„ z lecznicami i różnych spraw kasowości i rachunkowości	18 678	14 724	14 032
korespondencji wydziału budowlanego i maszynowego	6 269	7 875	8 537
„ , odnośnie do administracji i ustroju Spółki Brackiej, personalji, nieruchomości, inwentarji, materjalji, żywności, opieki społecznej, majątku, pożyczek, statystyki i t. d.	35 556	31 745	34 140
różnej korespondencji, dekretów urzędowych, dochodzeń, reprodukcji w sprawach członkowskich, opieki chorych i inwalidzkich	122 955	155 858	229 974
razem:	306 976	317 626	355 203
Oprócz tych wpłynęło			
dowodów kasowych	13 106	13 424	13 226
„ kontowych	7 631	5 526	3 167
„ obrachunkowych	30 500	32 509	35 787
świadectw życia wsparciobiorców	57 169	60 703	64 925
obliczeń, dotyczących statutowego odszkodowania starszych brackich	385	350	348
rachunków aptekarzy	936	998	823
list składkowych	557	584	535
ustaleń diet na stacjach, wykazów dochodu, rozchodu i spotrzebowania wiktu	5 155	5 155	5 353
kartek zamówień	2 400	2 100	1 800
wykazów chorych członków kasy chorych	95 165	105 785	67 233
„ „ osób z rodzin i wsparciobiorców	134 640	127 226	124 595
razem:	347 644	354 360	317 792
Ogólna liczba wpływów wynosiła	654 620	671 986	672 995
przeciętnie na dzień roboczy	2 182	2 240	2 243
Ilość akt wynosiła			
akt ręcznych	24 200	27 000	21 300
tomów	6 500	6 920	7 450
akt personalnych członków	158 400	175 200	186 600
ręcznych akt personalnych członków	3 600	4 300	5 800
akt personalnych wsparciobiorców	60 790	66 180	67 460
ręcznych akt personalnych wsparciobiorców	63 210	65 700	67 790
razem:	316 700	345 300	356 400

Koszta administracyjne wynosiły	w roku 1924	1925
w stosunku do dochodów kasy chorych i kasy pensyjnej	3,66 %	6,68 %
„ „ „ wydatków „ „ „ „ „	6,82 %	6,37 %

4. Starsi braccy.

Obszar Spółki Brackiej podzielony jest na obwody brackie, z których każdym administruje przez członków wybrany starszy bracki.

Starsi braccy powołani są do pośredniczenia we wszelkich sprawach administracyjnych pomiędzy członkami i organami Spółki Brackiej, do przestrzegania uprawnień członków i zastępowania ich we wszystkich sprawach ubezpieczeniowych.

Zasadniczo istnieje dla każdego zakładu brackiego jeden obwód. Zakłady brackie, w których zatrudnia się regularnie mniej niż 300 członków, połączone są z innemi zakładami brackiemi w jeden obwód bracki, albo zostają przydzielone do innego obwodu. Jeśli zaś w zakładzie brackim zatrudnionych jest regularnie więcej niż 1000 członków, natenczas tworzy się więcej obwodów.

Przy końcu roku 1923 istniało 133 obwodów brackich. Zmiany na stanowiskach starszych brackich nastąpiły w następujących obwodach, mianowicie:

a) złożyli urząd na kopalni:

Błogosławieństwo Boże II	górnik Szindler
„ „ IV	rębacz Szymura
Lithandra	maszynista Löffler
Maks I	asystent Bulla
„ II	mistrz zjazdowy Machnik

b) upłynął czas ich urzędowania na kopalni:

Hrabina Laura I	maszynista Labus
Leo II	sztygar Klimek
Richter II	inspektor górniczy Stephan.

Na starszego brackiego wybrani zostali

dla obwodu II Błogosławieństwo Boże	górnik Stachura
„ „ IV Błogosławieństwo Boże	rębacz Szal
„ „ Lithandra	górnik Tront
„ „ I Maks	cieśla Henkel
„ „ II „	maszynista Marzodko
„ „ I Hrabina Laura	rachunkowy Jonas
„ „ II Leo	dozorca Jaszek
„ „ I Richter	rębacz Pollok.

W roku 1924 rozwiązano z powodu redukcji załóg obwody brackie kopalni Alwina, kopalni Eminencja II, kopalni Hrabina Laura IV, kopalni Król III, huty Król II i VIII, kopalni Matylda II, kopalni Pokój III, kopalni Szarloty, w końcu roku pozostało 124 obwodów.

Zmiana w urzędach starszych brackich nastąpiła z powodu

a) złożenia urzędu na kopalni:

Donnersmarck I	rębacz Kus
Król VII	rębacz Herman
Maks II	cieśla Mazurek
Waleska	rębacz Mocki

b) zwolnienia z pracy na kopalni

Knurów I	urzędnik Spicka
Pokój I	rębacz Lubosik

c) nieposiadanie obywatelstwa polskiego (§ 117 ust. 2) na

kopalni Florentyna III	cieśla Kleinert
koksowni Wolfgang	markarz Szamsza

d) ukończenia okresu urzędowania na kopalni

Knurów II	rębacz Kluczniok

e) zwolnienia z urzędu (§ 119 ust. 4 statutu) na

hucie Król VI	ślusarz Więcek.

Na starszych brackich wybrani zostali na

kopalni Donnersmarck I	maszynista Koźdoń
„ Król VII	markarz Kühnel
„ Knurów II	cieśla Dymek
hucie Król VI	ślusarz Skoluda
kopalni Maks II	maszynista Marzodko.

Ponieważ w roku 1925 położenie gospodarcze nie uległo zmianie i w dalszym ciągu redukowano załogi, należało poddać też dotychczasowe obwody brackie redukcji, mianowicie, obwód kopalni Karol, kopalni Kleofas II, kopalni Donnersmarck II, kopalni Ema, kopalni Florentyna III, Giesze I i IV, kopalni Błogosławieństwo Boże I, kopalni Leo IV, w końcu roku 1925 pozostało więc tylko 115 obwodów.

Zmiana w urzędach starszych brackich nastąpiła z powodu

a) zwolnienia z urzędu (§ 104 ust. 1 cyfr. c statutu), na kopalni

Knurów II	cieśla Dymek
Richter II	rębacz Polok

b) zwolnienia z pracy na kopalni

Giesze V	rębacz Rotan
Leo I	nadgórnik Skowronek

c) ukończenia okresu urzędowania na kopalni

Bielszowice I	urzędnik Pyszny

Na starszego brackiego wybrano na

kopalni Bielszowice I	cieślę Kozłowskiego
„ Knurów I	maszynistę Manowskiego
„ Pokój I	rębacza Chwałka
koksowni Wolfgang	destylatora Nowaka
kopalni Waleska	górnika Palkę.

Odszkodowanie starszych brackich za ich czynności zmieniało się w czasie inflacji odpowiednio do ogólnych zasad uposażeniowych, nieomal co miesiąc. Dopiero w roku 1924 ustalono odszkodowanie w stałej walucie, za każdego członka i rencistę obwodu na 5 groszy. Począwszy od 1. czerwca 1924 r. odszkodowanie podniesiono na 6 groszy, od 1. lipca 1925 r. na 10 groszy od osoby.

5. Badanie rachunkowości Spółki Brackiej.

Badanie i odbiór rachunku rocznego należy do wybieranej przez Walne Zebranie komisji rachunkowej. Do niej należeli wybrani na Walnem Zebraniu z dnia 28. lutego 1925 r. panowie

dyrektor górniczy	Arnold, Brzeziny,
„ „	Meyer, Chorzów,
starszy bracki	Kuc, Kokociniec,
„ „	Jonas, Królewska Huta.

Komisja rachunkowa zbadała w roku 1925 rachunek bracki za rok 1923 i uznała go zgodnym.

6. Wydział Administracyjny.

Celem rozstrzygania wniosków o spensjonowanie i ustalenia wysokości świadczeń gotówkowych z kasy pensyjnej oraz sprzeciwów od orzeczeń Administracji utworzony został na podstawie § 127 statutu, Wydział Administracyjny, który składał się w roku 1923 z panów:

1. dyrektor górniczy Arnold, Brzeziny,
2. „ „ Forneberg, Lipiny,
3. „ „ Jungels, Godula,
4. „ „ Meyer, Królewska Huta
5. „ „ Miksch, Łagiewniki,
6. radca górniczy v. Oheimb, Świętochłowice,
7. starszy bracki Drenda, Chorzów,
8. „ „ Kulik, Królewska Huta,
9. „ „ Ligoń, Królewska Huta,
10. „ „ Majowski, Królewska Huta,
11. „ „ Szefczyk, Hajduki Nowe,
12. „ „ Theimert, Królewska Huta,

W roku 1923 Wydział Administracyjny załatwił na ośmiu posiedzeniach razem 3952 spraw, przeciętnie na każdem posiedzeniu 494.

Na tych posiedzeniach rozpatrywano i	zatwierdzono	odrzucono	odebrano	zmieniono
A. wniosków na ustalenie				
pensji inwalidzkiej	357	21	159	6
grosza wdowiego	1 018	6	217	10
„ sierocego	610	—	—	6
wsparcia pogrzebowego	1 055	—	—	—
bieżącego nadzwyczajnego wsparcia z kasy pensyjnej .	33	5	17	1
jednorazowego wsparcia gotówkowego z kasy pensyjnej	67	193	—	—
„ „ „ „ „ chorych .	17	—	—	—
innych wsparć	22	64	—	13
B. protestów przeciw rozstrzygnięciom Administracji, co do				
pretensji na świadczenia z kasy pensyjnej . . .	—	42	—	—
„ „ „ „ „ chorych	—	21	—	—
innych praw i obowiązków wobec kasy pensyjnej . .	—	9	—	—

W dniu 14. października 1924 r. Zarząd wybrał do Wydziału Administracyjnego nowych członków, mianowicie należeli do niego panowie

1. dyrektor górniczy Rowiński, Królewska Huta,
2. „ „ Lebiedzik, Katowice,
3. „ „ Pietrzykowski, Ruda,
4. „ „ Stadnikiewicz, Dąb,
5. „ „ Kolbe, Michałkowice,
6. „ „ Urbanowicz, kopalnia Dębieńsko,
7. starszy bracki Kulik, Królewska Huta,
8. „ „ Ligoń, „ „
9. „ „ Majowski, Królewska Huta,
10. „ „ Żydek, Załęże,
11. „ „ Theimert, Królewska Huta,
12. „ „ Śmieja, Dębieńsko,

W roku 1924 Wydział Administracyjny załatwił na 7 posiedzeniach 7 319 spraw, przeciętnie na każdem posiedzeniu 1 046, mianowicie rozpatrywał

	zatwierdził	odrzucił	odebrał	zmienił
A. wniosków na ustalenie				
pensji inwalidzkiej	3 239	797	77	6
grosza wdowiego	958	15	172	4
„ sierocego	545	3	—	—
wsparcia pogrzebowego	1 023	—	—	—
bieżącego nadzwyczajnego wsparcia z kasy pensyjnej	52	10	2	—
jednorazowego wsparcia gotówkowego z kasy pensyjnej	44	218	—	—
„ „ „ „ „ chorych	65	—	—	—
innych wsparć	18	10	—	18
B. protestów przeciw rozstrzygnięciom Administracji co do				
pretensji na świadczenia z kasy pensyjnej	—	42	—	—
„ „ „ „ „ chorych	—	23	—	—
innych praw i obowiązków wobec kasy pensyjnej	—	43	—	—

W roku 1925 Wydział Administracyjny odbył 7 posiedzeń, na których rozpatrywał

	zatwierdził	odmówił	odebrał	zmienił
A. wniosków na ustalenie				
pensji inwalidzkiej	1 307	941	34	33
grosza wdowiego	420	21	86	1
„ sierocego	327	15	—	1
wsparcia pogrzebowego	328	—	—	1
bieżącego nadzwyczajnego wsparcia z kasy pensyjnej	100	62	46	1
jednorazowego wsparcia gotówkowego z kasy pensyjnej	99	358	—	—
„ „ „ „ „ chorych	81	—	—	—
innych wsparć	20	2	—	—
B. protestów przeciw rozstrzygnięciom administracji, co do				
pretensji na świadczenia z kasy pensyjnej	—	580	—	—
„ „ „ „ „ chorych	—	80	—	—
innych praw i obowiązków wobec kasy pensyjnej	—	144	—	—

7. Bracki Sąd Rozjemczy.

Instancją rozjemczą dla odwołań, wniesionych przeciw orzeczeniom Wydziału Administracyjnego, jest Bracki Sąd Rozjemczy, utworzony dla okręgu Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach, rozporządzeniem pana Ministra dla Przemysłu i Handlu z dnia 15. marca 1923 r. Jako przewodniczący tegoż Sądu został mianowany referent prawny Wyższego Urzędu Górniczego pan Krystjan Hartwig, jako jego zastępca, referent prawny pan Dr. Adam Benisz. W roku 1925 przewodniczący Hartwig wystąpił ze służby Wyższego Urzędu Górniczego, a na jego miejsce wstąpił dotychczasowy jego zastępca, pan Dr. Adam Benisz.

Na ławników Brackiego Sądu Rozjemczego mianowano panów:

1. asesora górniczego Güntera Falkenhana, Mysłowice, (później Tarnowskie Góry)
2. dyrektora „ Dr. Józefa Gorolla, Godula,
3. inspektora „ Wiktora Tomaszewskiego, Załęże,
4. dyrektora „ Otona Szweinitza, kopalnia Maks,
5. inspektora „ Emila Stefana, Huta Laury,
6. dyrektora „ S. Kirschnioka, kopalnia Wujek,

7. starszego brackiego Franciszka Szrötera, Szarlej,
8. „ „ Piotra Achtelika, Bogucice,
9. „ „ Jana Wolnika Załęże,
10. „ „ Teodora Stolarczyka, kop. Wujek,
11. „ „ Jakóba Pypłaca, Brzezinka.

Bracki Sąd Rozjemczy rozstrzygnął w roku 1923 w sprawach Spółki Brackiej, dotyczących pretensji do

	pensji inwalidzkiej	grosza wdowiego	grosza sierocego	zapomogi pogrzebowej	składki do kasy pensyjnej	ubezpieczenia na wypadek choroby	ubezpieczenia brackiego wogóle
skarg z lat poprzednich	36	20	—	3	5	12	76
„ wniesionych w roku sprawozdawczym z powodu							
odrzucenia pretensji	6	4	1	—	2	5	18
odpadnięcia pretensji	9	—	—	—	—	—	9
obliczenia wzgl. czasowego ograniczenia pretensji	16	11	—	1	—	—	28
razem skarg	67	35	1	4	7	17	131
Z tych spraw załatwiono w roku 1923 przez rozstrzygnięcie przewodniczącego							
na korzyść wnioskodawcy . . .	—	—	—	—	1	2	3
„ „ Spółki Brackiej . . .	2	5	—	1	2	1	11
przez zniesienie zaczepionej decyzji .	5	—	—	—	—	1	6
„ cofnięcie odwołania . . .	2	1	—	1	—	1	5
„ ugodę wzgl. w inny sposób . .	—	—	—	—	—	—	—
razem	9	6	—	2	3	5	25
Spraw niezałatwionych pozostało więc na końcu roku 1923	58	29	1	2	4	12	106

Bracki Sąd Rozjemczy rozstrzygał w roku 1924 w sprawach Spółki Brackiej, dotyczących pretensji do

	pensji inwalidzkiej	grosza wdowiego	grosza sierocego	zapomogi pogrzebowej	przynależności wzgl. składkowania do kasy pensyjnej	ubezpieczenia na wypadek choroby	ubezpieczenia brackiego wogóle
skarg z lat poprzednich . . .	58	29	1	2	4	12	106
„ wniesionych w roku sprawozdawczym z powodu							
odrzucenia pretensji . . .	186	6	1	—	11	4	208
odpadnięcia pretensji . . .	11	—	—	—	—	—	11
obliczenia wzgl. czasowego ograniczenia pretensji	66	17	2	—	—	—	85
razem skarg	321	52	4	2	15	16	410

	pensji inwalidzkiej	grosza wdowiego	grosza sierocego	zapomogi pogrzebowej	przynależności wzgl. składkowania do kasy pensyjnej	ubezpieczenia na wypadek choroby	ubezpieczenia brackiego w ogóle
Z tych spraw załatwiono w roku 1924 przez rozstrzygnięcie przewodniczącego							
na korzyść wnioskodawcy . .	—	—	—	—	—	—	—
„ „ Spółki Brackiej . .	12	12	—	1	1	3	29
przez zniesienie zaczepionej decyzji	15	1	—	—	—	—	16
„ cofnięcie odwołania . .	78	11	1	—	1	2	93
„ ugodę, wzgl. w inny sposób	3	—	—	—	1	1	5
razem:	108	24	1	1	3	6	143
Spraw niezałatwionych pozostało na końcu roku 1924 . . .	213	28	3	1	12	10	257

Oprócz tego wydano w roku 1924 15 rozstrzygnięć wstępnych, które nie uzyskały jeszcze mocy prawnej.

Bracki Sąd Rozjemczy odbył w grudniu 1925 r. jedno posiedzenie i miał do rozstrzygnięcia w sprawach Spółki Brackiej, dotyczących pretensji do

	pensji inwalidzkiej	grosza wdowiego	grosza sierocego	odprawy wdowiej	zapomogi pogrzebowej	przynależności wzgl. składkowania do kasy pensyjnej	ubezpieczenia na wypadek choroby	ubezpieczenia brackiego w ogóle
skarg z lat poprzednich .	213	28	3	—	1	12	10	267
„ wniesionych w roku sprawozdawczym z powodu								
odrzucenia pretensji . .	187	22	3	—	—	43	16	271
odpadnięcia pretensji .	5	—	—	—	—	—	—	5
obliczenia wzgl. czasowego ograniczenia pretensji .	290	51	5	8	—	—	1	355
razem skarg	695	101	11	8	1	55	27	898
Z tych spraw załatwiono w roku sprawozdawczym przez rostrzygnięcie przewodniczącego								
na korzyść wnioskodawcy	2	—	—	—	—	—	—	2
„ „ Spółki Brackiej	21	3	1	1	—	3	1	30
przez zniesienie zaczepionej decyzji . .	9	—	—	—	—	—	—	9
„ cofnięcie odwołania	92	7	—	—	—	1	2	102
„ ugodę wzgl. w inny sposób . . .	3	—	—	—	—	—	—	3
razem:	127	10	1	1	—	4	3	146
Spraw niezałatwionych pozostało więc na końcu roku 1925	568	91	10	7	1	51	24	752

Oprócz tego wydano w roku 1925 — 39 rozstrzygnięć wstępnych. Przeciw 7 z tych rozstrzygnięć wniesiono ze strony skarżącego na rozprawę ustną. Spółka Bracka założyła rewizję przeciw jednej, na jej niekorzyść zapadłej decyzji. Co do wszystkich innych wypadków z roku 1925 nie jest wiadomem, czy decyzje wstępne uzyskały prawomocność.

Instancja rewizyjna, przewidziana ustawą, Wyższy Bracki Sąd Rozjemczy, nie została jeszcze utworzona.

Przeciw decyzjom organów Spółki Brackiej, przeciw którym odwołanie do Brackiego Sądu Rozjemczego nie jest dopuszczalne, w szczególności przeciw decyzjom co do świadczeń, których ustalenie wzgl. udzielenie podlega kompetencji jednego z organów Spółki Brackiej, jak n. p. nadzwyczajne zapomogi, udzielenie leczenia zębów, pomoc dla osób z rodzin i t. p., ustalenie kar porządkowych, przeciw decyzjom Zarządu co do ważności wyboru starszego brackiego, nareszcie co do działalności Zarządu w ogólności, możliwe jest — z wykluczeniem drogi sądowej — zażalenie do Wyższego Urzędu Górniczego, w dalszej instancji do Ministerstwa dla Przemysłu i Handlu.

Wyższy Urząd Górniczy miał do rozstrzygania w roku 1923 w sprawach, Spółki Brackiej, dotyczących:

	wsparć z kasy pensyjnej (dodatków drożyźnianych)	wsparć z kasy chorych (leczenia zębów, pomocy dla osób z rodziny)	kar i innych spraw	ogółem w wypadkach
odwołań z roku poprzedniego	51	1	5	57
nowych odwołań	240	3	16	259
razem:	291	4	21	316
Z tych				
uznano za uzasadnione	—	—	—	—
„ „ nieuzasadnione	250	2	8	260
załatwiono przed rozpatrywaniem przez Wyższy Urząd Górniczy w inny sposób	2	1	9	12
oddano wedle właściwości do innej instancji +)	5	1	—	—
Załatwiono	227	4	17	278
Niezałatwiono	34	—	4	38

W roku 1924 Wyższy Urząd Górniczy miał do rozstrzygania w sprawach Spółki Brackiej, dotyczących

	zapomóg z kasy pensyjnej (dodatków drożyźnianych)	zapomóg z kasy chorych (leczenie zębów, pomoc dla osób z rodzin)	kar i innych spraw	razem w wypadkach
odwołań z roku poprzedniego	34	—	4	38
nowych odwołań	315	9	22	346
razem	349	9	26	384
Z tych				
uznano za uzasadnione	3	—	2	5
„ „ nieuzasadnione	147	—	1	148
załatwiono przed rozpatrywaniem, przez Wyższy Urząd Górniczy w inny sposób	95	7	21	123
cofnięto	16	—	—	16
oddano według właściwości do innej instancji+)	4	1	—	5
Załatwiono	265	8	24	297
Niezałatwiono	84	1	2	87

+) Wyłącznie Brackiemu Sądowi Rozjemczemu.

Przeciw decyzjom Wyższego Urzędu Górniczego w roku 1923 w żadnym wypadku nie został założony rekurs do Ministerstwa dla Przemysłu i Handlu, w roku 1924 zaś w 17 wypadkach. 11 tych rekursów zostało odrzuconych, jako nieuzasadnionych. 6 wypadków pozostało niezałatwionych w końcu 1924 r.

W roku 1925 Wyższy Urząd Górniczy, miał do rozstrzygania w sprawach Spółki Brackiej, dotyczących

	zapomóg z kasy pensyjnej (dodatków drożyźnianych)	zapomóg z kasy chorych (leczenie zębów, pomoc dla rodzin)	kar i innych spraw	razem w wypadkach
odwołań z lat poprzednich	84	1	2	87
nowych odwołań	317	9	22	348
razem	401	10	24	435
Z tych				
uznano za uzasadnione	2	—	—	2
„ „ nieuzasadnione	128	2	—	130
załatwiono przed rozpatrywaniem, przez Wyższy Urząd Górniczy w inny sposób	190	8	19	217
cofnięto	11	—	1	12
oddano według właściwości do innej instancji+)	10	—	1	11
Załatwiono	341	8	23	372
Niezałatwiono	60	2	1	63

Przeciw decyzji Wyższego Urzędu Górniczego rekurs do Ministerstwa dla Przemysłu i Handlu został założony w roku sprawozdawczym w 5 wypadkach. Oprócz tego pozostało z lat poprzednich 6 rekursów niezałatwionych. Z rekursów w roku sprawozdawczym został uznany za uzasadniony jeden, 10 pozostało niezałatwionych.

O bezpośrednie prawa i obowiązki Spółki Brackiej było w roku 1923 sporów prawnych przed zwyczajnymi sądami w sprawach, dotyczących

	zwrotu szkód	umów służbowych	umów dostawczych	innych spraw	razem
wniesionych					
przez Spółkę Bracką	2	1	2	1	6
przeciw Spółce Brackiej	—	1	2	1	4
razem:	2	2	4	2	10
Z tych spraw załatwiono					
na korzyść Spółki Brackiej	2	—	1	2	5
„ niekorzyść Spółki Brackiej	—	—	—	—	—
przez ugodę	—	—	1	—	1
razem:	2	—	2	2	6
Niezałatwionych pozostało	—	2	2	—	4
pomiędzy niemi skarg Spółki Brackiej	—	1	2	—	3

+) Wyłącznie Brackiego Sądu Rozjemczego.

W roku 1924 było o bezpośrednie prawa i obowiązki Spółki Brackiej sporów prawnych

	przed sądami ubezpieczeniowymi	przed zwyczajnymi sądami w sprawach dotyczących,				razem	przed sądami administracyjnymi	przed wydziałami rozjemczymi
		zwrotu szkód	umów służbowych	umów dostawczych	innych spraw			
dalej prowadzonych z lat poprzednich								
jako powódka	—	—	1	2	—	3	—	—
„ oskarżona	—	—	1	—	—	1	—	—
nowo wniesionych								
przez Spółkę Bracką . . .	—	1	—	1	1	3	—	—
przeciw Spółce Brackiej . .	1	1	2	1	1	5	2	1
razem:	1	2	4	4	2	12	2	1
Z tych spraw załatwiono								
na korzyść Spółki Brackiej . .	—	—	2	2	2	6	1	1
„ niekorzyść Spółki Brackiej .	—	1	—	—	—	1	1	—
przez ugodę	—	—	—	—	—	—	—	—
razem:	—	1	2	2	2	7	2	1
Niezałatwionych pozostało . .	1	1	2	2	—	5	—	—
pomiędzy niemi skarg Spółki Brackiej	—	1	—	2	—	—	—	—

W roku 1925 toczyło się sporów prawnych, dotyczących bezpośrednich praw i obowiązków Spółki Brackiej

	przed sądami ubezpieczeniowymi	przed zwyczajnymi sądami w sprawach, dotyczących				innych spraw	razem	przed sądami administracyjnymi	przed wydziałami rozjemczymi
		zwrotu szkód	umów służbowych	umów dostawczych	odsetek hipotekarnych				
dalej prowadzonych z lat poprzednich									
jako powódka	—	1	—	2	—	—	3	—	—
„ pozwana	1	—	2	—	—	—	2	—	—
nowo wniesionych									
przez Spółkę Bracką . .	1	13	2	1	3	1	20	1	—
przeciw Spółce Brackiej .	—	—	1	—	—	3	4	—	1
razem	2	14	5	3	3	4	29	1	1
Z tych spraw załatwiono									
na korzyść Spółki Brackiej	1	4	3	—	—	4	11	—	1
„ niekorzyść Spółki Brackiej	—	1	—	—	—	—	1	—	—
razem	1	5	3	—	—	4	12	—	1
Niezałatwionych pozostało .	1	9	2	3	3	—	17	1	—
pomiędzy niemi skarg Spółki Brackiej	1	9	—	3	3	—	15	1	—

Z spraw dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein, wynikających z nieustalonych świadczeń przez dawniejsze władze tegoż, jako też wynikających z umowy o podziale dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein z dnia 26. sierpnia 1922 r. było sporów prawnych w roku 1923

	przed sądami ubezpieczeniowymi	przed zwyczajnymi sądami w sprawach, dotyczących				razem	przed sądami administracyjnymi
		uszkodzeń górniczych	zwrotu szkód	umów służbowych	umów dostawczych		
dalej prowadzonych z lat poprzednich							
jako powódka	—	4	4	—	1	9	1
„ pozwana	—	—	1	4	1	6	—
nowo wniesionych							
przez Spółkę Bracką	1	1	—	—	—	1	—
przeciw Spółce Brackiej	4	—	—	—	—	—	—
ogółem	5	5	5	4	2	16	1
Z tych spraw załatwiono							
na korzyść Spółki Brackiej	1	—	—	1	—	1	—
„ niekorzyść Spółki Brackiej	—	—	3	—	1	4	—
razem	1	—	3	1	1	5	—
Niezałatwionych pozostało	4	5	2	3	1	11	1
pomiędzy niemi skarg Spółki Brackiej	1	5	1	—	—	6	1

W roku 1924 było dla dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein sporów prawnych

	przed sądami ubezpieczeniowymi	przed zwyczajnymi sądami w sprawach, dotyczących					razem	przed sądami administracyjnymi
		uszkodzeń górniczych	zwrotu szkód	umów służbowych	umów dostawczych	przewalutowania hipotek		
dalej prowadzonych z lat poprzednich								
jako powódka	1	5	1	—	—	—	6	1
„ pozwana	3	—	1	3	1	—	5	1
nowo wniesionych								
przez Spółkę Bracką	—	—	—	—	—	—	—	—
przeciw Spółce Brackiej	2	—	—	—	—	5	5	—
razem:	6	5	2	3	1	5	16	2
Z tych spraw załatwiono								
na korzyść Spółki Brackiej	3	—	1	1	—	1	3	—
„ niekorzyść Spółki Brackiej	—	—	—	2	—	—	2	—
razem:	3	—	1	3	—	1	5	—
Niezałatwionych pozostało	3	5	1	—	1	4	11	1
pomiędzy niemi skarg Spółki Brackiej	1	5	1	—	—	—	6	1

W roku 1925 było dla Oberschlesischer Knappschaftsverein spraw spornych

	przed sądami ubezpieczeniowymi	przed zwyczajnymi sądami w sprawach, dotyczących				przewalotowania hipotek	razem	przed sądami administracyjnymi
		uszkodzeń górniczych	zwrotu szkód	umów służbowych	umów dostawczych			
dalej prowadzonych z lat poprzednich								
jako powódka . . .	1	5	1	—	—	—	6	1
„ pozwana . . .	2	—	—	—	1	4	5	—
nowo wniesionych								
przez Spółkę Bracką . .	—	—	—	—	—	2	2	—
przeciw Spółce Brackiej .	—	—	—	3	—	3	6	—
razem	3	5	1	3	1	9	19	1
Z tych spraw załatwiono								
na korzyść Spółki Brackiej	2	—	—	—	1	3	4	—
„ niekorzyść Spółki Brackiej	—	—	—	1	—	—	1	—
przez ugodę . . .	—	1	1	—	—	—	2	—
razem	2	1	1	1	1	3	7	—
Niezatwionych pozostało .	1	4	—	2	—	6	12	1
pomiędzy niemi skarg Spółki Brackiej	—	4	—	—	—	2	6	1

II. Uzyskanie rezerw na podstawie Art. 312 Traktatu Wersalskiego, podział majątku dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein i stosunek do Bezirksknappschaft w Gliwicach i do innych niemieckich bractw górniczych.

Aż do dnia dzisiejszego ani kwestja uzyskania rezerw po myśli art. 312 Traktatu Wersalskiego, ani podziału majątku dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein, ani sprawa uregulowania stosunku między polskiemi a niemieckiemi bractwami górniczemi jeszcze nie zostały uregulowane. (patrz tabl. I).

W pierwszem sprawozdaniu podano, jak powstała na mocy przepisów polsko-niemieckiej Konwencji z dnia 26. sierpnia 1922 r. dla polskiej części Górnego Śląska Spółka Bracka, jako prawna następczyni byłego Oberschlesischer Knappschaftsverein. Nadmieniono, że nieuregulowane pozostały ważne punkty, mianowicie odnośnie do definitywnego podziału majątku, pozostałego po dawnym Oberschlesischer Knappschaftsverein, dalej, że ważność tych umów była ograniczona zasadniczo na czas, w którym tak na polskiej jak na niemieckiej części dawnego Górnego Śląska obowiązywały te same przepisy ustawowe, dotyczące materjalnej strony ubezpieczenia brackiego, i obiegała ta sama waluta.

Wobec zmiany tych warunków uzupełnienie tej konwencji jest konieczne od dawna.

Rząd Polski mianował w dniu 28. sierpnia 1922 r. Dr. Wachowiaka z Poznania pełnomocnikiem do rokowań z Niemcami w sprawie uzyskania funduszów ubezpieczeniowych po myśli Art. 312 Traktatu Wersalskiego, łącznie Oberschlesischer Knappschaftsverein.

Ze strony Spółki Brackiej dopomagano w pertraktacjach przez odpowiedni dobór osób, które gruntownie są obeznane z nader zawiłemi stosunkami Oberschlesischer Knappschaftsverein, pozatem starano się uzyskać, aby traktować w interesie ubezpieczonych w Spółce Brackiej odrębnie sprawy brackie.

Starania te odniosły pożądany skutek, delegat postanowił, prowadzić odrębnie pertraktacje, odnoszące się do Spółki Brackiej, od pertraktacji w sprawie innych ubezpieczeń społecznych.

Rokowania przeciągały się, a tymczasem powstało coraz więcej trudności ubezpieczeniowo-prawnej natury pomiędzy obydwoma bractwami górniczemi, prawnymi następcami Oberschlesischer Knappschaftsvereinu. Część ludności górnośląskiej, korzystająca z świadczeń brackich, przeniosła swoją siedzibę z polskiej na niemiecką część Górnego Śląska i odwrotnie. Taksamo część już ubezpieczonych, zatrudnionych na obszarze jednego państwa, przeniosła swą siedzibę, wzgl. zmieniła swe zatrudnienie na obszar drugiego państwa. Przez to mnożyły i komplikowały się wypadki, w których uprawnieni mieszkali poza granicami swego właściwego państwa i w których pretensje z ubezpieczenia brackiego wobec Spółki Brackiej wzgl. wobec niemieckich kas brackich wywodziły się względnie zostały nabyte, lecz w których dalsze kontynuowanie nabytych praw nie miało już prawnych podstaw.

Stosunki te nie powodowały trudności, dopóki na obszarze Spółki Brackiej obowiązywał ten sam środek płatniczy, co w Niemczech, bo stosunki gospodarcze nie różniły się wówczas od siebie. To zmieniło się jednak z chwilą, gdy, jak już poprzednio nadmieniono, (1. marca 1923 r.) na obszarze polskiego Górnego Śląska, a więc Spółki Brackiej, obowiązywała obok niemieckiej także polska waluta, a jeszcze więcej, gdy od dnia 1. listopada 1923 r. niemiecka waluta wogóle przestała być ustawowym środkiem płatniczym, wreszcie jeszcze radykalniej, gdy w Niemczech z dniem 1. stycznia 1924 r. weszła w życie ogólna ustawa bracka, która przyniosła istotne zmiany w ustroju ubezpieczenia brackiego także pod względem materjalnym. W następstwie powstały niedogodności, które wymagały usunięcia niedomagań przez układy między obu rządami, dotyczące tak całokształtu ubezpieczenia społecznego, jak mianowicie stosunku obu kas brackich, aby dopełnić zasady, ustalone przy zawieraniu konwencji z dnia 26. sierpnia 1922 r.

Zarząd Spółki Brackiej zwracał uwagę miarodajnym czynnikom na te stosunki.

W lipcu 1924 r. po ustępieniu Dr. Wachowiaka powierzono Dr. Szczepańskiemu, polskiemu konsulowi generalnemu w Bytomiu, kierownictwo tych pertraktacji.

Trudności ubezpieczeniowo-prawnej i materjalnej natury wikłały się z dnia na dzień; miały one swe podłoże w znacznej mierze tak w nieomal zupełnej dewaluacji pieniędzy, w których pretensje były ustalone, jak również w zmianie waluty samej. Także znaczna część majątku, pozostałego po Oberschlesischer Knappschaftsverein, składała się z walorów, pożyczek i hipotek, które uległy zupełnej dewaluacji, zresztą walory te nie były do dyspozycji obydwóch kas brackich następczych, bo były zdeponowane w Banque Nationale Suisse w Bernie, stosownie do postanowienia konwencji z 26. sierpnia 1922 r.

Aby dostosować pretensje do rent do dewaluacji środków płatniczych przyznawał Zarząd rencistom wyrównanie w formie dodatków, wpierw tylko w razie niedostatku, później wszystkim uprawnionym, o ile mieszkali w kraju.

Załatwienie kwestji ubezpieczeniowo-prawnego rodzaju było więc po większej części nierozdzielnie zależne od rozwiązania kwestji, dotyczących podziału majątku i przelania rezerw, nazbieranych przez dawny Oberschlesischer Knappschaftsverein.

Dlatego też pełnomocnictwo pana Dr. Szczepańskiego rozszerzono na kwestję przelania majątku po byłym Oberschlesischer Knappschaftsverein.

Tutaj nadmienić trzeba, że uregulowanie podziału rezerw dla ogólno-państwowych instytucji ubezpieczeniowych na polskiej części Górnego Śląska, **wyłącznie kas brackich**, nastąpiło w końcu roku 1924 na mocy art. 312 Traktatu Wersalskiego w drodze rozstrzygnięcia arbitralnego przez Komisję Ligi Narodów.

Pomimo, że pomiędzy obydwoma rządami nie przyszło do umów w sprawie brackiego ubezpieczenia na dawniejszym Górnym Śląsku i wielka część postanowień, odnoszących się do spraw ogólno-ubezpieczeniowych według przepisów Konwencji Genewskiej i umowy o podziale Oberschlesischer Knappschaftsverein z dnia 26. sierpnia 1922 r., utraciła formalnie, jak wyżej wspomniano, swą moc obowiązującą, udało się jednak Spółce Brackiej, w drodze uzgodnień pomiędzy obydwoma bractwami górniczemi, załatać braki i zabezpieczyć członków i osoby z ich rodziny, zamieszkujących na jednej, a zatrudnionych na drugiej części dawnego terytorjum plebiscytowego, przed stratami i zapewnić ich prawa na dziedzinie ubezpieczenia na wypadek choroby. Na dziedzinie ubezpieczenia pensyjnego zaś, chociaż z zastrzeżeniem późniejszego załatwienia przez międzypaństwową umowę, udało się załatwić przejściowo tylko niektóre kwestje, jak naprzykład, wstrzymanie wygaśnięcia na-

bytych praw i t d. Z Reichsknappschaftsverein w Charlottenburg zawarto umowę, według której odroczono zapłatę uznaniówek, koniecznych dla utrzymania praw nabytych przy bractwie górniczem w jednem państwie w razie przerwania pracy, odnośnie do osób, zamieszkujących w drugiem państwie, pozostawiając uregulowanie kwestji przez umowę międzypaństwową. Tą umową przedłużono termin za zgodą obu zarządów aż do końca roku 1927 r.

Z wyjątkiem krótkiej przerwy w 1923 r. świadczenia na wypadek choroby, łącznie pomocy połogowej, były udzielane bez skróceń i bez zwłoki. Kwestja ustawowo przewidzianego zwrotu w wypadkach, w których ubezpieczony w roku, poprzedzającym połóg, był członkiem kilku kas, która mogła spowodować ewentualnie nieporozumienia pomiędzy kasami obu państw wobec różnicy środków płatniczych i wysokości świadczeń, została uregulowana za pośrednictwem Związku Kas Chorych Zakładów Przemysłowych w ten sposób, że kasy zrzekły się wzajemnie tego zwrotu. Postępowanie to przejęły potem też wszystkie krajowe kasy, jako celowe.

Pod względem pomocy na wypadek choroby dla osób z rodziny wzajemność była możliwa jednak tylko do dnia 13. kwietnia 1924 r., ponieważ Oberschlesische Knappschaft nie udzielała jej po tej dacie. Od tego czasu udzielano osobom z rodziny członków Spółki Brackiej, zamieszkałym na niemieckiej części Górnego Śląska, zasadniczo leczenia lekarskiego w lecznicach Spółki Brackiej, oprócz tego połowę kosztów za medykamenta, pobrane z tych lecznic lub z polskich aptek za receptami lekarzy lecznicowych. Później uregulowano leczenie lekarskie tych osób na podstawie kontraktów z kilku lekarzami na niemieckiej części dawnego Górnego Śląska.

Zaopatrzanie chorych w opiekę lekarską nie uległo więc, pomimo braku umów ze strony Rządów ograniczeniu rzeczywiście poważniejszej natury.

Inaczej ma się, jak już poprzednio nadmieniono, sprawa odnośnie do ubezpieczenia inwalidzkiego.

Po zmianie waluty na polskiej i przepisów ustawowych na niemieckiej części dawnego terenu plebiscytowego, powstały nowe stosunki, nieuregulowane przez międzypaństwowe układy. Wskutek tego nie było możliwe, dojść do porozumienia z Oberschlesische Knappschaft na dziedzinie ubezpieczenia pensyjnego, ani nawet do przejściowego uregulowania. Część uprawnionych została przez to bez świadczeń.

Zarząd Spółki Brackiej widział się wskutek tego zniewolony, zająć się wszystkimi, na obszarze Spółki Brackiej zamieszkującymi uprawnionymi, w ramach możliwości, nawet, jeżeli wedle stanu prawnego nie stali w bezpośrednim stosunku do Spółki Brackiej. Walne Zebranie z dnia 28. lutego 1925 r. uznało to stanowisko Zarządu jako słuszne.

Pretensje inwalidów, wdów i sierot, uprawnionych do pensji wobec Oberschlesischer Knappschaftsverein, przechodziły wedle konwencji z 26. sierpnia 1922 r. z mocą obowiązującą od dnia 1. lipca 1922 r. na Spółkę Bracką, o ile uprawnieni mieli w tym dniu swą siedzibę na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, lub w innych krajach poza Niemcami, zaś na Oberschlesische Knappschaft w Gliwicach, o ile mieli oni swą siedzibę w Niemczech. W razie zaś późniejszego przeniesienia siedziby z jednego państwa do drugiego, miało pozostać po myśli powyżej cytowanej Konwencji dalej obowiązane bractwo górnicze, do którego rencista przynależał w dniu 1. lipca 1922, drugie zaś miało uskuteczniać wypłatę na rachunek zobowiązanego bractwa górniczego.

Wskutek szybko postępującej dewaluacji pieniędzy umowa z 26. sierpnia 1922 r. utraciła zasadniczo swe praktyczne znaczenie już krótko po wejściu w życie, gdyż stosunki życiowe wymagały płacenia dodatków drożyźnianych w coraz to większej mierze, o czem owa umowa nie zawierała żadnych postanowień.

Spółka Bracka i Oberschlesische Knappschaft w Gliwicach uzgodniły wprawdzie pomiędzy sobą, że będą płaciły od dnia 1. października 1922 r. dodatki drożyźniane z funduszów, stojących do ich dyspozycji (bez wzajemnego rozliczenia), także rencistom drugiego bractwa górniczego, zamieszkującym na terenie ich kraju. Jednakże wskutek nowego unormowania świadczeń pensyjnych przez Spółkę Bracką we walucie polskiej i wobec niemożliwości wypłacania świadczeń w niemieckich markach na rachunek Oberschlesische Knappschaft w Gliwicach na ręce rencistów, uprawnionych wobec dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein, którzy przeprowadzili się po 1. lipca 1922 r. z Niemiec do Polski lub stali się inwalidami Bezirksknappschaft w Gliwicach po dniu przełomowym,

lecz zamieszkiwali w Polsce, nie można było dojść do ugody, co właściwie należało płacić na rachunek drugiego bractwa górniczego i w jaki sposób obopólne rozliczenie miałoby nastąpić.

Wobec tych trudności i wobec w rachubę wchodzących niskich kwot Zarząd Spółki Brackiej widział się zmuszonym, zaniechać od dnia 1. października 1922 r. aż do ostatecznego uregulowania stanu prawnego przez umowę międzypaństwową dalszego płacenia pensji Spółki Brackiej przez Oberschlesische Knappschaft dla osób, zamieszkujących w Niemczech, lecz uprawnionych wobec Spółki Brackiej. Mimo to, tak Spółka Bracka jak Oberschlesische Knappschaft płaciły dodatki drożyźniane nadal, dla uprawnionych praktycznie nie nastąpiła więc żadna zmiana ani też przerwa w korzystaniu z świadzeń.

Oberschlesische Knappschaft jednakowoż, wobec wejścia w życie nowej niemieckiej ogólnej ustawy o bractwach górniczych w dniu 1. stycznia 1924 r., przewidującej wymiar rent dla już istniejących rencistów, w formie dodatków drożyźnianych, których jednakże nie wolno było płacić obcokrajowcom, zamieszkującym poza granicami Rzeszy, wstrzymała wypłatę dodatków drożyźnianych na ręce uprawnionych dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein, którzy przeprowadzili się po dniu 1. lipca 1922 r. na jej obszar z obszaru Spółki Brackiej.

Zaniechanie wypłaty dodatków drożyźnianych dotyczyło również osób, które zamieszkiwały w Polsce, a ktore stały się rencistami po dniu przełomowym przy Bezirksknappschaft, równało się więc praktycznie wstrzymywaniu wypłaty pensji swym na polskiej części Górnego Śląska mieszkającym uprawnionym, o ile nie byli obywatelami niemieckimi.

Ponieważ interwencje Spółki Brackiej w tej sprawie nie odniosły skutku, Zarząd Spółki Brackiej widział się zniewolony, wstrzymać ze swej strony wypłatę dla osób, zamieszkujących na niemieckim Górnym Śląsku, o ile nie były obywatelami polskimi, począwszy od dnia 1. lutego 1924 r. tak długo, dopóki Gliwickie Bractwo Górnicze nie podejmie znów płacenia swoim, na polskiej części Górnego Śląska zamieszkującym uprawnionym.

Równocześnie Zarząd Spółki Brackiej uchwalił, wypłacić uprawnionym wobec Oberschlesische Knappschaft w Gliwicach, zamieszkującym na polskiej części Górnego Śląska, świadczenia statutowe i dodatki drożyźniane w wysokości, w jakiej mieliby prawo, gdyby zamiast przy Oberschlesische Knappschaft byli ubezpieczeni przy Spółce Brackiej.

Przy pertraktacjach, dotyczących podziału majątku byłego Oberschlesischer Knappschaftsverein, mają być roszczone pretensje o zwrot tych wypłat Spółki Brackiej.

W ten sposób osiągnięto, że inwalidzi braccy i pozostali po nich, zamieszkujący na polskiej części dawnego Górnego Śląska, otrzymali wszyscy i bez większej przerwy wystarczające wypłaty tytułem swych pretensji do pensji z ich ubezpieczenia przy Bezirksknappschaft w Gliwicach.

Bezirksknappschaft w Gliwicach podjęła dopiero po upływie roku 1924 odpowiednie wypłaty dla uprawnionych wobec Spółki Brackiej, zamieszkujących na niemieckim Górnym Śląsku.

Ale nie tylko uprawnieni do pensji inwalidzkiej, którzy po ustaleniu nowej granicy na Górnym Śląsku przenieśli swą siedzibę z jednego kraju do drugiego, i ubezpieczeni, których miejsce zamieszkania leżało na jednej, zaś miejsce zatrudnienia i siedziba właściwej instytucji ubezpieczeniowej na drugiej części dawnego terenu plebiscytowego, byli narażeni na krzywdy; wielu uprawnionych do pensji, i członków, którzy już długo przed ustaleniem granicy zamieszkiwali i pracowali na polskiej części Górnego Śląska, byli narażeni na szkodę, o ile część ich czasu ubezpieczeniowego, a zatem część ich pretensji do brackiej pensji przypadała na niemieckie kasy brackie poza Górnym Śląskiem. Pretensje tego rodzaju miały wprawdzie być uznane wedle umowy z dnia 26. sierpnia 1922 r., bezwarunkowo nawet na wypadek, że zmiana przynależności do bractwa górniczego nastąpiła po 1. lipca 1922 r. Niemieckie bractwa górnicze uznały formalnie też w tych wypadkach swe udziały, jednakże jedynie w niemieckich markach papierowych wedle każdorazowej ich wartości. Takie kwoty były już od początku roku 1923 zupełnie bezwartościowe.

Zarząd Spółki Brackiej był przeto zmuszony, zająć odpowiednie stanowisko z jednej strony względem zobowiązań Spółki Brackiej wobec członków niemieckich bractw górniczych, z drugiej strony udzielać dodatków uprawnionym do pensji aż do dalszego ustawowego uregulowania sprawy, tak że

ci renciści otrzymywali tytułem statutowych świadczeń i dodatków drożyźnianych to samo, co im byłoby przysługiwało, gdyby swe uprawnienia, nabyte przy niemieckich bractwach górniczych, byli nabyli przy Spółce Brackiej.

Rozliczenie co do pensji, w których więcej spółek brackich brało udział, miało nastąpić po myśli umowy z dnia 26. sierpnia 1922 r., przez oddział rozliczeń Wzajemnego Brackiego Związku Ubezpieczeniowego w Charlottenburg. Rozliczenie to nie nastąpiło, gdyż sejm niemiecki ratyfikował umowę z dnia 26. sierpnia 1922 r. dopiero w lutym 1923 r. a wskutek ciągłej dewaluacji i braku międzypaństwowej podstawy dla ustalenia wartości wypłacanych kwot, rozliczenie nie nastąpiło do dnia dzisiejszego.

Ale też rozliczenia, które miały odbywać się wedle umowy z dnia 26. sierpnia 1922 r. kwartalnie pomiędzy Spółką Bracką i Gliwickiem bractwem górniczem z tych samych powodów, nie zostały uskutecznione do dnia dziesiejszego. Nawet, o ile obydwa bractwa górnicze udzielały sobie do dzisiejszego czasu wzajemnie pomocy, zwłaszcza na dziedzinie pomocy dla chorych, nie nastąpiło jeszcze rozliczenie kosztów za rzeczowe świadczenia.

Według nowej niemieckiej ustawy o ubezpieczeniu brackiem niemieckie bractwa przestały udzielać z dniem 13. kwietnia 1924 r. pomocy lekarskiej dla osób z rodziny członków. Z tem upadła wzajemnie obowiązująca umowa, zawarta między obydwoma bractwami, bo Spółka Bracka udzielała nadal tych świadczeń.

Po upływie krótkiego czasu zapewniono uprawnionym członkom kasy chorych, zamieszkującym na niemieckiej części Górnego Śląska, zaopatrzenie lekarskie przez umowę z Związkiem Lekarzy Okręgowych Oberschlesische Knappschaft, która względem udzielania pomocy lekarskiej opierała się na warunkach Spółki Brackiej, względem odszkodowania lekarzy zaś na stosunkach, praktykowanych przy Oberschlesische Knappschaft. Na podstawie tej umowy lekarze, należący do Związku, objęli obowiązek, leczyć osoby z rodzin członków Spółki Brackiej za zapłatą wedle stawek minimalnych niemieckiej taryfy lekarskiej.

W miejsce dawniej istniejącego prawa nieograniczonego wolnego przesiedlania się z jednego bractwa górniczego do drugiego w obrębie Rzeszy Niemieckiej zapewniono członkom nabyte prawa przez zawarcie umowy pomiędzy Spółką Bracką a Bezirksknappschaftsverein, gdyż na mocy przepisów nowego statutu Spółki Brackiej dla braku wzajemności wspomniane prawo z dniem 1. kwietnia 1925 r. nie dało utrzymać się nadal. Nowy nasz statut przepisuje dlatego w przepisach przejściowych, że pretensje nabyte i utrzymane na podstawie dawniej obowiązujących przepisów ustawowych i statutowych, dotyczących wolnego przesiedlania, mogą być utrzymywane tylko jeszcze przez płacenie uznaniówek, o ile chodzi o członków zagranicznych (niemieckich) bractw górniczych. Wobec tego Reichsknappschaftsverein wydał odpowiednie przepisy co do pretensji, nabytych przez członków Spółki Brackiej wobec niemieckich kas brackich. Ponieważ według tego znaczna ilość członków Spółki Brackiej musiałaby płacić uznaniówki do Reichsknappschaftsverein, zaś członkowie Reichsknappschaftsverein do Spółki Brackiej, a to byłoby spowodowało jednak poważne trudności przy przekazywaniu pieniędzy pomiędzy Polską a Niemcami, wreszcie wskutek wahania się kursu złotego nastąpić mogły łatwo niedogodności, gdyby te wypłaty były dokonywane, za pośrednictwem administracji obydwóch bractw, uzgodniono pod koniec roku 1925, jak poprzednio już wspomnieliśmy, że z zastrzeżeniem innego uregulowania pomiędzy obydwoma Rządami pretensje uprawnionych wobec Spółki Brackiej, zamieszkujących w Niemczech, i uprawnionych wobec Reichsknappschaftsverein, zamieszkujących w Polsce, uważać należy za niewygasłe aż do upływu 1926 r. Umowa ta została zatwierdzona przez Zarządy Spółki Brackiej i Reichsknappschaftsverein, a pod koniec roku 1926 przedłużono ją aż do upływu roku 1927.

III. Swiadczenia.

Podczas szybko postępującej dewaluacji Zarząd był zmuszony, zmieniać często świadczenia i składki kasy chorych. Stosownie do uchwał Zarządu wynosił

	zarobek podstawowy do	dzienny grosz chorego do	składki w odsetkach	składka tygodniowa dla członka wzgl. zakładu do	pośmiertne
w grudniu 1922 r. . .	3 000 Mk.	2 250 Mk.	10 %	900 Mk.	75 000 Mk.
od 1. stycznia 1923 r.	3 600 „	2 700 „	„	1 080 „	90 000 „
„ 5. lutego „	14 400 „	10 800 „	16⅔ %	7 200 „	360 000 „
„ 5. marca „			13⅓ %	10 080 „	
„ 1. kwietnia „	30 000 „	22 500 „	„	12 000 „	750 000 „
„ 4. czerwca „			12 %	10 800 „	
„ 1. lipca „	60 000 „	45 000 „	„	21 600 „	1 500 000 „
„ 3. września „	180 000 „	135 000 „	„	64 800 „	4 500 000 „
„ 1. października „	450 000 „	338 000 „	„	162 000 „	11 250 000 „
„ 5. listopada „	780 000 „	585 000 „	„	281 000 „	19 500 000 „
„ 3. grudnia „	1 560 000 „	1 170 000 „	„	562 000 „	39 000 000 „
„ 7. stycznia 1924 r.	6 000 000 „	3 600 000 „	„	2 160 000 „	150 000 000 „
„ 4. lutego „	13 800 000 „	8 280 000 „	„	4 968 000 „	345 000 000 „
„ 3. marca „			11 %	4 554 000 „	
„ 7. kwietnia „			9 %	3 726 000 „	
po przewalutowaniu					
do 1. czerwca 1924 r.	7,575 zł	4,60 zł		2,07 zł	191,67 zł
od 1. czerwca „	7,20 „	4,32 „	7 %	1,50 „	180,— „
„ 7. lipca „	6,— „	3,— „	6 %	1,08 „	150,— „
„ 4. sierpnia „			5 %	0,90 „	

Od dnia 5. lutego do 31. marca 1923 istniało 13 stopni zarobkowych z zarobkiem podstawowym 600,—, 1200,—, 2400,—, 3600,— i t. d. do 14 400,— Rm. W latach 1923/1924 istniało zawsze 6 stopni zarobkowych, których zarobki podstawowe aż do dnia 31. maja 1924 r. były ustopniowane w stosunku 1 : 2 : 4 : 6 : 8 : 10, a od dnia 1. czerwca 1924 r. w stosunku 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6.

Wskutek dewaluacji pieniężnej wynikały z wymiaru grosza chorego niedomagania dla członków, którzy chorowali przez dłuższy czas.

Stosownie do przepisów statutu należało obliczać podczas całego trwania choroby grosz chorego, wedle stopnia zarobkowego, do którego członek należał przy rozpoczęciu choroby (§ 26 ustęp 2 statutu). Z drugiej strony należało ustalić stopień zarobkowy za każdy miesiąc kalendarzowy według czystego zarobku, osiągniętego w poprzedzającym miesiącu kalendarzowym, (§ 105 ustęp 3 statutu). Przy podwyższeniu się zarobku podstawowego chory członek mógł być przydzielony do nowego stopnia zarobkowego zawsze tylko wedle czystego zarobku, osiągniętego w miesiącu kalendarzowym, poprzedzającym zachorowanie.

Stosunki te sprawiały, że członkowie, którzy przy zachorowaniu należeli do najwyższego stopnia zarobkowego, po 4 do 5-cio miesięcznej chorobie mieli prawo tylko jeszcze do najniższych kwot przewidzianych, jako grosz chorego.

Aby zapobiedz takim niedomaganiom, Zarząd wydawał od dnia 1. stycznia 1923 r. przy każdej zmianie zarobku podstawowego przepisy, które przy obliczaniu grosza chorego w wypadkach chorób, trwających przez kilka miesięcy, uwzględniały dewaluację pieniężną. Członkowie, chorujący przez dłuższy czas, otrzymali za pomocą nadzwyczajnych dodatków, jako grosz chorego, kwoty odpowiadające stosunkom każdorazowych zarobków pracujących członków odnośnej kategorji zarobkowej.

Biblioteka Śląska

Praktycznie więc członkowie podczas ich choroby bywali przydzielani do stopni zarobkowych przy uwzględnieniu zmian zarobku, powstałych w czasie choroby.

Gdy w ostatniem ćwierćroczu 1923 dewaluacja pieniężna przybrała rozmiary tego rodzaju, że nie tylko ostatnie do dyspozycji stojące fundusze zapasowe zostały wyczerpane zupełnie, ale nawet wartość składek przy ich płatności wynosiła zaledwie ułamkową część potrzebnych środków, Zarząd widział się zmuszony, uwzględniać zmiany zarobków też przy przydzielaniu pracujących członków do poszczególnych stopni zarobkowych.

Zasadniczo należało ustalić stopień zarobkowy stosownie do przepisu statutu (§ 105) według czystego zarobku, osiągniętego w poprzednim miesiącu. Zarobek ten, osiągnięty w miesiącu poprzednim, wynosił w czasie inflacji jednak tylko część zarobku, uzyskanego w miesiącu składkowym. Jeżeli więc zarobek podstawowy został ustalony w przybliżeniu na tę samą kwotę, jak zarobek miarodajny dla jego ustalenia (t. j. zasadniczo osiągnięty w poprzednim miesiącu), to pobrano rzeczywiście składki tylko od części rzeczywistego zarobku. Z drugiej strony świadczenia gotówkowe stały wprawdzie też tylko w tym samym stosunku do rzeczywistego zarobku.

Niemożliwem było jednakże, pokrywać ze składek pobranych od części rzeczywistego zarobku, wydatki na świadczenia rzeczowe, zwłaszcza na utrzymanie chorych w lecznicach, ponieważ podwyższanie się cen na te potrzeby rzeczowe wyprzedzało za zwyczaj nawet zwyżką zarobków.

Stosunek ten niekorzystny potęgował się, ponieważ składki wedle przepisów statutu (§ 4 punkt 9) były płatne dopiero na końcu następnego miesiąca kalendarzowego, a do tego czasu następowało dalsze zniżenie ich wartości.

Od dnia 1. stycznia 1924 r. zarobki podstawowe zostały przeto ustalone w ten sposób, że odpowiadały stanowi rzeczywistego zarobku na początku miesiąca składkowego, granice dochodowe miarodajne dla przydzielenia do poszczególnych stopni zarobkowych zostały jednak ustalone odpowiednio do przeciętnego stanu zarobków podczas miesiąca poprzedniego, względnie miesiąca, wchodzącego w rachubę dla przydzielenia. Dopóki więc naprzykład w miesiącu grudniu 1923 r. członkowie, którzy w listopadzie osiągnęli rzeczywisty czysty zarobek, wynoszący przynajmniej 1 040 000 Mp. aż do 1 352 000 Mp. przydzieleni zostali do V stopnia zarobkowego z zarobkiem podstawowym 1 248 000 Mp. pomimo, że przeciętne zarobki tych członków w grudniu już przewyższyły dwukrotnie tę kwotę, członkowie, którzy w grudniu 1923 r. osiągnęli przeciętny dzienny zarobek, wynoszący więcej niż 2 300 000 Mp. aż do 2 990 000 Mp. należeli w styczniu 1924 r. do V stopnia zarobkowego z zarobkiem podstawowym 4 800 000, — Mp. Zarobek podstawowy został więc ustalony na blisko dwukrotną kwotę, niż wynosił rzeczywisty zarobek w grudniu. Ponieważ zarobki w styczniu 1924 r. wynosiły mniejwięcej dwa razy tyle co w grudniu 1923 r. zarobek podstawowy w styczniu 1924 r., przewyższył wprawdzie zarobek osiągnięty w grudniu 1923 r. bardzo znacznie, przybliżał się jednak zarobkowi, osiągniętemu w styczniu 1924 r.

Po stabilizacji waluty i z tem połączonem względnem ustaleniu zarobków było możliwem, powrócić znów do dawniejszego systemu ustalenia zarobków, co też nastąpiło od 1. czerwca 1924 r.

Grosz chorego ustalony jest wprawdzie przez przepisy statutu w stosunku do zarobku podstawowego. Ostatnie ustalenie tego stosunku na Walnem Zebraniu z dnia 1. stycznia 1920 r. nastąpiło jednakże w czasie, w którym rzeczywiste zarobki, które często 30 M. i więcej wynosiły dziennie, przewyższały ustawowo dopuszczalną najwyższą granicę zarobku podstawowego, 10, — M., wielokrotnie. Aby grosz chorego wypełniał, o ile możliwe, swój cel zastąpienia ubytku zarobku podczas choroby, ustalono wtedy nietylko zarobek podstawowy, lecz także stawki, uzależniające grosz chorego od zarobku podstawowego, na ustawowo dopuszczalne najwyższe kwoty. Grosz chorego, wynikający z tego, pozostawał także przy tem ustaleniu jeszcze daleko pod rzeczywistymi zarobkami, tak że pokusa przysporzenia sobie zysku przez pobieranie grosza chorego w drodze symulowania choroby była praktycznie wykluczona.

W chwili jednak, gdy różnica pomiędzy groszem chorego a zarobkiem zmiejszyła się, nastąpiło nadzwyczaj silne czerpanie ze świadczeń kasy chorych, przeważnie przez samotnych członków kasy chorych, udawających chorobę, aby móc pobierać grosz chorego. Po raz pierwszy spostrzeżono to zjawisko w maju i czerwcu 1923 r., kiedy zarobek podstawowy i grosz chorego przybliżały

się podczas przerwy postępu dewaluacji pieniężnej do rzeczywistego zarobku. Rok później, po nastaniu stabilizacji, powtórzyło się to samo zjawisko.

Wskutek tego doświadczenia Zarząd widział się zmuszony, poddać rewizji stosunek pomiędzy zarobkiem podstawowym a groszem chorego, aby stworzyć odpowiednią różnicę pomiędzy zarobkiem a groszem chorego.

Z tych samych powodów wydawało się wskazanem, zmniejszyć stosunek pomiędzy groszem chorego a zarobkiem podstawowym, gdy od 1. stycznia 1924 r. przez powyżej podaną zmianę w ustaleniu stopni zarobkowych, zarobek podstawowy był więcej przybliżony do zarobku rzeczywistego, niż to było do owej pory.

Zarząd wydał przeto rozporządzenie, zatwierdzone przez następne Walne Zebranie z 28. lutego 1925 r., że od zarobku podstawowego należało udzielać jako

	rewirowy grosz chorego dla żonatych członków z		dla samotnych	zasiłek domowy dla żonatych członkow z		zasiłek kieszonkowy
	więcej niż jednem dzieckiem poniżej lat 15	najwyżej		więcej niż jednem dzieckiem poniżej 15 lat	najwyżej	
aż do dnia 15. czerwca 1923 r.	75 %	66⅔ %	66⅔ %	50 %	50 %	16⅔ %
od 16. czerwca 1923 r. . .	„	„	50 %	„	„	„
„ 1. lipca „ . .	„	„	„	„	„	10 %
„ 7. stycznia 1924 r. . .	60 %	50 %	50 %	40 %	33⅓ %	5 %
„ 1. czerwca „ . .	„	„	„	48 %	40 %	10 %
„ 7. lipca „ . .	50 %	„	„	40 %	50 %	„

Spółka Bracka już od grudnia 1922 nie miała wystarczających funduszów bankowych.

Wskutek dewaluacji marki niemieckiej wzrastały ceny na wszelkie potrzeby w takiej mierze, zaś wydatki stały do składek płatnych w końcu styczniu 1923 r. w tak jaskrawym stosunku biernym, że wobec braku środków Spółka Bracka musiała zasiągnąć poważne kredyty w bankach dla podtrzymania ruchu.

Wobec tego długi w bankach wynosiły w lutym 1923 r. mimo wstrzymania wszystkich, odłożyć się dających wypłat i zakupów około 339 000 000 Rm. (z tych 139 000 000,— Rm. w Polskim Banku Handlowym i 200 000 000,— Rm. w Dresdner Bank). Było to mniejwięcej połowa wydatków podczas miesiąca stycznia (nie licząc w tem dodatków drożyźnianych z osobnych funduszów, wypłacanych do świadczeń z kasy pensyjnej).

Spółka Bracka musiała dążyć do jaknajprędszego usunięcia stosunków tych tembardziej, że kredyty bankowe były bardzo drogie (1% prowizji od miesięcznego najwyższego stanu długów i 14% odsetek rocznych).

Zarobki podniosły się tymczasem od stycznia do lutego 1923 r. na więcej niż trzykrotną kwotę, a zarobek podstawowy za luty został ustalony na podstawie czystego zarobku, osiągniętego w styczniu.

Pomimo jednak, że zarobki podstawowe poszczególnych stopni zarobkowych zostały ustalone wedle zarobków z miesiąca lutego 1923 r., należeli członkowie na podstawie zarobku styczniowego jednak tylko do niższych stopni zarobkowych, a z 10% zarobku podstawowego zostały pobrane w miesiącu lutym składki do kasy chorych we wysokości tylko około 3% rzeczywistych zarobków. Takiemi składkami Spółka Bracka nie miała widoków na rychłe umorzenie długów bankowych! Zarząd ustalił przeto składkę za luty na 16⅔ % i zniżył je jeden miesiąc później znów na 13⅓ %, ponieważ zarobki w marcu i lutym nie różniły się tak znacznie, jak to miało miejsce w lutym i w styczniu.

Pod koniec 1923 r. miara dewaluacji przewyższyła wszystko, czego można było spodziewać się logicznie. Ostatnie do dyspozycji stojące fundusze były wyczerpane, a wpływy ze składek nie wystarczyły nawet na pokrycie najpotrzebniejszych wydatków. Długi w bankach wynosiły w końcu roku 1923 więcej niż 38,5 miljardów marek. Dalszy ich wzrost nie dał uniknąć się, gdyż mimo gorliwych wysiłków nie można było otrzymać od Rządu ani zapomóg ani zaliczek.

W lutym 1924 r. sytuacja była podobna do sytuacji w lutym 1923 r. Długi bankowe wzrastały nagle mimo bezwzględnej oszczędności i wynosiły przeszło 154 miljardów marek. Musieliśmy więc próbować, wyjść z tego trudnego położenia własną siłą jaknajprędzej, mianowicie ponieważ koszta tego kredytu były przerażające wysokie, bo płacić musieliśmy 2% dziennie, oprócz tego jeszcze odsetki w wysokości 144% na rok, co razem odpowiadało rocznemu oprocentowaniu w wysokości 720 + 144 = 864%, nie uwzględniając nawet jeszcze odsetek za tygodniowe dopisy dziennie obliczonych kosztów.

Ponieważ nie można było przewidzieć, czy stabilizacja waluty rzeczywiście utrzyma się, Zarząd wtedy nie mógł przystąpić jeszcze do obniżenia składek. Dopiero w miarę, jak wysokość dochodów i potrzeb dała przewidzieć się z pewnością, obniżenie składek nastąpiło powoli aż na 5% zarobku podstawowego.

Wskutek stabilizacji waluty poprawiły się od marca 1924 r. stosunki majątkowe Spółki Brackiej w pożądany sposób, a na końcu roku 1924 fundusz zapasowy kasy chorych wynosił 7 446 571,16 zł, zaś kasy pensyjnej 8 653 932,30 zł.

W tem miejscu należy też podać, w jakiej wysokości udzielano podczas lat sprawodawczych pomocy połogowej dla osób z rodziny, chociaż jej ustalenie nie należy do obowiązków Zarządu, lecz jest obowiązkiem władz wojewódzkich.

Wedle jej ustalenia wynosił

	jednorazowy dodatek do kosztów porodu	zasiłek połogowy dziennie	zasiłek dla karmiących dziennie	ogólna kwota na poród z reguły
od 21. sierpnia 1922 r. . .	250 RM.	4,50 RM.	8 RM.	1 249,50 RM.
„ 8. stycznia 1923 r. . .	1 000 „	30,— „	50 „	7 380,— „
„ 1. marca 1923 r. . .	6 000 „	180,— „	500 „	61 280,— „
„ 18. lipca 1923 r. . .	24 000 Mp.	750,— Mp.	2 500 Mp.	289 750,— Mp.
„ 12. listopada 1923 r. . .	300 000 „	12 000,— „	32 000 „	3 872 000,— „
„ 15. stycznia 1924 r. . .	6 000 000 „	240 000,— „	640 000 „	77 440 000,— „
po przewalutowaniu . .	3,33 zł	0,13 zł	0,36 zł	43,02 zł
od 1. lipca 1924 r. . . .	8,— „	0,20 „	0,30 „	47,70 „

Przeliczenie świadczeń kasy pensyjnej na walutę polską (marki polskie) od dnia 1. maja 1923 r. nastąpiło zasadniczo w ten sposób, że za każdą markę niemiecką pretensji, istniejącej do tego czasu, udzielano 1,75 Mp. Równocześnie zarządzono dla uproszczenia wypłaty, że przerachowane kwoty zostały zaokrąglone w górę na pełnych sto Marek polskich. Przy późniejszych podwyższeniach świadczeń, o ile zostały one ustalone w markach, podwyższenie stopniówek odnosiło się zawsze tylko do ubezpieczeń, do których należało uiszczać jeszcze składki do kasy pensyjnej mianowicie za cały czas ubezpieczeniowy, zaś pensje inwalidzkie i wdowie miały pozostać niezmienione, podczas gdy podwyższenie grosza sierocego odnosiło się zawsze do wszystkich sierot.

O ile uprawnieni inwalidzi i wdowy nie uchodzili za ubogich i nie otrzymali z tego powodu dodatków drożyźnianych, kwoty im przysługujące, gdyby je pozostawiono w niezmienionej wysokości, byłyby przedstawiały wskutek dewaluacji marki wartość tak znikomą, że nawet ich pobieranie i wypłacanie nie byłoby opłacało się wobec z tem związanych trudności i kosztów.

Zarząd uważał przeto za wskazane, ustalić kwoty minimalne dla pensji inwalidzkich i grosza wdowiego, mianowicie

	dla inwalidów	dla wdów i inwalidek
od 1. października 1923 r. .	50 000 Mp.	30 000 Mp.
„ 1. grudnia 1923 r. .	250 000 „	150 000 „
„ 1. stycznia 1924 r. .	500 000 „	240 000 „
„ 1. lutego 1924 r. .	1 000 000 „	500 000 „
po przewalutowaniu . .	0,56 zł	0,28 zł
od 1. czerwca 1924 r. .	3,— „	0,28 „

Od dnia 1. czerwca 1924 r. udzielano też świadczenia gotówkowe, wynikające z ustalonych stopniówek jako dodatki drożyźniane aż do odwołania, mianowicie tak długo, jak przewyższały pretensje, do których istniało prawo z dotychczasowego stanu ustawowego. Dodatki drożyźniane wypłacano od 1. czerwca 1924 r., jeżeli suma stopniówek wynosiła mniej.

Kwoty, obliczone wedle tego, udzielano w wypadkach, w których na podstawie odnośnego ubezpieczenia należało płacić jeszcze składki do kasy pensyjnej, za miesiąc czerwiec 1924 r. albo później bez względu na to, czy niedostatek zachodzi zresztą tylko, jeżeli niedostatek udowodniono. O ile pretensja do tych świadczeń powstała już przed 1. czerwca 1924 r. a niedostatek nie istniał, inwalidzi otrzymali od 1. czerwca 1924 r. miesięcznie po 3,— zł, ich pozostali po 2,— zł. Za niebiednych uważano jednakże wogóle tylko inwalidów, którzy byli jeszcze zatrudnieni z zarobkiem, wdowy i sieroty, które pobierały wojskową rentę dla pozostałych, sieroty, których matka ponownie wyszła za mąż, jeżeli ojczym pokrywał utrzymywanie, wreszcie uprawnionych, których utrzymywały publiczne korporacje lub którzy zamieszkiwali zagranicą.

We wszystkich wypadkach, w których istniały równocześnie pretensje na odszkodowanie z ustawowego ubezpieczenia od wypadków jako też w wypadkach, w których pretensje opierały się jedynie na dawniejszem ubezpieczeniu, jako mniejuprawniony członek, udzielano od 1. czerwca 1924 r. połowę tych kwot, które były przewidziane dla wydatków normalnych.

Aż do roku 1919 męscy członkowie kasy pensyjnej byli przydzieleni do kilku klas członkostwa, z których jednakże tylko dwie miały poważniejsze znaczenie. Aby przy nowem obliczeniu świadczeń móc przybliżyć się możliwie do stosunków, panujących przed dewaluacją pieniędzy i ustopniować ciężary, powstałe przez podwyższenie świadczeń, przynajmniej w części wedle stosunków zarobkowych członków, wprowadzono od 1. czerwca 1924 r. znów 2 klasy dla męskich członków. Odpowiednio do tego, czy dzienny zarobek (miarodajny dla ustalenia stopni zarobkowych kasy chorych) przewyższał 5,40 zł a od dnia 1. lipca 1924 r. 4,50 zł albo pozostał pod nim, męscy członkowie należeli do III względnie do II klasy. Stopniówki, nabyte przed 1. czerwca 1924 r., zostały zaliczone zasadniczo wedle niższej klasy członkostwa, mianowicie, 1,80 zł. Jeżeli jednak członek należał jeszcze po 31. maja 1924 r. do kasy pensyjnej i w czasie od 1. stycznia 1924 r. aż do zajścia wypadku ubezpieczeniowego był przydzielony w kasie pensyjnej wyłącznie do najwyższego (VI) stopnia zarobkowego kasy chorych, względnie jeżeli członek kasy pensyjnej już w latach 1913 do 1915 (czyli przed dewaluacją pieniędzy) uiścił składki do kasy pensyjnej wyłącznie wedle ówczesnej najwyższej (V) klasy członkostwa, wtedy także składki, które płacono od 24 roku życia, każdorazowo wedle najwyższej klasy członkostwa, obliczono według najwyższej z nowych klas członkostwa (2,40 zł).

Razem z świadczeniami należało zmieniać też składki.

Wedle ustaleń Zarządu wynosiły:

	zwyczajna miesięczna składka wraz z składką dodatkową dla		wstępne dla		należytość za wystawienie wtórnika wykazu członkostwa
	członka	członkini	członka	członkini	
w styczniu 1923 r. . . .	600 RM.	300 RM.	300 RM.	150 RM.	100 RM.
od 1. lutego 1923 r. .	680 „	340 „			
„ 1. marca 1923 r. .	1 200 Mp.	600 „	1 000 Mp.	500 Mp.	500 Mp.
„ 1. lipca 1923 r. .	20 000 „	10 000 „	30 000 „	15 000 „	5 000 „
„ 1. października 1923 r. .	100 000 „	50 000 „	150 000 „	75 000 „	25 000 „
„ 1. grudnia 1923 r. .	400 000 „	200 000 „	600 000 „	30 000 „	100 000 „
„ 1. stycznia 1924 r. .	1 600 000 „	800 000 „	2 400 000 „	120 000 „	400 000 „
„ 1. lutego 1924 r. .	4 000 000 „	2 000 000 „	6 000 000 „	300 000 „	1 000 000 „
„ 1. kwietnia 1924 r. .	6 000 000 „	3 000 000 „			
po przewalutowaniu . .	3,30 zł	1,67 zł	3,33 zł	1,57 zł	0,56 zł
	Kl. III	Kl. II	Kl. I		
od 1. czerwca 1924 r. .	8,— zł	6,— zł	3,— zł	5,— „	3,— „	0,50 „
„ 1. września 1924 r. .	9,60 „	7,20 „	3,60 „			
„ 1. listopada 1924 r. .	8,— „	6,— „	3,— „			

Zwyczajne składki do kasy pensyjnej ustalono na Walnem Zebraniu w dniu 28. października 1922 r. na 340,— Rm. miesięcznie dla członków i na 170,— RM. miesięcznie dla członkiń.

Po przestawieniu zarobków na marki polskie od 1. marca 1923 r. w ten sposób, że zamiast 1 RM. płacono 1,75 M., należało przestawić też składki Spółki Brackiej w ten sam sposób na polską walutę od tego czasu.

Od 1. marca 1923 r. pobierano więc składki zwyczajne od członków w kwocie 600,— Mp., od członkiń w kwocie 300,— Mp. Ponieważ jednak stosownie do przepisów statutu (§ 4 punkt 9) składki za marzec 1923 r. były płatne dopiero w dniu 30. kwietnia 1923 r. stały Spółce Brackiej środki w markach polskich do dyspozycji, dopiero wtedy w wystarczającej mierze świadczenia kasy pensyjnej nie zostały ustalone w markach polskich też już od 1. marca 1923 r. lecz dopiero, jak już nadmieniono, od dnia 1. maja 1923 r. (zasiłki pogrzebowe i świadczenia kasy chorych od dnia 1. kwietnia 1923 r.).

Na początku lipca 1923 r. dewaluacja pieniężna postąpiła w takiej mierze, że dotychczasowe składki i świadczenia przedstawiały już tylko bardzo nieznaczną wartość, formalne trzymanie się dotychczasowych kwot nie odpowiadało więc celowi.

Zarząd postanowił przeto podwyższyć od dnia 1. lipca 1923 r. świadczenia i składki z zastrzeżeniem jednak, jak już poprzednio nadmieniono, że Walne Zebranie je później zatwierdzi.

Dalsza dewaluacja pieniężna spowodowała potem jeszcze kilkakrotnie dalsze takie podwyższenia. Z poprzednio podanych ogólnych miesięcznych składek członków ustalono od dnia 1. lipca 1923 r. 85% jako składki zwyczajne i 15% jako dodatkowe. Pod koniec roku 1923 zaniechano jednak wogóle rozróżniania pomiędzy składkami zwyczajnemi a dodatkowemi.

Składki dodatkowe właścicieli zakładów przewyższały w styczniu 1923 r. składkę członków o 52 RM., członkiń o 26,— RM. Zresztą składki zwyczajne i dodatkowe właścicieli zakładów były ustalone w tej samej wysokości, co wyżej podane składki członków.

Środki, potrzebne na dodatki drożyźniane, były pokryte aż do dnia 31. maja 1924 r. tylko częściowo przez składki dodatkowe. Zupełne ich pokrycie nastąpiło w ten sposób, że właściciele zakładów brackich wpłacali obok składek regularnych dodatki, mianowicie z

	kopalń węgla od każdej podatkowi podlegającej tony węgla	kopalń rudy i hut za każdego członka kasy pensyjnej swej załogi		łomów dolomitu od każdej tony sprzedanego dolomitu
		członka	członkinię	
od 1. grudnia 1922 r.	22 RM.	330 RM.	165,— MR.	2,20 RM.
„ 1. lutego 1923 r.	100 „	1 500 „	750,— „	10,— „
„ 1. marca 1923 r.	175 Mp.	2 625 Mp.	1 312,50 Mp.	17,50 Mp.
„ 1. lipca 1923 r.	350 „	5 250 „	2 625,— „	35,— „

Uznaniówki (§ 63 statutu) ustalono na Walnem Zebraniu w dniu 28. października 1922 r. na 100,— Mp., począwszy od dnia 1. stycznia 1923 r., w grudniu 1923 r. Zarząd ustalił je na czterokrotną kwotę portorjum zwykłego listu w kraju, od 1. czerwca 1924 r. na 0,50 zł.

Wedle dodatku do statutu, uchwalonego na Walnem Zebraniu w dniu 22. października 1922 r. członkowie, których obowiązek do ubezpieczenia przy kasie pensyjnej ustał, ponieważ nie byli dalej zatrudnieni jako robotnicy na zakładach brackich, lecz jako funkcjonarjusze, mogli podtrzymać członkostwo przy kasie pensyjnej tylko przez płacenie składek osobistych i zakładowych, jeżeli nie byli ubezpieczeni na podstawie ustawy o ubezpieczeniu funkcjonarjuszy prywatnych.

Ponieważ w czasie dewaluacji pieniężnej wskutek częstych zmian wysokości zarobków i pensji obowiązek ubezpieczenia ustawał wedle ustawy o ubezpieczeniu funkcjonarjuszy prywatnych często już po krótkim czasie, ponieważ dochody przekraczały granicę, ustaloną dla obowiązku ubezpieczenia, zdarzało się wbrew zamiarom Walnego Zebrania z dnia 28. października 1922 r. często, że funkcjonarjusze nie należeli ani do ubezpieczenia funkcjonarjuszy, ani byli członkami kasy pensyjnej Spółki Brackiej.

Zarząd pozwolił przeto od dnia 1. czerwca 1924 r. wszystkim funkcjonarjuszom, zatrudnionym na zakładach brackich, dalsze prowadzenie członkostwa przy brackiej kasie pensyjnej, bez względu na ich stosunek do ubezpieczenia funkcjonarjuszów prywatnych. O ile funkcjonarjusze już przedtem wystąpili z kasy pensyjnej, zezwolono im na dalsze prowadzenie członkostwa, o ile dopłacili składki też za wstecz leżący czas w wysokości, która odpowiadała składkom, ustalonym na miesiąc czerwiec 1924 r.

Wedle wojennej ustawy brackiej z dnia 26. marca 1915 r. i dodatku do niej z dnia 24. kwietnia 1916 r. członkom kasy pensyjnej został policzony na starszeństwo przy kasie pensyjnej czas wojenny, odbyty w służbie armji niemieckiej i austrjackiej. Wielu członków przestąpiło jednakże w związku z służbą w jednej z tych armji do służby w armji polskiej, względnie do armji Hallera. Ażeby usunąć niesprawiedliwość w takich wypadkach, Zarząd uchwalił, że czas służby wojskowej, odbytej w armji polskiej przed przydzieleniem Śląska do Rzeczypospolitej Polskiej, należy policzyć na starszeństwo w kasie pensyjnej, taksamo jak służbę wojenną, odbytą w byłej armji niemieckiej lub austrjackiej.

Stosunki gospodarcze, spowodowane stabilizacją polskiej waluty w roku 1924, zniewoliły górnośląski wielki przemysł do znacznego ograniczenia i przekształcenia produkcji. Z tego powodu nastąpić musiało zwolnienie wielkiej części dotychczasowej załogi, zwłaszcza robotników starszych. Nowe uregulowanie świadczeń kasy pensyjnej stało się koniecznością, należało przystosować wysokość świadczeń do stosunków, stworzonych przez stabilizację waluty. Zarząd uregulował wprawdzie, jak nadmieniono powyżej, pilną tę sprawę na razie w sposób dorywczy, przez udzielanie dodatków drożyźnianych. Ostateczne uregulowanie tej kwestji w drodze statutu musiało być jednakże odłożone aż do Walnego Zebraniu.

Walne Zebranie uchwaliło w dniu 28. lutego 1925 r. na podstawie przedłożonego przez Zarząd projektu, nowy statut w polskim języku, który został zatwierdzony przez Wyższy Urząd Górniczy w Katowicach w dniu 21. lipca 1925 r., lecz otrzymał w miejsce dotychczasowego statutu moc prawną już od dnia 1. kwietnia 1925 r.

Nowy statut został doręczony wszystkim interesowanym, dlatego na tem miejscu wystarczy zwrócić uwagę na niektóre z zasadniczych jego przepisów, które przezeń zostały wprowadzone.

Materjalne przepisy nowego statutu opierają się po większej części na już w roku 1924 przez Zarząd wprowadzonem tymczasowem uregulowaniu świadczeń i na obowiązujących w roku 1924 zasadach.

W szczególności grosz chorego obliczano mniejwięcej znów we wysokości, jak przed wybuchem wojny w roku 1914, mianowicie rewirowy grosz chorego na 50%, domowy grosz chorego na 30%, przy więcej dzieciach na 40%, kieszonkowe na 10% zarobku podstawowego. Zarobek podstawowy, wedle którego oblicza się grosz chorego, pośmiertne i składki, został ustalony coprawda tylko na kwotę 6,— zł, podczas gdy w roku 1914 wynosił 6,—M.

Świadczenia rzeczowe ubezpieczenia na wypadek choroby przewyższają świadczenia, udzielane w roku 1914 w poważnej mierze, Wtedy pomoc dla chorych udzielana była członkom kasy chorych zasadniczo tylko w lecznicach własnych, podczas gdy przepisy nowego statutu zapewniają pomoc dla chorych w dalej idący sposób wedle systemu ograniczonego wolnego wyboru lekarzy. Pomoc dla osób z rodziny rozszerzona jest o tyle, że na podstawie nowego statutu udziela się oprócz wolnego leczenia lekarskiego połowę kosztów za medykamenta, u dzieci do lat 16, zamiast dawniej 15 lat. Taksamo zwraca się osobom z rodziny członków, zamieszkującym w kraju poza obrębem okręgu kuracyjnego, wzgl. tam przebywającym, zasadniczo koszta leczenia lekarskiego i połowę kosztów za medykamenta. Dalej ustalono przez przepisy nowego statutu zapomogę pogrzebową na 25,— zł dla dzieci i na 50,— zł dla żon (zamiast 15,—M. i 30,—M. w roku 1914), udzielając jej nawet przy śmierci dziecka w 16 roku życia.

Dotychczasowe warunki przyznania pensji inwalidzkiej, zwłaszcza obowiązek udowodnienia niezdolności do pracy zawodowej przez świadectwo lekarskie, pozostały dalej w mocy, mimo że istniały dążenia, aby pensję inwalidzką udzielano bez świadectwa lekarskiego wnioskodawcom, którzy przekroczyli już 50 rok życia.

Stopniówki dla obliczenia świadczeń kasy pensyjnej zostały nowo ustopniowane wedle klas członkostwa i dostosowane do norm z roku 1914 w ten sposób, że w obydwóch, dla męskich członków głównie w rachubę wchodzących klasach członkostwa ustalono je na 1,80 zł i 2,20 zł, podczas gdy odpowiednie kwoty w roku 1914 wynosiły 1,48 M. i 1,75 M. (przy kursie 1,—M. = 1,23 zł, byłoby to 1,82 zł wzgl. 2,15 zł).

W uwzględnieniu przeprowadzonego przez Zarząd w roku 1924 tymczasowego uregulowania udzielano podczas sześciomiesięcznego czasu przejściowego przy już bieżących świadczeniach obok stopniówki 2,20 zł jeszcze dodatek w wysokości 0,20 zł. Pensja inwalidzka wynosi według tego po 25 latach składkowania w najwyższej klasie członkostwa miesięcznie 55,— zł (+ 5,— zł dodatku w czasie przejściowym), a po 30 latach składkowania 66,— zł (+ 6,— zł dodatku w czasie przejściowym).

Grosz wdowi ustalono na 60% pensji inwalidzkiej, podczas gdy w roku 1914 wynosił tylko 50% pensji inwalidzkiej.

Grosza sierocego, którego udzielało się dotychczas tylko do 15 roku życia, udziela się teraz dla sierot po inwalidach wskutek choroby do 16 roku życia, wynosi on teraz 25% pensji inwalidzkiej, zasadniczo jednak przynajmniej 9,— zł, podczas gdy w roku 1914 płacono dla półsierot 6,— M. a dla sierot 12,— M. miesięcznie, o ile członkostwo w kasie pensyjnej albo roszczenie do pensji inwalidzkiej trwało aż do śmierci ojca wzgl. matki. Grosz sierocy razem z groszem wdowim nie może jednak przekraczać kwoty pensji inwalidzkiej, bo inaczej ukraca się go w danym razie odpowiednio.

Również pogrzebowe wypłaca się teraz przy śmierci dzieci inwalidów oraz dla sierot po inwalidach wskutek choroby aż do 16 roku życia, zamiast dotychczas do 15 roku życia. Wysokość pogrzebowego podwyższono na 25,— zł dla dzieci i sierot, na 50,—zł dla żon inwalidów, inwalidek i wdów i na 75,— zł dla inwalidów (w roku 1914 15,— M., 30,— M., wzgl. 60,— M).

Przy zbiegu świadczeń kasy pensyjnej z świadczeniami z ustawowego ubezpieczenia wypadkowego, nie policza się nadal całego świadczenia brackiego, lecz tylko jego połowę na połowę renty z Zakładu Ubezpieczenia wypadkowego, tak, że uprawnieni obok pensji wypadkowej otrzymują od Spółki Brackiej zawsze przynajmniej świadczenie, które im przysługuje wskutek osobistego składkowania.

W przeciwieństwie do regulacji, przeprowadzonej przez Zarząd w roku 1924 w formie dodatków drożyźnianych wynika dla ubezpieczonych z ostatecznego uregulowania ubezpieczenia pensyjnego przez nowy statut znaczna korzyść o tyle, że wszystkie już bieżące pretensje pensyjne zostały obliczone na nowo na podstawie ustalonych stopniówek, podczas gdy w roku 1924 obliczenie takie nastąpiło tylko, jeżeli uprawniony udowodnił, że jest potrzebującym.

Składki do kasy pensyjnej ustalono w nowym statucie w klasach, dla męskich członków, głównie w rachubę wchodzących na 6,— zł i 7,20 zł, więc znacznie wyżej niż w roku 1914, gdzie wynosiły 3,25 M. (= 4,— zł) wzgl. 3,85 M. (= 4,74 zł). Mimo to nowe składki wykazały się już w roku 1925 za niskie dla pokrycia bieżących wydatków, podczas gdy przed wybuchem wojny w roku 1914 wpływy ze składek przewyższały znacznie ówczesne bieżące wydatki. Różnica polega z jednej strony w tem, że Spółka Bracka ma znacznie więcej inwalidów, zaś znacznie mniej członków, niż Oberschlesischer Knappschaftsverein w roku 1914, z drugiej strony na tem, że pensje inwalidów i wdów mimo mniejwięcej jednakowej wysokości stopniówek są znacznie wyższe niż wówczas.

Równość statutowych stopniówek wyklucza, zdaje się, na pierwszy rzut oka znaczną różnicę przeciętnych kwot pensji. W rzeczywistości jednak różnica ta jest bardzo wielka i jest zależna, pominąwszy podwyższenie grosza wdowiego, w porównaniu z pensją inwalidzką, od następujących przyczyn:

1. bieżące pensje inwalidzkie w roku 1914 były obliczone tylko w mniejszej części wedle wtedy obowiązujących stopniówek, większa część zaś, stosownie do przedtem obowiązujących przepisów statutu, według niższych stopniówek, podczas gdy dla obecnego nowego uregulowania pretensji pensyjnych służą za podstawę wyłącznie obecne stopniówki,
2. do najwyższej klasy członkostwa należeli aż do końca roku 1912 tylko urzędnicy (t. j. około 5% wszystkich członków), od tego czasu jednakże także inni członkowie mogli należeć doń i wskutek podwyższenia zarobków z biegiem czasu coraz to większa ilość też należała, a wskutek tego od roku do roku należy obliczać przy ustaleniu pensji coraz to wiekszą część stopniówek wedle najwyższej klasy członkostwa,
3. przeciętne starszeństwo przy kasie pensyjnej przedłużyło się, ponieważ,
   a) wskutek obniżenia wieku minimalnego przy przyjęciu na pełnouprawnionych członków wzgl. na członków kasy pensyjnej z 24 na 21 lat, od 1. stycznia 1900 r., z 21 na 18 lat od 1. stycznia 1908 r. przy ustaleniu nowych pensji wysługa pensyjna w większej mierze sięga wstecz do młodszego wieku, niż przedtem,
   b) wedle nowszych przepisów statutu uwzględnić należy przy ustalonych od roku 1919 pensjach w zasadzie zarówno czas składkowania w charakterze członka mniejuprawnionego przed przyjęciem na pełnouprawnionych członków wzgl. na członków kasy pensyjnej,
   c) wielka ilość teraźniejszych inwalidów i małżonków obecnych wdów podczas inflacji wykonywała swą zawodową pracę górniczą wzgl. hutniczą w bardziej posuniętym wieku i wskutek tego osiągnęła wyższe starszeństwo przy kasie pensyjnej niż ci, którzy przedtem stali się inwalidami względnie umarli.

Wysokość składek do kasy pensyjnej w statucie ustalona jest, jak dawnej, na kilka lat z góry. Celem szybszego zastosowania się do nieprzewidzianych stosunków, Zarząd został upoważniony przez przepisy statutu do podwyższenia wzgl. obniżenia ustalonych składek, o ile po uwzględnieniu ustawowych i statutowych przepisów, dotyczących obliczenia składek, będzie uważał to za konieczne.

Stosownie do przepisów nowego statutu Zarząd uchwalił, że należy udzielać członkiniom i osobom z rodziny członków, umieszczonym w klinice dla kobiet, w razie połogu i przy niedomaganiach w ciąży, wolnej pomocy przez położne i bezpłatnych medykamentów. W takich wypadkach obniża się jednorazowy dodatek do kosztów połogowych z 20,— zł na 10,—zł.

Nadmienić tu należy też zmianę świadczeń pomocy połogowej dla osób z rodziny przez rozporządzenie Rady Wojewódzkiej z dnia 31. marca 1925 r., które doznały podwyżki, począwszy od dnia 16. kwietnia 1925 r., mianowicie

jednorazowy dodatek do kosztów połogowych	zasiłek połogowy za dzień	zasiłek dla karmiących za dzień	ogólna kwota świadczeń w wypadku prawidłowym
z 8,— zł	z 0,20 zł	z 0,30 zł	z 47,20 zł
na 20,— „	na 0,40 „	na 0,40 „	na 75,30 „

Po rozciągnięciu obowiązkowej służby wojskowej na obszar Górnego Śląska członkowie Spółki Brackiej zostali ściągnięci w znacznej liczbie do ćwiczeń wojskowych i czynnej służby wojskowej. Wedle przepisów ustawowych pracodawcom nie wolno rozwiązać stosunku zatrudnienia podczas służby wojskowej. Wskutek tego powstały wątpliwości, czy też obowiązek ubezpieczeniowy istnieje nadal podczas służby wojskowej. W razie przytakującym składki musiałyby być płacone przez pracodawcę, mimo że nie ma zatrudnienia ani płacenia zarobków, a więc nie istnieje bezpośrednia możliwość, zatrzymania składek od zarobku członków. Na podstawie ustawowych i statutowych przepisów, że obowiązek ubezpieczenia istnieje tylko przy zatrudnieniu za wynagrodzeniem, Zarząd rozstrzygnął, że członkowie, powołani do służby wojskowej (ćwiczenia lub czynna służba), nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia i że dla nich nie należy płacić składek podczas służby wojskowej. Dla uniknięcia niedomagań Zarząd uchwalił dalej, że członkostwo przy kasie chorych podczas odbywania służby wojskowej zasadniczo należy uważać za spoczywające, jednak należy udzielać pomocy dla rodzin i pomocy połogowej dla osób z rodzin w tym czasie w drodze nadzwyczajnej zapomogi. Przy kasie pensyjnej czas służby wojskowej zalicza się wedle przepisów statutu zasadniczo na starszeństwo.

Udzielanie nadzwyczajnych zapomóg zostało powierzone przez przepisy nowego statutu zasadniczo Zarządowi, który ustalił normy. Wedle tych zasad należy udzielać uprawnionym kasy pensyjnej jednorazowych zapomóg w gotówce przy dłuższej chorobie, jeżeli uprawniony nie ma już prawa do grosza chorego, dalej przy porodach, jeżeli pretensje do pomocy połogowej nie istnieją, albo, jeżeli członkowi powstały z innych powodów nadzwyczajnie wysokie, z trudem pokryć się dające wydatki. Przy ciężkich chorobach udziela się uprawnionym kasy pensyjnej również leczenia szpitalnego w drodze nadzwyczajnego wsparcia. Dalej płaci się jednorazowe nadzwyczajne zapomogi osobom, które musiały porzucić pracę na zakładach brackich wskutek niezdolności do pracy, które jednakże nie mają prawa do statutowych świadczeń, zwłaszcza do pensji półinwalidzkiej, o ile przed 1. stycznia 1908 r. płaciły składki przynajmniej przez 5 lat jako pełno — lub mniejuprawnieni członkowie.

Bieżących nadzwyczajnych zapomóg płaci się wedle norm, ustalonych przez Zarząd, i w wypadkach, w których niezamożni inwalidzi mają do wychowania jeszcze małoletnie dzieci a pensja inwalidzka wypadła bardzo niska, dalej dla ułomnych sierot, ponad 16, lecz pod 21 rokiem życia.

Przepisy nowego statutu, że ogólna kwota świadczeń, przysługujących pozostałym po członku, nie może przewyższyć kwoty pensji inwalidzkiej, spowodowały, że w licznych wypadkach kwoty grosza sierocego były niższe niż kwoty płacone wedle uchwał Zarządu od roku 1924 do 31. marca 1925 r. Aby unikać możliwie poszkodowania, Zarząd uchwalił, aby płacono zasadniczo bieżące nadzwyczajne zapomogi obok grosza sierocego w takiej wysokości, aby ogólna kwota dla każdej sieroty wynosiła miesięcznie 9,— zł. Przy sierotach wypadkowych i wojennych i sierotach, których matka wyszła za mąż ponownie lub których ojciec wystąpił z zatrudnienia na zakładach brackich przed nabyciem prawa do świadczeń z kasy pensyjnej, dodatki takie do statutowego grosza sierocego wypłaca się tylko, jeżeli niedostatek został udowodniony.

Według przepisów przejściowych nowego statutu należy wziąść przy nowem obliczeniu pretensji do pensji za podstawę wyłącznie najniższe w rachubę wchodzące stopniówki (u mężczyzn 0,90 zł), o ile członek wystąpił przed 1. czerwca 1924 r. z zatrudnienia na zakładach brackich, zanim

uzyskał prawa do świadczeń kasy pensyjnej. Aby uniknąć pokrzywdzeń, Zarząd postanowił, aby płacono w wypadkach, w których czasokres pomiędzy złożeniem pracy zawodowej a początkiem pretensji pensyjnej wynosi tylko kilka miesięcy a nie wykonywano równowartościowej pracy, świadczenia w takiej kwocie, aby osiągnęła wysokość, którą należałoby płacić, gdyby członkostwo było trwało aż do zaistnienia pretensji na pensję.

O ile członkowie przed 1. czerwca 1924 r. przestąpili do innego krajowego bractwa górniczego, należy obliczać udziały Spółki Brackiej w świadczeniach kasy pensyjnej tylko, wedle nowych przepisów, odnoszących się do wysokości świadczeń, jeżeli drugie bractwo górnicze oblicza swoje udziały w pensji inwalidzkiej Spółki Brackiej w tej samej mniejwięcej wysokości. Z Pszczyńskiem Bractwem Górniczem zawarto dlatego umowę, wedle której każda kasa obliczać będzie swe udziały w pensjach drugiej kasy zasadniczo wedle przepisów nowego statutu, mianowicie wedle w przybliżeniu tych samych stopniówek.

Członkowie, którzy w roku 1924 zostali zwolnieni z zatrudnienia na zakładach brackich i wskutek tego wystąpili z kasy pensyjnej Spółki Brackiej, byli w roku 1925 po większej części jeszcze bez pracy. Aby utrzymać swoje pretensje do świadczeń kasy pensyjnej, osoby te musiałyby rozpocząć w roku 1925 z płaceniem uznaniówek. Przy ich małych dochodach, który składały się przeważnie z zasiłków z funduszu dla bezrobotnych, nie mieli oni na to środków do dyspozycji. Wobec tego Zarząd uchwalił przedłużyć statutowy termin do płacenia uznaniówek (12 miesięcy) o 6 miesięcy, jeżeli uprawniony do płacenia udowodnił, że pobierał podczas statutowego terminu przez przynajmniej jeden miesiąc zasiłek dla bezrobotnych. Dla członków, którzy wystąpili z pracy zakładowej już w roku 1924, termin ten został przedłużony później o dalsze 6 miesięcy, więc razem o 12 miesięcy.

Obliczenie i wyasygnowanie świadczeń pensyjnych, wymierzonych na podstawie przepisów nowego statutu, i udzielenia odnośnych zawiadomień wymagały ogromnej pracy administracyjnej. Aby ograniczyć pracę tę możliwie, regulamin dla Wydziału Administracyjnego, wydany przez Zarząd na mocy przepisów statutowych, postanowił, że tylko nad spornemi wnioskami o udzielenie świadczeń gotówkowych decydować ma Wydział Administracyjny, zresztą Administracja.

Udzielenie pensji inwalidzkiej zależne jest od stwierdzenia niezdolności do pracy zawodowej przez lekarza. Odnośne opinje lekarskie bywają z natury rzeczy często przedmiotem wniesionych do Brackiego Sądu Rozjemczego odwołań. Celem rozstrzygnięcia tych odwołań została utworzona przy lecznicy brackiej w Katowicach lekarska komisja superrewizyjna pod kierownictwem tamtejszego lekarza naczelnego.

Aby móc uwzględnić jaknajdalej uzasadnione żądania ubezpieczonych, Zarząd postanowił udzielać pozatem w wypadkach, w których niezdolność do pracy zawodowej została stwierdzona wzgl. uznana dopiero po powtórnem zbadaniu lekarskiem, świadczeń już od dnia pierwszego badania lekarskiego, chyba, że ważne powody stoją temu na przeszkodzie.

IV. Lecznictwo.

---

a) w okręgach kuracyjnych.

Aż do upływu roku 1922 obszar administracyjny Spółki Brackiej był podzielony na 99 okręgów kuracyjnych.

Osobom, uprawnionym do kuracji, przysługiwało prawo, wybierać z pośród lekarzy danej miejscowości co pół roku jednego lekarza, u którego w czasokresie tym mógł zasięgać pomocy lekarskiej.

Z dniem 1. stycznia 1923 r. Spółka Bracka zaprowadziła system ograniczonego wolnego wyboru, mianowicie podzielono obszar na 21 okręgów a ubezpieczonym pozwolono szukać porady lekarskiej u jednego z brackich lekarzy danego okręgu. (lekarze okręgowi).

Organizacja opieki lekarskiej była następująca:

Nr. okręgu kuracyjnego	Nazwa okręgu kuracyjnego	ilość lekarzy w dniu 1. I 1923 r.
I	Lubliniec-Koszęcin	3
II	Tarnowskie Góry — Radzionków — Strzybnica	* 6
III	Wielkie Piekary — Szarlej	3
IV	Huta Laury — Siemianowice — Brzeziny — Michałkowice	6
V	Królewska Huta — Świętochłowice — Chorzów — Hajduki Wielkie	17
VI	Łagiewniki — Chropaczów — Lipiny — Orzegów — Godula	6
VII	Ruda	* 3
VIII	Kochłowice — Wirek — Bielszowice — Kończyce	* 8
IX	Katowice — Dąb — Załęże — Bogucice	8
X	Rozdzień — Mała Dąbrówka — Szopienice — Mysłowice — Brzezinka	* 8
XI	Bieruń Stary	1
XII	Giszowiec-Janów	2
XIII	Pszczyna	1
XIV	Ligota Pszczyńska	2
XV	Mikołów — Orzesze — Tychy	* 3
XVI	Knurów — Przyszowice	* 3
XVII	Rybnik — Chwałowice — Kopalnia Ema	4
XVIII	Żory — Pawłowice	3
XIX	Wodzisław — Jastrzęb	3
XX	Pszów — Rydułtowy	3
XXI	Czerwionka	* 2
	razem	95

W ciągu roku 1923 zwolniono lekarza okręgowego Dr. Kukofkę ⟨okręg I⟩ i Dr. Perla, Bykowina ⟨okręg VIII⟩, miejsc ich nie obsadzono ponownie. W miejsce zwolnionych lekarzy Dr. Weiraucha-Brzeziny ⟨okręg IV⟩ ustalono Dr. Kujawskiego, w miejsce Dr. Schindlera-Orzegow ⟨okr. VI⟩ przesiedlono ustalonego w dniu 15. lutego 1923 r. Dr. Muchę z Chropaczowa, w miejsce Dr. Lemkego-Dąb przesiedlono Dr. Szczepańskiego z Królewskiej Huty, w miejscu zmarłego Dr. Milaczewskiego ustalono Dr. Markietona, Szopienice. W okręgu kuracyjnym ⟨VIII⟩ Ruda dopuszczono jako czwartego lekarza okręgowego od dnia 1. maja 1923 Dr. Hesska. Dla Mikołowa ustalono jako drugiego lekarza od 1. lipca 1923 r. Dr. Więcka. Okręg kuracyjny X podzielony został na 2 okręgi, okręg kuracyjny X z nazwą Rozdzień—Szopienice—Mała Dąbrówka—Mysłowice z 6 lekarzami i okręg kuracyjny XII z nazwą Brzezinka—Chełm z 2 lekarzami, w dniu 15. czerwca 1923 r. ustalono jako trzeciego lekarza Dr. Pałkę w Chełmie. Okręg XVI Knurów—Przyszowice podzielono na okręg kuracyjny Knurów z 2 lekarzami i okręg kuracyjny XXIII z nazwą Przyszowice z 1 lekarzem.

W październiku 1923 r. utworzono okręg kuracyjny nr. XXIV w Bobrownikach, pow. Będziński. Urządzono tam ambulatorjum, w którem lekarz okręgowy Dr. Kujawski z Brzezin odbywał codziennie godziny przyjęć, w niem udzielano też porady lekarskiej dla osób, należących do powiatowej kasy chorych w Sosnowcu.

Oprócz powyżej wymienionych lekarzy zatrudniono jako lekarza specjalistę dla chorób oczu, Dr. Staffiera — Królewska Huta i Dr. Hefftnera—Rybnik, dla chorób uszu, Dr. Sianowskiego—Królewska Huta i Dr. Bayera — Rybnik. W lecznicy brackiej w Rybniku urządzono dla klinicznego leczenia chorób ocznych, usznych i gardlanych specjalne stacje, w których powyżej wspomnieni specjaliści leczyli chorych brackich.

W końcu roku 1923 liczba lekarzy okręgowych wynosiła 95 i specjalistów 4.

W roku 1924 przeprowadzono następujące zmiany:

W okręgu kuracyjnym II zwolniono Dr. Schroedera w Radzionkowie na własne jego życzenie, na jego miejsce ustalono jako lekarza okręgowego Dr. Waldena, lekarza-asystenta z lecznicy brackiej w Siemianowicach.

*) W tej liczbie objęty jest lekarz lecznicy brackiej, który udzielał pomocy lekarskiej też dla kasy chorych okręgu kuracyjnego.

W okręgu kuracyjnym III (Wielkie Piekary — Szarlej) zwolniono z dniem 12. maja 1924 r. Dr. Janiczka w Szarleju, ustalając na jego miejsce Dr. Płonkę, lekarza-asystenta z lecznicy brackiej w Rybniku z dniem 10. listopada 1924 r.

W okręgu kuracyjnym V zwolniono na własną jego prośbę R. S. Dr. Patrzka w Królewskiej Hucie z dniem 30. czerwca 1924 r., na jego miejsce ustalono od 16. sierpnia 1924 r. Dr. Żółtowskiego.

W miejsce w roku 1923 do Dąbu przesiedlonego lekarza Dr. Szczepańskiego ustalono w Królewskiej Hucie od dnia 3. listopada 1924 r. Dr. Hadamika, lekarza-asystenta przy lecznicy brackiej w Królewskiej Hucie. Ponieważ okazało się, że dla Hajduk Wielkich nie wystarczy jeden lekarz, ustalono tam drugiego lekarza, Dr. Mierzowskiego.

W okręgu kuracyjnym VI zwolniono na własną jego prośbę R. S. Dr. Reichla z Chropaczowa z dniem 30. czerwca 1924 r., na jego miejsce ustalono lekarza-asystenta Dr. Sarnesa z lecznicy brackiej w Bielszowicach.

W okręgu kuracyjnym VII zwolniony został na własną prośbę lekarz okręgowy Dr. Hessek z dniem 31. marca 1924 r., miejsca nie obsadzono ponownie.

W okręgu kuracyjnym IX zwolniono na własną jego prośbę z dniem 31. marca 1924 r. Dr. Wittnera w Bogucicach, ustalając na jego miejsce, Dr. Janotę, lekarza-asystenta z lecznicy brackiej w Mysłowicach.

W okręgu kuracyjnym XVIII zwolniony został R. S. Dr. Blumenreich w Żorach, na jego miejsce ustalono lekarza-asystenta Dr. Gladysza z lecznicy brackiej w Rydułtowach.

W okręgu kuracyjnym XIX został przesiedlony od dnia 1. października 1924 r. lekarz Dr. Letocha z Jastrzębia do okręgu kuracyjnego XXIII — Przyszowice, w miejsce zwolnionego lekarza Dr. Niederhofera. Aż do końca roku 1924 miejsce w Jastrzębiu nie było obsadzone.

W okręgu kuracyjnym XXIV ustalono od dnia 7. lutego 1924 r. lekarza Dr. Witmana, który się osiedlił w Bobrownikach, Dr. Kujawski zaprzestał udzielania porady lekarskiej w Bobrownikach.

Ze względu na bardzo obszerny okręg kuracyjny I Lubliniec — Koszęcin i z powodu osiedlenia się Dr. Dudzika w Woźnikach z dniem 15. marca 1924 r., rozdzielono dotychczasowy okręg kuracyjny I na dwa okręgi, na okręg I Lubliniec i nowy okręg XXV pod nazwą Koszęcin — Woźniki z lekarzami w Koszęcinie i Woźnikach.

Liczba lekarzy okręgowych wynosiła w końcu roku 1924 97, włącznie 6 lekarzy lecznicowych i 4 lekarzy-specjalistów.

W roku 1925 zmiana lekarzy brackich nastąpiła w następujących okręgach:

Okręg kuracyjny I (Lubliniec). Dotychczasowy lekarz pan Dr. Jakubowski został nominowany lekarzem naczelnym lecznicy brackiej w Tarnowskich Górach, na jego miejsce Zarząd ustalił Dr. Ratkę w Lublińcu.

Okręg kuracyjny II. Od dnia 3. lipca 1925 r. dopuszczono jako 4-go lekarza okręgowego dla Tarnowskich Gór lekarza Dr. Janiszewskiego, którego już w dniu 1. grudnia 1925 r. przesiedlono do Rudy jako lekarza okręgowego w miejsce zwolnionego lekarza Dr. Auerbacha. W miejsce lekarza Dr. Janiszewskiego w Tarnowskich Górach ustalono Dr. Pietrasiewicza, w dniu 24. grudnia 1925 r.

Okręg kuracyjny V. Na własną jego prośbę zwolniono w dniu 30. czerwca 1925 r. lekarza okręgowego pana Dr. Hartmana w Królewskiej Hucie.

Okręg kuracyjny VII. W miejsce zwolnionego w dniu 30. listopada 1925 r. w Rudzie lekarza Dr. Auerbacha przesiedlono lekarza okręgowego Dr. Janiszewskiego z Tarnowskich Gór.

Okręg kuracyjny VIII. W dniu 31. marca 1925 r. zwolniono z lecznicy w Bielszowicach lekarza-asystenta Dr. Wildego, który był także lekarzem okręgowym. W jego miejsce Zarząd powierzył leczenie osób, uprawnionych do kuracji, lekarzowi-asystentowi Dr. Oganowi.

Okręg kuracyjny XVII. Ponieważ lekarz okręgowy w Chwałowicach pan Dr. Lamza został przesiedlony od dnia 1. września 1925 r. do Pszowa (kop. Anna), a w Chwałowicach nowy lekarz nie osiedlił się, dopuszczono do leczenia osób, uprawnionych do kuracji z okręgu kuracyjnego XVII, lekarza Dr. Fabiana w Rybniku, który dojeżdżał dwa razy w tygodniu do Chwałowic.

Okręg kuracyjny XIX. W miejsce w roku 1924 do Przyszowic przesiedlonego lekarza Dr. Letochy ustalono od dnia 1. maja 1925 r. Dr. Typrowicza w Jastrzębiu.

Okręg kuracyjny XX. Na własną jego prośbę zwolniono w dniu 31. sierpnia 1925 r. lekarza okręgowego pana Dr. Behra z Pszowa (kop. Anna) i przesiedlono w jego miejsce lekarza okręgowego Dr. Lamzę z Chwałowic.

Okręg kuracyjny XXV. W dnia 31. stycznia 1925 r. lekarz pan Dr. Mügge w Koszęcinie złożył urzędowanie brackie.

Liczba lekarzy okręgowych wynosiła w końcu roku 1925 — 97, włącznie lekarzy lecznicowych, oprócz tego 4 specjalistów.

W dniu 1. października 1925 r. lekarz okręgowy R. S. Dr. Marzodko w Goduli święcił swoją 40-letnią, zaś Dr. Müller w Świętochłowicach swoją 25-letnią czynność lekarza okręgowego. Z tej okazji Zarząd wyraził tym panom podziękowanie za ich długoletnią owocną czynność bracką.

Umowy służbowe, zawarte z lekarzami w dniu 1. stycznia 1923 r. i później, obowiązywały do dnia 31. grudnia 1925 r. Ponieważ umowy te okazały się w międzyczasie nieodpowiednie ze względu na różne formalne zmiany administracyjne, Zarząd uchwalił na posiedzeniu w dniu 23. czerwca 1925 r. wypowiedzieć umowy służbowe wszystkim dotychczasowym lekarzom okręgowym i specjalistom na koniec roku 1925. W nowej umowie służbowej ustalono, że lekarz bracki winien władać w mowie i piśmie językiem urzędowym i posługiwać się nim na żądanie pacjentów. Z powodu różnych trudności, przy wprowadzeniu tej klauzuli Zarząd przedłużył termin zwolnienia lekarzy okręgowych do 31. marca 1926 r.

Aż do końca roku 1922 lekarz okręgowy otrzymywał za każdą osobę, mieszkającą w jego okręgu, odszkodowanie, którego wymiar opierał się na ryczałtowej stawce rocznej, płatnej za każdą osobę, należącą do okręgu, z dołu w miesięcznych ratach. W grudniu 1922 stawka ryczałtowa wynosiła 383,90 Mn.

Po wprowadzeniu systemu wolnego wyboru, począwszy od dnia 1. stycznia 1923 r., i po nowem zorganizowaniu okręgów kuracyjnych leczyło w każdym okręgu kilku lekarzy, którzy dzielili się odszkodowaniem na podstawie udzielonych porad. Za podstawę wymiaru odszkodowania wzięto, odmiennie od dawnieszych zasad, nie każdą osobę, uprawnioną do kuracji, lecz uzgodniono, aby za żonatego członka, inwalidę, wdowę i sierotę płacono stawkę roczną, którą obliczano na podstawie płaconych stawek, przy uwzględnieniu 3,5 osób na jednego członka, zamieszkującego w danym okręgu. Podczas inflacji stosowano przy ciągłych podwyżkach stawek płacy lekarzy okręgowych zasady, miarodajne dla uregulowania uposażeń urzędników i innych pracowników Spółki Brackiej.

W roku 1914 płacono od osoby, uprawnionej do kuracji 1,20 Mn., czyli od rodziny obliczonej według poprzednio pomienionego sposobu 3,5 × 1,20 Mn. = 4,20 Mn., czyli 5,18 zł. Po zaprowadzeniu złotego uzgodniono kwotę ryczałtową na 4,60 zł rocznie od rodziny, stawka ta nie zmieniła się podczas pierwszych 5 miesięcy roku 1925. Po przeprowadzeniu nowego liczenia uprawnionych w maju 1925 r. kwota podstawowa została podwyższona od dnia 1. czerwca 1925 r. na 6,06 zł pod warunkiem, że na przyszłość będzie zmieniona odpowiednio do wahań mnożnika, służącego za podstawę dla uposażenia urzędników państwowych. Ponadto lekarzom przyznano dodatek za praktykę pozamiejscową, który wynosił między 15—25 % stawki rocznej, płatny od każdej osoby, zamieszkującej dalej niż 2 kilometry od siedziby lekarza.

Stosownie do wyniku liczenia osób, uprawnionych do kuracji w maju 1925 r., rozliczenie wynagrodzenia lekarzy okręgowych pomiędzy kasą chorych i kasą pensyjną musiało ulec rewizji. Do końca maja 1925 r. kasa pensyjna była obciążona 11 % tego wynagrodzenia, od 1. lipca 1925 r. zaś 19,5 % tych wydatków.

---

b) Leczenie zębów.

Organizacja opieki dentystycznej nie uległa w latach sprawozdawczych poważniejszej zmianie. Leczenie zębów odbywało się w brackich klinikach dentystycznych w Królewskiej Hucie, Bielszowicach, Siemianowicach, Katowicach, Rybniku, Rydułtowach i Tarnowskich Górach. Pozatem zatrudniano dentystów-techników, Kartusza we Wodzisławiu, Prokopa w Mikołowie, a w roku 1924 i 1925 dopuszczono do leczenia zębów u osób brackich dentystów, Wachsmutha w Szarleju, Maczkowskiego w Brzezinach, lekarza dentystę Dr. Włoczewskiego w Mikołowie.

Prace techniczne i wszelkie reparatury szczęk wykonywano w brackiem laboratorjum dentystycznem w Krolewskiej Hucie.

W maju 1924 r. zwolniono z czynności przy Spółce Brackiej naczelnego lekarza klinik dentystycznych Dr. Gondzika, komisarycznie objął ten urząd kierownik kliniki, lekarz dentysta Stachowski.

Ogółem zatrudniano dla opieki dentystycznej

	w roku		
	1923	1924	1925
lekarzy-dentystów . . .	6	6	7
dentystów	2	2	4
męski personel pomocniczy .	8	5	3
żeński „ „ .	11	8	8
służby	1	1	—
razem	28	22	22

c) Lecznice brackie i letniska brackie.

Celem udzielania członkom leczenia szpitalnego podzielono obwód Spółki Brackiej, przy uwzględnieniu położenia poszczególnych zakładów brackich oraz miejscowości, na 12 okręgów lecznicowych. W każdym z nich znajduje się lecznica bracka, do której przyjmuje się w razie zachorowania chorych, potrzebujących leczenia szpitalnego.

W katowickiem okręgu znajdują się oprócz lecznicy dla chorób wewnętrznych kliniki, chirurgiczna, oczna i uszna, laboratorjum bakterjologiczne oraz składnica zasobów aptecznych.

W brackiej lecznicy w Królewskiej Hucie znajduje się klinika dla kobiet, urządzona na wiosnę roku 1923.

W okręgu rybnickim znajduje się w Wodzisławiu lecznica przeciwgruźlicza, a przy brackiej lecznicy w Rybniku oddziały dla chorób ocznych, względnie usznych i gardlanych pod kierownictwem lekarzy specjalistów, pracujących głównie dla okręgu kuracyjnego.

W zdrojach Goczałkowice i Jastrzębie-Zdrój Spółka Bracka posiada letniska, które czynne są od maja do września każdego roku.

W Szarleju rozpoczęto w roku 1914 budowę lecznicy. Trzy budynki znajdują się pod dachem, zaś dwa budynki są dopiero rozpoczęte. Z powodu braku środków i nieuskutecznienia podziału majątku dawnego Oberschlesicher Knappschaftsverein nie przystąpiono jeszcze do ukończenia budowy tej lecznicy.

a) lecznica w Bielszowicach:

Do okręgu lecznicy w Bielszowicach należą następujące zakłady brackie:
Kopalnia Bielszowice, Pokój, Błogosławieństwo Boże, Hugon, i Lithandra.

Grunt lecznicowy wynosi 4 ha 36 a 27 m², jest zabudowany 3 budynkami dla chorych z 2 salami operacyjnemi, gabinetem rentgenowym, urządzeniem medikomechanicznem i laboratorjum, barakiem Doeckera, kuchnią, pralnią, budynkiem maszynowym, budynkiem administracyjnym, z mieszkaniami dla lekarza naczelnego i administratora lecznicy, budynkiem dla pielęgniarzy, portjernią, czyszczalnią, kostnicą i chlewem. Obłożność lecznicy wynosi 355 łóżek.

W administracji lecznicy zatrudnieni byli w końcu roku 1923

1 lekarz naczelny,
2 lekarze asystenci,
1 inspektor lecznicy,
6 pomocników biurowych,
2 nadpielęgniarzy,
16 pielęgniarzy,

do przeniesienia 28 osób

z przeniesienia 28 osób
4 pielęgniarki,
5 maszynistów i palaczy,
7 w kuchni zatrudnione osoby,
5 praczek i szwaczek,
11 szorowaczek i t. p.
5 sług domowych, portjerów i stróżów
razem 65 osób.

b) lecznica w Czuchowie:

Do okręgu lecznicy w Czuchowie należy kopalnia Dębieńsko.

W Czuchowie Spółka Bracka nie posiada żadnej własności, używała jako lecznicę zamek, wydzierżawiony od Skarbofermu, w którym umieszczono po obszernem przebudowaniu 55 łóżek.

W administracji tej lecznicy byli zatrudnieni w końcu roku 1923

1 lekarz naczelny,
1 administrator,
1 pomocnik biura,
1 nadpielęgniarz,
4 pielęgniarzy,
3 w kuchni zatrudnione osoby,
5 praczek, szorowaczek i szwaczek,
1 sługa domowy
razem: 17 osób.

c) lecznica w Katowicach:

Do okręgu lecznicy w Katowicach należą następujące zakłady brackie:
Kopalnia Eminencja, Ferdynand, Kleofas, Wujek.

Grunt lecznicowy wynosi 2 ha 71 a 17 m², jest zabudowany 2 budynkami dla chorych z 2 salami operacyjnemi, gabinetem rentgenowym, urządzeniem medikomechanicznem i laboratorjum, budynkiem administracyjnym i gospodarczym, z kuchnią i mieszkaniem dla administratora lecznicy, budynkiem maszynowym z kotłownią i pralnią, budynkiem mieszkalnym dla lekarza naczelnego, budynkiem dla pielęgniarzy, portjernią, kostnicą, lodownią i chlewem. W roku 1923 urządzono laboratorjum bakterjologiczne, klinikę dentystyczną, aptekę i kaplicę. Obłożność lecznicy wynosi 357 łóżek.

Oprócz tego znajdują się na gruncie lecznicy 2 budynki, klinika oczna i uszna, z 2 salami operacyjnemi, ubikacjami do badań, inhalatorjum i inne potrzebne ubikacje poboczne.

W lecznicy było zatrudnionych w końcu roku 1923:

1 lekarz naczelny,
4 lekarzy asystentów,
1 praktykant medycyny,
1 inspektor lecznicy, | także dla
4 sekretarzy lecznicy, | klinik
8 pomocników biurowych, |
2 nadpielęgniarzy,
17 pielęgniarzy,
2 nadpielęgniarki,
3 pielęgniarki,
3 siostry zakonne,
11 maszynistów, palaczy i t. p. |
6 w kuchni zatrudnionych osób | także dla
8 szwaczek i praczek, . . | klinik
13 szorowaczek, . . . |
6 sług domowych i portjerów. |
razem 90 osób.

d) klinika oczna w Katowicach.

Do kliniki ocznej przekazuje się chorych z wszystkich okręgów lecznicowych i rewirowych.

Obłożność kliniki wynosi 111 łóżek.

W klinice ocznej było zatrudnionych w końcu roku 1923:

1 lekarz kierujący,
2 lekarzy asystentów,
1 nadpielęgniarz,
3 pielęgniarzy,
1 nadpielęgniarka,
7 sióstr zakonnych,
4 szorowaczki,

razem 19 osób.

e) klinika uszna w Katowicach.

Do kliniki usznej przekazuje się chorych z wszystkich okręgów lecznicowych i rewirowych.

Obłożność kliniki wynosi 97 łóżek.

W klinice usznej było w końcu roku 1923

1 lekarz kierujący,
2 lekarzy asystentów,
1 nadpielęgniarz,
4 pielęgniarzy,
1 nadpielęgniarka,
1 pielęgniarka,
2 siostry zakonne,
5 szorowaczek,

razem 17 osób.

f) laboratorjum bakterjologiczne w Katowicach.

Wszelkie badania i analizy dla całego okręgu Spółki Brackiej wykonuje bakterjolog bracki, który ma do pomocy:

1 pomocnika,
2 pomocniczki,
2 szorowaczki,

razem 5 osób.

g) bracka składnica apteczna i apteka szpitalna w Katowicach.

Ze składnicy wydaje się opatrunki dla wszystkich lecznic i medykamenta, o ile dozwolone.

W składnicy byli zatrudnieni w roku 1923:

1 aptekarz,
1 pomocnik,
3 pomocniczki,
3 robotniczki

razem 8 osób.

h) lecznica w Knurowie.

Do okręgu lecznicy w Knurówie należy kopalnia i koksownia Knurów. Grunt lecznicowy wynosi 2 ha 11 a 31 m², jest zabudowany 2 budynkami dla chorych z salą operacyjną, urządzeniem medikomechanicznem, laboratorjum i łaźnią. Budynek gospodarczy zawiera kuchnię i pralnię, budynek maszynowy kotłownię, budynek

administracyjny mieszkanie dla lekarza asystenta i administratora lecznicy, lekarz naczelny mieszka w własnej willi, a pielęgniarze w osobnym budynku, oprócz tego portjernia, czyszczalnia i kostnica. Obłożność lecznicy 228 łóżek.

Administracja lecznicy zatrudniała w końcu roku 1923

1 lekarza kierującego,
1 „ asystenta,
1 praktykanta medycyny,
1 administratora lecznicy,
1 sekretarza,
4 pomocników
2 nadpielęgniarzy,
5 pielęgniarzy,
1 pielęgniarkę,
3 siostry zakonne,
4 maszynistów i palaczy,
6 kucharek,
4 szwaczki i praczki,
8 szorowaczek,
4 sług domowych i portjerów,

razem 46 osób.

i) lecznica w Królewskiej Hucie.

Do okręgu lecznicy w Królewskiej Hucie należą następujące zakłady brackie:
Kopalnia Andaluzja, Biały Szarlej (Zachów), Florentyna, Hrabina Laura, Król, Karnalsfreude, Matylda, Niemcy, Szczęście Samuela, Śląsk i Huta Królewska.

Grunt lecznicowy wynosi 5 ha 42 a 66 m², jest zabudowany 6 budynkami dla chorych z salami operacyjnemi, gabinetem rentgenowym, urządzeniem medikomechanicznem i laboratorjum, łaźnią, kuchnią, pralnią, budynkiem maszynowym z kotłownią i wieżą wodną, 3 budynkami mieszkalnymi dla lekarza naczelnego i lekarzy asystentów, budynkiem administracyjnym z mieszkaniem dla administratora lecznicy, budynkiem mieszkalnym dla nadpielęgniarzy, 3 budynkami dla pielęgniarzy, portjernią, 2 czyszczalniami, kostnicą, lodownią i chlewem.

Obłożność lecznicy wynosi 845 łóżek.

W administracji tej lecznicy liczono w końcu roku 1923 jako urzędników i pomocników:

1 lekarz naczelny,
6 lekarzy asystentów,
2 praktykantów medycyny
2 administratorów lecznicy,
4 sekretarzy,
11 pomocników biurowych,
10 nadpielęgniarzy,
23 pielęgniarzy,
26 pielęgniarek,
16 maszynistów, palaczy i t. p.,
14 kucharek,
11 praczek i szwaczek,
23 szorowaczek i t. p.
6 sług domowych i portjerów

razem: 155 osób.

j) klinika dla kobiet.

Obłożność kliniki wynosi 83 łóżek.

W klinice było w końcu roku

1 lekarz kierujący,
2 lekarzy asystentów,
1 nadpielęgniarka,
11 pielęgniarek włącznie akuszerek,
2 szorowaczki,

razem: 17 osób.

k) lecznica w Mysłowicach.

Do okręgu lecznicy w Mysłowicach należą zakłady brackie:
Kopalnia Giesche, Karol, Mysłowice, Nowa Przemza i Waldemar.

Grunt lecznicowy wynosi 1 ha 38 a 30 m², jest zabudowany 2 budynkami dla chorych, 2 salami operacyjnemi, gabinetem rentgenowym, urządzeniem medikomechanicznem i laboratorjum, barakiem infekcyjnym, kuchnią, pralnią, budynkiem mieszkalnym dla lekarza naczelnego, budynkiem mieszkalnym dla administratora lecznicy i pielęgniarzy, 2 portjerniami, 2 czyszczalniami, kostnicą i chlewem.

Obłożność lecznicy wynosi 315 łóżek.

Osób zatrudnionych w administracji tej lecznicy liczono w końcu roku 1923

1 lekarz naczelny,
3 lekarzy asystentów,
1 praktykant medycyny,
1 administrator,
3 sekretarzy,
4 pomocników biurowych,
3 nadpielęgniarzy,
18 pielęgniarzy,
3 pielęgniarki,
4 maszynistów i palaczy,
5 w kuchni czynnych osób,
6 szwaczek i praczek,
10 szorowaczek,
5 sług domowych i portjerów,

razem: 67 osób.

l) lecznica w Orzeszu.

Okręg lecznicy w Orzeszu obejmuje zakłady brackie:
Kopalnia Alma, Szczęść Boże, Waleska, Aleksander i Ewa.

Grunt lecznicowy wynosi 3 ha 58 a 25 m², jest zabudowany 2 budynkami dla chorych z salą operacyjną, budynkiem administracyjnym z mieszkaniami dla lekarza asystenta, administratora lecznicy i pielęgniarzy, budynkiem mieszkalnym dla lekarza naczelnego, czyszczalnią, kostnicą i chlewem.

Obłożność lecznicy wynosi 117 łóżek.

W administracji tej lecznicy zatrudniano w końcu roku 1923

1 lekarza naczelnego,
1 „ asystenta,
1 administratora,
2 pomocników biurowych,
1 nadpielęgniarza,
4 pielęgniarzy,
2 pielęgniarki,

do przeniesienia 12 osób

z przeniesienia 12 osób
1 maszynistę,
4 w kuchni czynne osoby,
3 praczki,
2 szorowaczki,
1 sługę domowego,
razem: 23 osób.

m) lecznica w Rudzkiej Kuźnicy.

Do obwodu lecznicy w Rudzkiej Kuźnicy należą zakłady brackie:
Kopalnia Gotthard, Hrabia Franciszek, Paweł, Wolfgang, Koksownia, Wolfgang, Elektr. Mikołaja, Wawel.

Grunt lecznicowy wynosi 4 ha 57 a 25 m², jest zabudowany 2 budynkami dla chorych z 2 salami operacyjnemi, gabinetem rentgenowym, urządzeniem medikomechanicznem. Budynek gospodarczy zawiera kuchnię i pralnię, piwnicę, budynek administracyjny mieszkania dla lekarza naczelnego i administratora lecznicy, oprócz tego istnieją 2 budynki dla pielęgniarzy, portjernia, czyszczalnia i kostnica.

Obłożność lecznicy wynosi 355 łóżek.

W administracji tej lecznicy było w końcu roku 1923
1 lekarz naczelny,
3 lekarzy asystentów,
1 praktykant medycyny,
1 inspektor lecznicy,
1 sekretarz lecznicy,
5 pomocników biurowych,
2 nadpielęgniarzy,
15 pielęgniarzy,
4 siostry zakonne,
5 maszynistów i palaczy,
6 kucharek,
6 szwaczek i praczek,
8 szorowaczek i innych robotnic,
4 sług domowych i portjerów,
razem: 62 osób.

n) lecznica w Rybniku.

Do okręgu lecznicy w Rybniku należą następujące zakłady brackie.
Kopalnia Blücher, Donnersmarck i Römer.

Grunt lecznicowy wynosi 5 ha 40 a 84 m², jest zabudowany 3 budynkami dla chorych z 2 salami operacyjnemi, gabinetem rentgenowym, urządzeniem medikomechanicznem, kliniką dentystyczną, budynkiem gospodarczym z kuchnią i pralnią, budynkiem maszynowym z kotłownią, budynkiem dla lekarza naczelnego, budynkiem mieszkalnym dla administratora lecznicy i pielęgniarzy, 2 chlewami, kostnicą i lodownią.

Obłożność lecznicy wynosi 226 łóżek.

W administracji tej lecznicy było w końcu roku 1923
1 lekarz naczelny,
1 „ asystent,
1 administrator lecznicy,
2 sekretarzy,
3 pomocników biurowych,
1 nadpielęgniarz,
7 pielęgniarzy,
2 pielęgniarki,
do przeniesienia 18 osób

z przeniesienia 18 osób
10 sióstr zakonnych,
5 maszynistów i palaczy,
5 w kuchni czynnych osób,
4 szwaczki i praczki,
5 szorowaczek,
3 sług domowych i portjerów.
razem 50 osob.

W lecznicy mieszczą się oddziały dla chorób ocznych i usznych, kierowane przez dwóch lekarzy specjalistów, którzy oprócz leczenia klinicznego udzielają opieki osobom, należącym do Spółki Brackiej, z całego rybnickiego zagłębia przemysłowego.

o) lecznica w Rydułtowach.

Do okręgu lecznicy w Rydułtowach należą następujące zakłady brackie:
Kopalnia Anna, Ema, koksownia Ema, Fryderyk, Hoym Laura, Leo, Charlotte,

Grunt lecznicowy, 6 ha 37 a 74 m², jest zabudowany 3 budynkami dla chorych z 2 salami operacyjnemi, urządzeniem medikomechanicznem i kliniką dentystyczną niepermanentną, pralnię, posiada budynek maszynowy i kotłownię, budynek administracyjny z mieszkaniami dla lekarza naczelnego, lekarza asystenta i administratora lecznicy, budynek dla pielęgniarzy, portjernią, czyszczalnię, kostnicę, lodownię i chlew.

Obłożność lecznicy wynosi 307 łóżek.

W lecznicy tej było w końcu roku 1923 zatrudnionych osób:

1 lekarz naczelny,
3 lekarzy asystentów,
1 inspektor lecznicy,
1 sekretarz
4 pomocników biurowych,
2 nadpielęgniarzy,
10 pielęgniarzy
4 pielęgniarki,
3 siostry zakonne,
8 w kuchni czynnych osób,
5 szwaczek i praczek,
8 szorowaczek,
6 maszynistów, palaczy i t. p.,
3 sług domowych i portjerów,
razem: 59 osób.

W jednym z pawilonów urządzono w roku sprawozdawczym klinikę eugeniczną, gdzie koncentruje się wszystkich wenerycznie chorych Spółki Brackiej, których choroba wymaga klinicznego leczenia.

p) lecznica w Siemianowicach.

Do okręgu lecznicy w Siemianowicach należą zakłady brackie:
Kopalnia Biały-Szarlej (Wschód), Hohenlohe, Huta Laura, Jerzy, Maks, Richter i Polska.

Grunt lecznicowy, 2 ha 90 a 19 m², jest zabudowany 3 budynkami dla chorych z 3 salami operacyjnemi, gabinetem rentgenowym, urządzeniem medikomechanicznem, laboratorjum oraz mieszkaniem dla lekarza naczelnego w budynku głównym, oprócz tego lecznica posiada barak Doeckera, kuchnię, bydynek maszynowy z łaźnią i pralnią, budynek administracyjny z kliniką dentystyczną i mieszkaniem dla administratora lecznicy, budynek dla pielęgniarzy, portjernię, czyszczalnia, kostnicę, lodownię, chlew.

Obłożność lecznicy wynosi 380 łóżek.

Do personelu administracji tej lecznicy należało w końcu roku 1923

1 lekarz naczelny,
3 lekarzy asystentów,
1 administrator,
1 sekretarz,
5 pomocników biurowych,
2 nadpielęgniarzy,
16 pielęgniarzy,
1 nadpielęgniarka,
10 pielęgniarek,
7 maszynistów, palaczy i ślusarzy,
8 w kuchni czynnych osób,
6 szwaczek i praczek,
14 szorowaczek,
5 sług domowych i portjerów

razem: 80 osób.

r) lecznica w Tarnowskich Górach.

Do okręgu lecznicy w Tarnowskich Górach przydzielono zakłady brackie: Kopalnia Anioł, Brzozowice, Cecylja, Nowa Helena, Radzionków, Segiet, płóczka Jenny-Otto, Zakład Szarlejski, Wodociąg Staszica, Kamieniołomy Blachówka i Bobrowniki, Huta Srebra i Ołowiu Strzybnica.

Grunt lecznicowy, 5 ha 55 a 30 m², jest zabudowany 3 budynkami dla chorych z 1 salą operacyjną i gabinetem rentgenowym. Ponadto istnieje barak Doeckera, budynek gospodarczy z kuchnią, pralnią, budynek maszynowy z kotłownią, budynek administracyjny z ubikacjami do badania chorych oraz z mieszkaniami dla lekarza naczelnego i administratora lecznicy, budynek dla pielęgniarzy, portjernia, czyszczalnia, kostnica i chlew.

Administracja tej lecznicy zatrudniała w końcu roku 1923

1 lekarza naczelnego,
2 lekarzy asysentów,
1 inspektora lecznicy,
1 sekretarza,
3 pomocników biurowych,
2 nadpielęgniarzy,
7 pielęgniarzy,
4 pielęgniarki,
3 siostry zakonne,
7 maszynistów i palaczy,
6 kucharek,
5 szwaczek i praczek,
6 szorowaczek,
1 sługę domowego,
1 portjera,

razem: 50 osób.

s) lecznica przeciwgruźlicza w Wodzisławiu.

Bracki Zakład przeciwgruźliczy w Wodzisławiu położony jest w okolicy. górzystej leśnej, odkupiono go od Stowarzyszenia dla walki przeciw gruźlicy. Umieszcza się w nim oprócz chorych Spółki Brackiej także chorych gruźliczych innych Instytucyj Społecznych i Kas chorych, w specjalnych wypadkach też prywatne osoby; służy więc nadal dla szerszego społeczeństwa.

Zakład stoi na wysokości wymagań hygjeny, posiada wszystkie aparaty dla opromienienia terapicznego, prześwietlania rentgenowskiego i t. d.

Grunt lecznicowy wynosi 4 ha 44 a 96 m², jest zabudowany wielkim gmachem dla chorych z leżalnią, i budynkiem gospodarczym z kuchnią, pralnią i łaźnią, budynkiem mieszkalnym, budynkiem maszynowym z kotłownią, warsztatem, chlewem, lodownią i budynkiem mieszkalnym dla lekarza naczelnego.

Obłożność zakładu wynosi 200 łóżek.

W administracji tej lecznicy zatrudniano w końcu roku 1923

1 lekarza naczelnego,
2 lekarzy asystentów,
1 administratora,
2 pomocników biurowych,
1 kąpielowego,
1 starszą siostrę,
3 siostry,
5 maszynistów i palaczy,
7 w kuchni czynne osoby,
4 szwaczki i praczki,
4 szorowaczki,
1 sługę domowego,

razem: 32 osób.

t) letnisko w Jastrzębie-Zdroju.

Letnisko otwarte jest tylko podczas sezonu kąpielowego, członkowie, chorzy na gościec stawowy, ischias i t. p. całego obszaru Spółki Brackiej, korzystają z niego, pobierając kąpiele solankowe i borowinowe.

Grunt letniska wynosi 68 a 95 m², jest zabudowany budynkiem kuracyjnym z kuchnią i pralnią, ubikacjami gospodarczemi, biurami i mieszkaniem dla administratora letniska i sługi domowego.

Obłożność letniska wynosi 100 łóżek.

Personel letniska składa się podczas sezonu letniego z

1 administratorą,
1 pomocnika biurowego,
1 pielęgniarza,
5 kucharek,
5 praczek, szwaczek i szorowaczek,
1 sługi domowego

razem: 14 osób.

u) letnisko w Goczałkowicach.

Letnisko było używane w czasie plebiscytowym i podczas powstań śląskich przez powstańców i uchodźców śląskich. Urządzenie wewnętrzne uległo zupełnemu zniszczeniu. Ponieważ ponadto solanka w źrodle zdrojowem zanikła, nie można było uruchomić letniska w roku 1923. Dopiero w roku 1924 rozpoczęto restaurowanie gmachu i oddano go do użytku w sezonie roku 1925. Grunt lecznicowy wynosi 1 ha 27 a 29 m², jest zabudowany budynkiem kuracyjnym, zawierającym kuchnię, biuro dla lekarza i nadpielęgniarza i mieszkanie dla sługi domowego.

Obłożność letniska wynosi 86 łóżek.

W letnisku mieszka stale tylko stróż.

W końcu roku 1924 lecznice zatrudniały:

Lecznica	lekarz naczelny, kierujący	lekarze asystenci	prakt. medyc. i aptekarze	administrator	sekretarze	pomocnicy biurowi	nadpielęgniarze	pielęgniarze	nadpielęgniarki	pielęgniarki	siostry zakonne	maszyniści, palacze, ślusarze	personel kuchenny	praczki, szwaczki	szorowaczki, robotnice	sługy domowi, portjerzy i t. d.	siły pomocnicze	razem
Bielszowice	1	2	—	1	—	6	2	15	—	3	—	8	7	5	11	5	—	66
Czuchów	1	—	—	1	—	1	1	4	—	—	—	—	3	3	1	1	—	16
Katowice	2	5	—	1	3	6	2	15	2	3	3	7	8	8	12	5	—	82
„ klinika oczna	1	2	—	—	—	—	1	4	1	1	2	—	—	—	4	—	—	16
„ „ uszna	1	2	—	—	—	—	1	2	—	—	8	—	—	—	4	—	—	18
„ laboratorjum bakterjologiczne	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	6
„ składnica apteczna	—	—	aptekarz 1	—	—	1	—	1	—	—	3	—	—	—	3	—	1	10
Knurów	1	1	—	1	1	3	2	4	—	—	4	4	6	4	7	4	—	42
Królewska Huta	1	5	—	2	4	9	10	23	—	19	—	16	14	10	24	5	—	142
„ „ klinika kobieca	1	1	—	—	—	—	—	—	1	11	—	—	—	—	—	—	—	14
Mysłowice	1	2	prkt. md. 1	1	3	4	3	17	—	3	—	4	5	5	10	6	—	65
Orzesze	1	1	—	1	—	2	1	4	—	2	—	1	4	3	2	1	—	23
Rudzka Kuźnica	1	2	—	1	1	5	2	15	—	4	—	5	6	5	6	4	—	57
Rybnik	1	2+)	—	1	2	3	1	6	1	1	12	5	5	3	7	3	—	53
Rydułtowy	1	1	—	1	1	4	2	9	—	4	2	6	8	4	7	3	—	53
Siemianowice	1	2	prkt. md. 1	1	1	5	2	16	1	6	—	7	8	6	10	5	—	72
Szarlej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Tarnowskie Góry	+)	2	—	1	1	3	1	7	—	4	3	7	7	5	6	2	—	49
Wodzisław	1	1	—	1	—	3	—	1	1	3	—	4	9	4	4	4	—	36
Goczałkowice letnisko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Jastrzębie-Zdrój „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	17	31	prkt. md. 2 aptekarz 1	14	17	55	31	143	7	64	37	74	90	65	120	51	4	823

+) Miejsce lekarza naczelnego wakuje od sierpnia roku 1924.

W końcu roku 1925 lecznice zatrudniały:

Lecznica	lekarz naczelny, kierujący	lekarze asystenci	prakt. medyc. i aptekarze	administrator	sekretarze	pomocnicy biurowi	nadpielęgniarze	pielęgniarze	nadpielęgniarki	pielęgniarki	siostry zakonne	maszyniści, palacze i ślusarze	personel kuchenny	praczki, szwaczki	szorowaczki robotnice	słudzy domowi, portjerzy i i. d.	siły pomocnicze	razem
Bielszowice	1	2	—	1	1	5	2	15	—	3	—	6	7	5	8	5	—	61
Czuchów	1	—	—	1	—	1	1	4	—	—	—	—	3	3	1	1	—	16
Katowice, klinika wewnętrzna	1	2	—	1	3	6	1	8	—	—	5	8	9	8	7	5	—	64
„ „ „ chirurgiczna	1	2	—	—	—	—	1	7	1	2	4	—	—	—	5	—	—	23
„ „ „ oczna	1	2	—	—	—	—	1	4	1	1	2	—	—	—	4	—	—	16
„ „ „ uszna	1	2	—	—	—	—	—	3	—	—	9	—	—	—	4	—	—	19
„ „ składnica apteczna	—	—	aptekarz 1	—	—	1	—	1	—	—	2	—	—	—	2	—	—	7
„ „ laboratorjum bakterjologiczne	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	6
Knurów	1	1	—	1	1	3	2	4	—	—	4	4	7	4	7	4	—	43
Królewska Huta	1	4	—	2	3	8	10	22	—	19	—	15	13	10	24	5	—	136
„ „ klinika kobieca	1	2	—	—	—	—	—	—	1	11	—	—	—	—	—	—	—	15
Mysłowice	1	2	prkt. md. 1	1	3	2	3	15	—	3	—	3	4	5	10	6	—	59
Orzesze	1	1	—	1	—	2	1	4	—	2	—	1	4	3	2	1	—	23
Rudzka-Kuźnica	1	2	—	1	1	4	2	12	—	—	7	5	5	5	7	4	—	56
Rybnik	1	2	—	1	2	2	1	5	1	1	11	5	7	4	7	3	—	53
Rydułtowy	1	2	—	1	1	3	2	9	—	4	2	6	8	4	7	3	—	53
Siemianowicie	1	2	prkt. md. 1	1	1	5	2	20	1	2	—	7	7	6	10	4	—	70
Szarlej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Tarnowskie Góry	1	2	—	1	1	3	1	10	—	4	3	7	7	6	8	2	—	56
Wodzisław	1	3	—	1	1	3	—	—	1	5	—	5	8	5	5	5	—	43
Goczałkowice letnisko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	1	—	1
Jastrzębie-Zdrój „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	17	34	prkt. md. 2 aptekarz 1	14	18	48	30	143	6	57	49	72	89	68	120	51	3	822

W dniu 10. sierpnia 1924 r. umarł naczelny lekarz lecznicy brackiej w Tarnowskich Górach, radca sanitarny Dr. Streckenbach. W dniu 1. lutego 1923 r. wstąpił on jako lekarz-astystent w lecznicy w Bytomiu do służby Oberschlesischer Knappschaftsverein i piastował stanowisko brackiego lekarza naczelnego przez przeszło 27 lat. Śmierć jego była ciężkim ciosem dla Spółki Brackiej. Opróżnionem stanowiskiem zawiadował prowizorycznie najstarszy lekarz-asystent lecznicy, z dniem 1. maja 1925 r. objął stanowisko lekarza naczelnego lekarz chirurg Dr. Jakubowski z Lublińca.

Długoletni kierownik lecznicy brackiej w Katowicach, radca sanitarny Dr. Arendt wstąpił 1. października 1899 r. jako lekarz-asystent przy lecznicy w Królewskiej Hucie do służby Oberschlesischer Knappschaftsverein i był czynny od dnia 1. lipca 1891 r. jako lekarz bracki w okręgu katowickim. Lecznicą bracką zawiadywał od chwili jej uruchomienia w dniu 1. maja 1895 r. i przyczynił się do jej celowej rozbudowy. Przy odejściu Zarząd i Administracja wyraziły mu należyte podziękowanie za długoletnią służbę.

Jako nowy kierownik lecznicy brackiej w Katowicach wstąpił w dniu 8. listopada 1924 r. lekarz praktyczny Dr. Jarczyk z Katowic w służbę Spółki Brackiej. Równocześnie kierownictwo oddzielnej kliniki chirurgicznej przy lecznicy brackiej w Katowicach powierzono lekarzowi Dr. Górskiemu, który aż do tego czasu był czynny w charakterze lekarza-asystenta przy lecznicy brackiej w Tarnowskich Górach.

Dnia 17. listopada 1924 r. umarł inspektor lecznicy w Katowicach Fryderyk Skiba. Zmarły był czynny w służbie brackiej od roku 1893. Opróżnione miejsce inspektora lecznicy w Katowicach powierzono administratorowi Zielonce z Rybnika, w jego miejsce Zarząd mianował administratorem lecznicy w Rybniku sekretarza lecznicowego Bannerta.

Lekarz naczelny lecznicy w Rudzkiej Kuźnicy, Dr. Żydek wystąpił na własne swe życzenie z końcem marca 1925 r., w jego miejsce wstąpił Dr. Zając, lekarz-asystent przy lecznicy w Tarnowskich Górach, dawniejszy lekarz powiatowy z Świętochłowic.

V. Zakłady brackie i ich załogi.

Liczba osób, zatrudnionych na zakładach brackich w latach 1923, 1924 i 1925, wynika z przeglądów. Załogi, a z nimi ilość składkujących ubezpieczonych zmniejszały się z miesiąca na miesiąc, a liczba rencistów i wydatki na pensje wzrastały z tego powodu z dnia na dzień, gdyż przedewszystkiem zwalniano starszych górników z długoletniem czasokresem ubezpieczenia.

Ilość i załoga zakładów brackich wynosiły na końcu 1923 roku

rodzaj zakładów	ilość zakładów	załoga zakładów				wogóle
		mężczyzn		kobiet		
		dorosłych	młodocianych	dorosłych	młodocianych	
Kopalnia węgla kamiennego . .	49	137 339	3 968	9 533	60	150 900
„ kruszcu	11	5 595	142	2 367	241	8 345
Huty	2	7 628	219	837	1	8 685
Zakłady poboczne	1	51	—	5	—	56
razem:	63	150 613	4 329	12 742	302	167 986
wobec:	62	146 509	6 547	13 351	141	166 548
na początku roku 1923, zmiana nastąpiła w ciągu roku 1923 o		+ 1,6%	+ 2,8%	− 33,8%	− 4,6%	+114,2%	+ 0,9%

Ilość i załoga zakładów brackich wynosiły w końcu 1924 roku

rodzaj zakładów	ilość zakładów	załoga zakładów: mężczyzn dorosłych	mężczyzn młodocianych	kobiet dorosłych	kobiet młodocianych	razem
Kopalnie węgla kamiennego	48	94 645	925	3 906	—	99 476
„ kruszcu	9	6 033	80	1 978	40	8 131
Huty	2	4 324	27	122	—	4 473
Zakłady poboczne	1	51	—	3	—	54
razem:	60	105 053	1 032	6 009	40	112 134
wobec:	63	150 613	4 329	12 742	302	167 986
w początku roku 1924, w przeciągu roku 1924 zmiana nastąpiła o	— 4,7%	—30,2%	—76,2%	—52,8%	—86,7%	—33,2%

Ilość i załoga zakładów brackich wynosiły w końcu 1925 roku

Kopalnie węgle kamiennego	45	71 181	159	2 394	5	73 739
„ kruszcu	10	6 549	44	2 420	21	9 034
Huty	2	4 272	43	106	—	4 421
Zakłady poboczne	1	55	—	4	—	59
razem:	58	82 057	246	4 924	26	87 253
wobec:	60	105 053	1 032	6 009	40	112 134
na pocątku roku 1925, zmiana nastąpiła w przeciągu roku 1925 o	—3,3%	—21,9%	—76,2%	—18,1%	—35,0%	—22,2%

Zarobki i ceny węgla uległy w latach 1923 i 1924 znacznym zmianom, w ciągu roku 1925 zarobki się nie zmieniły.

Dla oceny odpowiednych zmian składek i świadczeń podajemy poniżej cyfry informacyjne

Na jedną dniówkę wynosił:

	zarobek taryfowy: dla rębacza na filarach średnich	dla 25-cio-letniego ciskacza	dla 25-cio-letniej robotnicy	dodatek domowy: na żonę	na 1 dziecko
	RM.	RM.	RM.	RM.	RM.
w grudniu 1922 r.	3 744	2 565	1 688	100	150
od 8. stycznia 1923 r.	5 010	3 320	2 080	130	200
„ 17. „ 1923 r.	6 560	4 150	2 584	160	250
„ 1. lutego 1923 r.	17 920	10 920	6 192	400	700
	Mp.	Mp.	Mp.	Mp.	Mp.
„ 1. marca 1923 r.	31 360	19 110	10 836	700	1 230
„ 16. „ 1923 r.	34 510	21 020	11 920	770	1 350
„ 1. czerwca 1923 r.	37 960	23 120	13 120	850	1 490
„ 20. „ 1923 r.	56 940	34 680	19 680	1 250	2 250
„ 1. lipca 1923 r.	74 020	45 080	25 600	1 600	2 950
„ 18. „ 1923 r.	99 950	63 110	37 120	2 100	4 000
„ 1. sierpnia 1923 r.	129 940	82 040	48 240	2 750	5 200
„ 16. „ 1923 r.	194 920	131 260	77 200	4 200	7 800
„ 1. września 1923 r.	254 000	179 000	104 800	5 400	10 200
„ 1. października 1923 r.	321 000	226 000	132 000	9 500	17 900
„ 10. „ 1923 r.	738 000	520 000	306 000	22 000	41 000
„ 21. „ 1923 r.	923 000	650 000	383 200	27 500	51 300
„ 1. listopada 1923 r.	1 200 000	845 000	498 400	35 800	66 700
„ 16. „ 1923 r.	1 501 000	1 056 000	623 200	44 800	83 400

	zarobek taryfowy			dodatek domowy	
	dla rębacza na filarach średnich	dla 25-cio letniego ciskacza	dla 25-cio-letniej robotnicy	na żonę	na 1 dziecko
	Mp.	Mp.	Mp.	Mp.	Mp.
od 1. grudnia 1923 r. . .	2 327 000	1 637 000	966 400	70 000	130 000
„ 16. „ 1923 r. . .	3 956 000	2 783 000	1 642 400	105 000	195 000
„ 1. stycznia 1924 r. . .	6 804 000	4 787 000	2 825 600	181 000	335 000
„ 16. „ 1924 r. . .	14 280 000	10 050 000	5 936 000	380 000	704 000
„ 12. lutego 1924 r. . .	12 850 000	9 050 000	5 344 000	342 000	634 000
	zł	zł	zł	zł	zł
po przewalutowaniu . . .	7,15	5,03	2,97	0,19	0,35
od 20. maja 1924 r. . .	6,90	4,—	2,40	0,15	0,24
„ 1. czerwca 1924 r. . .	6,90	4,10	2,48	0,15	0,24
„ 1. lipca 1924 r. . .	6,21	3,69	2,24	0,14	0,22
„ 1. października 1924 r. . .	6,52	3,87	2,32	0,14	0,22

Cena węgla (dla potrzeb krajowych) wynosiła:

	za 1 tonę					
	węgla kostkowego		węgla drobnego		węgla miałkiego	
	bez podatku węglowego	włącznie	bez podatku węglowego	włącznie	bez podatku węglowego	włącznie
	RM.	RM.	RM.	RM.	RM.	RM.
w grudniu 1922 r. . . .	21 400	29 960	18 514	25 920	12 550	17 570
od 8. stycznia 1923 r. . .	28 857	40 400	24 136	33 790	14 171	19 840
„ 17. „ 1923 r. . .	37 779	52 890	31 486	44 080	19 943	27 920
„ 1. lutego 1923 r. . .	100 750	141 050	88 179	123 450	53 536	74 950
	Mp.	Mp.	Mp.	Mp.	Mp.	Mp.
„ 10. marca 1923 r. . .	173 214	242 500	152 214	213 100	89 214	124 900
„ 1. maja 1923 r. . .	167 778	226 500	141 481	191 000	81 852	110 500
„ 1. czerwca 1923 r. . .	184 519	249 100	155 704	210 200	90 000	121 500
„ 20. „ 1923 r. . .	291 556	393 600	246 074	332 200	121 407	163 900
„ 1. lipca 1923 r. . .	378 963	511 600	319 852	431 800	157 815	213 050
„ 18. „ 1923 r. . .	525 111	708 900	443 111	598 200	218 667	295 200
„ 1. sierpnia 1923 r. . .	682 667	921 600	576 148	777 800	284 296	383 800
„ 16. „ 1923 r. . .	1 069 600	1 444 000	912 600	1 232 000	436 300	589 000
„ 4. września 1923 r. . .	1 349 600	1 822 000	1 151 100	1 554 000	550 400	743 000
„ 3. października 1923 r. . .	1 800 000	2 430 000	1 536 000	2 073 000	735 000	992 000
„ 10. „ 1923 r. . .	3 959 000	5 345 000	3 377 000	4 559 000	1 615 000	2 180 000
„ 26. „ 1923 r. . .	5 147 000	6 949 000	4 390 000	5 927 000	2 099 000	2 833 000
„ 1. listopada 1923 r. . .	6 692 000	9 034 000	5 708 000	7 706 000	2 729 000	3 684 000
„ 16. „ 1923 r. . .	8 364 000	11 291 000	7 134 000	9 631 000	3 411 000	4 605 000
„ 1. grudnia 1923 r. . .	12 938 000	16 173 000	11 035 000	13 794 000	5 276 000	6 595 000
„ 16. „ 1923 r. . .	23 040 000	28 800 000	19 680 000	24 600 000	9 360 000	11 700 000
„ 1. stycznia 1924 r. . .	39 600 000	49 500 000	33 840 000	42 300 000	16 160 000	20 200 000
„ 16. „ 1924 r. . .	68 640 000	85 800 000	58 560 000	73 200 000	28 000 000	35 000 000
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
po przewalutowaniu[+])	38,13	47,67	32,53	40,67	15,56	19,44
od 6. lutego 1924 r. . .	28,54	32,82	24,35	28,—	11,63	13,38
„ 20. marca 1924 r. . .	24,26	27,90	20,74	23,85	9,61	11,40
„ 1. czerwca 1924 r. . .	26,57	27,90	22,71	23,85	10,86	11,40
„ 20. „ 1924 r. . .	—	—	—	—	8,71	9,15
„ 1. września 1924 r. . .	25,67	26,95	21,48	22,55	7,43	7,80
„ 16. października 1924 r. . .	28,38	29,80	21,52	22,60	7,43	7,80
„ 20. listopada 1924 r. . .	30,—	31,50	21,52	22,60	7,43	7,80

[+]) 1 zł = 1 800 000 Mp.

Należy podać na tem miejscu, jaką wartość miały ustawowe, na obsarze brackim dopuszczone środki płatnicze od powstania Spółki Brackiej aż do wprowadzenia złotego w maju 1924 r. wedle przeglądu notowań na giełdzie względnie ustaleń wartości franka złotego. Ponieważ przed 15. września 1923 r. nie ustalono dziennie oficjalnej wartości franka złotego obliczono za ów czas wartość franka złotego wedle oficjalnego notowania dolara U. S.-A. na giełdzie berlińskiej względnie warszawskiej w ten sposób, że 5,185 franków złotych równało się wartości 1 dolara.

Według tego wynosiło

miesiąca	notowanie franka złotego na końcu pierwszej dekady (10)	na końcu drugiej dekady (20)	na końcu	wartość franka złotego wedle ustawy o przewalutowaniu
czerwiec 1922 r.			72,23 RM.	
lipiec 1922 r.	101,90 RM.	96,25 RM.	129,20 „	70 RM.
sierpień 1922 r.	167,30 „	223,70 „	298,95 „	120 „
wrzesień 1922 r.	264,20 „	282,55 „	318,25 „	180 „
październik 1922 r.	572,80 „	686,60 „	867,90 „	320 „
listopad 1922 r.	1 480,20 „	1 306,70 „	1 475,40 „	750 „
grudzień 1922 r.	1 610,40 „	1 289,80 „	1 417,60 „	950 „
styczeń 1923 r.	1 979 „	3 616 „	9 450 „	1 600 „
luty 1923 r.	5 959 „	4 484 „	4 378 „	3 000 „
marzec 1923 r.	4 021 „	4 028 „	4 045 „	3 500 „
	8 537 Mp.	7 158 Mp.	8 140 Mp.	8 200 Mp.
kwiecień 1923 r.	4 079 RM.	4 928 RM.	5 747 RM.	4 000 RM.
	8 298 Mp.	9 156 Mp.	8 992 Mp.	8 600 Mp.
maj 1923 r.	7 284 RM.	9 450 RM.	13 404 RM.	5 500 RM.
	9 103 Mp.	9 289 Mp.	10 198 Mp.	9 400 Mp.
czerwiec 1923 r.	16 200 RM.	25 070 RM.	29 800 RM.	12 000 RM.
	13 819 Mp.	25 651 Mp.	20 058 Mp.	12 000 Mp.
lipiec 1923 r.	35 970 RM.	54 770 RM.	212 150 RM.	45 000 RM.
	21 408 Mp.	24 879 Mp.	37 946 Mp.	20 000 Mp.
sierpień 1923 r.	752 200 RM.	810 000 RM.	1 986 500 RM.	660 000 RM.
	47 011 Mp.	47 252 Mp.	48 023 Mp.	35 000 Mp.
wrzesień 1923 r.	9 682 000 RM.	35 101 000 RM.	30 858 000 RM.	15 000 000 RM.
	48 023 Mp.	54 900 Mp.	67 600 Mp.	50 000 Mp.
październik 1923 r.	573 770 000 RM.	2 314 000 000 RM.	139 800 000 000 RM.	4 000 000 000 RM.
	141 000 Mp.	231 000 Mp.	307 000 Mp.	125 000 Mp.
listopad 1923 r.	345 200 „	444 500 „	681 850 „	300 000 „
grudzień 1923 r.	739 850 „	1 183 000 „	1 226 950 „	800 000 „
styczeń 1924 r.	1 901 000 „	1 897 000 „	1 825 000 „	1 600 000 „
luty 1924 r.	1 800 000 „	1 798 000 „	1 798 000 „	1 800 000 „
marzec 1924 r.	1 800 000 „	1 800 000 „	1 800 000 „	1 800 000 „
kwiecień 1924 r.	1 800 000 „	1 800 000 „	1 800 000 „	1 800 000 „

Ogólny dochód ze składek do kasy chorych w roku 1924 wynosił 7 666 010,13 zł (17 202 484,44 zł)+) włącznie 277,37 zł (116,49 zł) z dalszego prowadzenia ubezpieczenia. Przeciętna składka od członka i za rok wynosiła 75,95 zł (119,87). Rozchód wynosił 10 536 322,87 zł (11 432 399,89 zł), czyli przeciętnie wypadało z rozchodu na jednego ubezpieczonego 104,38 zł (79,66 zł).

Ogólny dochód z składek kasy pensyjnej w roku 1925 wynosił 14 107 381,89 zł (14 076 784,48 zł) włącznie 12 674,95 zł (26 486,62 zł) z wstępnego i 25 291,34 zł) (13 153,81 zł) z uznaniówek. Przeciętna składka od członka za rok wynosiła 162,15 zł (116,63 zł). Rozchód wynosił 14 722 941,25 zł (6 725 169,22 zł), przeciętnie z rozchodu przypadało na jednego ubezpieczonego 169,22 zł (55,72 zł).

+) Liczby w nawiasach odnoszą się do roku 1924.

Przegląd zakładów i ich załóg, należących do Spółki Brackiej.

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																		
		kasy chorych																kasy pensyjnej			
		Członkowie poniżej 16 lat				Członkinie poniżej 16 lat				Członkowie ponad 16 lat				Członkinie ponad 16 lat							
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
		kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał			
A	**Kopalnie węgla kamiennego.**																				
1	Alma	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	33	33	—	—	14	14	—	—	33	33
2	Alwine	11	8	8	5	—	—	—	—	104	114	124	110	20	17	18	18	89	94	98	88
3	Aleksander	43	40	36	36	—	—	—	—	1058	1058	1093	1090	73	72	78	72	913	921	977	980
4	Aleksandra	—	—	—	—	—	—	—	—	24	4	2	—	9	3	—	—	24	5	2	—
5	Andaluzja	57	42	33	22	—	—	—	—	1828	1772	1905	1923	124	114	112	103	1816	1770	1863	1857
6	Anna	95	85	75	70	—	—	—	—	3088	3293	3356	3393	64	58	54	65	2688	2738	2736	2778
7	Antonsglück	4	2	3	3	—	—	—	—	54	64	83	44	27	35	39	9	59	66	88	36
8	Bielszowice	117	94	62	46	—	—	—	—	2413	2359	2379	2382	80	76	72	79	2278	2285	2310	2301
9	Błogosławieństwo Boże	128	123	114	107	—	—	—	—	4035	4335	4777	4818	278	279	283	284	3761	4165	4409	4527
10	Blücher	57	46	36	25	—	—	—	—	1861	2071	2162	2026	114	119	123	85	1712	1918	1990	1811
11	Dębieńsko	181	183	141	116	—	—	—	—	3250	3368	3570	3604	182	166	162	152	2814	2953	3141	3143
12	Donnersmarck	134	128	138	107	—	—	—	—	1982	2114	2186	2220	82	79	87	80	1883	1933	2040	1992
	Ema	132	118	79	68	—	—	—	—	4956	5014	4868	4950	171	163	158	159	3861	4041	3852	3909
13	„ koksownia	8	7	5	2	—	1	1	—	724	763	743	726	35	30	29	27	571	600	583	568
14	Emilja	9	5	8	7	1	2	2	—	45	40	42	39	17	18	17	13	23	23	26	24
15	Eminencja	97	78	81	61	—	—	—	—	1527	1535	1600	1571	155	140	154	157	1399	1403	1493	1446
16	Fanny	2	4	10	11	—	—	—	—	132	276	333	336	12	26	41	37	105	251	326	326
17	Ferdynand	175	154	133	97	—	—	—	—	3605	3579	3648	3737	368	340	327	299	3475	3454	3507	3429
18	Florentyna	101	99	84	81	—	—	—	—	2191	2149	2127	2134	516	504	493	479	2297	2235	2266	2255
19	Fryderyk	—	1	1	1	—	—	—	—	341	82	76	68	9	3	3	3	295	66	55	47
20	Giesche	424	369	324	264	1	1	1	2	9554	9783	10114	10330	818	821	804	782	9175	9485	9750	9863
21	Godulla	240	231	188	162	—	—	—	—	1703	1584	1586	1597	222	212	208	201	1662	1547	1532	1562
22	Gothard	151	137	122	106	—	—	—	—	2248	2342	2407	2470	314	337	326	310	2104	2194	2228	2282
23	Hohenlohe i administracja generalna	4	6	8	9	—	—	—	—	129	227	353	421	5	9	11	9	122	195	328	383
24	Hoym-Laura	99	95	87	88	—	—	—	—	1870	1928	2079	2145	186	179	181	173	1527	1596	1692	1746
25	Hrabia Franciszek i elektrown. Mikołaj	121	115	108	87	—	—	—	—	1902	2224	2359	2225	108	116	110	99	2058	2061	2159	2130
26	Hrabina Laura	162	148	146	137	—	—	—	—	4685	4740	4917	4870	432	434	424	438	4368	4427	4646	4605
27	Hugozwang	130	112	119	102	—	—	—	—	1814	1820	1937	1980	124	122	123	118	1661	1667	1865	1795
28	Huta Laura	117	125	114	103	1	1	—	—	3255	3234	3602	3595	491	482	460	445	3245	3315	3598	3538
29	Jerzy	144	144	141	123	—	—	—	—	2094	2064	2080	2202	160	160	162	148	1919	1936	1960	1985
30	Karnalsfreude	50	52	36	32	—	—	—	—	1122	1050	1101	1010	24	22	22	22	1007	985	992	986
31	Karol	7	7	7	7	1	1	—	—	602	580	622	618	74	79	74	74	562	551	574	547
32	Kleofas	134	112	114	96	—	—	—	—	4254	4393	4763	4726	385	322	303	465	3882	3970	4222	4264
33	Knurów	161	100	123	102	1	1	—	—	4181	4142	4181	4217	187	176	196	184	4006	4003	4054	4116
34	Król	435	348	248	197	2	1	—	—	9912	9963	9993	10079	367	369	361	383	8502	8636	8744	8742
35	Leo	74	55	41	33	—	—	—	—	4929	4898	4767	4818	138	172	167	164	3780	3872	3848	3866
36	Litandra	95	90	69	62	—	—	—	—	934	937	904	914	144	133	127	122	977	926	913	911

Rok 1923

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																	
		kasy chorych														kasy pensyjnej			
		Członkowie poniżej 16 lat				Członkinie poniżej 16 lat				Członkowie ponad 16 lat				Członkinie ponad 16 lat							
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
		kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał			
37	Maks	174	161	151	132	7	1	4	—	3753	3424	3528	3532	284	289	283	276	3368	3326	3444	3386
38	Marja-Stollen	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	—	—	4	—	—	—	46	—	—	—
39	Mysłowice	187	160	137	120	—	—	—	—	3461	3419	3518	3599	140	131	112	118	3069	3077	3106	3179
40	Matylda	136	161	143	129	—	—	—	—	3110	3114	3035	3139	355	376	373	374	2968	2985	3038	3080
41	NowaPrzemza	20	32	42	33	—	—	5	7	1526	1473	1572	1558	172	160	169	173	1501	1451	1529	1516
42	Niemcy	133	104	91	81	—	—	—	—	2198	2114	2219	2220	100	100	99	85	2001	1857	2000	2061
43	Pokój	187	151	133	113	—	1	1	1	3470	3468	3545	3573	309	301	275	274	3415	3412	3446	3454
44	Radzionków	142	148	143	128	—	—	—	—	2944	3218	3423	2476	152	161	160	158	2840	2923	3139	3140
45	Richter	76	70	63	1	1	2	1	48	4598	4653	4867	4749	413	416	403	382	4354	4474	4609	4587
46	Römer	119	97	95	78	3	1	1	1	3564	3481	4053	3523	170	164	170	152	3472	3296	3408	3369
47	Reserwe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	—	—	2	2	—	—	6	4	—
48	Śląsk	142	136	125	113	—	—	—	—	2206	2276	2310	2303	336	341	345	338	2159	2171	2177	2191
49	Szarlota	19	18	14	13	—	—	—	—	1259	1266	1285	1294	52	55	49	48	1068	1095	1106	1126
50	Wolfgang i koksownia	116	138	119	105	—	—	—	—	2300	2765	2956	2928	297	279	266	261	2261	2626	2759	2750
51	Wawel	190	213	206	176	—	—	—	—	3036	3074	3197	3221	256	247	245	248	2808	3392	2898	2921
52	Wujek	170	171	156	132	—	—	—	—	4331	4219	4493	4575	263	277	292	280	4054	4007	4249	4240
53	Waleska	62	59	48	38	2	2	1	1	1135	1124	1260	1228	88	97	104	94	954	975	1077	1066
	A razem	5772	5282	4709	3968	20	15	17	60	131325	132991	138136	137339	9906	9783	9670	9533	120958	123360	126889	126940
B	**Kopalnie rudy żelaza i łomy, dolomitu.**																				
1	Blachówka i Bobrowniki	13	13	12	6	7	4	4	—	115	108	94	81	144	142	122	88	196	191	155	111
2	Tarnowskie Góry nr. 267	9	14	11	10	1	—	2	—	133	139	143	125	43	48	50	44	115	128	138	111
3	Zjednoczone Huty Królewska i Laura	—	—	—	—	1	—	—	—	20	23	24	20	19	21	22	18	14	15	17	12
	B razem	22	27	23	16	9	4	6	—	268	270	261	226	206	211	194	150	325	334	310	234
C	**Kopalnie ołowiu i srebra.**																				
1	Biały Szarlej i Samuelsglück	118	121	112	95	94	100	90	232	2907	2906	2971	2933	1081	1084	1092	1082	3474	3557	3647	3639
2	Anioł	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	16
	C razem	118	121	112	95	94	100	90	232	2907	2906	2971	2951	1081	1084	1092	1082	3474	3557	3647	3655
D	**Kopalnie cynku.**																				
1	Brzozowice	14	13	6	8	9	7	6	7	660	432	682	688	270	505	265	260	844	855	858	856
2	Cecylja	10	11	12	10	5	3	1	1	757	755	758	751	385	386	389	367	1036	1045	1055	1021
3	Jenny Otto	4	3	2	1	—	—	—	—	129	129	126	126	181	183	176	188	268	276	269	276
4	Nowa Helena	13	10	9	10	3	—	2	1	781	745	766	798	309	229	301	306	951	937	940	951
5	Szarlejskie Towarzystwo budowli podziemnych	—	—	—	—	—	—	—	—	15	15	13	13	—	—	—	—	10	10	10	10
6	Seget	3	2	2	2	—	—	—	—	36	40	39	42	14	14	14	14	38	37	34	36
	D razem	44	39	31	31	17	10	9	9	2378	2116	2384	2418	1159	1317	1145	1135	3147	3160	3166	3150

Rok 1923

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																	
		kasy chorych														kasy pensyjnej			
		Członkowie poniżej 16 lat				Członkinie poniżej 16 lat				Członkowie ponad 16 lat				Członkowie ponad 16 lat					
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
		kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał			
E	**Huta stalu i żelaza.**																				
1	Huta Królewska . . .	276	278	255	211	—	—	1	1	6766	6804	6831	6916	692	698	683	675	5999	6405	6428	6565
F	**Huty: ołowiu, srebra i miedzi.**																				
1	Strzybnica .	16	14	10	8	—	—	—	—	526	517	526	573	22	21	21	20	482	478	481	535
2	Zakład miedzi Król. Huta .	—	—	—	—	—	—	—	—	134	135	135	139	139	140	141	142	233	240	244	246
	F razem	16	14	10	8	—	—	—	—	660	652	661	712	161	161	162	162	715	718	725	781
G	**Wodociągi.**	1	—	—	—	—	—	—	—	45	49	51	51	5	5	9	5	49	52	55	50

Zestawienie:

A	**Kopalnie węgla kamiennego.**	5772	5282	4709	3968	20	15	17	60	131325	132991	138136	137339	9906	9783	9670	9533	120958	123360	126889	126940
B	**Kopalnie rudy, żelaza, łomy dolomitu.**	22	27	23	16	9	4	6	—	268	270	261	226	206	211	194	150	325	334	310	234
C	**Kopalnie ołowiu i srebra.**	118	121	112	95	94	100	90	232	2907	2906	2971	2951	1081	1084	1092	1082	3474	3557	3647	3655
D	**Kopalnie cynku.**	44	39	31	31	17	10	9	9	2378	2116	2384	2418	1159	1317	1145	1135	3147	3160	3166	3150
E	**Huta stalu i żelaza.**	276	278	255	211	—	—	1	1	6766	6804	6831	6916	692	698	683	675	5999	6405	6428	6565
F	**Huty: ołowiu, srebra i miedzi.**	16	14	10	8	—	—	—	—	660	652	661	712	161	161	162	162	715	718	725	781
G	**Wodociągi.**	1	—	—	—	—	—	—	—	45	49	51	51	5	5	9	5	49	52	55	50
	Razem:	6249	5761	5140	4329	140	129	123	302	144349	145788	151295	150613	13210	13259	12955	12742	134667	137586	141220	141375

Rok 1924

Przegląd zakładów i ich załóg, należących do Spółki Brackiej.

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																			
		kasy chorych																kasy pensyjnej			
		Członkowie poniżej 16 lat				Członkinie poniżej 16 lat				Członkowie ponad 16 lat				Członkinie ponad 16 lat							
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
		kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał			
A	**Kopalnie węgla kamiennego**																				
1	Alma	1	—	—	—	—	—	—	—	32	24	24	20	12	8	7	17	37	27	30	26
2	Alwine	4	—	—	—	—	—	—	—	125	—	—	—	19	—	—	—	104	—	—	—
3	Aleksander	27	22	10	16	—	—	—	—	1212	1087	853	867	73	71	54	57	979	953	743	752
4	Aleksandra	1	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	8	—	—	—	15	—	—	—
5	Andaluzja	15	11	3	2	—	—	—	—	1909	1892	1076	1042	100	95	29	27	1830	1812	1007	994
6	Anna	63	49	37	47	—	—	—	—	3532	2848	2910	2902	61	59	56	45	2869	2803	2440	2485
7	Antonsglück	1	—	—	—	—	—	—	—	40	13	—	—	8	3	—	—	36	9	—	—
8	Bielszowice	29	8	2	2	—	—	—	—	2373	2352	1473	1454	74	55	7	7	2293	2256	1413	1393
9	Błogosławieństwo Boże	99	67	28	23	—	—	—	—	4773	4481	3344	3338	264	253	113	111	4452	4141	3082	3112
10	Blücher	18	14	1	3	—	—	—	—	1973	1862	867	1143	83	78	19	17	1772	1648	819	975
11	Dębieńsko	71	47	17	7	—	—	—	—	3565	3492	2539	2490	152	146	70	67	3086	2991	2174	2174
12	Donnersmarck	82	59	11	9	—	—	—	—	2214	2163	1180	1179	83	80	32	28	2050	1986	1033	1034
13	Ema	52	34	21	13	—	—	—	—	4810	4697	2415	2485	107	64	16	44	3806	3723	1908	2068
	„ koksownia	1	1	1	1	—	—	—	—	716	644	264	403	29	26	8	9	563	517	220	348
14	Emilja	8	4	4	2	—	—	—	—	38	37	37	37	11	12	2	4	21	17	18	21
15	Eminencja	57	38	22	11	—	—	—	—	1571	1518	1072	1053	154	136	53	53	1437	1363	939	936
16	Ewa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	—	—	3	3	—	—	9	9
17	Fanny	8	6	—	—	—	—	—	—	325	281	187	—	31	8	—	—	313	261	174	—
18	Ferdynand	78	58	35	30	—	—	—	—	3778	3633	3096	3074	285	255	175	108	3442	3284	2769	2772
19	Florentyna	64	43	36	28	—	—	—	—	2014	1870	1475	1507	435	342	215	194	2164	1636	1454	1449
20	Fryderyk	1	—	—	—	—	—	—	—	70	70	69	65	2	3	2	2	45	46	45	45
21	Giesche	217	134	93	60	2	—	—	—	10242	9737	7246	6755	739	696	492	380	9698	9228	6837	6400
22	Godula	145	111	46	33	—	—	—	—	1673	1689	1357	1358	200	194	138	129	1575	1597	1258	1257
23	Gothard	84	82	52	34	—	—	—	—	2383	2363	1630	1634	287	283	174	161	2191	2200	1523	1509
24	Hohenlohe i administrac. generalna	13	14	12	9	—	—	—	—	486	530	456	641	11	12	16	16	436	458	397	580
25	Hoym Laura	54	52	39	29	—	—	—	—	2157	2117	1820	1737	157	133	132	126	1724	1675	1447	1477
26	Hrabia Franciszek i elektr. Mikołaj	64	44	26	2	—	—	—	—	2233	2128	1419	1328	92	88	19	10	2064	1930	1273	1242
27	Hrabina Laura	101	79	43	23	—	—	—	—	4621	4554	2841	2728	375	368	177	159	4427	4272	2632	2541
28	Hugo	92	80	46	28	—	—	—	—	1992	1943	1459	1461	115	113	61	61	1785	1713	1330	1345
29	Huta Laura	86	70	23	14	—	—	—	—	3432	3214	2064	2017	399	327	109	101	3360	3063	1874	1863
30	Jerzy	93	80	28	19	—	—	—	—	2164	2157	1340	1320	142	137	48	44	1951	1935	1176	1178
31	Karnalsfreude	20	17	10	11	—	—	—	—	1068	1098	846	871	16	12	9	8	977	999	769	771
32	Karol	6	6	6	2	—	—	—	—	585	565	393	352	71	70	62	57	538	516	374	347
33	Kleofas	87	68	37	24	—	—	—	—	4861	4657	3257	3145	291	272	291	178	4175	4116	2947	2941
34	Knurów	79	53	16	3	—	—	—	—	4075	3642	2120	2011	150	71	30	18	3936	3618	2031	1906
35	Król.	139	91	40	40	—	—	—	—	9859	9591	7025	7025	373	281	179	179	8541	8154	6147	6147
36	Leo	23	15	14	10	—	—	—	—	4740	4447	4212	4117	165	93	48	57	3812	3602	3509	3487
37	Litandra	56	46	8	3	—	—	—	—	927	923	656	615	114	113	68	62	910	916	628	608
38	Maks	105	76	58	36	—	—	—	—	3462	3344	2872	2798	262	247	141	126	3334	3181	2646	2596
39	Mysłowice	66	65	55	44	—	—	—	—	3572	3459	3042	3099	134	152	135	112	3147	3048	2724	2772
40	Matylda	111	86	46	25	—	—	—	—	3023	3111	2521	2720	354	347	167	163	3017	2976	2171	2304
41	Nowa Przemza	21	13	10	7	—	—	—	—	1430	1408	1290	1274	124	125	108	97	1374	1358	1275	1254
42	Niemcy	80	68	52	45	—	—	—	—	2166	2104	1813	1975	80	82	70	66	1983	1922	1650	1738
43	Pokój	96	88	42	29	—	—	—	—	3595	3509	2490	2383	272	247	119	102	3437	3314	2191	2196
44	Radzionków	104	75	33	13	—	—	—	—	3423	3489	2307	2300	159	159	113	103	2897	2956	2199	2108
45	Richter	41	31	21	10	—	—	—	—	4699	4391	2945	3008	362	303	59	62	4435	4047	2743	2719
46	Römer	56	39	16	8	1	—	—	—	3472	3381	1602	1892	98	42	38	29	3215	2980	1450	1794
47	Sipner	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—
48	Śląsk	99	81	59	40	—	—	—	—	2312	2261	1141	1884	297	287	95	88	2170	2118	1749	1730
49	Szarlota	5	5	—	—	—	—	—	—	1288	1232	127	95	45	15	—	—	1130	1085	105	82
50	Wolfgang i koksownia	84	65	41	25	—	—	—	—	3035	3049	2396	2108	245	159	110	72	2831	2718	2166	1916

Rok 1924

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																			
		kasy chorych																kasy pensyjnej			
		Członkowie poniżej 16 lat				Członkinie poniżej 16 lat				Członkowie ponad 16 lat				Członkowie ponad 16 lat							
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
		kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał			
51	Wawel	129	123	92	63	—	—	—	—	3367	3383	2623	2391	169	230	121	113	2765	2923	2275	2242
52	Wujek	97	67	45	29	—	—	—	—	4429	4379	3712	3614	273	249	192	175	4113	4015	3449	3356
53	Waleska	42	20	9	13	—	—	—	—	1244	1184	863	896	90	85	66	59	1077	984	741	768
54	Górnośląskie Towarzystwo odkrywkowe	—	—	—	—	—	—	—	—	20	49	47	28	—	—	—	—	10	36	18	20
	A razem	3175	2405	1346	925	3	—	—	—	137119	132052	94822	94645	8652	7686	4448	3906	124349	119126	85984	85787
B	**Kopalnie rudy, żelaza i łomy dolomitu.**																				
1	Blachówka i Bobrowniki	8	5	2	5	—	—	—	—	83	69	53	107	127	90	55	83	127	120	81	154
2	Tarnowskie Góry nr. 267	9	8	6	3	—	—	—	—	122	121	89	120	43	42	36	38	102	89	79	96
3	Zjednoczone Huty Królewska i Laura	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	12	—	—	—	8	—	—	—
	B razem	17	13	8	8	—	—	—	—	219	190	142	227	182	132	91	121	237	209	160	250
C	**Kopalnie ołowiu i srebra.**																				
1	Biały Szarlej i Samuelsglück	98	54	71	51	58	92	36	18	3096	3280	3153	3304	1101	1100	1079	702	3753	3888	3959	4009
2	Anioł	—	—	—	—	—	—	—	—	18	20	21	22	—	6	4	4	16	24	22	21
	C razem	98	54	71	51	58	92	36	18	3114	3300	3174	3326	1101	1106	1083	706	3769	3912	3981	4030
D	**Kopalnie cynku.**																				
1	Brzozowice	10	2	4	8	—	4	13	10	682	661	631	600	260	266	246	224	856	841	798	771
2	Cecylja	8	10	10	6	3	—	—	1	828	951	1066	1009	457	457	559	485	1149	1192	1426	1404
3	Jenny Otto	1	1	1	—	—	—	—	—	112	107	99	102	189	189	178	172	274	264	250	242
4	Nowa Helena	9	2	8	7	—	—	9	11	812	793	732	750	299	363	277	267	955	950	893	909
5	Szarlejskie Towarzystwo budowli podziemnych	—	—	—	—	—	—	—	—	12	12	10	12	—	—	—	—	9	9	10	9
6	Seget	2	2	2	—	—	—	—	—	33	33	23	7	14	14	9	3	34	33	32	9
	D razem	30	17	25	21	3	4	22	22	2479	2557	2561	2480	1219	1289	1269	1151	3277	3289	3409	3335
E	**Huta stalu i żelaza.**																				
1	Huta Królewska	148	99	29	25	—	—	—	—	6889	6639	3874	3850	658	372	120	105	6389	5898	3495	3501
F	**Huty: Ołowiu, srebra i miedzi.**																				
1	Strzybnica	5	3	2	2	—	—	—	—	567	522	461	437	21	21	18	17	532	491	432	437
2	Zakład miedzi Król. Huta	—	—	—	—	—	—	—	—	139	148	90	37	135	69	2	—	239	188	81	32
	F razem	5	3	2	2	—	—	—	—	706	670	551	474	156	90	20	17	771	679	513	469
G	**Wodociągi.**	—	—	—	—	—	—	—	—	59	52	56	51	5	5	3	3	55	53	54	50

Rok 1924

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																	
		kasy chorych														kasy pensyjnej			
		Członkowie poniżej 16 lat				Członkinie poniżej 16 lat				Członkowie ponad 16 lat				Członkinie ponad 16 lat					
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
		kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał			

Zestawienie:

A	Kopalnie węgla kamiennego.	3175	2405	1346	925	3	—	—	—	137119	132052	94822	94645	8652	7686	4448	3906	124349	119126	85984	85787
B	Kopalnie rudy, żelaza, łomy dolomitu.	17	13	8	8	—	—	—	—	219	190	142	227	182	132	91	121	237	209	160	250
C	Kopalnie ołowiu i srebra.	98	54	71	51	58	92	36	18	3114	3300	3174	3326	1101	1106	1083	706	3769	3912	3981	4030
D	Kopalnie cynku.	30	17	25	21	3	4	22	22	2479	2557	2561	2480	1219	1289	1269	1151	3277	3289	3409	3335
E	Huta stalu i żelaza.	148	99	29	25	—	—	—	—	6889	6639	3874	3850	658	372	120	105	6389	5898	3495	3501
F	Huty ołowiu, srebra i miedzi.	5	3	2	2	—	—	—	—	706	670	551	474	156	90	20	17	771	679	513	469
G	Wodociągi.	—	—	—	—	—	—	—	—	59	52	56	51	5	5	3	3	55	53	54	50
	Razem:	3473	2591	1481	1032	64	96	58	40	150585	145460	105180	105053	11973	10680	7034	6009	138847	133166	97596	97422

Rok 1925

Przegląd zakładów i ich załóg, należących do Spółki Brackiej.

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																			
		kasy chorych																kasy pensyjnej			
		Członkowie poniżej 16 lat				Członkinie poniżej 16 lat				Członkowie ponad 16 lat				Członkinie ponad 16 lat							
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
		kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał			
A	**Kopalnie węgla kamiennego.**																				
1	Anna	37	28	20	15	—	—	—	—	2821	2544	2325	2315	45	41	34	33	2447	2211	2043	2045
2	Andaluzja	2	3	1	1	—	—	—	—	1057	953	803	625	25	22	22	20	1010	898	779	625
3	Alma	—	—	—	—	—	—	—	—	12	12	15	15	—	—	4	5	10	10	18	14
4	Aleksander	13	14	10	30	—	—	—	—	838	778	767	769	54	49	48	72	728	666	664	662
5	Błogosławieństwo Boże	16	12	5	5	—	—	—	—	3102	2990	2144	2069	104	99	94	105	2929	2784	2010	1993
6	Blücher	3	5	5	4	—	—	—	—	1357	1452	1542	1679	38	42	43	44	1206	1269	1402	1539
7	Bielszowice	2	1	—	—	—	—	—	—	1397	1350	1330	1293	17	17	17	17	1350	1318	1303	1271
8	Dębieńsko	6	3	3	2	—	—	—	—	2372	2263	2239	2164	56	51	48	54	2090	1975	1975	1930
9	Donnersmarck	7	4	—	—	—	—	—	—	1330	1296	306	291	39	36	3	1	1178	1153	223	243
10	Ema	14	11	8	—	—	—	—	5	2453	2403	2162	2025	47	37	48	31	2067	2023	1837	1752
	„ koksownia	—	1	—	—	—	—	—	—	480	408	453	495	10	9	7	8	423	359	407	448
11	Emilja	1	—	—	—	—	—	—	—	33	30	5	2	3	3	4	—	18	13	2	—
12	Eminencja	6	1	—	—	—	—	—	—	1016	890	774	774	54	56	36	36	905	809	688	688
13	Ewa	—	—	—	—	—	—	—	—	19	19	15	8	2	2	2	2	16	16	14	8
14	Florentyna	23	24	15	7	—	—	—	—	1505	1354	1090	1069	172	156	87	85	1423	1302	994	992
15	Fryderyk	—	—	—	—	—	—	—	—	61	58	58	56	2	2	2	2	44	41	41	37
16	Ferdynand	19	11	5	1	—	—	—	—	2985	2888	2296	1869	99	83	67	55	2671	2539	1997	1662
17	Giesze	38	32	19	—	—	—	—	—	6005	5798	5321	5643	356	333	282	230	5735	5610	5025	5254
18	Godulla	24	17	10	4	—	—	—	—	1351	1316	1168	1102	124	123	107	101	1245	1214	1086	1054
19	Gothard	25	13	2	—	—	—	—	—	1645	1479	1439	1368	153	150	108	100	1474	1458	1279	1250
20	Hohenlohe Fanny i administracja generalna	7	—	2	—	—	—	—	—	631	640	585	580	4	7	2	2	553	525	493	488
21	Hoym Laura	18	22	19	—	—	—	—	—	1789	1702	1641	1793	115	12	116	120	1553	1468	1438	1485
22	Hugozwang	12	7	1	—	—	—	—	—	1331	1300	1072	1023	49	48	41	41	1236	1191	1011	981
23	Hrabina Laura	12	1	—	—	—	—	—	—	2553	1917	1727	1646	146	104	96	89	2327	1761	1601	1535
24	Hrabia Franciszek i elektr. Mikołaj	9	4	—	—	—	—	—	—	1736	1577	1192	952	10	10	10	8	1624	1448	1101	908
25	Huta Laura	7	5	—	—	—	—	—	—	1940	1833	1675	1619	99	91	73	61	1785	1682	1519	1468
26	Jerzy	11	8	6	4	—	—	—	—	1281	1242	1187	1167	42	38	38	35	1138	1096	1054	1018
27	Knurów	3	3	2	1	—	—	—	—	1981	1907	1889	1591	16	18	16	14	1878	1810	1792	1518
	i koksownia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	267	—	—	—	2	—	—	—	241
28	Król	22	17	10	8	—	—	—	—	6688	6352	6047	5856	146	154	144	139	5860	5615	5338	5168
29	Karol	—	—	—	—	—	—	—	—	346	128	50	18	44	40	37	6	332	122	19	9
30	Karnalsfreude	4	2	—	—	—	—	—	—	815	743	81	77	7	7	—	—	734	673	75	73
31	Kleofas	21	8	1	—	—	—	—	—	3144	3045	2378	2310	174	160	137	107	2893	2791	2194	2140
32	Leo i Szarlota	10	7	4	2	—	—	—	—	4168	3786	3213	2402	15	33	11	17	3474	3217	2671	2199
33	Litandra	3	3	—	—	—	—	—	—	642	624	449	457	55	55	30	25	603	588	442	429
34	Maks	21	10	5	1	—	—	—	—	2528	2304	2080	2000	78	69	65	64	2306	2082	1897	1813
35	Matylda	15	2	—	1	—	—	—	—	2538	2427	2216	1947	155	146	127	82	2315	2214	2062	1779
36	Mysłowice	33	37	28	26	—	—	—	—	3068	3157	2941	3107	106	101	90	89	2719	2791	2555	2723
37	NowaPrzemza	5	—	—	—	—	—	—	—	1269	1288	444	69	94	93	87	7	1235	1242	443	59
38	Niemcy	46	46	30	19	—	—	—	—	2068	1984	1910	1929	66	65	64	61	1797	1703	1684	1718
39	Pokój	41	21	8	7	—	—	—	—	2439	2149	1695	1651	261	151	76	75	2389	2045	1590	1541
40	Radzionków	4	2	2	1	—	—	—	—	2074	1810	1404	1257	84	71	61	57	1958	1701	1352	1172
41	Richter	8	7	7	8	—	—	—	—	2891	2697	2425	2241	60	58	56	55	2615	2449	2211	2082
42	Römer	10	10	7	1	—	—	—	—	1994	1965	1771	1430	27	29	27	16	1844	1813	1645	1343
43	Śląsk	30	17	8	3	—	—	—	—	1955	1871	1870	1732	81	78	74	72	1723	1641	1556	1529
44	Waleska	6	—	2	3	—	—	—	—	622	52	150	385	45	1	15	24	523	41	128	336
45	Wawel	27	14	3	2	—	—	—	—	2526	2443	1963	1768	69	47	40	13	2118	2036	1815	1448
46	Wujek	22	11	4	3	—	—	—	—	3281	3085	2919	2860	118	100	86	81	2999	2769	2635	2580
47	Wolfgang i koksownia	14	10	3	—	—	—	—	—	1263	1261	1498	1416	40	40	32	31	1033	1141	1343	1280
	Suma A.	657	454	255	159	—	—	—	5	91400	85570	74724	71181	3606	3247	2714	2394	82533	77323	67451	64530

Rok 1925

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																	
		kasy chorych														kasy pensyjnej			
		Członkowie poniżej 16 lat				Członkinie poniżej 16 lat				Członkowie ponad 16 lat				Członkinie ponad 16 lat							
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
		kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał			
B	**Kopalnie rudy, żelaza, łomy dolomitu.**																				
1	Blachówka	9	4	3	6	—	—	—	—	130	77	45	44	92	64	47	45	187	109	69	66
2	Bobrowniki i Tarnowskie Góry nr. 267.	1	3	12	15	—	—	1	1	119	113	131	178	35	34	48	49	97	92	112	156
	B razem	10	7	15	21	—	—	1	1	249	190	176	222	127	98	95	94	284	201	181	222
C	**Kopalnie ołowiu i srebra.**																				
1	Biały Szarlej i Samuelsglück	31	7	13	6	13	9	5	—	4044	3850	3693	3694	1081	1190	1171	1167	4030	4501	4378	4318
2	Anioł	—	—	—	—	—	—	—	—	23	3	3	37	3	—	—	11	23	1	1	28
	C razem	31	7	13	6	13	9	5	—	4067	3853	3696	3731	1084	1190	1171	1178	4053	4502	4379	4346
D	**Kopalnie cynku.**																				
1	Brzozowice	12	26	7	6	13	—	9	14	634	614	632	658	290	289	220	278	862	842	797	875
2	Cecylja	5	4	3	2	—	—	—	—	1071	1077	1060	1008	509	513	507	265	1590	1497	1482	1209
	i płóczka	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	51	—	—	—	231	—	—	—	264
3	Jenny Otto (płóczka)	2	—	—	2	—	—	—	—	12	6	44	53	9	2	115	125	18	5	143	159
4	Nowa Helena	4	3	4	6	6	5	7	6	750	733	755	736	211	204	272	213	866	845	940	864
5	Szarlejskie Towarzystwo budowli podziemnych	—	—	—	—	—	—	—	—	12	12	12	12	—	—	—	—	9	9	9	7
6	Segiet	—	—	2	—	—	—	—	—	6	21	47	78	2	18	35	36	7	34	71	79
	D razem	23	33	16	17	19	5	16	20	2485	2463	2550	2596	1021	1026	1149	1148	3352	3232	3442	3457
E	**Huta stalu i żelaza**																				
	Huta Król	36	30	46	42	—	—	—	—	3934	4020	4049	3805	107	110	115	89	3569	3660	3667	3448
F	**Huta ołowiu i srebra.**																				
	Strzybnica	1	1	1	1	—	—	—	—	465	460	459	467	17	17	16	17	439	428	426	440
G	**Wodociągi.**	—	—	—	—	—	—	—	—	51	54	54	55	3	3	3	4	50	53	53	54

Zestawienie:

A	**Kopalnie węgla kamiennego.**	657	454	255	159	—	—	—	5	91400	85570	74724	71181	3606	3247	2714	2394	82533	77323	67451	64530
B	**Kopalnie rudy, żelaza, łomy dolomitu.**	10	7	15	21	—	—	1	1	249	190	176	222	127	98	95	94	284	201	181	222
C	**Kopalnie ołowiu i srebra.**	31	7	13	6	13	9	5	—	4067	3853	3696	3731	1084	1190	1171	1178	4053	4502	4379	4346
D	**Kopalnie cynku.**	23	3	16	17	19	5	16	20	2485	2463	2550	2596	1021	1026	1149	1148	3352	3232	3442	3457
E	**Huta stalu i żelaza.**	36	30	46	42	—	—	—	—	3934	4020	4049	3805	107	110	115	89	3569	3660	3667	3448
F	**Huta ołowiu i srebra.**	1	1	1	1	—	—	—	—	465	460	459	467	17	17	16	17	439	428	426	440
G	**Wodociągi.**	—	—	—	—	—	—	—	—	51	54	54	55	3	3	3	4	50	53	53	54
	Razem:	758	532	346	246	32	14	22	26	102651	96610	85708	82057	5965	5691	5263	4924	94280	89399	79599	76497

VI. Ubezpieczenie na wypadek choroby.
(Kasa chorych).

A. Rok 1923.

Ubezpieczonych na wypadek choroby było w roku 1923 przeciętnie

	mężczyzn		kobiet		
	dorosłych	młodocianych	dorosłych	młodocianych	razem
	148 275	5 578	13 601	168	
w roku sprawozdawczym 1923	153 853		13 769		167 622
w II. półroczu 1922	151 806		14 768		166 574

Zwolnienia od obowiązku do ubezpieczenia na wypadek choroby przyznano 4 osobom celem dalszego zatrudnienia wzgl. podjęcia pracy na zakładach brackich ⟨§§ 3 ust. 5 i 12⟩.

Przydział członków do poszczególnych stopni zarobkowych zmieniał się często z powodu kilkurazowego podwyższenia zarobku podstawowego i zarobków samych. Na końcu roku 1923 należało z ubezpieczonych ⟨włącznie osób, zatrudnionych przy Administracji Spółki Brackiej⟩

	do kasy chorych wogóle	do stopnia zarobkowego I	II	III	IV	V	VI
mężczyzn dorosłych . . .	151 257	333	8 028	13 142	23 878	35 326	70 550
„ młodocianych . .	4 351	1 447	2 765	104	34	—	1
kobiet dorosłych . . .	13 258	449	3 141	7 026	2 155	324	163
„ młodocianych . . .	305	92	209	4	—	—	—
razem:	169 171	2 321	14 143	20 276	26 067	35 650	70 714
		1,4%	8,4%	11,9%	15,4%	21,1%	41,8%

Po zachowaniu, połączonem z niezdolnością do pracy leczono

	członków			członkiń		
	w lecznicach		w rewirze u lekarzy okręgowych	w lecznicach		w rewirze u lekarzy okręgowych
	z przyjęciem	bez przyjęcia		z przyjęciem	bez przyjęcia	
	do nich.			do nich		
wskutek wypadku urazowego						
w początku roku	550	215	28	30	21	—
później	7 746	5 036	122	419	198	—
wskutek innych przyczyn						
w początku roku	1 222	258	613	126	39	94
później	+) 21 955	7 126	32 229	+) 2 130	1 093	+) 1 847
razem:	31 473	12 635	32 992	2 705	1 351	1 941
Z tych zachorowań ukończyło się w roku 1923						
1⟩ śmiercią	930	31	47	66	2	—
2⟩ inwalidztwem	226	19	—	12	1	—
3⟩ polepszeniem	3 361	974	—	277	55	—
4⟩ wyzdrowieniem	25 111	11 237	32 501	2 190	1 249	1 903
razem:	29 628	12 261	32 548	2 545	1 307	1 903

+) W tem zachorowań, leczonych wpierw przez lekarzy okręgowych, później w lecznicach, liczono w 2 rubrykach, u członków 1475, u członkiń 108.

W kuracji pozostało w końcu roku 1923

	członków			członkiń		
	w lecznicach z przyjęciem	w lecznicach bez przyjęcia do nich	w rewirze u lekarzy okręgowych	w lecznicach z przyjęciem	w lecznicach bez przyjęcia do nich	w rewirze u lekarzy okręgowych
chorych						
wskutek wypadku urazowego . .	550	194	15	30	4	—
„ innych przyczyn . .	1 295	180	429	130	40	38
razem:	1 845	374	444	160	44	38

W roku 1923 trwały choroby, powstałe

wskutek wypadku urazowego						
ogółem dni	199 887	103 100	1 167	12 059	4 945	—
wtem dni z pobieraniem grosza chorego	185 993	101 401	1 167	11 572	4 945	—
wskutek innych przyczyn						
ogółem dni	545 277	115 724	414 058	54 311	18 000	22 662
wtem dni z pobieraniem grosza chorego	535 415	113 134	390 566	52 776	17 499	21 291
Według tego przypadło						
na jedno zachorowanie[+])						
wskutek wypadku urazowego						
dni choroby	25,8	20,4	9,1	28,8	23,9	—
„ pobierania grosza chorego	24,—	20,1	9,1	27,6	23,9	—
wskutek innych przyczyn						
dni choroby	24,9	16,2	12,8	25,5	16,5	12,—
„ pobierania grosza chorego	24,4	15,8	12,1	24,8	16,—	11,2
na jednego członka						
wskutek wypadku urazowego						
zachorowań	0,05	0,03	0,00	0,03	0,02	—
dni choroby	1,30	0,67	0,01	0,88	0,36	—
„ pobierania grosza chorego	1,21	0,66	0,01	0,84	0,36	—
wskutek innych przyczyn						
zachorowań	0,14	0,05	0,21	0,15	0,08	0,14
dni choroby	3,54	0,75	2,69	3,94	1,31	1,65
„ pobierania grosza chorego	3,48	0,74	2,54	3,83	1,27	1,55
na jeden dzień kalendarzowy						
dni choroby						
wskutek wypadku urazowego	548	282	3	33	13	—
„ innych przyczyn .	1 494	317	1 134	149	49	62
na 100 członków przypadało chorych						
wskutek wypadku urazowego . .	0,36	0,18	0,00	0,24	0,09	—
„ innych przyczyn . . .	0,97	0,21	0,74	1,08	0,36	0,45

Ogółem znajdowało się w kuracji po zachorowaniu, połączonem z niezdolnością do pracy

	w roku 1923			w II. półroczu 1922		
	członków	członkiń	razem	członków	członkiń	razem
w początku roku	2 886	310	3 196	2 035	198	2 233
później	74 214	5 687	79 901	32 510	3 148	35 658
razem:	77 100	5 997	83 097	34 545	3 346	37 891

[+]) Choroby, rozpoczęte w roku poprzednim a nie ukończone jeszcze w końcu roku, liczono po połowie.

Z tych zachorowań ukończyło się	w roku 1923			w II. połroczu 1922		
	członków	członkiń	razem	członków	członkiń	razem
1) śmiercią	1 008	68	1 076	417	28	445
2) inwalidztwem	245	13	258	105	5	110
3) polepszeniem	4 335	332	4 667	2 242	125	2 367
4) wyzdrowieniem	68 849	53 42	74 191	28 897	2 878	31 775
w kuracji pozostało w końcu roku	2 663	242	2 905	2 884	310	3 194
Choroby trwały						
ogółem dni	1 379 213	111 977	1 491 190	538 732	53 767	592 499
w tem dni z pobieraniem grosza chorego	1 327 676	108 083	1 435 759	527 671	52 971	580 642
Wedle powyższego przypadało						
na jedno zachorowanie						
dni choroby	18,9	19,9	19,0	16,8	17,4	16,8
„ pobierania grosza chorego	18,2	19,2	18,3	16,4	17,1	16,5
na jednego członka						
zachorowań	0,47	0,41	0,47	0,21	0,21	0,21
dni choroby	8,96	8,13	8,90	3,55	3,64	3,56
„ pobierania grosza chorego	8,63	7,85	8,57	3,48	3,59	3,49
na jeden dzień kalendarzowy						
dni choroby	3 779	307	4 086	2 928	292	3 220
na 100 członków przypadało						
chorych	2,46	2,23	2,44	1,93	1,98	1,93
Oprócz tego leczono po zachorowaniu, niepołączonem z niezdolnością do pracy, w własnych lecznicach						
w początku roku						
wskutek wypadku urazowego	3	—	3	14	—	14
„ innych przyczyn	56	—	56	60	6	66
później						
wskutek wypadku urazowego	1 920	68	1 988	735	13	748
„ innych przyczyn	20 008	1 802	21 810	6 472	362	6 834
razem:	21 987	1 870	23 857	7 281	381	7 662
w końcu roku pozostało w leczeniu						
wskutek wypadku urazowego	3	—	3	3	—	3
„ innych przyczyn	52	3	55	56	—	56
razem:	55	3	58	59	—	59
W roku 1923, wzgl. podczas II półrocza 1922, trwały choroby, powstałe						
wskutek wypadku urazowego dni	3 665	83	3 748	2 236	43	2 279
„ innych przyczyn „	47 843	4 074	51 917	17 187	876	18 063
razem dni	51 508	4 157	55 665	19 423	919	20 342
Przypadało więc						
na jedno zachorowanie						
wskutek wypadku urazowego dni choroby	1,9	1,2	1,9	3,—	3,3	3,—
„ innych przyczyn „ „	2,4	2,3	2,4	2,7	2,4	2,6
wogóle „ „	2,3	2,2	2,3	2,7	2,4	2,7
na jednego członka						
wskutek wypadku urazowego						
zachorowań	0,01	0,005	0,01	0,005	0,001	0,005
dni choroby	0,02	0,006	0,02	0,01	0,003	0,01
wskutek innych przyczyn						
zachorowań	0,13	0,13	0,13	0,04	0,02	0,04
dni choroby	0,31	0,30	0,31	0,11	0,06	0,11
wogóle zachorowań	0,14	0,14	0,14	0,05	0,03	0,05
„ dni choroby	0,33	0,30	0,33	0,13	0,06	0,12

Wydatków na leczenie i inne świadczenia, tak dla członków jak dla osób z ich rodziny, nie wyszczególniliśmy ze względu na małą wartość tych cyfr wobec dewaluacji pieniędzy. Wynikają one z sprawozdania kasowego.

W roku 1923 tylko letnisko w Jastrzębiu było uruchomione w miesiącach od maja do września. Tam było umieszczonych 425 uzdrowieńców kasy chorych Spółki Brackiej przez 11 364 dni. Oprócz tego umieszczono na koszt Spółki Brackiej w letnisku Bystra 41 członków, w zakładzie Marjanów w Jastrzębiu 14 członkiń przez 4 tygodnie.

W lecznicy przeciwgruźliczej w Wodzisławiu leczono i pielęgnowano

	osób	w dniach	koszta wynosiły
w roku 1923 . . .	357	30 913	36 887 942 225 755 Mn.
			12 918 768 224 Mp.
„ II półroczu 1922 .	204	11 228	26 532 471 Mn.

W wypadkach ciężkiego zachorowania przyjmowano osoby z rodzin też do lecznic. Leczenia szpitalnego udzielono

	żonom	dzieciom	w dniach
w roku 1923 . . .	1 568	1 041	63 090
„ II półroczu 1922 .	599	584	31 856

Przeciętnie przypadało	na jedną przyjętą osobę z rodziny dni utrzymania	na jedną do kuracji uprawnioną osobę z rodziny dni utrzymania
w roku 1923 . . .	24,2	0,29
„ II półroczu 1922 .	26,9	0,15

Oprócz tego umieszczono na koszt kasy chorych w zakładzie Marjanów w Jastrzębiu, w zakładzie Łukasza w Bełku, w zakładzie Hr. Łazego w Kochłowicach i w zakładzie dziecięcym w Busku

	żon	dzieci	w dniach	przeciętnie na jedną osobę dni
w roku 1923 . . .	21	921	26 700	28,3
„ II półroczu 1922 .	—	485	13 678	28,2

Na zwalczania gruźlicy w rodzinach ubezpieczeniowych wydano 1 232 000,— Mn. i 316 495 012,— Mp. wobec 142 760,— Mn. w II półroczu 1922 r.

Za pomoc lekarską przy porodach członkiń i żon członków wydano w 2 335 wypadkach 10 966 655 Mn. i 1 206 889 416,— Mp., wobec 1 062 065,— Mn. w II półroczu 1922 r.

Na mocy ustawy połogowej wypłacono żonom i córkom członków, nieobowiązanym do ubezpieczenia

	w wypadkach porodu	ogółem	przeciętnie
w roku 1923 . . .	18 909	280 494 386 Mn.	14 834 Mn.
		8 833 672 511 Mp.	467 168 Mp.
„ II półroczu 1922 .	10 187	7 851 192 Mn.	771 Mn.

Tytułem zapomóg pogrzebowych wypłacono:

	dla żon	dla dzieci	w kwocie
w roku 1923 . . .	648	5 360	16 542 788 Mn.
			3 154 628 350 Mp.
„ II półroczu 1922 .	356	2 800	5 336 656 Mn.

B. Rok 1924.

Na wypadek choroby ubezpieczonych było przeciętnie

	mężczyzn		kobiet		
	dorosłych	młodocianych	dorosłych	młodocianych	ogółem
	131 013	2 440	9 974	88	
w roku 1924 . . .	133 453		10 062		143 515
„ „ 1923 . .	153 853		13 769		167 622

Zwolnienia od obowiązku do ubezpieczenia na wypadek choroby przyznano w 2 wypadkach celem dalszego zatrudnienia wzgl. podjęcia pracy na zakładach brackich ⟨§ 3 ust. 5 i § 12⟩.

Przydział członków do poszczególnych stopni zarobkowych zmieniał się często wskutek kilkakrotnej zmiany płacy podstawowej i zarobków. W końcu roku 1924 należało ubezpieczonych ⟨włącznie zatrudnionych przy Administracji Spółki Brackiej⟩:

	do kasy chorych	do stopnia zarobkowego I	II	III	IV	V	VI
mężczyzn dorosłych	105 703	1 022	5 358	8 023	15 234	13 641	62 425
„ młodocianych	1 051	1 012	34	4	1	—	—
kobiet dorosłych	6 471	1 266	3 964	914	144	48	135
„ młodocianych	42	42	—	—	—	—	—
razem:	113 267	3 342	9 356	8 941	15 379	13 689	62 560
więc:		3%	8,3%	7,9%	13,6%	12,1%	55,2%

Ogólny dochód ze składek wynosił 17 202 484,44 zł, łącznie 116, 49 zł z dalszego utrzymania ubezpieczenia, o ile przeliczy się kwoty te na złote w stosunku 1,— zł = 1 800 000 Mp. Przeciętna roczna składka członka wynosiła 119,87 zł.

Po zachorowaniu, połączonem z niezdolnością do pracy, leczono

	członków			członkiń		
	w lecznicach		w rewirze u lekarzy okręgowych	w lecznicach		w rewirze u lekarzy okręgowych
	z przyjęciem do nich	bez przyjęcia		z przyjęciem do nich	bez przyjęcia	
chorych wskutek wypadku urazowego						
w początku roku .	550	194	15	30	4	—
później . . .	7 083	6 541	81	231	176	—
„ innych przyczyn						
w początku roku .	1 295	180	429	130	40	38
później . . .	20 624 +)	12 011	39 479 +)	1 454 +)	1 096	1 782 +)
razem:	29 552	18 926	40 004	1 845	1 316	1 820
Z tych zachorowań ukończyło się w roku 1924						
1) śmiercią . . .	699	18	30	40	—	—
2) inwalidztwem . .	312	260	—	16	—	—
3) polepszeniem . . .	4 841	1 348	—	181	105	—
4) wyzdrowieniem . .	21 951	16 649	39 843	1 493	1 175	1 818
razem:	27 803	18 275	39 873	1 730	1 280	1 818
W kuracji pozostało w końcu roku 1924						
chorych wskutek wypadku urazowego	501	310	3	15	2	—
„ innych powodów .	1 248	341	128	100	34	2
razem	1 749	651	131	115	36	2

+) Zachorowania, leczone wpierw przez lekarzy okręgowych, później w lecznicach, liczono w 2 rubrykach, członków 2 549, członkiń 105.

W roku 1924 trwały choroby,

powstałe	członków w lecznicach z przyjęciem do nich	członków w lecznicach bez przyjęcia do nich	członków w rewirze u lekarzy okręgowych	członkiń w lecznicach z przyjęciem do nich	członkiń w lecznicach bez przyjęcia do nich	członkiń w rewirze u lekarzy okręgowych
wskutek wypadku urazowego						
ogółem dni . . .	183 721	118 569	733	7 945	4 277	—
wtem dni z pobieraniem grosza chorego . .	172 583	114 789	730	7 811	4 267	—
wskutek innych przyczyn						
ogółem dni . . .	536 401	203 569	493 167	43 381	19 887	21 502
wtem dni z pobieraniem grosza chorego . . .	521 832	194 754	483 056	41 877	18 825	21 031
Według tego przypadało na jedno zachorowanie+)						
wskutek wypadku urazowego						
dni choroby . . .	25,8	18,3	8,3	33,4	24,2	—
„ pobierania grosza chorego	24,3	17,7	8,2	32,8	24,1	—
wskutek innych przyczyn						
dni choroby . . .	26,0	17,1	12,3	29,5	18,1	11,7
„ pobierania grosza chorego	25,3	16,3	12,0	28,5	17,1	11,4
na jednego członka						
wskutek wypadku urazowego						
zachorowań . . .	0,05	0,05	0,00	0,02	0,02	—
dni choroby . . .	1,38	0,89	0,01	0,79	0,42	—
„ pobierania grosza chorego	1,29	0,86	0,01	0,78	0,42	—
wskutek innych przyczyn						
zachorowań . . .	0,15	0,09	0,30	0,15	0,11	0,18
dni choroby . . .	4,02	1,52	3,69	4,31	1,98	2,14
„ pobierania grosza chorego	4,91	1,46	3,62	4,16	1,87	2,09
na jeden dzień kalendarzowy dni choroby						
wskutek wypadku urazowego	502	324	2	22	12	—
„ innych przyczyn .	1 466	556	1 347	119	54	59
na 100 członków przypadało chorych						
wskutek wypadku urazowego	0,38	0,24	0,00	0,22	0,12	—
„ innych przyczyn .	1,10	0,42	1,01	1,18	0,54	0,59

Ogółem znajdowało się w kuracji po zachorowaniu, połączonem z niezdolnością do pracy

	w roku 1924			w roku 1923		
	członków	członkiń	razem	członków	członkiń	razem
w początku roku	2 663	242	2 905	2 886	310	3 196
później	85 819	4 739	90 558	74 214	5 687	79 901
razem:	88 482	4 981	93 463	77 100	5 997	83 097

Z tych zachorowań ukończyło się	w roku 1924			w roku 1923		
1) śmiercią	747	40	787	1 008	68	1 076
2) inwalidztwem	572	16	588	245	13	258
3) polepszeniem	6 189	286	6 475	4 335	332	4 667
4) wyzdrowieniem	78 443	4 486	82 929	68 849	5 342	74 191
w kuracji pozostało w końcu roku .	2 531	153	2 684	2 663	242	2 905

+) Zachorowania, rozpoczęte w roku poprzednim, a nie ukończone jeszcze w końcu roku, liczono po połowie.

Choroby trwały

	w roku 1924			w roku 1923		
	członków	członkiń	razem	członków	członkiń	razem
ogółem dni	1 536 160	96 992	1 633 152	1 379 213	111 977	1 491 190
wtem dni z pobieraniem grosza chorego	1 487 744	93 811	1 581 555	1 327 676	108 083	1 435 759
Wedle powyższego przypadało na jedno zachorowanie						
dni choroby	18,4	20,7	18,6	18,9	19,9	19,0
„ pobierania grosza chorego	17,9	20,1	18,0	18,2	19,2	18,3
na jednego członka						
zachorowań	0,62	0,46	0,61	0,47	0,41	0,47
dni choroby	11,51	9,64	11,38	8,96	8,13	8,90
„ pobierania grosza chorego	11,15	9,32	11,02	8,63	7,85	8,57
na jeden dzień kalendarzowy						
dni choroby	4 197	265	4 462	3 779	307	4 086
na 100 członków przypadało						
chorych	3,14	2,63	3,11	2,46	2,23	2,44
Oprócz tego leczono po zachorowaniu, niepołączonem z niezdolnością do pracy, w własnych lecznicach						
w początku roku						
wskutek wypadku urazowego	3	—	3	3	—	3
„ innych przyczyn	52	3	55	56	—	56
później						
wskutek wypadku urazowego	1 255	47	1 302	1 920	68	1 988
„ innych przyczyn	26 373	1 577	27 950	20 008	1 802	21 810
razem:	27 683	1 627	29 310	21 987	1 870	23 857
w końcu roku pozostało w leczeniu chorych						
wskutek wypadku urazowego	—	—	—	3	—	3
„ innych przyczyn	22	5	27	52	3	55
razem:	22	5	27	55	3	58
Podczas roku 1924, wzgl. roku 1923 trwały choroby, powstałe						
przez wypadek urazowy dni	2 495	74	2 569	3 665	83	3 748
„ inne przyczyny „	52 467	4 146	56 613	47 843	4 074	51 917
razem dni:	54 962	4 220	59 182	51 508	4 157	55 665
Przypadało więc						
na jedno zachorowanie						
wskutek wypadku urazowego						
dni choroby	2,0	1,6	2,0	1,9	1,2	1,9
wskutek innych przyczyn						
dni choroby	2,0	2,6	2,0	2,4	2,3	2,4
wogóle dni choroby	2,0	2,6	2,0	2,3	2,2	2,3
na jednego członka						
wskutek wypadku urazowego						
zachorowań	0,01	0,005	0,01	0,01	0,005	0,01
dni choroby	0,02	0,007	0,02	0,02	0,006	0,02
wskutek innych przyczyn						
zachorowań	0,20	0,16	0,19	0,13	0,13	0,13
dni choroby	0,39	0,41	0,39	0,31	0,30	0,31
wogóle zachorowań	0,21	0,16	0,20	0,14	0,14	0,14
„ dni choroby	0,41	0,42	0,41	0,33	0,30	0,33

Tytułem grosza chorego wypłacono po potrąceniu kwot, zwróconych przez inne instytucje ubezpieczeniowe, w roku 1924 (cyfr na rok 1923 nie podaje się, bo wobec kwot miljardowych są one nierealne)

	wogóle	na jeden dzień pobierania
dla przyjętych do lecznic		
żonatych członków (wsparcie domowe)	829 245,80 zł	2,17 zł
samotnych „ (kieszonkowe)	97 438,21 „	0,27 „
dla członków, leczonych w rewirze	2 616 182,27 „	3,03 „
razem:	3 542 866,28 zł	2,21 zł

Koszta za leczenie członków dzielą się na następujące wydatki

I. Leczenie szpitalne			
1. Wydatki na personel			
A. Pensje i płace			
1) lekarzy	318 886,93 zł		
2) personelu pielęgniarskiego	613 730,02 „		
3) „ kuchennego	25 042,66 „		
4) praczek i szwaczek	77 156,29 „		
5) rzemieślników, szorowaczek i ogrodników	340 932,47 „		
6) personelu biurowego i administracyjnego	257 574,62 „	1 633 322,99 zł	
B. Wydatki na ubezpieczenie, koszta podróży i przeprowadzek, zapomogi i t. p.		112 332,77 „	1 745 655,76 zł
2. Wydatki na leczenie lekarskie			
A. Zakup i utrzymanie instrumentów i aparatów			
a) dla bezpośredniego leczenia	29 688,70 „		
b) dla zdjęć rentgenowych	14 009,32 „	43 698,02 „	
B. Środki lecznicze			
a) lekarstwa	244 318,72 „		
b) opatrunki	6 929,66 „		
c) środki wzmacniające	2 630,86 „		
d) „ kąpielowe	295,30 „		
e) przyrządy (okulary, opaski przepuklinowe, szczudła)	2 667,52 „	256 842,06 „	
C. Środki dezynfekcyjne		17 151,06 „	317 691,14 „
3. Odżywianie chorych			
a) środki spożywcze		1 085 859,44 „	
b) przyrządy kuchenne		3 615,70 „	1 089 475,14 „
4. Odzież			
a) odzież i bielizna dla chorych		211 171,62 „	
b) „ służbowa		158,06 „	211 329,68 „
5. Utrzymanie budynków i urządzeń			
a) odszkodowanie kasy pensyjnej za odstąpienie budynków i urządzeń		994 339,67 „	
b) urządzenie pokojowe		42 119,53 „	
	do przeniesienia	1 036 459,20 zł	3 364 151,72 zł

z przeniesienia	1 036 459,20 zł	3 364 151,72 zł
c) maszyny i kotły (wyłącznie materjału opałowego i wody)	33 816,72 „	
d) materjały opałowe	421 915,11 „	
e) oświetlenie	27 091,39 „	
f) woda	26 720,18 „	
g) czyszczenie	26 718,94 „	
h) ogrody	3 211,95 „	
i) inne wydatki	15 100,26 „	1 591 033,75 zł
6. Wydatki administracyjne i inne		
a) potrzeby biurowe i druki	2 592,87 zł	
b) opłaty pocztowe i przesyłkowe	30 244,76 „	
c) bibljoteka lekarska	888,65 „	
d) pouczenie i rozrywki dla chorych	8 751,52 „	
e) obciążenia	2 166,77 „	
f) nieprzewidziane dochody	1 957,17 „	42 687,40 zł
7. Przewóz chorych i zwłok		38 889,48 „
8. Odszkodowanie obcych lecznic		53 478,30 „
Koszta leczenia w własnych lecznicach wynosiły		5 090 240,65 zł
Z tej kwoty ściągnięto znów		
1. za leczenie szpitalne osób z rodziny	264 175,71 zł	
2. od kasy pensyjnej	55 724,88 „	
3. od innych instytucji ubezpieczeniowych	83 852,64 „	
4. za leczenie obcych chorych	76 677,95 „	
5 za oddawanie kąpieli, prądu elektrycznego, odpadków kuchennych i t. p.	14 235,47 „	
6. jako kary i zwrot szkód	1 579,04 „	
7. jako dzierżawę, najem i t. d.	57,90 „	
8. za materjały opatrunkowe, oddane osobom z rodziny	3 199,63 „	
9. jako nieprzewidziane dochody	8 706,62 „	508 209,84 zł
Czyste koszta leczenia szpitalnego członków kasy chorych wynosiły		4 582 030,81 zł
II Leczenie w rewirze		
1. odszkodowanie lekarzy okręgowych	155 906,93 zł	
2. środki lecznicze	398 054,36 „	
3. leczenie w nagłych wypadkach	2 417,70 „	
4. pensje i koszta podróży kontrolerów chorych	11 260,09 „	567 639,08 zł
III Zapobieganie chorobom		428,06 „
	razem:	5 150 097,95 zł

Koszta leczenia wynosiły przeciętnie w roku 1924

	przy leczeniu w lecznicach	przy leczeniu przez lekarzy okręgowych	wogóle
na jeden dzień choroby	5,94 zł	1,10 zł	3,04 zł
„ „ wypadek	155,52 „	13,51 „	43,91 „
„ jednego członka	31,93 „	3,96 „	35,89 „

Leczenia zębów udzielono

	w wypadkach choroby	w dniach konsultacji	z wydatkami na pensje i zarobki	z wydatkami innymi+)	ogółem
			zł	zł	zł
w roku 1924 . .	17 253	42 061	48 224,08	4 299,67	52 523,75

Przeciętnie przypadało

	na jeden wypadek zachorowania: dni konsultacji	kosztów	na jeden dzień konsultacji: kosztów	na jednego członka: zachorowań	dni konsultacji	kosztów
w roku 1924 . . .	2,4	3,04 zł	1,25 zł	0,120	0,293	0,37 zł

Z tytułu pomocy połogowej wypłacono członkiniom w roku 1924 w 275 wypadkach 42 181,27 zł.

Przeciętnie przypadało

	na jeden poród świadczeń	na jedną członkinię: wypadków połogowych	świadczeń w kwocie
w roku 1924	153,39 zł	0,027	4,19 zł

Z tytułu pośmiertnego wypłacono dla zmarłych członków kasy chorych

	w wypadkach	przeciętnie	wogóle	zwrócono przez inne instytucje ubezpieczeniowe kwotę
w roku 1924 . .	1 191	116,63 zł	138 912,75 zł	4 255,11 zł

Pomoc dla chorych, udzielona członkom przez Spółkę Bracką, przewyższa pod wielu względami i znacznie obowiązkowe świadczenia, przepisane ustawowo, mianowicie przez daleko idące udzielanie leczenia szpitalnego.

Z letnisk, należących do Spółki Brackiej, tylko letnisko w Jastrzębiu było czynne w roku 1924 w miesiącach od maja do września, letnisko w Goczałkowicach nie mogło być uruchomione dla braku solanki. W letnisku w Jastrzębiu było 417 uzdrowieńców przez 11 539 dni. Koszta wynosiły, łącznie kosztów za kąpiele solankowe (28 326,90 zł), 60 672,34 zł.

Oprócz tego 39 członków było umieszczonych po 4 tygodnie w zdrojach Goczałkowice (prywatnie) i Ustroń, 14 członkiń w zakładzie Marjanów w Jastrzębiu.

W lecznicy przeciwgruźliczej w Wodzisławiu leczono i utrzymywano na koszt Spółki Brackiej

	osób	w dniach	z kosztami
w roku 1924	448	42 667	222 958,80 zł

Według przepisów ustawowych (§ 182 nr. 2 i § 186 O. U. Rz.) należy płacić członkowi, niezdolnemu do pracy, w razie leczenia w rewirze grosz chorego w wysokości połowy płacy podstawowej za każdy dzień roboczy od 4 dnia choroby, zaś w razie udzielenia leczenia szpitalnego osobom z rodziny, utrzymywanym przeważnie z zarobku chorego, zasiłek domowy w wysokości połowy wsparcia chorego. Spółka Bracka udziela jednakże w wielu wypadkach wyższych kwot grosza chorego i zasiłku domowego, oprócz tego samotnym członkom, w razie leczenia szpitalnego, zasiłku kieszonkowego. Ponadto płaci się rewirowy grosz chorego od 1 dnia choroby także za niedziele i święta, jeżeli choroba trwa dłużej niż jeden tydzień albo jest skutkiem wypadku urazowego, zaś zasiłek domowy i kieszonkowe wogóle za wszystkie dni choroby. Nadwyżka ponad ustawowo przepisane kwoty wynosiła w roku 1924

przy rewirowym groszu chorego	około	300 000 zł
„ lecznicowym „ „ dla żonatych (zasiłek domowy)	„	100 000 „
„ „ „ „ „ samotnych (kieszonkowe)	„	100 000 „
ogółem około		500 000 zł

+) Po odtrąceniu należytości za sztuczne uzębienie, do których Zakład Ubezpieczeń płaci $^2/_5$, a członkowie $^1/_5$.

Do świadczeń nadzwyczajnych należą też zapomogi gotówkowe, których udziela się w razie szczególnego niedostatku, zwłaszcza w razie dłuższej choroby, członkom, mającym dużo dzieci. W roku 1924 wypłacono tytułem takich zapomóg w 767 wypadkach ogółem 11 907,20 zł, więc przeciętnie 15,52 zł, wobec 575 wypadków w roku 1923.

Do nadzwyczajnych świadczeń należą wreszcie wszystkie wydatki dla osób z rodzin członków. Wedle liczenia, przedsięwziętego w listopadzie, 1922 = 72 658 żon i 148 077 dzieci członków kasy chorych miało prawo do bezpłatnej porady lekarskiej i do połowy kosztów za potrzebne środki lecznicze.

Koszta tej pomocy dla rodzin wynosiły w roku 1924

	ogółem	przeciętnie na jedną osobę z rodziny, uprawnioną do kuracji
tytułem pensyj lekarskich . . .	258 042,76 zł	1,17 zł
„ środków leczniczych . . .	102 278,81 „	0,46 „
ogółem:	360 321,57 zł	1,63 zł

W wypadkach ciężkiego zachorowania przyjmowano osoby z rodziny także do lecznic.

Leczenia szpitalnego udzielano:

	żonom	dzieciom	w dniach	o kosztach w wysokości
w roku 1924 . . .	1 568	876	53 060	263 220,37 zł

Przeciętnie przypadało

	na jedną przyjętą osobę z rodziny		na jedną do kuracji uprawnioną osobę z rodziny		na jeden dzień utrzymania
	dni utrzymania	kosztów	dni utrzymania	kosztów	kosztów
w roko 1924 . .	21,7	107,70 zł	0,24	1,19 zł	4,96 zł

Oprócz tego umieszczono na koszt kasy chorych w zakładzie dla dzieci, Marjanów w Jastrzębiu, w zakładzie Św. Łukasza w Bełku, w zakładzie Hr. Łazego w Kochłowicach, w kolonji dziecięcej w Busku i w Ustroniu

	żon	dzieci	w dniach	o kosztach w wysokości
w roku 1924 . . .	21	863	24 428	54 740,47 zł

Przeciętnie przypadło

	na jedną przyjętą osobę z rodziny		na jeden dzień utrzymania
	dni utrzymania	kosztów	kosztów
w roku 1924 . . .	27,6	61,92 zł	2,24 zł

Za zwalczanie gruźlicy w rodzinach ubezpieczonych wydano 6 219,16 zł, wobec 1 232 000 Mkn. i 316 495 012 Mp. w roku 1923.

Za pomoc lekarską przy porodach członkiń i żon członków wydano w 2 322 wypadkach 35 879,75 zł, wobec 2 335 wypadków w roku 1923.

Na mocy ustawy połogowej wypłacono żonom i córkom członków, nieubezpieczonym obowiązkowo

	w wypadkach	ogółem	przeciętnie
w roku 1924	18 797	730 643,83 zł	38,87 zł

Według przepisów ustawy Państwo winno zwrócić połowę tych świadczeń ze Skarbu. Rzeczywiście zwrócono w roku 1924 tylko 161 664,62 zł, czyli pomijając sam fakt, że znaczna część zwróconej kwoty przypadała na świadczenia roku poprzedniego, tylko 22% kwot, wypłaconych tytułem pomocy połogowej w roku sprawozdawczym. Zwrot kosztów odwlekał się zawsze, ponieważ likwidacje kwot, wypłaconych wedle przepisu § 205 d ust. 3 O. U. R. można było przedkładać Urzędowi Ubezpieczeń dopiero po upływie czasu pobierania pomocy połogowej, zasadniczo więc nie przed upływem 12 tygodni po porodzie, podczas gdy pierwszą wypłatę na ręce położnicy należało płacić już przy porodzie.

Przepis § 205 d ust. 4 O. U. R. dawał wprawdzie możliwość ochronienia kasy przed stratami przez udzielanie zaliczek rządowych w odpowiedniej wysokości, Administracja Spółki Brackiej czyniła bez ustanku wszelkie możliwe kroki, aby otrzymać takie zaliczki, jak je dawny Oberschlesischer Knappschaftsverein

otrzymywał od Rządu Niemieckiego. W sierpniu 1924 r. Urząd Wojewódzki przyrzekł też udzielenie miesięcznej zaliczki, wypłata jej jednakże nie nastąpiła i mimo bezustannych starań nie można było uzyskać jej. Zwrot przez zestawienia udowodnionych wypłat na świadczenia z pomocy połogowej następował ze strony Województwa zawsze z znacznem opóźnieniem.

Tytułem zapomóg pogrzebowych wypłacono

	dla żon	dla dzieci	w kwocie
w roku 1924 . . .	566	4 583	82 320,34 zł

C. Rok 1925.

W roku 1925 było ubezpieczonych na wypadek choroby przeciętnie

	mężczyzn		kobiet		
	dorosłych	młodocianych	dorosłych	młodocianych	razem
	94 323	554	6 034	26	
w roku sprawozdawczym 1925	94 877		6 060		100 937
„ „ „ 1924	133 453		10 062		143 515

Zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby celem dalszego zatrudnienia wzgl. podjęcia pracy na zakładach brackich nie nastąpiło w żadnym wypadku.

W końcu roku sprawozdawczego należało z ubezpieczonych (włącznie zatrudnionych przy głównej administracji Spółki Brackiej)

	do kasy chorych	do stopnia zarobkowego					
		I	II	III	IV	V	VI
mężczyzn dorosłych . . .	82 647	339	1 997	4 698	9 164	13 750	52 699
„ młodocianych . .	259	234	21	3	—	1	—
kobiet dorosłych . . .	5 375	955	3 330	804	143	44	99
„ młodocianych . .	27	27	—	—	—	—	—
razem:	88 308	1 555	5 348	5 505	9 307	13 795	52 798
więc		1,8%	6,1%	6,2%	10,5%	15,6%	59,8%

W opiece lekarskiej po zachorowaniu, połączonem z niezdolnością do pracy, było

chorych	członków			członkiń		
	w lecznicach		w rewirze u lekarzy okręgowych	w lecznicach		w rewirze u lekarzy okręgowych
	z przyjęciem do nich	bez przyjęcia		z przyjęciem do nich	bez przyjęcia	
wskutek wypadku urazowego						
w początku roku	501	310	3	15	2	—
później	7 343	6 130	88	136	104	—
wskutek innych przyczyn						
w początku roku	1 248	341	128	100	34	2
później	18 007+)	8 685	10 678+)	989+)	570	471+)
razem:	27 099	15 466	10 897	1 240	710	473

+) W tem u członków 1 168, u członkiń 55 wypadków, leczonych wpierw przez lekarzy okręgowych, przekazanych później do lecznic, liczonych w dwóch rubrykach.

Z tych zachorowań ukończyło się w roku 1925 u

	członków			członkiń		
	w lecznicach z przyjęciem do nich	w lecznicach bez przyjęcia do nich	w rewirze u lekarzy okręgowych	w lecznicach z przyjęciem do nich	w lecznicach bez przyjęcia do nich	w rewirze u lekarzy okręgowych
1. śmiercią	598	16	4	56	—	2
2. inwalidztwem	455	454	—	36	2	—
3. polepszeniem	4 266	2 525	—	309	87	—
4. wyzdrowieniem	20 132	11 988	10 718	711	583	465
razem:	25 451	14 983	10 722	1 112	672	467
W kuracji pozostało w końcu roku 1925 chorych						
wskutek wypadku urazowego . .	549	254	1	15	6	—
„ innych przyczyn . . .	1 099	229	174	113	32	6
razem:	1 648	483	175	128	38	6
W roku 1925 trwały choroby, powstałe wskutek wypadku urazowego						
ogółem dni	212 914	110 359	629	5 507	2 159	—
wtem dni z pobieraniem grosza chorego	195 441	106 383	626	5 401	2 137	—
wskutek innych przyczyn						
ogółem dni	499 544	140 135	125 968	42 943	10 356	5 323
wtem dni z pobieraniem grosza chorego	488 414	136 754	123 068	42 102	9 528	4 979
Według tego przypadało na jedno zachorowanie*)						
wskutek wypadku urazowego						
dni choroby	29,1	17,9	7,0	40,5	21,2	—
„ pobierania grosza chorego	26,7	17,3	7,0	39,7	20,9	—
wskutek innych przyczyn						
dni choroby	27,6	16,0	11,8	43,7	18,1	11,3
„ pobierania grosza chorego	27,0	15,6	11,5	42,8	16,7	10,6
na jednego członka						
wskutek wypadku urazowego						
zachorowań	0,08	0,06	0,00	0,02	0,02	—
dni choroby	2,24	1,16	0,01	0,91	0,36	—
„ pobierania grosza chorego	2,06	1,12	0,01	0,89	0,35	—
wskutek innych przyczyn						
zachorowań	0,19	0,09	0,11	0,16	0,09	0,08
dni choroby	5,26	1,48	1,33	7,09	1,71	0,88
„ pobierania grosza chorego	5,15	1,44	1,30	6,95	1,57	0,82
na jeden dzień kalendarzowy dni choroby						
wskutek wypadku urazowego	583	302	2	15	6	—
„ innych przyczyn .	1369	384	345	118	28	15
na 100 członków przypadało chorych						
wskutek wypadku urazowego	0,61	0,32	0,00	0,25	0,10	—
„ innych przyczyn .	1,44	0,40	0,36	1,95	0,46	0,25

*) Zachorowania rozpoczęte w roku poprzednim, a nie ukończone jeszcze w końcu roku, liczono po połowie.

Ogółem znajdowało się w kuracji po zachorowaniu, połączonem z niezdolnością do pracy

	w roku 1925			w roku 1924		
	członków	członkiń	razem	członków	członkiń	razem
w początku roku	2 531	153	2 684	2 663	242	2 905
później	50 931	2 270	53 201	85 819	4 739	90 558
razem	53 462	2 423	55 885	88 482	4 981	93 463
Z tych zachorowań ukończyło się						
1. śmiercią	618	58	676	747	40	787
2. inwalidztwem	909	38	947	572	16	588
3. polepszeniem	6 791	396	7 187	6 189	286	6 475
4. wyzdrowieniem	42 838	1 759	44 597	18 443	4 486	82 929
w kuracji pozostało w końcu roku	2 306	172	2 478	2 531	153	2 684
Choroby trwały						
ogółem dni	1 089 549	66 288	1 155 837	1 536 160	96 992	1 633 152
wtem dni z pobieraniem grosza chorego	1 050 686	64 147	1 114 833	1 487 744	93 811	1 581 555
Wedle powyższego przypadało						
na jedno zachorowanie*)						
dni choroby	21,9	29,9	22,3	18,4	20,7	18,6
„ pobierania grosza chorego	21,1	29,0	21,5	17,9	20,1	18,0
na jednego członka						
zachorowań	0,52	0,37	0,51	0,62	0,46	0,61
dni choroby	11,48	10,94	11,45	11,51	9,64	11,38
„ pobierania grosza chorego	11,07	10,58	11,04	11,15	9,32	11,02
na jeden dzień kalendarzowy						
dni choroby	2 985	182	3 167	4 197	265	4 462
na 100 członków przypadało chorych	3,15	3,00	3,14	3,14	2,63	3,11
Oprócz tego leczono po zachorowaniu, niepołączonem z niezdolnością do pracy, w własnych lecznicach						
w początku roku						
wskutek wypadku urazowego	—	—	—	3	—	3
„ innych przyczyn	22	5	27	52	3	55
później						
wskutek wypadku urazowego	814	10	824	1 255	47	1 302
„ innych przyczyn	19 567	753	20 320	26 373	1 577	27 950
razem	20 403	768	21 171	27 683	1 627	29 310
w końcu roku pozostało w leczeniu chorych						
wskutek wypadku urazowego	2	—	2	—	—	—
„ innych przyczyn	27	—	27	22	5	27
razem	29	—	29	22	5	27
Podczas roku 1925, wzgl. 1924, trwały choroby, powstałe						
przez wypadek urazowy dni	2 112	61	2 173	2 495	74	2 569
„ inne przyczyny dni	39 859	1 721	41 580	52 467	4 146	56 613
razem dni:	41 971	1 782	43 753	54 962	4 220	59 182

*) Zachorowania rozpoczęte w roku poprzednim, a nie ukończone jeszcze w końcu roku, liczono po połowie.

Przypadało więc	w roku 1925			w roku 1924		
na jedno zachorowanie	członków	członkiń	razem	członków	członkiń	razem
wskutek wypadku urazowego						
dni choroby	2,6	6,1	2,6	2,0	1,6	2,0
wskutek innych przyczyn						
dni choroby	2,0	2,3	2,0	2,0	2,6	2,0
wogóle dni choroby . .	2,1	2,3	2,1	2,0	2,6	2,0
na jednego członka						
wskutek wypadku urazowego						
zachorowań	0,01	0,002	0,01	0,01	0,005	0,01
dni choroby	0,02	0,01	0,02	0,02	0,007	0,02
wskutek innych przyczyn						
zachorowań	0,21	0,12	0,21	0,20	0,16	0,19
dni choroby	0,42	0,28	0,41	0,39	0,41	0,39
wogóle zachorowań	0,21	0,13	0,21	0,21	0,16	0,20
dni choroby	0,44	0,29	0,43	0,41	0,42	0,41

Tytułem grosza chorego wypłacono po potrąceniu kwot, zwróconych przez inne instytucje ubezpieczeniowe

	w roku 1925		w roku 1924	
	razem	na jeden dzień pobierania	razem	na jeden dzień pobierania
dla przyjętych do lecznic				
żonatych członków (wsparcie domowe)	986 975,88 zł	2,17 zł	829 245,80 zł	2,17 zł
samotnych „ (kieszonkowe) .	111 861,66 „	0,40 „	97 438,21 „	0,27 „
dla członków, leczonych w rewirze .	944 324,95 „	2,46 „	2 616 182,27 „	3,03 „
razem:	2 043 162,49 zł	1,83 zł	3 542 866,28 zł	2,21 zł

Koszta za leczenie członków dzielą się na następujące wydatki:

I Leczenie szpitalne			
1. Wydatki na personel			
A. Pensje i płace			
1. lekarzy	452 639,24 zł		
2. personelu pielęgniarskiego	711 112,83 „		
3. personelu kuchennego .	32 170,68 „		
4. praczek i szwaczek . .	59 431,07 „		
5. rzemieślników, szorowaczek i ogrodników . .	354 709,02 „		
6. personelu biurowego i administracyjnego . .	305 174,24 „	1 915 237,08 zł	
B. Wydatki na ubezpieczenie, koszta podróży i przeprowadzki, zapomogi i t. d. .		142 997,96 „	2 058 235,04 zł
2. Wydatki na leczenie lekarskie			
A. Zakup i utrzymanie instrumentów i aparatów			
a) dla bezpośredniego leczenia	37 945,33 zł		
b) „ zdjęć rentgenowych .	25 361,65 „	63 306,98 zł	
B. Środki lecznice			
a) lekarstwa	255 013,82 „		
b) opatrunki	32 071,82 „		
do przeniesienia	287 085,64 zł	63 306,98 zł	2 058 235,04 zł

z przeniesienia	287 085,64 zł	63 306,98 zł	2 058 235,04 zł
c) środki wzmacniające	15 591,85 „		
d) „ kąpielowe	36 514,— „		
e) przyrządy (okulary, opaski przepuklinowe, szczudła)	301,20 „	339 492,69 zł	
C. Środki desinfekcyjne		7 124,31 „	409 923,98 zł
3. Odżywianie chorych			
a) środki spożywcze		1 409 029,99 „	
b) przyrządy kuchenne		14 846,87 „	1 423 876,86 „
4. Odzież			
a) odzież i bielizna dla chorych		375 504,38 „	
b) „ służbowa		553,25 „	376 057,63 „
5. Utrzymywanie budynków i urządzeń			
a) odszkodowanie kasy pensyjnej za odstąpienie budynków i urządzeń		250 000,— „	
b) urządzenie pokojowe		112 204,69 „	
c) maszyny i kotły (wyłącznie materjału opałowego i wody)		43 747,09 „	
d) materjały opałowe		257 387,60 „	
e) świetlenie		35 613,84 „	
f) woda		34 007,36 „	
g) czyszczenie		27 074,92 „	
h) ogrody		3 108,85 „	
i) inne wydatki		23 747,28 „	786 891,63 zł
6. Wydatki administracyjne i inne			
a) potrzeby biurowe i druki		5 421,99 zł	
b) opłaty pocztowe i przesyłkowe		23 872,27 „	
c) bibljoteka lekarska		2 183,57 „	
d) pouczenie i rozrywki dla chorych		11 028,52 „	
e) obciążenie		4 035,40 „	
f) nieprzewidziane wydatki		6 698,42 „	53 240,17 zł
7. Przewóz chorych i zwłok			85 981,69 „
8. Odszkodowanie obcych lecznic			31 977,88 „
Koszta leczenia w własnych lecznicach wynosiły			5 226 184,88 zł
Z tej kwoty ściągnięto znów:			
1. za leczenie szpitalne osób z rodziny		317 025,50 zł	
2. od kasy pensyjnej		121 463,90 „	
3. od innych instytucyj ubezpieczeniowych		105 155,19 „	
4. za leczenie obcych chorych		361 740,80 „	
5. za oddawanie kąpieli, prądu elektrycznego, odpadków kuchennych i t. d.		13 814,62 „	
6. jako kary i zwrot szkód		743,75 „	
7. jako dzierżawę, najem i t. p.		28 280,25 „	
8. za materjały opatrunkowe, oddane osobom z rodziny		3 806,81 „	
9. jako nieprzewidziane dochody		8 806,83 „	960 837,65 „
pozostaje			4 265 347,23 zł

Czyste koszta leczenia szpitalnego członków kasy wynosiły			4 265 347,23 zł
II Leczenie w rewirze			
1. odszkodowanie lekarzy okręgowych . . .	111 666,22 zł		
2. środki lecznicze . . .	418 073,28 „		
3. leczenie w nagłych wypadkach	2 265,54 „		
4. pensje i koszta podróży kontrolererów chorych .	15 439,53 „		547 444,57 zł
III Zapobieganie chorobom . . .			743,32 „
		razem:	4 813 535,12 zł
W roku 1924 wynosiły wydatki			
na leczenie członków+) w lecznicach			4 582 030,81 „
„ „ „ „ rewirze .			567 639,08 „
„ zapobieganie chorobom . . .			428,06 „
		razem	5 150 097,95 zł

Koszta leczenia wynosiły przeciętnie

	w roku 1925			w roku 1924		
	przy leczeniu w lecznicach	przy leczeniu u lekarzy okręgowych	ogółem ++)	przy leczeniu w lecznicach	przy leczeniu u lekarzy okręgowych	ogółem ++)
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
na jeden dzień choroby .	5,61	4,15	4,01	5,94	1,10	3,04
„ „ wypadek . .	160,85	49,07	65,79	155,52	13,51	43,91
„ jednego członka . .	42,26	5,42	47,69	31,93	3,96	35,89

Leczenia zębów udzielono

			z wydatkami +++)		
	w wypadkach	w dniach konsultacji	na pensje i zarobki	innemi	ogółem
			zł	zł	zł
w roku 1925	14 059	36 819	64 671,68	4 762,77	69 434,45
„ „ 1924	17 253	42 061	48 224,08	4 299,67	52 523,75

Przeciętnie przypadało

	na jeden wypadek zachorowania			na jednego członka		
	dni konsultacji	kosztów	na jeden dzień konsultacji kosztów	zachorowań	dni konsultacji	kosztów
		zł	zł			zł
w roku 1925 . . .	2,6	4,94	1,89	0,139	0,365	0,69
„ „ 1924 . . .	2,4	3,04	1,25	0,120	0,293	0,37

Z tytułu pomocy połogowej wypłacono członkiniom:

w roku 1925	w 143 wypadkach		20 186,41 zł
„ „ 1924	„ 275	„	42 181,27 „

Przeciętnie przypadało

	na jeden poród świadczeń	na jedną członkinię	
		wypadków połogowych	świadczeń w kwocie
w roku 1925	141,16 zł	0,024	3,33 zł
„ „ 1924	153,39 „	0,027	4,19 „

+) W tej kwocie zawarte są nieznaczne wydatki na leczenie rewirowe przez lekarzy szpitalnych.

++) Przy uwzględnieniu dni choroby w razie ambulantnego leczenia w szpitalach, przy którem koszta są bardzo nieznaczne.

+++) Wyłącznie udziału Zakładu Ubezpieczeń i członków w kosztach leczenia zębów przy wykonaniu sztucznych uzębień.

Z tytułu pośmiertnego wypłacono dla zmarłych członków kasy chorych

	w wypadkach	przeciętnie	wogóle	zwrócono przez inne instytucje ubezpieczeniowe
		zł	zł	zł
w roku 1925	725	124,32	90 135,26	7 519,08
„ „ 1924	1 191	116,63	138 912,75	4 255,11

Z należących do Spółki Brackiej letnisk w Goczałkowicach i w Jastrzębie-Zdroju uruchomiono w roku 1925 letnisko w Goczałkowicach. W obydwóch letniskach umieszczono w roku 1925 719 rekonwalescentów i potrzebujących wypoczynku, podczas 19 624 dni. Wysokość kosztów, łącznie kosztów za kąpiele solankowe (36 676,42 zł), wynosiła 123 313,92 zł wobec 60 672,34 zł (łącznie 28 326,90 zł za kąpiele) w roku 1924. Oprócz tego było umieszczonych 31 członków w Krynicy przez przeciętnie 30,6 dni i 8 członkiń w zakładzie Marjanów w Jastrzębie-Zdroju przez przeciętnie 29,8 dni.

W lecznicy przeciwgruźliczej w Wodzisławiu leczono na koszt Spółki Brackiej

	osób	w dniach	z kosztami
w roku 1925	98	5 887	32 330,79 zł
„ „ 1924	448	42 667	222 958,80 „

Jak już w sprawozdaniu za rok 1924 nadmieniono, Spółka Bracka udziela różnych świadczeń w daleko wyższej mierze, niż ustawa przepisuje.

Nadwyżka kosztów ponad kwoty, ustawowo przepisane, wynosiła w roku 1925

przy rewirowym groszu chorego		około 200 000,— zł
„ lecznicowym „ „	dla żonatych (zasiłek domowy)	„ 500 000,— „
„ „ „ „	dla samotnych (kieszonkowe)	„ 100 000,— „
	razem około	800 000,— zł.

Do świadczeń nadzwyczajnych, przewyższających ustawowe świadczenia obowiązkowe, należą zapomogi w gotówce, których udziela się w wypadkach nadzwyczajnego niedostatku, zwłaszcza członkom, mającym liczną rodzinę, w razie dłuższej choroby. W roku sprawozdawczym wypłacono 1 498 takich zapomóg w ogólnej kwocie 23 955,34 zł, w przeciętnej wysokości 15,99 zł, podczas gdy w roku 1924 wypłacono w 767 wypadkach 11 907,20 zł, więc przeciętnie 15,52 zł.

Do świadczeń nadzwyczajnych należą wszystkie świadczenia dla osób z rodziny członków. Wedle liczenia, przedsięwziętego w maju 1925 r., zamieszkiwało w okręgach kuracyjnych 63 996 żon i 143 395 dzieci członków kasy chorych, które miały prawo do bezpłatnej pomocy lekarskiej i połowy kosztów za potrzebne medykamenty, zaś wedle liczenia, przeprowadzonego w październiku 1925 r. tylko jeszcze 62 761 i 140 235 osób. Poza okręgiem kuracyjnym, lecz w kraju, leczono 1 052 żon i 2 156 dzieci członków kasy chorych. Tym osobom zwracano zasadniczo kwoty w połowie kosztów leczenia i lekarstw.

Koszta tej pomocy dla rodzin wynosiły

	w roku 1925		w roku 1924	
	razem	przeciętnie na jedną osobę z rodziny, uprawnioną do kuracji	razem	przeciętnie na jedną osobę z rodziny, uprawnioną do kuracji
	zł	zł	zł	zł
tytułem pensji lekarskiej . . .	380 967,83	1,83	258 042,76	1,17
„ środków leczniczych . .	124 356,27	0,60	102 278,81	0,46
ogółem:	505 324,10	2,43	360 321,57	1,63

W wypadkach ciężkiego zachorowania przyjmowano osoby z rodziny także do lecznic.

Leczenia szpitalnego udzielano

	żonom	dzieciom	w dniach	o kosztach
w roku 1925	1 495	1 035	60 586	315 281,31 zł
„ „ 1924	1 568	876	53 060	263 220,37 „

Przeciętnie przypadało

	na jedną przyjętą osobę z rodziny		na jedną do kuracji uprawnioną osobę z rodziny		na jeden dzień utrzymania
	dni utrzymania	kosztów	dni utrzymania	kosztów	kosztów
w roku 1925	23,9	124,62 zł	0,29	1,52 zł	5,20 zł
„ „ 1924	21,7	107,70 „	0,24	1,19 „	4,96 „

Oprócz tego umieszczono na rachunek kasy chorych w zakładzie dla dzieci Marjanów w Jastrzębie-Zdroju, w zakładzie Łukasza w Bełku, w zakładzie Hrabiego Łazarza w Kochłowicach, w zakładzie dziecięcym w Busku i w kolonji morskiej Hallerów

	żon	dzieci	w dniach	o kosztach
w roku 1925	34	960	27 846	60 122,37 zł
„ „ 1924	21	863	24 428	54 740,47 „

Przeciętnie przypadało

	na jedną przyjętą osobę z rodziny		na jeden dzień utrzymania
	dni utrzymania	kosztów zł	kosztów zł
w roku 1925	28,0	60,49	2,16
„ „ 1924	27,6	61,92	2,24

Na zwalczanie gruźlicy w rodzinach ubezpieczonych wydano 8 640,— zł, wobec 6 219,16 zł w roku 1924.

Na pomoc lekarską przy porodach członkiń i żon członków wydano w 2 370 wypadkach 63 967,42 zł, podczas gdy koszta w roku 1924 wynosiły w 2 322 wypadkach 35 879,75 zł.

Na podstawie ustawy połogowej wypłacono żonom i córkom członków, wolnym od obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby

	w wypadkach	razem	przeciętnie
w roku 1925	13 953	792 663,99 zł	56,81 zł
„ „ 1924	18 797	730 643,83 „	38,87 „

Według przepisów statutu połowa tych kosztów winna być zwrócona z Skarbu Państwa. W rzeczywistości zwrócono w roku 1925 nieco więcej, mianowicie 530 931,73 zł, przez co zmniejszyły się zaległości Skarbu Państwa odnośnie do kwot, wypłacanych na jego rachunek podczas roku 1924. Zaliczki, przyrzeczonej w roku poprzednim, Rząd nie wypłacał, mimo niejednokrotnych wysiłków Administracji.

Tytułem zapomóg pogrzebowych wypłacono:

	dla żon	dla dzieci	w kwocie
w roku 1925	401	3 505	97 371,96 zł
„ „ 1924	566	4 583	82 320,34 „

Średnica osób, leczonych w lecznicach brackich, wynosiła na dzień

	w roku 1923	1924	1925
Bielszowice	204	169	179
Czuchów	47	47	49
Katowice	209	201	219
„ klinika oczna	69	63	68
„ „ uszna	57	49	50

	w roku		
	1923	1924	1925
Knurów	101	106	139
Królewska Huta	471	327	310
„ „ klinika dla kobiet	—	53	42
Siemianowice	221	165	226
Mysłowice	189	188	181
Orzesze	58	72	75
Rudzka Kuźnica	205	180	183
Rybnik	137	134	136
Rydułtowy	172	183	190
Tarnowskie Góry	182	226	242
Wodzisław	116	139	141
Goczałkowice	—	—	51
Jastrzębie-Zdrój	74	75	73
Razem:	2 512	2 377	2 554

VII. Ubezpieczenie pensyjne.

(Kasa pensyjna).

Robotnicy, obowiązani wedle ustawy o bractwach górniczych do ubezpieczenia na wypadek choroby, obowiązani są również do przystąpienia do kasy pensyjnej, jeżeli ukończyli 16 rok życia i nie przekroczyli jeszcze 40 roku życia i przez naczelnego lekarza właściwej lecznicy zostali uznani za zdrowych i zdolnych do przyjęcia do kasy pensyjnej.

Urzędnicy i funkcjonarjusze zaś wykluczeni są zasadniczo od przystępu do kasy pensyjnej. O ile jednak należeli już do kasy pensyjnej, mogą oni prowadzić dalej członkostwo pod pewnymi warunkami za opłatą pełnych składek (§ 43 ust. 5 i § 141 statutu). Prawo to przysługuje wedle przepisu przejściowego (§ 140) też pełnouprawnionym członkom dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein, którzy już przed rokiem 1908 złożyli pracę na zakładach, należących teraz do Spółki Brackiej, i od tego czasu pozostali dobrowolnymi członkami (tak zwani urlopowani).

Ubezpieczenie w kasie pensyjnej rozpoczyna się dopiero po dostarczeniu wymaganych zaświadczeń co do wieku i zdrowia (metryka urodzenia i lekarskie świadectwo zdrowia). Składki jednak należy wpłacać także, w razie zwlekania z dostarczeniem tych zaświadczeń, względnie odmawiania. Jeżeli członkowie zaprzestają zatrudnienia, stwarzającego obowiązek do ubezpieczenia, pozostają w mierze dosłużonych do tego czasu pretensji jeszcze dalej ubezpieczeni na przeciąg jednego roku, a jeżeli wpłacają uznaniówki, także jeszcze nadal. Od liczby członków kasy pensyjnej, którzy wykonują prace, stwarzające obowiązek do ubezpieczenia, należy więc rozróżniać liczbę ubezpieczonych w tej mierze, że z jednej strony te obowiązkowo ubezpieczone osoby, które nie dostarczyły potrzebnych świadectw co do wieku i zdrowia, zalicza się tylko do członków, z drugiej strony zaś osoby, które wystąpiły z zatrudnienia, stwarzającego obowiązek do ubezpieczenia, już nie zalicza się do członków, lecz do ubezpieczonych, dopóki pretensje ich istnieją nadal.

Ponieważ świadczeń z kasy pensyjnej zasadniczo udzielać należy dopiero po trzyletniem członkostwie (przedtem, chyba, że niezdolność do pracy zawodowej lub śmierć członka była skutkiem nieszczęśliwego wypadku przy pracy zawodowej), należy rozróżniać przy ubezpieczonych pomiędzy niemającymi pretensji, którzy nie mają jeszcze trzech lat członkostwa, i mającymi pretensje, którzy mogą udowodnić przynajmniej trzyletnie członkostwo.

Osób, które przestąpiły do innych bractw górniczych śląskiego i niemieckiego terenu, nie liczy się już od dnia przestępu, jako członków Spółki Brackiej. To samo dotyczy osób, które przestąpiły do kategorji funkcjonarjuszów ⟨ubezpieczenie dla funkcjonarjuszów prywatnych⟩.

Statystyka ubezpieczeniowa Kasy Pensyjnej podana jest z tych samych powodów, jak się to stało powyżej, dla ubezpieczenia z Kasy Chorych, z osobna za lata sprawozdawcze 1923, 1924 i 1925.

A. Rok sprawozdawczy 1923.

Liczba członków kasy pensyjnej wynosiła

	w roku 1923 męskich	w roku 1923 żeńskich	w II półroczu 1922 męskich	w II półroczu 1922 żeńskich
w końcu roku	130 878	10 775	123 051	11 889
przeciętnie	126 757	11 671	121 487	12 135

Pobrano

	w roku 1923	w II półroczu 1922
a⟩ składek zwyczajnych ⟨od członków i właścicieli zakładów brackich po połowie⟩	235 497 634 Mn.	
	144 869 682 708 Mp.	278 802 362 Mn.
b⟩ składek dodatkowych i wpłat na pokrycie dodatków drożyźnianych	967 065 668 Mn.	
	31 163 921 971 Mp.	247 230 259 Mn.
Z tego przypada		
na składki dodatkowe członków około	160 000 000 Mn.	
	13 500 000 000 Mp.	80 000 000 Mn.
„ „ „ właścicieli zakładów „	167 000 000 Mn.	
	13 500 000 000 Mp.	100 000 000 Mn.
„ inne dobrowolne wpłaty właścicieli zakładów „	640 000 000 Mn.	
	4 200 000 000 Mp.	67 000 000 Mn.
z lat poprzednich stało do dyspozycji na pokrycia dodatków drożyźnianych	26 913 363 Mn.	10 928 945 Mn.

Liczba ubezpieczonych wynosiła

	męskich	żeńskich	męskich	żeńskich
w początku roku ⟨półrocza⟩				
niemających pretensji	45 259	6 209	44 389	6 257
mających pretensje	85 807	6 815	81 894	6 742
razem	131 066	13 024	126 283	12 999
pomiędzy nimi płacących uznaniówki	843	19	829	21
Do tej liczby przybyło aż do końca roku				
1. nowo przyjętych	15 467	1 466	8 089	1 146
2. przejętych z				
a⟩ Pszczyńskiego Bractwa Górniczego	468	4	314	5
b⟩ Oberschlesischer Knappschafts-verein w Gliwicach	2 776	88	341	27
c⟩ Allgemeiner Knappschaftsverein w Bochum	600	—	594	—
d⟩ innych niemieckich bractw górniczych	118	—	82	—
razem z innych bractw górniczych	3 962	92	1 331	32

	w roku 1923		w II półroczu 1922	
	męskich	żeńskich	męskich	żeńskich
3. już dawniej ubezpieczonych .	1 215	108	1 060	129
4. reaktywowanych	149	4	70	2
5. innych	2 706+)	79+)	695	8
ogółem było ubezpieczonych .	154 565	14 773	137 528	14 316
Z tych ubezpieczonych ubyło aż do końca roku				
1. jako inwalidów				
a) wskutek wypadku urazowego	78	1	7	—
b) „ innych przyczyn .	238	17	62	2
2. przez śmierć				
a) wskutek wypadku urazowego	142	4	43	—
b) „ innych przyczyn (mających pretensje) .	606	34	125	12
c) „ innych przyczyn (niemających pretensji)	157	19	60	9
3. przez utratę nabytych pretensji (po złożeniu pracy, stwarzającej obowiązek do ubezpieczenia) . .	12 615	1 786	3 410	698
4. przez przestąpienie do				
a) Pszczyńskiego Bractwa Górniczego	512	8	322	16
b) Oberschlesischer Knappschaftsverein w Gliwicach . .	3 769	25	956	7
c) Allgemeiner Knappschaftsverein w Bochum	110	—	572	—
d) innych niemieckich bractw górniczych	70	—	435	—
do innych bractw górniczych razem	4 461	33	2 285	23
5. przez przestąpienie do kategorji funkcjonarjuszów (ubezpieczenie funkcjonarjuszów prywatnych) . .	393	5	151	4
6. wskutek zaprzestanie pracy zawodowej i z powodu zamążpójścia .	—	399	—	532
7. z innych przyczyn : . .	2 769++)	61++)	319	12
ogółem	21 459	2 359	6 462	1 292
W końcu roku pozostało ubezpieczonych				
niemających pretensji . . .	40 147	4 851	45 259	6 209
mających pretensje . . .	92 959	7 563	85 807	6 815
razem	133 106	12 414	131 066	13 024
pomiędzy nimi płacących uznaniówki .	1 535	21	843	19

+) Przeważnie przy podziale mylnie uważanych jako ubezpieczonych w Oberschlesische Knappschaft w Gliwicach.

++) Przeważnie przy podziale mylnie uważanych jako ubezpieczonych w Spółce Brackiej.

	w roku 1923 męskich	w roku 1923 żeńskich	w II półroczu 1922 męskich	w II półroczu 1922 żeńskich
Przeciętna liczba ubezpieczonych ⟨lata ryzykowe⟩ wynosi	132 696	12 756	128 823	13 023
pomiędzy nimi mających pretensje	89 882	7 216	83 960	6 786
Wedle powyższego				
A. stało się inwalidami				
a⟩ wskutek wypadku urazowego na 1000 ubezpieczonych	0,6	0,08	0,1	—
b⟩ „ innych przyczyn „ „ „	1,8	1,3	0,5	0,2
na 1000 mających pretensje	2,6	2,3	0,7	0,3
B. zmarło				
a⟩ wskutek wypadku urazowego na 1000 ubezpieczonych	1,1	0,3	0,3	—
b⟩ „ innych przyczyn „ „ „	5,7	4,2	1,4	1,6
na 1000 mających pretensje	6,7	4,7	1,5	1,8
Pretensje pozostałych do grosza wdowiego, względnie do grosza sierocego, istniały				
a⟩ przy członkach, zmarłych wskutek wypadku urazowego				
ogółem w wypadkach	86	—	18	—
na 100 zmarłych w wypadkach	61	—	42	—
b⟩ przy członkach, zmarłych wskutek innych przyczyn,				
ogółem w wypadkach	473	6	92	1
na 100 zmarłych w wypadkach	78	18	74	8
Przeciętny wiek wynosił przy odejściu				
1. jako inwalida	lat	lat	lat	lat
a⟩ wskutek wypadku urazowego	36,1	25,0	30,4	—
b⟩ „ innych przyczyn	46,6	34,0	52,6	21,0
2. przez śmierć				
a⟩ wskutek wypadku urazowego	32,3	24,2	30,4	—
b⟩ „ innych przyczyn				
przy wszystkich ubezpieczonych	36,7	26,6	34,1	24,8
„ mających pretensje	40,2	28,8	40,5	27,4

Przeciętne składkowanie ⟨włącznie składkowania w innych bractwach górniczych⟩

wynosiło u przy odejściu	męskich ubezpieczonych lat	żeńskich ubezpieczonych lat	męskich ubezpieczonych lat	żeńskich ubezpieczonych lat
1. jako inwalida				
a⟩ wskutek wypadku urazowego	10,0⟨11,3⟩	1,9⟨1,9⟩	8,8	—
b⟩ „ innych przyczyn	18,0⟨19,0⟩	8,2⟨8,2⟩	24,8	3,8
2. przez śmierć				
a⟩ wskutek wypadku urazowego	8,2⟨9,1⟩	5,5⟨5,5⟩	8,6	—
b⟩ „ innych przyczyn				
przy wszystkich ubezpieczonych	11,8⟨12,3⟩	4,4⟨4,5⟩	10,6	4,1
„ mających pretensje	14,4⟨15,0⟩	5,8⟨5,8⟩	15,0	5,9

Liczba inwalidów składała się w roku 1923 ⟨w II półroczu 1922⟩

z inwalidów	urazowych	chorobowych	wojennych	półinwalidów+⟩
w początku roku ⟨półrocza⟩	1587 ⟨1628⟩	8567 ⟨8745⟩	373 ⟨403⟩	321 ⟨333⟩
do tego przybyło aż do końca roku	78 ⟨7⟩	244 ⟨64⟩	1 ⟨—⟩	9 ⟨6⟩
Pensji inwalidzkiej należało płacić ogółem dla	1665 ⟨1635⟩	8811 ⟨8809⟩	374 ⟨403⟩	330 ⟨339⟩
Aż do końca roku ubyło				
a⟩ przez śmierć	40 ⟨19⟩	595 ⟨226⟩	6 ⟨1⟩	41 ⟨18⟩
b⟩ „ reaktywowanie	53 ⟨27⟩	56 ⟨13⟩	41 ⟨30⟩	— ⟨—⟩
c⟩ z innych przyczyn	3 ⟨—⟩	6 ⟨—⟩	1 ⟨—⟩	— ⟨—⟩
razem:	96 ⟨46⟩	657 ⟨239⟩	48 ⟨31⟩	41 ⟨18⟩
W końcu roku pozostało	1569 ⟨1589⟩	8154 ⟨8570⟩	326 ⟨372⟩	289 ⟨321⟩
Przeciętna liczba inwalidów ⟨rok względnie półrocze ryzykowe⟩ wynosiła w roku 1923 ⟨w II półroczu 1922⟩	1 625 ⟨1 632⟩	8 688 ⟨8 777⟩	373 ⟨403⟩	325 ⟨336⟩
Na 1000 osób przypadało				
a⟩ zmarłych	24,6 ⟨11,6⟩	68,5 ⟨25,7⟩	16,1 ⟨2,5⟩	126,1 ⟨53,6⟩
b⟩ reaktywowanych	32,6 ⟨16,5⟩	6,4 ⟨1,5⟩	109,9 ⟨74,4⟩	— ⟨—⟩
Pozostali po inwalidach zmarłych mieli prawo do grosza wdowiego, względnie sierocego				
w wypdakach	33 ⟨12⟩	433 ⟨164⟩	5 ⟨1⟩	14 ⟨1⟩
na 100 przeciętnie w wypadkach	82 ⟨63⟩	73 ⟨73⟩	83 ⟨100⟩	34 ⟨6⟩
Przeciętne pobieranie pensji inwalidzkiej trwało aż do odejścia				
	lat	lat	lat	lat
a⟩ przez śmierć	18,1 ⟨17,0⟩	11,5 ⟨13,2⟩	5,3 ⟨5,0⟩	11,0 ⟨10,0⟩
b⟩ „ reaktywowanie	2,8 ⟨3,1⟩	4,0 ⟨4,5⟩	6,0 ⟨5,9⟩	— ⟨—⟩

Liczba inwalidek składała się w roku 1923 ⟨w II półroczu 1922⟩ z

	inwalidek urazowych	chorobowych	⟨półinwalidek⟩
w początku roku	37 ⟨39⟩	77 ⟨77⟩	159 ⟨163⟩
do końca roku przybyło	1 ⟨—⟩	17 ⟨2⟩	6 ⟨—⟩
Pensji inwalidzkiej należało płacić ogółem dla	38 ⟨39⟩	94 ⟨79⟩	165 ⟨163⟩
Aż do końca roku ubyło inwalidek			
a⟩ przez śmierć	— ⟨—⟩	10 ⟨2⟩	19 ⟨4⟩
b⟩ „ reaktywowanie	1 ⟨2⟩	3 ⟨—⟩	— ⟨—⟩
c⟩ z innych przyczyn	— ⟨—⟩	— ⟨—⟩	— ⟨—⟩
razem:	1 ⟨2⟩	13 ⟨2⟩	19 ⟨4⟩
w końcu roku pozostało inwalidek	37 ⟨37⟩	81 ⟨77⟩	146 ⟨159⟩

Liczba wdów składała się w roku 1923 ⟨w II połroczu 1922⟩ z

wdów	urazowych	zwyczajnych	wojennych
w początku roku	2 346 ⟨2 352⟩	9849 ⟨9 859⟩	1940 ⟨1994⟩
aż do końca roku przybyło			
wdów po członkach	92 ⟨18⟩	471 ⟨94⟩	17 ⟨—⟩
„ „ inwalidach	12 ⟨5⟩	437 ⟨143⟩	— ⟨—⟩
grosz wdowi należało płacić ogółem dla	2 450 ⟨2 375⟩	10 757 ⟨10 096⟩	1 957 ⟨1994⟩

+⟩ Półinwalidzi są osoby, których pretensje nie pochodzą z członkostwa w kasie pensyjnej, lecz opierają się na przynajmniej dziesięcioletniem ubezpieczeniu na wypadek choroby przed dniem 1. stycznia 1908 r. ⟨§144 statutu⟩.

Aż do końca roku ubyło wdów	urazowych	zwyczajnych	wojennych
a) przez śmierć	33 (14)	441 (173)	12 (2)
b) „ ponowne zamążpójście	48 (21)	128 (76)	86 (48)
c) z innych przyczyn	6 (—)	18 (—)	2 (—)
razem:	87 (35)	587 (249)	100 (50)
W końcu roku 1923 (w II półroczu 1922) pozostało	2 363 (2 340)	10 170 (9847)	1 857 (1944)
Przeciętna liczba wdów (rok względnie półrocze ryzykowe) wynosiła	2 398 (2 363)	10 303 (9 977)	1 948 (1 994)
Na 1000 wdów przypadało w roku 1923 (w II półroczu 1922)			
zmarłych	13,8 (5,9)	42,8 (17,3)	6,2 (1,0)
ponownie zamężnych	20,0 (8,9)	12,4 (7,6)	44,1 (24,1)
Przeciętne pobieranie grosza wdowiego trwało			
aż do odejścia	lat	lat	lat
a) przez śmierć	17,5 (22,5)	14,9 (15,0)	5,1 (7,5)
b) „ ponowne zamążpójście	4,6 (5,2)	3,4 (3,4)	6,4 (5,7)

Liczba sierot składała sie w roku 1923 (w II półroczu 1922) z sierot	urazowych	zwyczajnych	wojennych
w początku roku (półrocza)	3 194 (3391)	7 795 (8138)	6 229 (6463)
aż do końcu roku przybyło			
sierot po członkach	254 (28)	984 (213)	38 (—)
„ „ inwalidach	32 (4)	304 (80)	— (6)
Grosza sierocego należało płacić ogółem dla sierot	3 480 (3423)	9 083 (8431)	6 267 (6469)
Aż do końca roku ubyło sierot			
a) przez śmierć	21 (6)	59 (28)	15 (6)
b) wskutek ukończenia 15 roku życia	451 (239)	1 134 (593)	490 (220)
a) z innych przyczyn	7 (1)	31 (1)	45 (3)
razem	479 (246)	1 224 (622)	550 (229)
W końcu roku (półrocza) pozostało sierot	3 001 (3177)	7 859 (7809)	5 717 (6240)
Przeciętna liczba sierot (rok względnie półrocze ryzykowe) wynosiła	3 337 (3407)	8 439 (8284)	6 248 (6465)
Przeciętnie w roku 1923 (w II półroczu 1922)			
na 1000 sierot a) zmarło	6,3 (1,8)	7,0 (3,4)	2,4 (0,9)
b) ukończyło 15 rok życia	135,2 (70,1)	134,4 (71,6)	78,4 (34,0)
Przeciętne pobieranie grosza sierocego trwało			
aż do odejścia	lat	lat	lat
a) przez śmierć	2,6 (1,7)	1,8 (1,3)	6,9 (5,7)
b) „ ukończenie 15 roku życia	7,5 (7,9)	5,9 (5.2)	6,9 (5,8)

Przeciętnie wynosiła	w roku 1923	w II półroczu 1922
liczba inwalidów	10 862	11 257
„ wdów	14 263	14 168
„ sierot	16 898	17 609
ogólna liczba osób, pobierających świadczenia	42 023	43 034
Z tych otrzymało po udowodnieniu niedostatku dodatki drożyźniane		
inwalidów	3 991	4 030
z dziećmi	1 336	1 348
wdów	11 726	11 566
sierot	9 853	9 432
razem	25 570	25 028

Po potrąceniu zwrotu z rent urazowych ustalono

	w roku 1923 ogółem	w roku 1923 przeciętnie	w II półroczu 1922 ogółem	w II półroczu 1922 przeciętnie
pensji dla inwalidów wskutek wypadku urazowego	7 276 Mn.	2 425 Mn.		
	68 879 Mp.	34 440 Mp.		
„ innych przyczyn	2 474 478 Mn.	14 996 Mn.		
	137 729 834 Mp.	1 721 623 Mp.	358 479 Mn.	5 601 Mn.
pensji dla inwalidek wskutek wypadku urazowego	—	—	—	—
„ innych przyczyn	24 326 Mn.	2 433 Mn.		
	1 868 575 Mp.	266 939 Mp.	182 Mn.	91 Mn.
pensji dla półinwalidów	619 Mn.	124 Mn.		
	3 122 400 Mp.	780 600 Mp.	910 Mn.	152 Mn.
pensji dla półinwalidek	62 Mn.	62 Mn.		
	1 441 200 Mp.	288 240 Mp.	—	—
grosza wdowiego wskutek wypadku urazowego	36 506 Mn.	537 Mn.		
	292 616 Mp.	10 090 Mp.	681 Mn.	29 Mn.
„ innych przyczyn	2 507 841 Mn.	5 488 Mn.		
	481 872 710 Mp.	1 029 643 Mp.	364 874 Mn.	1 540 Mn.
grosza półsierocego wskutek wypadku urazowego	152 168 Mn.	1 856 Mn.		
	748 506 Mp.	83 167 Mp.	8 962 Mn.	280 Mn.
„ innych przyczyn	1 978 740 Mn.	2 958 Mn.		
	285 199 200 Mp.	554 862 Mp.	334 800 Mn.	1 167 Mn.
grosza sierocego sierot zupełnych wskutek wypadku urazowego	64 976 Mn.	2 953 Mn.		
	27 391 Mp.	5 478 Mp.	—	—
„ innych przyczyn	439 200 Mn.	3 600 Mn.		
	179 594 400 Mp.	1 795 944 Mp.	1 620 Mn.	180 Mn.
razem	7 686 192 Mn.		1 070 508 Mn.	
	1 091 965 711 Mp.			

Do ustawowo przepisanych świadczeń należy udzielenie zapomogi pogrzebowej przy śmierci inwalidy. Prawo do takiej zapomogi jednakże nie istnieje, jeżeli zmarły należał do kasy chorych, a przez to zachodzi pretensja do wyższego pośmiertnego.

Tytułem pośmiertnego wypłacono

	dla inwalidów	ogółem	przeciętnie
w roku 1923	461	7 964 010 Mn.	17 276 Mn.
		721 776 262 Mp.	1 565 675 Mp.
w II półroczu 1922	176	1 940 300 Mn.	11 024 Mn.

Oprócz ustawowo przepisanych świadczeń kasy pensyjnej Spółka Bracka udziela jako nadzwyczajnych świadczeń inwalidom, nieobowiązanym do ubezpieczenia na wypadek choroby, oraz ich żonom, nieobowiązanym do ubezpieczenia na wypadek choroby, i dzieciom, niemającym jeszcze 15 lat, jako też wdowom i sierotom, o ile zamieszkują w okręgu kuracyjnym, pomocy lekarskiej z ograniczeniem, że osoby z rodziny ⟨włącznie wdów i sierot⟩ winne ponosić połowę kosztów za medykamenta z własnych środków.

Część inwalidów, ⟨mniejwięcej połowa⟩, należała w roku 1923 do kasy chorych, ma więc równomierne pretensje do kasy chorych. Na rachunek kasy pensyjnej miało prawo do pomocy lekarskiej w roku 1923 około 4 800 inwalidów, nieobowiązanych do ubezpieczenia na wypadek choroby, z 3 800 żonami i 2 850 dziećmi poniżej 15 lat, 12 600 wdów i 14 500 sierot.

Liczba ubezpieczonych wynosiła

	w roku 1924 męskich	w roku 1924 żeńskich	w roku 1923 męskich	w roku 1923 żeńskich
w początku roku				
niemających pretensji	40 502	4 836	45 259	6 209
mających pretensje	92 792	7 591	85 807	6 815
razem:	133 294	12 427	131 066	13 024
pomiędzy nimi płacących uznaniówki	1 538	21	843	19
Do tej liczby przybyło aż do końca roku				
1. nowo przyjętych	5 849	515	15 467	1 466
2. przejętych z				
a) Pszczyńskiego Bractwa Górniczego	323	6	468	4
b) Oberschlesischer Knappschaftsverein Gleiwitz	3803	96	2 776	88
c) Allgemeiner Knappschaftsverein Bochum	215	—	600	—
d) innych niemieckich bractw górniczych	32	—	118	—
razem z innych bractw górniczych	4 373	102	3 962	92
3. już dawniej ubezpieczonych	668	62	1 215	108
4. reaktywowanych	70	3	149	4
5. innych	+) 1 113	+) 22	+) 2 706	+) 79
ogółem było ubezpieczonych	145 367	13 131	154 565	14 773
Z tych ubezpieczonych ubyło aż do końca roku				
1. jako inwalidów				
a) wskutek wypadku urazowego	103	2	78	1
b) „ innych przyczyn	4 335	98	238	17
2. przez śmierć				
a) wskutek wypadku urazowego	177	2	142	4
b) „ innych przyczyn				
mających pretensje	521	31	606	34
niemających pretensji	108	6	157	19
3. przez utratę nabytych pretensji (po złożeniu pracy, stwarzającej obowiązek do ubezpieczenia)	13 307	2 122	12 615	1 786
4. przez przestąpienie do				
a) Pszczyńskiego Bractwa Górniczego	253	8	512	8
b) Oberschlesischer Knappschaftsverein Gleiwitz	3 596	99	3 769	25
c) Allgemeiner Knappschaftsverein Bochum	96	—	110	—
d) innych niemieckich bractw górniczych	29	—	70	—
innych bractw górniczych razem	3 974	107	4 461	33
5. przez przestąpienie do kategorji funkcjonarjuszów (ubezpieczenie funkcjonarjuszów prywatnych)	387	37	393	5
6. wskutek zaprzestania pracy zawodowej z powodu zamążpójścia	—	483	—	399
7. z innych przyczyn	++) 298	++) 10	++) 2 769	++) 61
razem:	23 210	2 898	21 459	2 359
W końcu roku pozostało ubezpieczonych				
niemajacych pretensji	29 718	3 251	40 147	4 851
mających pretensje	92 439	6 982	92 959	7 563
razem:	122 157	10 233	133 106	12 414

+) Przeważnie przy podziale mylnie uważanych jako ubezpieczonych w Oberschlesische Knappschaft Gleiwitz.
++) Przeważnie przy podziale mylnie uważanych jako ubezpieczonych w Spółce Brackiej.

W razach ciężkiego zachorowania przyjmuje się inwalidów i osoby z ich rodziny, jako też wdowy i sieroty, do lecznic.

Leczenia szpitalnego udzielono

	inwalidom	żonom inwalidów	wdowom	dzieciom inwalidów	sierotom	w dniach
w roku 1923 . .	165	21	114	9	79	13 184
w II półroczu 1922 .	115	14	60	8	51	10 366

Przeciętnie przypadało

	na jednę osobę przyjętą		na jedną osobę, uprawnioną do kuracji		na jeden dzień utrzymania
	dni utrzymania	kosztów	dni utrzymania	kosztów	kosztów
w roku 1923	34,0	74 449 Mn.	0,3	749 Mn.	2 191 Mn.
		12 404 800 Mp.		124 852 Mp.	365 068 Mp.
„ II półroczu 1922	41,8	27 805 Mn.	0,3	175 Mn.	665 Mn.

Na jednorazowe i bieżące zapomogi gotówkowe, na umieszczenie dzieci w zdrojowiskach, na pomoc połogową dla żon inwalidów, na opiekę przeciwgruźliczą i t. p. wydano w roku 1923 140 332 Mn. i 100 209 993 Mp., w II półroczu 1922 158 854 Mn.

Tytułem zapomóg pogrzebowych wypłacono dla

	żon inwalidów	wdów	dzieci inwalidów	sierot	kwoty
w roku 1923	141	474	30	93	7 408 662 Mn.
					741 160 800 Mp.
w II półroczu 1922	77	187	18	39	2 455 352 Mn.

B. Rok sprawozdawczy 1924.

Liczba członków kasy pensyjnej wynosiła

	w roku 1924		w roku 1923	
	męskich	żeńskich	męskich	żeńskich
w końcu roku	92 096	5 611	130 878	10 775
przeciętnie	112 523	8 173	126 757	11 671

Pobrano

a) składek zwyczajnych (od członków i właścicieli zakładów brackich po połowie)	14 036 779,02 zł	235 497 634 Mn.
		144 869 682 708 Mp.
b) składek dodatkowych i wpłat na pokrycie dodatków drożyźnianych+)	440 652,67 „	967 065 668 Mn.
		31 163 921 971 Mp.
Z tego przypada		
na składki dodatkowe członków około	219 500,— „	160 000 000 Mn.
		13 500 000 000 Mp.
„ „ „ właścicieli zakładów „	219 500,— „	167 000 000 Mn.
		13 500 000 000 Mp.
„ inne dobrowolne wpłaty właścicieli zakładów „	1 600,— „	640 000 000 Mn.
		4 200 000 000 Mp.
z lat poprzednich stało do dyspozycji na pokrycia dodatków drożyźnianych	8 554 397 535 Mp. = 4 752,44 zł	26 913 363 Mn.

+) Jako składki dodatkowe zaksiążkowano w roku 1924 aż do maja włącznie 15% ogólnej kwoty statutowych składek, począwszy od czerwca książkowano wszystkie składki jako zwyczajne. Szczególne wpłaty dobrowolne (od każdej sprzedanej tony i t. p.) właściciele zakładów płacili aż do maja 1924 r. włącznie.

	w roku 1924 męskich	w roku 1924 żeńskich	w roku 1923 męskich	w roku 1923 żeńskich
pomiędzy nimi płacących uznanówki	2 941	112	1 535	21
Przeciętna liczba ubezpieczonych (lata ryzykowe) wynosi	130 347	11 400	132 696	12 756
pomiędzy nimi mających pretensje	95 160	7 352	89 882	7 216
Wedle powyższego				
A. stało się inwalidami				
a) wskutek wypadku urazowego na 1000 ubezpieczonych	0,8	0,2	0,6	0,08
b) „ innych przyczyn „ „ „	33,3	8,6	1,8	1,3
na 1000 mających pretensje	45,6	13,3	2,6	2,3
B. zmarło				
a) wskutek wypadku urazowego na 1000 ubezpieczonych	1,4	0,2	1,1	0,3
b) „ innych przyczyn „ „ „	4,8	3,2	5,7	4,2
na 1000 mających pretensje	5,5	4,2	6,7	4,7
Pretensje pozostałych do grosza wdowiego, względnie do grosza sierocego, istniały				
a) przy członkach, zmarłych wskutek wypadku urazowego				
ogółem w wypadkach	140	1	86	—
na 100 zmarłych w wypadkach . . .	79	50	61	—
b) przy członkach, zmarłych wskutek innych przyczyn				
ogółem w wypadkach	423	7	473	6
na 100 zmarłych w wypadkach . . .	81	23	78	18
Przeciętny wiek wynosił przy odejściu	lat	lat	lat	lat
1. jako inwalida				
a) wskutek wypadku urazowego . . .	40,0	34,5	36,1	25,0
b) „ innych przyczyn	56,5	45,6	46,6	34,0
2. przez śmierć				
a) wskutek wypadku urazowego . . .	35,8	28,5	32,3	24,2
b) „ innych przyczyn				
przy wszystkich ubezpieczonych	37,9	28,5	36,7	26,6
„ mających pretensje	40,7	29,6	40,2	28,8

Starszeństwo w czasie ustalenia pensji wynosiło przeciętnie w roku 1924 (1923)+)

	u członków na podstawie składkowania do kasy pensyjnej jako pełnouprawnieni członkowie wedle klas II i III		spełnienia służby wojskowej i wojennej	przynależności do innych bractw górniczych	składkowania jako mniejuprawnieni członkowie	wogóle u członków	wogóle u członkiń
	lat		lat	lat	lat	lat	lat
przy odejściu							
1. jako inwalida							
a) wskutek wypadku urazowego .	10,9	2,1	0,9	1,4	1,6	16,9 (10,0)	1,6 (1,9)
b) „ innych przyczyn .	22,8	4,3	1,5	1,6	3,3	33,5 (18,0)	13,2 (8,2)
2. przez śmierć							
a) wskutek wypadku urazowego .	8,9	0,6	0,8	1,4	0,8	12,5 (8,2)	8,5 (5,4)
b) „ innych przyczyn							
przy wszystkich ubezpieczonych .	11,2	0,9	0,4	0,6	1,2	14,3 (11,8)	6,6 (4,4)
„ mających pretensje . . .	13,2	1,1	0,5	0,7	1,4	16,9 (14,4)	7,6 (5,8)

+) Czasu składkowania jako mniejuprawnionego nie liczono.

Licba inwalidów składała się w roku 1924 ⟨1923⟩

z inwalidów	urazowych	chorobowych	wojennych	półinwalidów[+])
w początku roku[+++]) . . .	1 559 ⟨1587⟩	8 130 ⟨8567⟩	324 ⟨373⟩	289 ⟨321⟩
do tego przybyło aż do końca roku .	104[++]) ⟨78⟩	4 414[++]) ⟨244⟩	1 ⟨1⟩	193 ⟨9⟩
Pensji inwalidzkiej należało płacić ogółem dla . . .	1 663 ⟨1665⟩	12 544 ⟨8811⟩	325 ⟨374⟩	482 ⟨330⟩
Aż do końca roku ubyło inwalidów				
a) przez śmierć	38 ⟨40⟩	575 ⟨595⟩	4 ⟨6⟩	50 ⟨41⟩
b) „ reaktywowanie . . .	34 ⟨53⟩	19 ⟨56⟩	17 ⟨41⟩	— ⟨—⟩
c) z innych przyczyn . . .	— ⟨3⟩	— ⟨6⟩	— ⟨1⟩	— ⟨—⟩
razem	72 ⟨96⟩	594 ⟨657⟩	21 ⟨48⟩	50 ⟨41⟩
W końcu roku pozostało inwalidów .	1 591 ⟨1569⟩	11 950 ⟨8154⟩	304 ⟨326⟩	432 ⟨289⟩
Przeciętna liczba inwalidów wynosiła w roku 1924 ⟨1923⟩ ⟨rok ryzykowy⟩	1 611 ⟨1625⟩	10 337 ⟨8688⟩	325 ⟨373⟩	386 ⟨325⟩
Na 1000 osób przypada więc w roku 1924 ⟨1923⟩				
a) zmarłych	23,6 ⟨24,6⟩	55,6 ⟨68,5⟩	12,3 ⟨16,1⟩	129,5 ⟨126,1⟩
b) reaktywowanych	21,1 ⟨32,6⟩	1,8 ⟨6,4⟩	52,3 ⟨109,9⟩	— ⟨—⟩
Pozostali po zmarłych inwalidach mieli prawo do grosza wdowiego względnie sierocego:				
w wypadkach	26 ⟨33⟩	436 ⟨433⟩	3 ⟨5⟩	15 ⟨14⟩
na 100 przeciętnie w wypadkach .	68 ⟨82⟩	76 ⟨73⟩	75 ⟨83⟩	30 ⟨34⟩
Przeciętne pobieranie pensji inwalidzkiej trwało aż do odejścia	lat	lat	lat	lat
a) przez śmierć	17,8 ⟨18,1⟩	12,5 ⟨11,5⟩	5,2 ⟨5,3⟩	12,2 ⟨11,0⟩
b) „ reaktywowanie . .	3,9 ⟨2,8⟩	3,4 ⟨4,0⟩	5,9 ⟨6,0⟩	— ⟨—⟩

Liczba inwalidek składała się w roku 1924 ⟨1923⟩

z inwalidek	urazowych	chorobowych	półinwalidek
w początku roku[+++])	37 ⟨37⟩	81 ⟨77⟩	145 ⟨159⟩
do końca roku przybyło	2 ⟨1⟩	98 ⟨17⟩	89 ⟨6⟩
Pensje inwalidzkie należało płacić ogółem dla inwalidek	39 ⟨38⟩	179 ⟨94⟩	234 ⟨165⟩
Aż do końca roku ubyło inwalidek			
a) przez śmierć	— ⟨—⟩	7 ⟨10⟩	6 ⟨19⟩
b) „ reaktywowanie	1 ⟨1⟩	2 ⟨3⟩	— ⟨—⟩
c) z innych przyczyn	— ⟨—⟩	— ⟨—⟩	— ⟨—⟩
razem:	1 ⟨1⟩	9 ⟨13⟩	6 ⟨19⟩
w końcu roku pozostało inwalidek	38 ⟨37⟩	170 ⟨81⟩	228 ⟨146⟩

[+]) Półinwalidzi są osoby, których pretensje nie pochodzą z członkostwa w kasie pensyjnej, lecz opierają się na przynajmniej dziesięcioletniem ubezpieczeniu na wypadek choroby przed 1. stycznia 1908 (§ 144 statutu).

[++]) Włącznie jednego urzędnika, uznanego za inwalidę wskutek wypadku urazowego i 77 uznanych wskutek innych przyczyn, którzy wystąpili stosownie do przepisu § 43 ustępu 3 statutu z kasy pensyjnej, jako też 3 inwalidów, których niezdolność do pracy zawodowej istniała wskutek wypadku urazowego i trwa nadal z innych przyczyn.

[+++]) Liczba początkowa jest sprostowana przeważnie na podstawie później stwierdzonej przynależności do Spółki Brackiej, względnie do Oberschlesische Knappschaft Gleiwitz.

Liczba wdów składała się w roku 1924 ⟨1923⟩ z

wdów	urazowych	zwyczajnych	wojennych
w początku roku	2 368 ⟨2 346⟩	10 099 ⟨9849⟩	1 838 ⟨1 940⟩
aż do końca roku przybyło			
wdów po członkach	143 ⟨92⟩	431 ⟨471⟩	4 ⟨17⟩
„ „ inwalidach	12 ⟨12⟩	444 ⟨437⟩	1 ⟨—⟩
grosz wdowi należało płacić ogółem dla wdów	2 523 ⟨2 450⟩	10 974 ⟨10 757⟩	1 843 ⟨1 957⟩
Aż do końca roku ubyło wdów			
a⟩ przez śmierć	40 ⟨33⟩	337 ⟨441⟩	12 ⟨12⟩
b⟩ „ ponowne zamążpójście	31 ⟨48⟩	124 ⟨128⟩	71 ⟨86⟩
c⟩ z innnych przyczyn	— ⟨6⟩	— ⟨18⟩	— ⟨2⟩
razem:	71 ⟨87⟩	461 ⟨587⟩	83 ⟨100⟩
W końcu roku pozostało wdów	2 452 ⟨2 363⟩	10 513 ⟨10 170⟩	1 760 ⟨1 857⟩
Przeciętna liczba wdów ⟨rok ryzykowy⟩ wynosiła	2 445 ⟨2 398⟩	10 537 ⟨10 303⟩	1 841 ⟨1 948⟩
Na 1000 wdów przypadało w roku 1924 ⟨1923⟩			
zmarłych	16,4 ⟨13,8⟩	31,0 ⟨42,8⟩	6,5 ⟨6,2⟩
ponownie zamężnych	12,7 ⟨20,0⟩	11,8 ⟨12,4⟩	38,6 ⟨44,1⟩
Przeciętne pobieranie grosza wdowiego trwało			
aż do odejścia	lat	lat	lat
a⟩ przez śmierć	16,8 ⟨17,5⟩	13,7 ⟨14,9⟩	6,8 ⟨5,1⟩
b⟩ „ ponowne zamążpójście	1,5 ⟨4,6⟩	3,0 ⟨3,4⟩	7,5 ⟨6,4⟩

Liczba sierot składała się w roku 1924 ⟨1923⟩ z sierot

z sierot	urazowych	zwyczajnych	wojennych
w początku roku[+])	3 013 ⟨3 194⟩	7 790 ⟨7 795⟩	5 683 ⟨6 229⟩
aż do końca roku przybyło			
sierot po członkach	335 ⟨254⟩	880 ⟨984⟩	9 ⟨38⟩
„ „ inwalidach	11 ⟨32⟩	259 ⟨304⟩	2 ⟨—⟩
grosza sierocego należało płacić ogółem dla sierot	3 359 ⟨3 480⟩	8 929 ⟨9 083⟩	5 694 ⟨6 267⟩
Aż do końca roku ubyło sierot			
a⟩ przez śmierć	14 ⟨21⟩	42 ⟨59⟩	8 ⟨15⟩
b⟩ wskutek przekroczenia 15 roku życia	444 ⟨451⟩	1 211 ⟨1 134⟩	598 ⟨490⟩
c⟩ z innych przyczyn	— ⟨7⟩	— ⟨31⟩	— ⟨45⟩
razem:	458 ⟨479⟩	1 253 ⟨1 224⟩	606 ⟨550⟩
W końcu roku 1924 ⟨1923⟩ pozostało	2 901 ⟨3 001⟩	7 676 ⟨7 859⟩	5 088 ⟨5 717⟩
Przeciętna liczba sierot ⟨rok ryzykowy⟩ wynosiła	3 186 ⟨3 337⟩	8 359 ⟨8 439⟩	5 689 ⟨6 248⟩
Przeciętnie na 1000 sierot w roku 1924 ⟨1923⟩			
a⟩ zmarło	4,4 ⟨6,3⟩	5 ⟨7⟩	1,4 ⟨2,4⟩
b⟩ ukończyło 15 rok życia	139,4 ⟨135,2⟩	144,9 ⟨134,4⟩	105,1 ⟨78,4⟩
Przeciętne pobieranie grosza sierocego trwało			
aż do odejścia	lat	lat	lat
a⟩ przez śmierć	2,4 ⟨2,6⟩	2.4 ⟨1,8⟩	7,1 ⟨6,9⟩
b⟩ przez ukończenie 15 roku życia	7,2 ⟨7,5⟩	5,5 ⟨5,9⟩	7,9 ⟨6,9⟩

Przeciętnie wynosiła	w roku 1924	w roku 1923
liczba inwalidów	12 639	10 862
„ wdów	14 515	14 263
„ sierot	16 076	16 898
ogólna liczba osób pobierających świadczenia	43 230	42 023

[+]) Liczba początkowa jest sprostowana, przeważnie na podstawie później stwierdzonej przynależności do Spółki Brackiej, względnie do Oberschlesische Knappschaft Gleiwitz.

Z tych osób otrzymało dodatki drożyźniane, po stwierdzeniu niedostatku, 25 570 aż do maja 1924 r.

Po potrąceniu świadczeń, zwróconych z rent urazowych, ustalono

	w roku 1924 ogółem zł	w roku 1924 przeciętnie zł	w roku 1923 ogółem	w roku 1923 przeciętnie
pensji dla inwalidów				
wskutek wypadku urazowego . .	21 238,20	204,21	7 276 Mn.	2 425 Mn.
			68 879 Mp.	34 440 Mp.
„ innych przyczyn . . .	3 190 218,50	722,75	2 474 478 Mn.	14 996 Mn.
			137 729 834 Mp.	1 721 623 Mp.
pensji dla inwalidek				
wskutek wypadku urazowego . .	180,—	90,—	—	—
„ innych przyczyn . . .	17 640,—	180,—	24 326 Mn.	2 433 Mn.
			1 868 575 Mp.	266 939 Mp.
pensji dla półinwalidów	36 304,80	188,11	619 Mn.	124 Mn.
			3 122 400 Mp.	780 600 Mp.
pensji dla półinwalidek	11 386,80	127,93	62 Mn.	62 Mn.
			1 441 200 Mp.	288 240 Mp.
grosza wdowiego				
wskutek wypadku urazowego . .	19 416,—	125,26	36 506 Mn.	537 Mn.
			292 616 Mp.	10 090 Mp.
„ innych przyczyn . . .	266 280,—	304,32	2 507 841 Mn.	5 488 Mn.
			481 872 710 Mp.	1 029 643 Mp.
grosza półsierocego				
wskutek wypadku urazowego . .	18 217,20	56,40	152 168 Mn.	1 856 Mn.
			748 506 Mp.	83 167 Mp.
„ innych przyczyn . . .	129 916,80	124,80	1 978 740 Mn.	2 958 Mn.
			285 199 200 Mp.	334 800 Mp.
grosza sierocego sierot zupełnych				
wskutek wypadku urazowego . .	1 301,80	56,60	64 976 Mn.	2 953 Mn.
			27 391 Mp.	5 478 Mp.
„ innych przyczyn . . .	13 657,70	125,30	439 200 Mn.	3 600 Mn.
			179 594 400 Mp.	1 795 944 Mp.
			7 686 192 Mn.	
razem:	3 725 757,80	—	1 091 965 711 Mp.	—

Do ustawowo przepisanych świadczeń należy udzielenie zapomogi pogrzebowej przy śmierci inwalidy. Prawo do takiej zapomogi jednakże nie istnieje, jeżeli zmarły należał do kasy chorych, a przez to zachodzi pretensja do wyższego pośmiertnego.

Tytułem pośmiertnego wypłacono

	dla inwalidów	ogółem	przeciętnie
w roku 1924	409	27 330,72 zł	66,82 zł
„ „ 1923	461	7 964 010,— Mn.	17 276,— Mn.
		721 776 262,— Mp.	1 565 675,— Mp.

Oprócz ustawowo przepisanych świadczeń kasy pensyjnej Spółka Bracka udziela jako nadzwyczajnych świadczeń inwalidom, oraz ich żonom, i dzieciom, niemającym jeszcze 15 lat, nieobowiązanym do ubezpieczenia na wypadek choroby, jako też wdowom i sierotom, o ile zamieszkują w okręgu kuracyjnym, pomocy lekarskiej z ograniczeniem, że osoby z rodziny (łącznie wdów i sierot) winne ponosić połowę kosztów za medykamenta z własnych środków.

Część inwalidów należy do kasy chorych, ma więc równomierne pretensje do kasy chorych. Na rachunek kasy pensyjnej miało prawo do pomocy lekarskiej pod koniec roku około 13 000 inwalidów, nieobowiązanych do ubezpieczenia na wypadek choroby, z 10 000 żonami i 8 000 dziećmi poniżej lat 15, 14 000 wdów i 15 000 sierot, rocznie przeciętnie około 9 000 inwalidów z 7 000 żonami i 5 000 dziećmi, poniżej lat 15, jako też 13 000 wdów i 15 000 sierot.

Koszta pomocy lekarskiej, udzielonej z kasy pensyjnej, wynosiły

	w roku 1924 ogółem	przeciętnie na jedną uprawnioną osobę
na pensje lekarskie	33 514,97 zł	0,68 zł
„ medykamenta dla inwalidów . .	29 462 71 „	3,27 „
za medykamenta dla osób z rodziny .	6 856,76 „	0,17 „
razem:	69 834,44 zł.	1,43 zł.

W razach ciężkiego zachorowania przyjmuje się inwalidów i osoby z ich rodziny, jako też wdowy i sieroty do lecznic.

Leczenia szpitalnego udzielono

	inwalidom	żonom inwalidów	wdowom	dzieciom inwalidów	sierotom	w dniach	o kosztach
w roku 1924 . . .	154	29	91	10	77	10 242	55 314,47 zł
„ „ 1923 . . .	165	21	114	9	79	13 184	28 886 396 Mn.
							4 813 062 379 Mp.

Przeciętnie przypadało

	na jedną osobę przyjętą		na jedną osobę uprawnioną do kuracji		na jeden dzień utrzymania kosztów
	dni utrzymania	kosztów	dni utrzymania	kosztów	
w roku 1924 . . .	28,3	153,23 zł	0,2	1,13 zł	5,40 zł
„ „ 1923 . . .	34,0	74 449,— Mn.	0,3	749,— Mn.	2 191,— Mn.
		12 404 800,— Mp.		124 852,— Mp.	365 068,— Mp.

Na jednorazowe i bieżące zapomogi gotówkowe, na umieszczenie dzieci w zdrojowiskach, na pomoc połogową dla żon inwalidów, na opiekę przeciwgruźliczą i t. p. wydano w roku 1924 16 132,68 zł, w roku 1923 natomiast 140 332,— Mn. i 100 209 993,— Mp.

Tytułem zapomóg pogrzebowych wypłacono dla

	żon inwalidów	wdów	dzieci inwalidów	sierot	kwoty
w roku 1924	147	379	50	60	17 467,55 zł
„ „ 1923	141	474	30	93	7 408 662 Mn.
					741 160 800 Mp.

C. Rok sprawozdawczy 1925.

Liczba członków kasy pensyjnej wynosiła

	w roku 1925 męskich	w roku 1925 żeńskich	w roku 1924 męskich	w roku 1924 żeńskich
w końcu roku	72 349	4 457	92 096	5 611
przeciętnie	81 979	5 024	112 523	8 173

Pobrano	w roku 1925	w roku 1924
a) składek zwyczajnych (od członków i przedstawicieli zakładów po połowie)	14 068 415,34 zł	14 036 779,02 zł
b) składek dodatkowych i wpłat na pokrycie dodatków drożyźnianych+)	—	440 652,67 „
Z tego przypada		
na składki dodatkowe członków	—	219 500,— „
„ „ „ właścicieli zakładów	—	219 500,— „
„ inne dobrowolne wpłaty właścicieli zakładów	—	1 600,— „
z lat poprzednich stało do dyspozycji na pokrycie dodatków drożyźnianych	24 269,84 zł	4 752,44 „

Przejęty z roku poprzedniego fundusz dodatków drożyźnianych został rozwiązany w roku 1925 przez dopisanie jego zasobu jako nieprzewidziane dochody kasy pensyjnej.

Liczba ubezpieczonych wynosiła	w roku 1925		w roku 1924	
w początku roku	męskich	żeńskich	męskich	żeńskich
niemających pretensji	29 721	3 251	40 502	4 836
mających pretensje	92 436	6 982	92 792	7 591
razem	122 157	10 233	133 294	12 427
pomiędzy nimi				
płacących uznaniówki	2 939	112	1 538	21
urlopowanych	28	—	39	—
Do tej liczby przybyło aż do końca roku				
1. nowoprzyjętych	3 078	509	5 849	515
2. przejętych z				
a) Pszczyńskiego Bractwa Górniczego	186	9	323	6
b) Oberschlesischer Knappschaftsverein Gleiwitz	531	27	3 803	96
c) Allgemeiner Knappschaftsverein Bochum	38	—	215	—
d) innych niemieckich bractw górniczych	8	—	32	—
razem z innych bractw górniczych	763	36	4 373	102
3. już dawniej ubezpieczonych	430	32	668	62
4. reaktywowanych	51	2	70	3
5. innych	351	6	1 113	22
ogółem było ubezpieczonych	126 830	10 818	145 367	13 131
Z tych ubezpieczonych				
ubyło aż do końca roku				
1. jako inwalidów				
a) wskutek wypadku urazowego	104	1	103	2
b) „ innych przyczyn	3 628	150	4 335	98
2. przez śmierć				
a) wskutek wypadku urazowego	153	1	177	2
b) „ innych przyczyn				
mających pretensje	367	29	521	31
niemających pretensji	47	6	108	6
3. przez utratę nabytych pretensji (po złożeniu pracy, stwarzającej obowiązek do ubezpieczenia)	25 873	4 440	13 307	2 122

+) Jako składki dodatkowe zaksiążkowano w roku 1924 aż do maja włącznie 15% ogólnej kwoty statutowych składek, począwszy od czerwca książkowano wszystkie składki jako zwyczajne. Szczególne wpłaty dobrowolne (od każdej sprzedanej tony i t. p.) właściciele zakładów płacili aż do maja 1924 r. włącznie.

	w roku 1925 męskich	w roku 1925 żeńskich	w roku 1924 męskich	w roku 1924 żeńskich
4. przez przestąpienie do				
a) Pszczyńskiego Bractwa Górniczego	108	7	253	8
b) Oberschlesischer Knappschaftsverein w Gliwicach	803	11	3 596	99
c) Allgemeiner Knappschaftsverein Bochum	18	—	96	—
d) innych niemieckich bractw górniczych	26	—	29	—
innych bractw górniczych ogółem+)	955	18	3 974	107
5. przez przestąpienie do kategorji funkcjonarjuszów (ubezpieczenie funkcjonarjuszów prywatnych)	497	13	387	37
6. wskutek zaprzestania pracy zawodowej z powodu zamążpojścia	—	314	—	483
7. z innych przyczyn	109	9	298	10
razem:	31 733	4 981	23 210	2 898
W końcu roku pozostało ubezpieczonych				
niemających pretensji	13 527	1 466	29 718	3 251
mających pretensje	81 570	4 371	92 439	6 982
razem:	95 097	5 837	122 157	10 233
pomiędzy nimi płacących uznaniówki	7 551	292	2 941	112
urlopowanych	18	—	28	—
Przeciętna liczba ubezpieczonych (lata ryzykowe) wynosi	110 776	8 129	130 347	11 400
pomiędzy nimi mających pretensji	89 112	5 767	95 160	7 352
Wedle powyższego				
A. stało się inwalidami				
a) wskutek wypadku urazowego na 1000 ubezpieczonych	0,9	0,1	0,8	0,2
b) „ innych przyczyn „ „ „	32,8	18,5	33,3	8,6
c) na 1000 mających pretensje	40,7	26,0	45,6	13,3
B. zmarło				
a) wskutek wypadku urazowego na 1000 ubezpieczonych	1,4	0,1	1,4	0,2
b) „ innych przyczyn „ „ „	3,7	4,3	4,8	3,2
c) na 1000 mających pretensje	4,1	5,0	5,5	4,2
Pretensje pozostałych do grosza wdowiego, względnie do grosza sierocego, istniały				
a) przy członkach, zmarłych wskutek wypadku urazowego ogółem w wypadkach	122	1	140	1
na 100 zmarłych w wypadkach	80	100	79	50
b) przy członkach, zmarłych wskutek innych przyczyn ogółem w wypadkach	301	5	423	7
na 100 zmarłych w wypadkach	82	17	81	23

	męscy	żeńscy
nieuprawnieni do świadczeń członkowie	413	5
uprawnieni „ „ „	1 057	2
	1 470	7

+) Przez podjęcie pracy na niemieckich zakładach brackich po 31. marca 1925 r. a więc po wejściu w życie nowego statutu, który zasadniczo nie przewiduje wolnego przeprowadzenia się do zagranicznych bractw górniczych

Przeciętny wiek wynosił w roku	1924 męskich lat	1924 żeńskich lat	1923 męskich lat	1923 żeńskich lat
przy odejściu				
1. jako inwalida				
a) wskutek wypadku urazowego	35,7	21,0	40,0	34,5
b) „ innych przyczyn	53,3	45,1	56,5	45,6
2. przez śmierć				
a) wskutek wypadku urazowego	35,5	20,0	35,8	28,5
b) „ innych przyczyn				
przy wszystkich ubezpieczonych	37,5	32,1	37,9	28,5
„ mających pretensje	39,2	33,8	40,7	29,6

Starszeństwo w czasie ustalenia pensji wynosiło przeciętnie w roku 1925 (1924)

	u członków na podstawie składkowania do kasy pensyjnej jako pełno-uprawnieni członkowie wedle klasy III	IV	V	spełniania służby wojskowej i wojennej	przynależności do innych bractw górniczych	składkowania jako mniej-uprawnieni członkowie	wogóle u członków		wogóle u członkiń	
	lat			lat	lat	lat	lat		lat	
przy odejściu										
1. jako inwalida										
a) wskutek wypadku urazowego	0,2	5,7	4,1	0,6	1,8	1,3	13,7	(16,9)	2,6	(1,6)
b) „ innych przyczyn	0,4	15,1	6,9	1,4	2,4	3,3	29,5	(33,5)	13,5	(13,2)
2. przez śmierć										
a) wskutek wypadku urazowego	—	5,1	5,2	0,7	1,2	0,8	13,0	(12,5)	3,3	(8,5)
b) „ innych przyczyn										
przy wszystkich ubezpieczonych	0,2	6,2	4,6	0,6	1,0	1,0	13,6	(14,3)	8,0	(6,6)
przy mających pretensje	0,2	6,9	5,0	0,7	1,2	1,1	15,1	(16,9)	9,1	(7,6)

Liczba inwalidów składała się w roku 1925 (1924)

z inwalidów	urazowych		chorobowych		wojennych		półinwalidów[+])	
w początku roku	[+++])1 490	(1 559)	11 874	(8 130)	300	(324)	421	(289)
do tego przybyło aż do końca roku	[++]) 104	(104)	3 734	(4 414)	—	(1)	105	(193)
Pensji inwalidzkiej należało płacić ogółem dla	1 594	(1 663)	15 608	(12 544)	300	(325)	526	(482)
Aż do końca roku ubyło inwalidów								
a) przez śmierć	41	(38)	566	(575)	3	(4)	40	(50)
b) „ reaktywowanie	30	(34)	19	(19)	3	(17)	—	(—)
c) z innych przyczyn	—	(—)	1	(—)	—	(—)	—	(—)
razem:	71	(72)	586	(594)	6	(21)	40	(50)
W końcu roku pozostało inwalidów	1 523	(1 591)	15 022	(11 950)	294	(304)	486	(432)
Przeciętna liczba inwalidów wynosiła w roku 1925 (1924) (lata ryzykowe)	1 542	(1611)	13 741	(10337)	300	(325)	474	(386)
Na 1000 osób przypadało w roku 1925 (1924)								
a) zmarłych	26,6	(23,6)	41,2	(55,6)	10,0	(12,3)	82,3	(129,5)
b) reaktywowanych	19,5	(21,1)	1,4	(1,8)	10,0	(52,3)	—	(—)

[+]) Półinwalidzi są osoby, których pretensje nie pochodzą z członkostwa w kasie pensyjnej, lecz opierają się na przynajmniej dziesięcioletniem ubezpieczeniu na wypadek choroby przed 1. stycznia 1908 r. (§ 139 ustęp 3 nowego wzgl. § 144 starego statutu).

[++]) Włącznie 79 (77) urzędników, przeniesionych do stanu inwalidów, wskutek zwyczajnych przyczyn (w roku 1924, oprócz tego wskutek wypadku urazowego) którzy wystąpili wedle § 53 ustępu 2 statutu nowego wzgl § 43 ustępu 3 dawniejszego statutu z kasy pensyjnej, i 27 (3) inwalidów, których niezdolność do pracy zawodowej istniała początkowo wskutek wypadku urazowego i trwa nadal, z innych przyczyn.

[+++]) Stan początkowy jest sprostowany, przeważnie na podstawie późniejszych stwierdzeń przynależności do Spółki Brackiej względnie do Oberschlesische Knappschaft Gleiwitz.

Pozostali po zmarłych inwalidach mieli prawo do grosza wdowiego, względnie sierocego

	urazowych	chorobowych	wojennych	półinwalidów
w wypadkach	11 (26)	489 (436)	3 (3)	12 (15)
na 100 przeciętnie w wypadkach	27 (68)	86 (76)	100 (75)	31 (30)

Przeciętne pobieranie pensji inwalidzkiej trwało

aż do odejścia	lat	lat	lat	lat
a) przez śmierć . . .	18,0 (17,8)	10,2 (12,5)	7,7 (5,2)	10,9 (12,2)
b) „ reaktywowanie . .	4,1 (3,9)	3,3 (3,4)	9,3 (5,9)	— (—)

Liczba inwalidek składała się w roku 1925 (1924)

z inwalidek	urazowych	chorobowych	półinwalidek
w początku roku	37 (37)	168 (81)	226 (145)
do końca roku przybyło	1 (2)	150 (98)	32 (89)
Pensje inwalidzkie należało płacić ogółem dla inwalidek	38 (39)	318 (179)	258 (234)
Aż do końca roku ubyło inwalidek			
a) przez śmierć	1 (—)	8 (7)	15 (6)
b) „ reaktywowanie	1 (1)	1 (2)	— (—)
c) z innych przyczyn	— (—)	— (—)	— (—)
razem	2 (1)	9 (9)	15 (6)
w końcu roku pozostało inwalidek	36 (38)	309 (170)	243 (228)

Przyczyny przeniesienia w poczet inwalidów były

	w 1925 r.		w 1924 r.	
	u mężczyzn	u kobiet	u mężczyzn	u kobiet
obrażenia wewnętrzne	160	1	120	2
gruźlica płuc oraz rak	141	12	92	6
choroby narządów oddechowych . .	329	13	379	19
„ ustroju naczyń krwionośnych .	739	32	790	12
„ ustroju nerwowego . . .	115	12	88	7
„ narządów ruchu	324	13	569	7
niemoc (starzyzna)	1 866	52	2 380	34
choroby oczu	38	1	18	—
„ uszów	19	4	6	1
„ narządów trawnych . . .	42	2	45	3
„ „ moczowych . . .	20	3	8	3
inne choroby	45	6	23	6
razem	3 838	151	4 518	100

Liczba wdów składała się w roku 1925 (1924)

z wdów	urazowych	zwyczajnych	wojennych	półwdów
w początku roku[+])	2 457 (2368)	10 314 (10 099)	1 760 (1 838)	61
aż do końca roku przybyło				
wdów po członkach . .	124 (143)	301 (431)	8 (4)	16
„ „ inwalidach . .	11 (12)	479 (444)	3 (1)	46
grosz wdowi należało płacić ogółem dla wdów	2 592 (2 523)	11 094 (10 974)	1 771 (1 843)	123

[+]) Stan początkowy sprostowany jest przeważnie na podstawie późniejszych stwierdzeń przynależności do Spółki Brackiej względnie do Oberschlesischer Knappschaftsverein Gleiwitz i przez prowadzenie statystyki półwdów, które aż do roku 1924 mieściły się pod wdowami zwyczajnemi.

	urazowych	zwyczajnych	wojennych	półwdów
Aż do końca roku ubyło wdów				
a) przez śmierć . . .	40 (40)	319 (337)	8 (12)	5
b) „ ponowne zamążpójście	41 (31)	89 (124)	33 (71)	3
c) z innych przyczyn . .	— (—)	— (—)	— (—)	—
razem	81 (71)	408 (461)	41 (83)	8
W końcu roku pozostało wdów	2 511 (2 452)	10 686 (10 513)	1 730 (1 760)	115
Przeciętna liczba wdów wynosiła w roku 1925 (1924) (lata ryzykowe)	2 524 (2 445)	10 704 (10 537)	1 766 (1 841)	92
Na 1000 wdów przypadało w roku 1925 (1924)				
zmarłych	15,8 (16,4)	29,8 (31,0)	4,5 (6,5)	54,3
ponownie zamężnych	16,2 (12,7)	8,3 (11,8)	18,7 (38,6)	32,6
Przeciętne pobieranie grosza wdowiego trwało aż do odejścia	lat	lat	lat	lat
a) przez śmierć	18,5 (16,8)	15,4 (13,7)	7,8 (6,8)	1,0
b) „ ponowne zamążpójście . .	3,8 (1,5)	4,4 (3,0)	8,7 (7,5)	1,0

Liczba sierot składała się w roku 1925 (1924) z sierot	urazowych	zwyczajnych	wojennych
w początku roku+)	2 938 (3 013)	7 682 (7 790)	5 152 (5 683)
aż do końca roku przybyło			
sierot po członkach	289 (335)	680 (880)	11 (9)
„ „ inwalidach	20 (11)	383 (259)	4 (2)
grosza sierocego należało płacić ogółem dla sierot	3 247 (3 359)	8 745 (8 929)	5 167 (5 694)
Aż do końca roku ubyło sierot			
a) przez śmierć	10 (14)	45 (42)	15 (8)
b) wskutek przekroczenia 15 wzgl. 16 roku życia	446 (444)	219 (1 211)	55 (598)
c) z innych przyczyn	— (—)	— (—)	— (—)
razem	456 (458)	264 (1 253)	70 (606)
W końcu roku 1925 (1924) pozostało	2 791 (2 901)	8 481 (7 676)	5 097 (5 088)
Przeciętna liczba sierot (rok ryzykowy) wynosiła	3 093 (3 186)	8 214 (8 359)	5 160 (5 689)
Przeciętnie na 1000 sierot w roku 1925 (1924)			
a) zmarło	3,2 (4,4)	5,5 (5,0)	2,9 (1,4)
b) ukończyło 15 wzgl. 16 rok życia .	144,2 (139,4)	26,7 (144,9)	10,7 (105,1)
Przeciętne pobieranie grosza sierocego trwało aż do odejścia	lat	lat	lat
a) przez śmierć	4,4 (2,4)	2,9 (2,4)	8,1 (7,1)
b) „ ukończenie 15 wzgl. 16 roku życia	7,3 (7,2)	5,4 (5,5)	8,3 (7,9)

Przeciętnie wynosiła	w roku 1925	w roku 1924
liczba inwalidów	16 213	12 639
„ wdów	14 817	14 515
„ sierot	16 071	16 076
ogólna liczba osób, pobierających świadczenia .	47 101	43 230

+) Liczba początkowa jest sprostowana, przeważnie na podstawie później stwierdzonej przynależności do Spółki Brackiej względnie do Oberschlesischer Knappschaftsverein Gleiwitz, po części wskutek podwyższenia wieku z 15 na 16 lat.

Po potrąceniu świadczeń, zwróconych z rent urazowych; wypłacono

	w roku 1925 ogółem zł	w roku 1925 przeciętnie zł	w roku 1924 ogółem zł	w roku 1924 przeciętnie zł
pensji dla inwalidów [+]	8 517 122,41	541,15	3 126 144,05	255,13
	⟨8 517 122,41⟩		⟨3 126 143⟨72⟩	
„ „ inwalidów trzeciej części i półinwalidów	104 580,85	220,63	39 371,77	102,—
	⟨104 580,85⟩		⟨39 371,77⟩	
grosza wdowiego [+]	3 470 309,43	234,20	1 775 168,16	122,30
	⟨3 470 176,17⟩		⟨1 775 040,54⟩	
odprawy wdowiej [+]	22 242,75	133,99	14 200,26	62,83
	⟨22 242,75⟩		⟨14 200,26⟩	
grosza sierocego [+]	971 268,40	60,42	719 636,89	44,76
	⟨970 989,63⟩		⟨719 458,24⟩	
razem statutowych świadczeń	13 085 523 84	276,83	5 674 521,13	130,58
	⟨13 085 111,81⟩		⟨5 674 214,53⟩	
dodatków do grosza sierocego ⟨1924 dodatki drożyźniane⟩	236 310,31	14,70	421 135,27	16,47
ogółem:	13 321 834,15	282,84	6 095 656,30	141,—

Po potrąceniu świadczeń, zwróconych z rent urazowych, ustalono

	w roku 1925 ogółem zł	w roku 1925 przeciętnie zł	w roku 1924 ogółem zł	w roku 1924 przeciętnie zł
pensji dla inwalidów				
wskutek wypadku urazowego	20 700,60	199,04	21 238,20	204,21
„ innych przyczyn	2 284 416,60	611,79	3 190 218,50	722,75
pensji dla inwalidek				
wskutek wypadku urazowego	90,—	90,—	180,—	90,—
„ innych przyczyn	32 822,40	218,82	17 640,—	180,—
pensji dla półinwalidów	18 391,80	175,16	36 304,80	188,11
„ „ półinwalidek	4 038,—	126,19	11 386,80	127,93
grosza wdowiego				
wskutek wypadku urazowego	16 516,80	122,35	19 416,—	125,26
„ innych przyczyn	242 148,—	283,88	266 280,—	304,32
grosza półsierocego ⟨w tem nadzwyczajne wydatki⟩				
wskutek wypadku urazowego	6 992,40	23,46	18 217,20	56,40
„ innych przyczyn	104 801,40	106,29	129 916,80	124,80
	⟨48 620,40⟩	⟨49,31⟩		
grosza sierocego sierot zupełnych				
wskutek wypadku urazowego	838,20	38,10	1 301,80	56,60
„ innych przyczyn	21 117,—	108,85	13 657,70	125,30
	⟨5 247,—⟩	⟨27,05⟩		
razem:	2 752 873,20	—	3 725 757,80	—

Do ustawowo przepisanych świadczeń należy udzielenie zapomogi pogrzebowej przy śmierci inwalidy. Prawo do takiej zapomogi jednakże nie istnieje, jeżeli zmarły należał do kasy chorych, a przez to zachodzi pretensja do wyższego pośmiertnego.

[+]) Dodatki drożyźniane są rozliczone osobno tylko do maja 1924 r. włącznie. Od czerwca 1924 r. nie rozróżniano pomiędzy statutowemi świadczeniami a dodatkami drożyźnianemi.

Tytułem pośmiertnego wypłacono

	dla inwalidów	ogółem	przeciętnie
w roku 1925	609	43 858,40 zł	72,— zł
„ „ 1924	409	27 330,72 „	66,82 „

Oprócz ustawowo przepisanych świadczeń kasy pensyjnej Spółka Bracka udziela jako świadczenia nadzwyczajne inwalidom, oraz ich żonom i dzieciom poniżej 16 lat, o ile nie są gdzieindziej ubezpieczeni, jako też wdowom i sierotom, o ile zamieszkują w okręgach kuracyjnych, pomocy lekarskiej z ograniczeniem, że osoby z rodziny (łącznie wdów i sierot) winne ponosić połowę kosztów za medykamenta z własnych środków.

Na rachunek kasy pensyjnej miało prawo do pomocy lekarskiej pod koniec roku około 14 873 takich inwalidów z 11 544 żonami i 8 129 dziećmi poniżej lat 16, i 14 965 wdów i 15 616 sierot.

Koszta pomocy lekarskiej, udzielonej z kasy pensyjnej, wynosiły

	w roku 1925		w roku 1924	
	ogółem	przeciętnie na jedną uprawnioną osobę	ogółem	przeciętnie na jedną uprawnioną osobę
	zł	zł	zł	zł
na pensje lekarskie	85 586,31	1,31	33 514,97	0,68
„ medykamenty dla inwalidów	82 613,76	5,55	29 462,71	3,27
„ „ dla osób z rodziny	15 397,06	0,31	6 856,76	0,17
razem	183 597,13	2,82	69 834,44	1,43

W razach ciężkiego zachorowania przejmuje się inwalidów i osoby z ich rodziny, jako też wdowy i sieroty, do lecznic.

Leczenia szpitalnego udzielono

	inwalidom	żonom inwalidów	wdowom	dzieciom inwalidów	sierotom	w dniach	o kosztach zł
w roku 1925 . . .	333	135	130	50	110	23 586	121 403,—
„ „ 1924 . . .	154	29	91	10	77	10 242	55 314,47

Przeciętnie przypadało

	na jedną osobę przyjętą		na jedną osobę, uprawnioną do kuracji		na jeden dzień utrzymania
	dni utrzymania	kosztów	dni utrzymania	kosztów	kosztów
w roku 1925	31,1	160,16 zł	0,4	1,86 zł	5,15 zł
„ „ 1924	28,3	153,23 „	0,2	1,13 „	5,40 „

Na jednorazowe i bieżące zapomogi gotówkowe, na umieszczenie dzieci w letniskach, na pomoc połogową dla żon inwalidów, na opiekę przeciwgruźliczą i t. p. wydano w roku 1925 13 549,64 zł wobec 16 132,68 zł w roku 1924.

Tytułem zapomóg pogrzebowych wypłacono dla

	żon inwalidów	wdów	dzieci inwalidów	sierot	ogółem zł
w roku 1925	218	347	64	63	29 455,74
„ „ 1924	147	379	50	60	17 467,55

Sprawozdanie kasowe

kasy chorych

Spółki Brackiej

za lata

1923, 1924 i 1925.

Wedle preliminarza tytuł	oddz.	poz.	dochód	1923 pojedyńczo (Marki niemieckie)	1923 razem (Marki niemieckie)	1923 pojedyńczo (Marki polskie)	1923 razem (Marki polskie)	1924 pojedyńczo (złote)	1924 razem (złote)	1925 pojedyńczo (złote)	1925 razem (złote)
1	2	3	4	5	6	8	9	11	12	14	15
1.			**Dochód kasy chorych.**								
	I		Składki:								
		1.	członków		2 544 588 697		607 562 175 932		8 615 865,45		3 848 154,99
		2.	pracodawców		2 548 215 592		606 312 947 184		8 586 502,50		3 817 577,77
		3.	na dalsze utrzymanie ubezpieczenia (§ 8 statutu)		13 160		23 738 306		116,49		277,37
			oddział I				1 213 898 861 422		17 202 484,44		7 666 010,13
	II		Odsetki, prowizje i zyski				6 028 185 685		763 920,51		333 192,39
	III		Grosz chorego w wypadkach nieszczęśliwych, zwrócony wedle § 22 ustęp 2								8 775,88
	IV		Zwrot ze strony innych podmiotów ubezpieczeniowych pp.								
		1.	za pośmiertne, pielęgnację i inne środki (§§ 1502—1504 O. U. R.)		170 257		47 069 925		4 255,11		7 519,08
		2.	za grosz chorego i utrzymanie w lecznicach (§§ 1505—1507 i 1510 O. U. R.) . . .		114 604				23 220,07		123 390,59
		3.	za leczenie w lecznicach (§ 1514 O. U. R.)		44 218 946		1 355 537 700		83 852,64		105 155,19
		4.	zwrot wsparcia dla położnic przez Województwo		140 339 227		273 027 013		161 664,62		530 931,73
			oddział IV				1 675 634 638		272 992,44		766 996,59
	V		Dochody za leczenie i utrzymanie:								
		1.	członków, należących tylko do kasy pensyjnej, także inwalidów, osób z ich rodziny, wdów i sierot (cfr. tyt. 4, oddz. II, poz. 6b kasy pensyjnej)		29 044 476		4 835 287 941		55 724,88		121 463,90
		2.	od obcych osób		63 527 695		2 219 508 861		76 677,95		361 740,80
			oddział V				7 054 796 802		132 402,83		483 204,70
	VI		Różne dochody:								
		1.	za kąpiele, używanie kostnic, prąd elektryczny, sprzedany inwentarz, odpadki kuchenne, wikt dla pielęgniarzy pp., dzierżawne, komorne, uznaniówki pp. . .		29 434 467		4 672 513 293		72 468,49		85 392,60
		2.	za wydawanie członkom sztucznych zębów		3 269 101		458 881 420		16 254,87		13 537,23
		3.	kary i wynagrodzenia za zgubione sprzęty .		249 551		88 123 614		1 579,04		743,75
		4.	nieprzewidziane dochody (z nieodebranego grosza chorego, pośmiertnego, ze zwrotu kosztów przewozowych i kosztów na utrzymanie pp.)		2 146 630 657 806 741		45 747 806		8 706,62		8 806,83
		5.	za wydawane środki opatrunkowe dla osób z rodziny		104 023		35 140 435		3 199,63		3 806,81
			oddział VI				5 300 406 568		102 208,65		112 287,22
			Tytuł 1				1 233 957 885 115		18 474 008,87		9 370 466,91

Wedle preliminarza tytuł	oddz.	poz.	rozchód	1923 pojedyńczo (Marki niemieckie)	1923 razem (Marki niemieckie)	1923 pojedyńczo (Marki polskie)	1923 razem (Marki polskie)	1924 pojedyńczo (złote)	1924 razem (złote)	1925 pojedyńczo (złote)	1925 razem (złote)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2.			**Rozchód kasy chorych.**												
	I		Wydatki z wspólnej administracji, przypadające na kasę chorych			48 915 134 724 355			31 977 829 050			618 820,15			804 111,97
	II		Odszkodowanie kasy pensyjnej za używanie jej należącego majątku ruchomego i nieruchomego									994 339,67			250 000,—
	III		**Pielęgnowanie chorych członków:**												
			A. Koszta za leczenie w lecznicach:												
		1.	pensje lekarzy i asystentów		87 560 824			17 455 078 240			318 886,93			452 639,24	
		2.	pobory nadpielęgniarzy, pielęgniarzy i pielęgniarek		222 402 324			34 149 764 674			613 730,02			711 112,83	
		3.	pensje i płace urzędników i pomocników biurowych		66 878 367			13 884 036 507			257 574,62			305 174,24	
		4.	płace maszynistów, palaczy, sług domowych pp. także płace za czyszczenie i odwóz śmieci pp		143 912 537			22 535 908 738			329 558,68			340 505,41	
		5.	koszta za druki, ogłoszenia i gazety . .		168 132 284			73 870 674			1 474,44			3 444,56	
		6.	koszta za portorjum, depesze, za używanie telefonu oraz koszta przewozowe . .		737 250 337 705 975			1 487 157 641			30 244,76			23 872,27	
		7.	materjały i sprzęty:												
			a) sprzęty biurowe	87 121 744 525			85 885 987			1 118,43			1 977,43		
			b) opał	2 667 290 798 238			58 643 831 142			421 915,11			257 387,60		
			c) oświetlenie	18 367 792			1 778 946 877			27 091,39			35 613,84		
			d) czyszczenie	17 739 133			2 940 088 870			26 718,94			27 074,92		
			e) wodę	14 991 602			2 618 044 480			26 720,18			34 007,36		
			poz. 7		2 754 463 641 290			66 066 797 356			503 564,05			356 061,15	
		8.	utrzymywanie maszyn i kotłów . . .		1 650 056 799			2 260 729 569			33 816,72			43 747,09	
		9.	zakup i utrzymywanie inwentarza i sprzętów:												
			a) umeblowanie	201 022 872 320			1 464 537 237			157 422,63			112 204,69		
			b) bielizna i ubranie chorych . . .	392 656 039 542 466			4 086 620 722			173 024,81			434 935,45		
			c) ubranie służbowe dla personelu . .	370 485			67 516 600			158,06			553,25		
			d) narzędzia chirurgiczne	22 326 823 625 631			461 875 087			12 193,—			27 820,79		
			e) materjały i aparaty rentgenowe . .	4 604 863 605 428			180 110 970			14 009,32			25 361,65		
			f) dezinfekcja	338 297			337 897 678			17 151,06			7 124,31		
			g) różne potrzeby lecznic	1 186 521 560			904 154 095			15 100,26			23 747,28		
			h) składnica sanitarna	234 046 366			11 601 876 899			230 094,20			151 830,71		
			i) laboratorjum bakterjologiczne . .	7 189 000			—			17 495,70			10 124,54		
			poz. 9		419 790 178 111 553			19 104 589 288			636 649,04			793 702,67	
		10.	wydatki na inwentarz ogrodowy, utrzymywanie ogrodów i t. d.		4 980 970			454 202 774			14 585,74			17 312,46	
		11.	podatki, komorne, renty gruntów, opłaty za uznania, składki na ubezpieczenie od ognia i różne wydatki		5 363 235 988			33 688 543			2 166,77			4 035,40	
		12.	wydatki na wikt:												
			a) zarobki personelu kuchennego . .	7 373 834			1 319 208 183			25 042,66			32 170,68		
			b) żywność	624 138 179			101 567 900 040			1 144 034,56			1 452 327,72		
			c) naczynia kuchenne	687 241			173 134 665			3 615,70			14 846,87		
			poz. 12		632 199 254			103 060 242 888			1 172 692,92			1 499 345,27	
		13.	cele społeczne:												
			a) składki na podstawie ustawowego ubezpieczenia	24 344 837			3 781 097 079			99 655,49			104 503,39		
			b) emerytury dla lekarzy, innych urzędników lecznic i ich rodzin . . .	— 623 655			70 640 351			1 592,68			22 094,23		
			c) za duszpasterstwo, koszta na gwiazdkę, karawany, bibljoteka chorych . .	351 473			152 412 100			8 751,52			11 028,52		
			poz. 13		24 072 655			4 004 149 530			109 999,69			137 626,14	
			do przeniesienia		1 159 803 342 890 820	48 915 134 724 355		284 570 216 422	31 977 829 050		4 024 941,38	1 613 159,82		4 688 578,73	1 054 111,97

Wedle preliminarza tytuł	oddz.	poz.	rozchód	1923 pojedyńczo (Marki niemieckie)	1923 razem (Marki niemieckie)	1923 pojedyńczo (Marki polskie)	1923 razem (Marki polskie)	1924 pojedyńczo (złote)	1924 razem (złote)	1925 pojedyńczo (złote)	1925 razem (złote)
1	2	3	4	5	6	8	9	11	12	14	15
2.			z przeniesienia		1 159 803 342 890 820		284 570 216 422		4 024 944,38		4 688 578,73
	III.	14.	lekarstwa i inne środki leczenia:								
			a) lekarstwa	26 495 285		1 413 329 636		14 224,52		103 183,11	
			b) wody mineralne, wino i inne środki orzeźwiające	310 001 596 358		84 361 670		2 630,86		15 591,85	
			c) materjał opatrunkowy	7 855 498		1 255 989 154		6 929,66		32 071,82	
			d) okulary i opaski	991 630		57 325 830		2 618,56		188,65	
			e) szczudła i inne aparaty	70 150		176 578 500		48,96		112,55	
			f) kąpiele i substancje kąpielowe	20 022 052		214 854 620		295,30		36 514,—	
			poz. 14		310 057 030 973		3 202 439 410		26 747,86		187 661,98
		15.	koszta za utrzymywania członków w obcych lecznicach		598 322 967 025		624 631 822		53 478,30		31 977,88
		16.	różne wydatki:								
			a) koszta za przewóz chorych i zwłok	10 407 608		1 520 194 585		37 798,40		45 850,19	
			b) zakup i utrzymywania wozów dla chorych i wydatki za pogotowie ratunkowe	849 412		579 498 200		1 091,10		40 131,50	
			c) subwencje dla lekarzy na zjazdy lekarskie i kursa dokształcające	—		—		—		1 500,—	
			d) utrzymywanie bibljoteki lekarskiej	22 705 676 009 109		235 030		888,65		2 183,57	
			e) nieprzewidziane wydatki	498 541 446 713 677		190 240		— 1 957,17		6 698,42	
			poz. 16		521 247 133 979 806		2 100 118 055		37 820,98		96 363,68
		17.	koszta podróży funkcjonarjuszów, koszta przeprowadzek, wsparcie pp.		42 947 414		463 708 757		11 084,60		14 900,34
			razem III A		1 681 958 899 816 038		290 961 114 466		4 154 076,12		5 019 482,61
		18.	Z wydatków oddziału III A przypada na tytuł 2 oddział IX poz. I Ea		— 159 484 461		— 29 498 019 098		— 264 175,71		— 317 025,50
			pozostaje do rozliczenia przy tyt. 2 oddz. III A		1 681 958 740 331 577		261 463 095 368		3 889 900,41		4 702 457,11
			B. Koszta za leczenie zębów.								
		19.	pensje i pobory:								
			a) dla lekarzy-dentystów	10 258 347		2 274 622 718		44 565,40		60 433,77	
			b) płace techników i innego personelu	3 565 306		1 405 742 625		17 553,20		16 283,34	
			c) wydatki za czyszczenie	237 045		26 404 816		1 029,71		563,15	
			poz. 19	14 060 698		3 706 770 159		63 148,31		77 280,26	
		20.	koszta podróży dla lekarzy-dentystów	205 750		69 535 380		635,91		818,13	
		21.	komorne	50 065		601 640		348,51		217,90	
		22.	zakup i utrzymywanie inwentarza:								
			a) dla klinik dentystycznych	24 062 010		158 955 378		481,45		2 954,72	
			b) dla mieszkań lekarzy-dentystów	—		—		—		—	
		23.	materjały i sprzęty:								
			a) środki leczenia, medykamenty dla leczenia zębów	16 280 899		731 984 386		3 114,98		769,25	
			b) różne materjały i sprzęty	2 264 646 738 007		115 400 720		1 046,68		864,12	
			poz. 23	2 264 663 018 906		847 385 106		4 161,66		1 633,37	
		24.	koszta leczenia zębów członków w rewirze	160 000		225 000		2,78		67,30	
			razem III B		2 264 701 557 429		4 783 472 663		68 778,62		82 971,68
			do przeniesienia		1 684 223 441 889 006		266 246 568 031		3 958 679,03		4 785 428,79

Wedle preliminarza tytuł	oddz.	poz.	rozchód	razem 1923 (Marki niemieckie)	razem 1923 (Marki polskie)	razem 1924 (złote)	razem 1925 (złote)
1	2	3	4	7	10	13	16
2.			z przeniesienia	48 915 134 724 355	31 977 829 050	1 613 159,82	1 054 111,97
	III.	14.	lekarstwa i inne środki leczenia:				
			a) lekarstwa				
			b) wody mineralne, wino i inne środki orzeźwiające				
			c) materjał opatrunkowy				
			d) okulary i opaski				
			e) szczudła i inne aparaty				
			f) kąpiele i substancje kąpielowe				
			poz. 14				
		15.	koszta za utrzymywania członków w obcych lecznicach				
		16.	różne wydatki:				
			a) koszta za przewóz chorych i zwłok				
			b) zakup i utrzymywania wozów dla chorych i wydatki za pogotowie ratunkowe				
			c) subwencje dla lekarzy na zjazdy lekarskie i kursa dokształcające				
			d) utrzymywanie bibljoteki lekarskiej				
			e) nieprzewidziane wydatki				
			poz. 16				
		17.	koszta podróży funkcjonarjuszów, koszta przeprowadzek, wsparcie pp.				
			razem III A				
		18.	Z wydatków oddziału III A przypada na tytuł 2 oddział IX poz. I Ea				
			pozostaje do rozliczenia przy tyt. 2 oddz. III A				
			B. Koszta za leczenie zębów.				
		19.	pensje i pobory:				
			a) dla lekarzy-dentystów				
			b) płace techników i innego personelu				
			c) wydatki za czyszczenie				
			poz. 19				
		20.	koszta podróży dla lekarzy-dentystów				
		21.	komorne				
		22.	zakup i utrzymywanie inwentarza:				
			a) dla klinik dentystycznych				
			b) dla mieszkań lekarzy-dentystów				
		23.	materjały i sprzęty:				
			a) środki leczenia, medykamenty dla leczenia zębów				
			b) różne materjały i sprzęty				
			poz. 23				
		24.	koszta leczenia zębów członków w rewirze				
			razem III B				
			do przeniesienia	48 915 134 724 355	31 977 829 050	1 613 159,82	1 054 111,97

Wedle preliminarza tytuł	oddz.	poz.	rozchód	1923 pojedyńczo (Marki niemieckie)	1923 razem (Marki niemieckie)	1923 razem (Marki polskie)	1924 pojedyńczo (złote)	1924 razem (złote)	1925 pojedyńczo (złote)	1925 razem (złote)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2.			z przeniesienia		1 684 223 441 889 006	48 915 134 724 355		266 246 568 031	31 977 829 050		3 958 679,03	1 613 159,82		4 785 428,79	1 054 111,97
			C. Pielęgnowanie chorych w rewirze.												
	III.	25.	pobory lekarzy okręgowych za leczenie rewirowe	57 568 722			6 445 643 573			155 906,93			111 666,22		
		26.	lekarstwa i różne środki leczenia rewirowego dla chorych członków	1 750 818 393 997			20 819 540 142			398 054,36			418 073,28		
		27:	wydatki na lekarzy i lekarstwa w razie nagłego zachorowania członków (§ 85 ust. 2)	109 160 814 649 433			813 453 173			2 417,70			2 265,54		
		28.	płaca kontrolerów chorych i ich koszta podróżne	—			371 939 032			11 260,09			15 439,53		
			razem C		110 911 690 612 152			28 450 575 920			567 639,08			547 444,57	
			oddział III			1 795 135 132 501 158			294 697 143 951			4 526 318,11			5 332 873,36
	IV.		ogólne wydatki w celu zapobiegania chorobom			28 175			2 040 860			428,06			743,32
	V.		grosz chorego, zasiłki domowe i kieszonkowe:												
		1	grosz chorego dla członków w rewirze (§ 22 stat.)		498 014 419			67 596 914 506			2 639 402,34			1 067 715,54	
		2.	grosz chorego dla członków w lecznicach		257 097 971			34 908 602 991			926 684,01			1 098 837,54	
			oddział V			755 112 390			102 505 517 497			3 566 086,35			2 166 553,08
	VI.		Wsparcie połogowe			17 257 741			777 318 681			42 181,27			20 186,41
	VII.		Pośmiertne dla członków			60 233 046			8 999 604 236			138 912,75			90 135,26
	VIII.		Nadzwyczajne zapomogi												
			a) w gotówce		1 347 808			126 482 370			9 031,20			23 155,34	
			b) kąpielowe		—			27 504 850			2 876,—			800,—	
			oddział VIII			1 347 808			153 987 220			11 907,20			23 955,34
	IX.		Pomoc dla rodziny członków:												
		1.	A. wynagrodzenie lekarzy okręgowych, łącznie kosztów furmankowych i komornego za ambulatorjum		97 383 128 415			17 185 578 519			256 116,77			378 202,80	
			B. wynagrodzenie za czynność lekarską przy porodach		10 966 655			1 206 889 416			35 879,75			63 967,42	
			C. koszta za leczenie osób z rodziny w wypadkach nagłych		1 426 743			86 340 765			1 925 99			2 765,03	
			D. medykamenta i inne środki lekarskie dla rodzin		113 222 991 735			5 019 839 945			102 278,81			124 356,27	
			E. leczenie szpitalne osób z rodziny												
			a) w własnych lecznicach	159 484 461			29 498 019 098			264 175,71			317 025,50		
			b) „ obcych lecznicach	32 000 078 220			— 54 853 774			— 895 34			2 545,81		
			poz. 1 E		32 159 562 681			29 443 165 324			263 280,37			319 571,31	
			F. opieka dla osób z rodziny chorych na gruźlicę		1 232 000			316 495 012			6 219,16			8 640,—	
			G. wydatki za umieszczenie dzieci członków w uzdrowiskach		201			651 496 400			54 740,47			60 122,37	
			poz. 1		242 779 308 430			53 909 805 381			720 441,32			957 625,20	
		2.	wsparcie połogowe dla osób z rodziny		280 494 386			8 833 672 511			730 643,83			792 663,99	
		3.	pogrzebowe:												
			A. dla kobiet	7 307 845			1 288 554 000			20 669,77			19 502,54		
			B. „ dzieci	9 234 943			1 866 074 350			61 650,57			77 869,42		
			poz. 3		16 542 788			3 154 628 350			82 320,34			97 371,96	
			oddział IX			243 076 345 604			65 898 106 242			1 533 405,49			1 847 661,15
	X.		Koszta Brackiego Sądu Rozjemczego			—			—			0,84			102,98
	XI.		Straty majątkowe, straty na kursie			—			—			—			—
			razem rozchód			1 844 294 177 550 277			505 011 547 737			11 432 399,89			10 536 322,87
	XII.		a) Nadwyżka dla funduszu zapasowego			236 016 023 249 320			728 946 337 378			7 041 608,98			—
			b) Niedobór, dopłata z funduszu zapasowego			—			—			—			—1 165 855,96
			suma tyt. 2			2 080 310 200 799 597			1 233 957 885 115			18 474 008,87			9 370 466,91
			Zestawienie.												
1.			Dochód kasy chorych			2 080 310 200 799 597			1 233 957 885 115			18 474 008,87			9 370 466,91
2.			Rozchód „ „			1 844 294 177 550 277			505 011 547 737			11 432 399,89			10 536 322,87
3.			Nadwyżka			+236 016 023 249 320			+728 946 337 378			+7 041 608,98			—
4.			Niedobór			—			—			—			—1 165 855,96

Sprawozdanie kasowe

kasy pensyjnej

Spółki Brackiej

za lata

1923, 1924 i 1925.

Wedle preliminarza tytuł	oddz.	poz.	dochód	1923 pojedyńczo (Marki niemieckie)	1923 razem (Marki niemieckie)	1923 pojedyńczo (Marki polskie)	1923 razem (Marki polskie)	1924 pojedyńczo (złote)	1924 razem (złote)	1925 pojedyńczo (złote)	1925 razem (złote)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
3.			**Dochód kasy pensyjnej.**												
	I		Składki.												
		1.	Zwyczajne składki:												
			a) członków	92 566 451			72 421 512 203			7 026 876,98			7 038 269,56		
			b) pracodawców	92 830 529			72 402 460 904			7 004 794,11			7 025 971,70		
			c) urlopowanych	50 100 654			45 709 601			5 107,93			4 174,08		
			poz. 1		235 497 634			144 869 682 708			14 036 779,02			14 068 415,34	
		2.	Nadzwyczajne składki i należności:												
			a) wstępne	1 094 038			1 058 645 361			26 486,62			12 674,95		
			b) wygotowanie wtórnika wykazu członkostwa pp.	13 016			4 258 945			275,02			996,—		
			c) nadzwyczajne składki dodatkowe pracodawców (§ 141²)	13 464			94 578			90,01			4,26		
			poz. 2		1 120 518			1 062 998 884			26 851,65			13 675,21	
		3.	Uznaniówki		7 503 111 142 830			137 905 568			13 153,81			25 291,34	
			oddz. I			7 503 347 760 982			146 070 587 160			14 076 784,48			14 107 381,89
	II		Dochody ekonomiczne												
		1.	Odsetki, prowizje pp.	2 734 646			59 248 426			205 233,16			334 864,49		
		2.	Odszkodowanie za majątek ruchomy i nieruchomy odstąpiony kasie chorych				—			994 339,67			250 000,—		
		3.	Dzierżawa z gruntów, dochody ze sprzedaży inwentarza i materjałów				6 537 500			9 841,31			2 975,59		
		4.	Odsetki od majątku jeszcze nie używanego, przeznaczonego dla kasy chorych . . .				—			41 728,15			—		
			oddz. II			2 734 646			65 785 926			1 251 142,29			587 840,08
	III		Zwrot wydatków na świadczenia ze strony innych podmiotów ubezpieczeniowych (§§ 1528, 1529 ustawy)												
		1.	Pensje inwalidzkie	132 945			1 450			0,33			—		
		2.	Grosz wdowi	169 169			190 949			127,62			133,26		
		3.	Grosz sierocy	540 752			682 011			178,65			278,77		
		4.	Grosz półinwalidzki	—			—			—			—		
		5.	Pogrzebowe	2 176			2 995			—			—		
			oddz. III			845 042			877 405			306,60			412,03
	IV		Różne dochody.												
			Kary i nieprzewidziane dochody pp. . . .			9 865 528 091			26 282 612			672,63			24 423,13
			oddz. IV												
			tyt. 3			7 513 216 868 761			146 163 533 103			15 328 906,—			14 720 057,13

Wedle preliminarza tytuł	oddz.	poz.	rozchód	1923 pojedyńczo Marki niemieckie	1923 razem Marki niemieckie	1923 pojedyńczo Marki polskie	1923 razem Marki polskie	1924 pojedyńczo złote	1924 razem złote	1925 pojedyńczo złote	1925 razem złote
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
4.			**Rozchód kasy pensyjnej.**												
	I		Koszta Administracyjne.												
		1.	Płace i odszkodowania:												
			a) płace urzędników Administracji . .		137 642 595			29 596 036 963			565 429,55			711 841,53	
			b) „ pomocników biurowych . .		1 788 153 662			16 886 260 688			290 651,40			333 970,02	
			c) odszkodowanie dla Starszych Brackich .		18 830 418			5 688 280 183			95 765,21			127 789,63	
			d) „ „ rachmistrzów . .		4 956 540			676 593 895			45 527,69			74 201,64	
			e) koszta podróży i diety dla członków Zarządu		285 515			137 298 925			4 381,91			10 755,02	
			f) „ „ „ „ Starszych Brackich		81 780			825 240			56,86			3 612,50	
			g) „ „ „ „ urzędników . .		18 345 664 706 501			993 496 696			28 183,24			57 853,95	
			h) odszkodowanie za badanie rachunku rocznego		—						500,—			2 200,—	
			poz 1			18 347 614 657 011			53 978 792 590			1 030 495,86			1 322 224,29
		2.	Potrzeby biurowe:												
			a) formularze, materjał do pisania . .		59 400 991 963 458			146 264 511			37 798,16			46 230,58	
			drukarnia (papier drukarski, materjał, maszyny i zarobki		383 407 530			866 225 223			15 316,67			68 287,70	
			b) przybory i ich utrzymanie . . .		117 522 395 330			216 567 105			7 978,42			12 784,42	
			c) druki, gazety pp		7 400 215 546 491			137 288 040			1 134,10			3 750,63	
			d) portorjum, frachty		2 562 404 233 915			561 385 765			18 665,97			24 953,20	
			e) wydatki i materjał dla introligatorni .		4 980 503			410 064 897			9 461,18			12 088,19	
			f) bibljoteka		792 136 588			11 637 060			387,40			2 218,95	
			g) czyszczenie, ogrzewanie i oświetlanie biur		21 746 901			2 917 970 190			24 350,44			13 127,68	
			h) komorne za pokoje służbowe . . .					18 000 000			42,—			42,—	
			poz. 2			69 482 336 410 716			5 285 402 791			115 134,34			183 483,35
		3.	Utrzymywanie budynków służbowych:												
			a) utrzymywanie budynku administracyjnego		7 976 335			968 676 505			9 715,95			13 606,23	
			a1) „ budynków mieszkaniowych .												
			b) „ maszyn i kotłów . .					592 168			7,17			27,35	
			b1) warsztat ślusarski		3 499 028			1 660 315 214			13 528,76			13 086,10	
			c) opłata za wodę pp.		1 049 292			161 525 585			2 644,31			3 795,35	
			d) podatki, ubezpieczenie od ognia pp. .		41 803			4 800			2 816,97			926,75	
			e) opłaty uznaniowe		121			120			9,53			8,25	
			poz. 3			12 566 579			2 791 114 392			28 722,69			31 450,03
		4.	Wydatki na cele społeczne i dobroczynne:												
			a) wydatki na ubezpieczenie ustawowe .		5 859 731			1 874 424 447			55 614,76			65 500,40	
			b) zapomogi dla urzędników pp. . . .		—			—			—			—	
			c) emerytury urzędników głównej administracji, oraz ich wdów i sierót		— 231 082			—			—			—	
			poz. 4			5 628 649			1 874 424 447			55 614,76			65 500,40
			do przeniesienia:			87 829 969 262 955			63 929 734 220			1 229 967,65			1 602 658,07

Wedle preliminarza tytuł	oddz.	poz.	rozchód	1923 pojedyńczo (Marki niemieckie)	1923 razem (Marki niemieckie)	1923 pojedyńczo (Marki polskie)	1923 razem (Marki polskie)	1924 pojedyńczo (złote)	1924 razem (złote)	1925 pojedyńczo (złote)	1925 razem (złote)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
4.	I		z przeniesienia:			87 829 969 262 955			63 929 734 220			1 229 967,65			1 602 658,70
		5.	różne wydatki:												
			a) koszta sądowe, stemplowe pp. . . .		10 000 300 008 000			200 600			1 519,53			3 524,81	
			b) przechowywanie papierów wartościowych		—			—			56,23			495,90	
			c) wydatki nieprzewidziane		176 756			25 723 281			6 096,90			1 545,16	
			poz. 5			10 000 300 184 756			25 923 881			7 672,66			5 565,87
			Koszta wspólnej administracji . .			97 830 269 447 711			63 955 658 101			1 237 640,31			1 608 223,94
			Na kasę chorych przypada połowa .			— 48 915 134 724 355			— 31 977 829 050			— 618 820,15			— 804 111,97
			Pozostanie na tytule 4, oddz. I			48 915 134 723 356			31 977 829 051			618 820,16			804 111,97
	II		Świadczenia kasy pensyjnej:												
		1.	wsparcie inwalidów		1 876 634			1 650 737 791			3 126 144,05			8 517 122,41	
		2.	„ wdów		1 655 775			1 127 154 702			1 775 168,16			3 470 309,43	
		3.	„ sierót		711 285 738			6 467 302 558			719 636,79			971 268,40	
		4.	odprawa dla cudzoziemców . . .		—			—			—			720,—	
		5.	„ „ wdów		56 317			3 468 666			14 200,26			21 522,75	
		6.	opieka dla chorych inwalidów, osób z ich rodzin, wdów i sierót:												
			a) pensje lekarzy okręgowych . . .	17 082 942			99 719 973			33 514,97			85 586,31		
			b) pielęgnowanie chorych w własnych zakładach (patrz tyt I, oddz. V, poz. 1 kasy chorych)	28 886 396			4 813 062 379			55 314,47			121 403,—		
			c) odszkodowanie dla lekarzy za pomoc akuszerską				1 282 336			322,—			952,—		
			d) wydatki na pielęgnowanie w obcych zakładach i w razie nagłego zachorowania (§ 18 stat.)	5 000			740 000			53,22			77,45		
			e) medykamenta i inne środki lekarskie dla inwalidów	35 637 210			1 039 252 897			29 462,71			82 613,76		
			f) medykamenta i inne środki lekarskie dla osób z ich rodzin, wdów i sierót . . .	2 784 045			217 993 003			6 856,76			15 397,06		
			g) utrzymywanie dzieci inwalidów, wdów i sierót w letniskach	—			82 310 500			5 217,75			9 094,35		
			h) koszta opieki dla inwalidów i osób z ich rodzin w wypadkach gruźlicy i chorób wenerycznych	5 340			10 000			62,—			76,70		
			poz. 6		84 400 933			6 254 371 088			130 803,88			315 200,63	
		7.	stałe nadzwyczajne zapomogi:												
			a) grosz półinwalidzki	294 621			23 535 969			39 371,77			104 580,85		
			b) „ półwdowi	471			6 728			2 373,23					
			c) wsparcie wychowawcze	75 132			4 933 555			2 530,26					
			d) „ dla ułomnych sierót . . .	33 051			181 720			—			1 613,69		
			e) dodatek sierocy	23 038			9 159 095			5 428,48			236 310,31		
			poz. 7		426 313			37 817 067			49 703,74			342 504,85	
			do przeniesienia:		799 701 710	48 915 134 723 356		15 540 851 872	31 977 829 051		5 815 656,88	618 820,16		13 638 648,47	804 111,97

Wedle preliminarza tytuł	oddz.	poz.	rozchód	1923 pojedyńczo (Marki niemieckie)	1923 razem (Marki niemieckie)	1923 razem (Marki polskie)	1924 pojedyńczo (złote)	1924 razem (złote)	1925 pojedyńczo (złote)	1925 razem (złote)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
4.	II		z przeniesienia:		799 701 710	48 915 134 723 356		15 540 851 872	31 977 829 051		5 815 656,88	618 820,16		13 638 648,47	804 111,97
		8.	jednorazowe zapomogi		3 300			2 326 060			198,96			1 812,90	
		9.	pogrzebowe:												
			a) dla inwalidów	7 964 010			721 776 262			27 330,72			43 858,40		
			b) „ osób z rodziny, wdów i sierót . .	7 408 662			741 160 800			17 467,55			29 455,74		
			poz. 9		15 372 672			1 462 937 062			44 798,27			73 314,14	
			oddz. II			815 077 682			17 006 114 994			5 860 654,11			13 713 775,51
	IV		Koszta Brackiego Sądu Rozjemczego . . .			—						4,17			1 544,80
	V		Straty majątkowe, straty na kursie pp. . .			—									—
	VI		Utrzymywanie budynków lecznicowych . .			29 326 994 341			6 782 346 317			202 849,42			199 670,83
	VII		Nabycie gruntów i nieruchomości . . .			—						10 011,12			2 044,50
	VIII		Wykonywanie nowych budynków i wielkich zmian w budynkach, także wewnętrznego urządzenia			2 718 263			45 301 421			32 830,24			1 793,64
			razem rozchód			48 945 279 513 642			55 811 591 783			6 725 169,22			14 722 941,25
	IX		a) Nadwyżka			—			90 351 941 320			8 603 736,78			—
			b) Niedobór			— 41 432 062 644 881			—			—			— 2 884,12
			Tytuł 4			7 513 216 868 761			146 163 533 103			15 328 906,—			14 720 057,13

Zestawienie.

1.	Dochód kasy pensyjnej				7 513 216 868 761				146 163 533 103			15 328 906,—			14 720 057,13
2.	Rozchód „ „				48 945 279 513 642				55 811 591 783			6 725 169,22			14 722 941,25
3.	Nadwyżka				—				+ 90 351 941 320			+ 8 603 736,78			—
4.	Niedobór				— 41 432 062 644 881				—			—			— 2 884,12

Przegląd

funduszów zapasowych
kasy chorych i kasy pensyjnej
Spółki Brackiej
w gotówce i walorach
w latach
1923, 1924 i 1925.

Nr. bież.	wartości kasowe w roku 1923	stan wartości przejętych z poprzedniego rachunku w początku roku 1923, Mp.	zmiana w roku 1923		stan w końcu roku 1923	w porównaniu ze stanem w początku roku 1923	
			ubytek Mp.	przybytek Mp.	Mp.	więcej Mp.	mniej Mp.
	A. fundusz zapasowy kasy chorych	Cyfry z czasów inflacji, prowadzone w markach papierowych, są nierealne					
1.	efekty		—	—	—	—	—
2.	hipoteki		—	—	—	—	—
3.	pożyczki		—	—	—	—	—
4.	zapasy w bankach						
	a) Polski Bank Handlowy w Katowicach i Tarn. Górach .		656 886 680 735	591 452 957 745	— 65 433 722 990	—	65 433 722 990
	b) Polski Bank Handlowy w Bytomiu		1 820 000 000	1 560 000 000	— 260 000 000	—	260 000 000
	c) Polski Bank Handlowy w Poznaniu		1 968 645 000	2 000 080 000	+ 31 435 000	31 435 000	—
	d) Dresdner Bank w Tarnowskich Górach		399 708 042 898	349 321 626 154	— 50 386 416 744	—	50 386 416 744
	e) Dresdner Bank w Bytomiu .		399 980 300	450 000 000	+ 50 019 700	50 019 700	—
	f) Dresdner Bank w Katowicach		234 000	1 000 000	+ 766 000	766 000	—
	g) Bank Kredytowy w Tarnowskich Górach . . .		28 325 675 800	6 804 272 500	— 21 521 403 300	—	21 521 403 300
	h) Bank Przemysłowców w Tarnowskich Górach . . .		22 612 426 000	20 890 727 180	— 1 721 698 820	—	1 721 698 820
				972 480 663 579	—139 241 021 154	82 220 700	139 323 241 854
5.	fundusz obrotowy na rok 1924 .			868 187 358 532	+868 187 358 532	868 187 358 532	—
	— // —		1 111 721 684 733	1 840 668 022 111		868 269 579 232	139 323 241 854
	nadwyżka w roku 1923 . .			728 946 337 378		728 946 337 378	
	stan w końcu roku 1923 . .				728 946 337 378 — zł 404 970,18		

Nr. bież.	wartości kasowe w roku 1923	stan wartości przejętych z poprzedniego rachunku w początku roku 1923, Mp.	zmiana w roku 1923		stan w końcu roku 1923	w porównaniu ze stanem w początku roku 1923	
			ubytek Mp.	przybytek Mp.	Mp.	więcej Mp.	mniej Mp.
	B. fundusz zapasowy kasy pensyjnej						
1.	efekty		—	—	—	—	—
2.	hipoteki		—	—	—	—	—
3.	pożyczki		—	—	—	—	—
4.	zapasy w bankach						
	a) Polskim Banku Handlowym w Tarnowskich Górach . .		51 432 188 602	62 922 263 276	11 490 074 674	11 490 074 674	—
	b) Dresdner Bank w Tarnowskich Górach		19 525 947 533	26 999 635 443	7 473 687 910	7 473 687 910	—
	c) Bank Przemysłowców w Tarnowskich Górach . . .		—	1 931 703 120	1 931 703 120	1 931 703 120	—
5.	zakup obcych walut dla zaspokojenia zobowiązań walutowych .		1 750 275 151	20 383 485 803	18 633 210 652	18 633 210 652	—
				112 237 087 642	39 528 676 356	39 528 676 356	
6.	fundusz obrotowy na rok 1924 .			50 823 264 964	50 823 264 964	50 823 264 964	
	— // —		72 708 411 286	163 060 352 606			
	nadwyżka w roku 1923 . .			90 351 941 320		90 351 941 320	
	stan w końcu roku 1923 . .				90 351 941 320		
					— zł 50 195 52		

Cyfry z czasów inflacji, prowadzone w markach papierowych, są nierealne

Nr. bież.	wartości kasowe w roku 1924	stan wartości, przejętych z poprzedniego rachunku w początku roku 1924		zmiana w roku 1924				stan w końcu roku 1924		w porównaniu ze stanem w początku roku 1924			
				ubytek		przybytek				więcej		mniej	
		zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr
	A. kasa chorych												
1	efekty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	hipoteki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	pożyczki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	zapasy w bankach												
	a) Bank Gosp. Kraj. w Katowicach	—	—	600 000	—	1 284 132	—	684 132	—	684 132	—	—	—
	b) Polski Bank Handl. w Tarnowskich Górach	—	36 352 07	6 957 795	74	8 514 549	10	1 520 401	29	1 556 753	36	—	—
	c) Polski Bank Handl. w Poznaniu	+	17 46	97	19	79	73	—	—	—	—	17	46
	d) Polski Bank Handl. w Katowicach	—	—	1 195 278	97	1 195 278	97	—	—	—	—	—	—
	e) Polski Bank Handl. w Bytomiu	—	144 44	2 777	78	2 922	22	—	—	144	44	—	—
	f) Dresdner Bank w Tarn. Górach	—	27 992 45	3 954 278	21	4 098 572	88	116 302	22	144 294	67	—	—
	g) Dresdner Bank w Bytomiu	+	27 78	30	06	2	28	—	—	—	—	27	78
	h) Dresdner Bank w Katowicach	+	— 42	—	42	—	—	—	—	—	—	—	42
	i) Bank dla Handlu i Przemysłu w Tarn. Górach dawn. Bank Kredytowy	—	11 956 33	132 701	60	190 940	06	46 282	13	58 238	46	—	—
	k) Górnośląski Bank Handl. w Tarnowskich Górach	—	—	180 882	11	212 375	44	31 493	33	31 493	33	—	—
	l) Bank Przemysłowców w Tarnowskich Górach	—	956 50	152	79	1 109	29	—	—	956	50	—	—
	m) w Diskonto-Gesellschaft w Katowicach	—	—	333 333	33	333 333	33	—	—	—	—	—	—
5	zaległości składkowe	—	—	—	—	4 466 952	39	4 466 952	39	4 466 952	39	—	—
6	fundusz obrotowy na rok 1924	+	482 326 31	482 326	31	—	—	—	—	—	—	—	—
	fundusz obrotowy na rok 1925	—	—	—	—	581 015	80	581 015	80	98 689	49	—	—
	zapasy dla funduszu rezerwowego wynosiły w początku roku 1924		404 970 18										
				13 839 654	51	20 881 263	49			7 041 654	64	45	66
	nadwyżka w roku 1924					7 041 608	98			7 041 608	98		
	stan w końcu roku 1924							7 446 579	16				

Nr. bież.	wartości kasowe w roku 1924	stan wartości przejętych z poprzedniego rachunku w początku roku 1924		zmiana w roku 1924				stan w końcu roku 1924		w porównaniu ze stanem w początku roku 1924			
				ubytek		przybytek				więcej		mniej	
		zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr
	B. kasa pensyjna												
1.	efekty	—	—	—	—	100 200	—	100 200	—	100 200	—	—	—
2.	hipoteki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.	pożyczki	—	—	—	—	2 549 156	10	2 549 156	10	2 549 156	10	—	—
4.	zapasy w bankach												
	a) Bank Gosp. Kraj. w Katowicach	—	—	—	—	100 000	—	100 000	—	100 000	—	—	—
	b) Polski Bank Handl. w Tarnowskich Górach	6 383	38	775 740	06	1 535 395	50	766 038	82	759 655	44	—	—
	c) Dresdner Bank w Tarn. Górach	4 152	05	1 016 102	10	1 122 969	20	111 019	15	106 867	10	—	—
	d) Diskonto Gesellschaft w Katowicach	—	—	55 555	55	55 555	55	—	—	—	—	—	—
	e) Bank Przemysłowców w Tarnowskich Górach	1 073	17	—	—	—	1 073	17	—	—	—	—	1 073	17
	f) Pocztowa Kasa Oszczędności	—	—	—	—	48 100	03	48 100	03	48 100	03	—	—
5.	zakup obcych walut dla zaspokojenia zobowiązań	10 351	78	— 972	37	— 11 324	15	—	—	—	—	10 351	78
6.	zaległości składkowe	—	—	—	—	4 711 086	94	4 711 086	94	4 711 086	94	—	—
7.	fundusz obrotowy na rok 1924	28 235	14	28 235	14	—	—	—	—	—	—	—	—
	fundusz obrotowy na rok 1925	—	—	—	—	268 331	26	268 331	26	240 096	12	—	—
	zapasy dla pokrycia kapitałowego wynosiły na początku roku 1924	50 195	52										
				1 874 660	48	10 478 397	26			8 615 161	73	11 424	95
	nadwyżka w roku 1924					8 603 736	78			8 603 736	78		
	stan w końcu 1924							8 653 932	30				

Nr. bież.	wartości kasowe w roku 1925.	stan wartości przejętych z poprzedniego rachunku w początku roku 1925, zł	gr	zmiana w roku 1925 ubytek zł	gr	przybytek zł	gr	stan w końcu roku 1925 zł	gr	w porównaniu ze stanem w początku roku 1925 więcej zł	gr	mniej zł	gr
	A. kasa chorych.												
1	efekty	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	hipoteki	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	pożyczki	—		—	—	1 624 097	09	1 624 097	09	1 624 097	09	—	—
4	zasoby w bankach	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	a) Bank Gospodarstwa Krajowego w Katowicach	684 132	—	1 221 879	74	756 457	81	218 710	07	—	—	465 421	93
	b) Polski Bank Handlowy w Tarnowskich Górach	1 520 401	29	1 358 323	90	1 066 410	69	1 228 488	08	—	—	291 913	21
	c) Dresdner Bank w Tarnowskich Górach	116 302	22	300 487	20	184 184	98	—	—	—	—	116 302	22
	d) Bank dla Handlu i Przemysłu w Tarnowskich Górach	46 282	13	48 353	03	2 070	90	—	—	—	—	46 282	13
	e) Górnośląski Bank Handlowy w Tarnowskich Górach	31 493	33	27 233	10	6 992	—	11 252	23	—	—	20 241	10
5	zaległości składkowe	4 466 952	39	4 466 952	39	2 628 402	13	2 628 402	13	—	—	1 838 550	26
6	fundusz obrotowy na rok 1925	581 015	80	581 015	80	—	—	—	—	—	—	—	—
7	fundusz obrotowy na rok 1926	—	—	—	—	569 773	60	569 773	60	—	—	11 242	20
8	zapasy dla funduszu rezerwowego wynosiły w początku roku 1925	7 446 579	1(	8 004 245	16	6 838 389	20			1 624 097	09	2 789 953	05
9	ubytek w roku 1925			1 165 855	96							1 165 855	96
10	stan w końcu roku 1925							6 280 723	20				

nr. bież.	wartości kasowe w roku 1925	stan wartości przejętych z poprzedniego rachunku w początku roku 1925, zł	gr	zmiana w roku 1925 ubytek zł	gr	zmiana w roku 1925 przybytek zł	gr	stan w końcu roku 1925 zł	gr	w porównaniu ze stanem w początku roku 1925 więcej zł	gr	w porównaniu ze stanem w początku roku 1925 mniej zł	gr
	B. kasa pensyjna.												
1	efekty	100 200	—	—	—	—	—	100 200	—	—	—	—	—
2	hipoteki	—	—	—	—	72 000	—	72 000	—	72 000	—	—	—
3	pożyczki	2 549 156	10	2 549 156	10	1 509 052	48	1 509 052	48	—	—	1 040 103	62
4	Udział w Kolonji Dziecięcej w Busku	—	—	—	—	12 500	—	12 500	—	12 500	—	—	—
5	zapasy w bankach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	a) Bank Gospodarstwa Krajowego w Katowicach	100 000	—	402 680	38	481 536	78	178 856	40	78 856	40	—	—
	b) Polski Bank Handlowy w Tarnowskich Górach	766 038	82	245 394	35	236 220	17	756 864	64	—	—	9 174	18
	c) Dresdner Bank w Tarnowskich Górach	111 019	15	336 454	21	225 435	06	—	—	—	—	111 019	15
	d) Bank Handlowy w Warszawie, oddział w Katowicach	—	—	—	—	100 000	—	100 000	—	100 000	—	—	—
	e) Pocztowa Kasa Oszczędności	48 100	03	48 100	03	181 416	12	181 416	12	133 316	09	—	—
6	zaległości składkowe	4 711 086	94	4 711 086	94	5 362 842	17	5 362 842	17	651 755	23	—	—
7	fundusz obrotowy na rok 1925	268 331	26	268 331	26	—	—	—	—	—	—	—	—
8	fundusz obrotowy na rok 1926	—	—	—	—	377 316	37	377 316	37	108 985	11	—	—
9	zapasy dla pokrycia kapitałowego wynosiły w początku roku 1925	8 653 932	30	8 561 203	27	8 558 319	15			1 157 412	83	1 160 296	95
10	ubytek w roku 1925			2 884	12							2 884	12
11	stan w końcu roku 1925							8 651 048	18				

Fundusz dodatków drożyźnianych kasy pensyjnej*) wynosił w roku

	1923 Mn.	1923 Mp.	1924 zł	1925 zł
stan w początku	26 913 363	—	4 752,44	24 269,84
dochód	967 065 668	31 163 921 971	440 652,67	—
razem	993 979 031	31 163 921 971	445 405,11	24 269,84
rozchód	993 979 031	22 609 524 436	421 135,27	24 269,84
stan w końcu	—	8 554 397 535	24 269,84	—

*) Kwoty są uwzględnione przy funduszu obrotowym w poszczególnych latach.

Przegląd majątku kasy chorych i kasy pensyjnej Spółki Brackiej

rok 1923. **A. Kasa chorych.**

Nr. bieżący	oznaczenie objektów majątkowych	majątek w końcu roku 1922, należący do O. S. K. V. Mn.	majątek w końcu roku 1922, należący do Spółki Brackiej Mn.	majątek w końcu roku 1923 Mpol	zł	gr
	I Kapitał zakładowy					
	a) wartość nieruchomości, inwentarza i materjałów[+])					
1	grunta	—	—	—	—	—
2	budynki i maszyny	—	—	—	—	—
3	inwentarz ruchomy	5 698 368	2 201 876	679 738 760 000	849 673	45
4	zapasy materjałów	—	108 100 000	139 624 520 000	174 530	65
	razem	5 698 368	110 301 876	819 363 280 000	1 024 204	10
	b) wartości kasowe					
5	efekty	—	—	—	—	—
6	hipoteki	—	—	—	—	—
7	pożyczki	—	—	—	—	—
	razem	—	—	—	—	—
	kapitał zakładowy	5 698 368	110 301 876	819 363 280 000	1 024 204	10
	II. Kapitał obrotowy.					
8	zasoby w bankach	—	371 431 702	—139 241 021 154	—77 356	13
9	fundusz obrotowy	9 974 658	263 795 323	868 187 358 532	482 326	31
10	zaległości składkowe	—	—	—	—	—
	kapitał obrotowy	9 974 658	635 227 025	728 946 337 378	404 970	18 [++])
	fundusz zapasowy	15 673 026	745 528 901	1 548 309 617 378	1 429 174	28

Fundusz zapasowy Kasy chorych Spółki Brackiej wynosił przy uwzględnieniu kapitału zakładowego i obrotowego w końcu roku 1923 . . . 1 548 309 617 378 Mpol.

czyli 1 429 174,28 zł.

[+]) Cyfry z czasów inflacji, prowadzone w markach papierowych, są nierealne.
Pod koniec roku 1923 obliczono wartość inwentarza ruchomego i nieruchomego, oraz materjałów na nowo podstawie wartości w złocie 1 Mn. = 1 000 000 Mpol., 1 zł = 800 000 Mpol. Inwentarz należy po większej części do niepodzielonej masy dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein (O.S.K.V.).

[++]) Po przeliczeniu na złote według relacji 1 zł = 1 800 000 Mpol.

B. Kasa pensyjna. rok 1923.

Nr. bieżący	oznaczenie objektów majątkowych	majątek w końcu roku 1922, należący do O. S. K. V. Mn.	majątek w końcu roku 1922, należący do Spółki Brackiej Mn.	majątek w końcu roku 1923 Mpol.	majątek w końcu roku 1923 zł	gr
	I Kapitał zakładowy					
	a) wartość nieruchomości, inwentarza i materjałów+)					
1	grunta	947 226	5 060	836 110 016 000	1 045 137	52
2	budynki i maszyny	10 835 164	16 429 997	8 926 019 976 000	11 157 524	97
3	inwentarz ruchomy	1 228 155	326 084	1 135 428 040 000	1 419 285	05
4	zapasy materjałów	—	3 200 000	2 064 848 000	2 581	06
	razem	13 010 545	19 961 141	10 899 622 880 000	13 624 528	60
	b) wartości kasowe					
5	efekty i obce waluty	194 800	151 308 494	18 633 210 652	10 351	78
6	hipoteki	1 476 954	—	—	—	—
7	pożyczki	10 077 362	—	—	—	—
	razem	11 749 116	151 308 494	—	—	—
	kapitał zakładowy	24 759 661	171 269 635	10 918 256 090 652	13 634 880	38
	II Kapitał obrotowy					
8	zasoby w bankach	—	—10 026 267	20 895 465 704	11 608	60
9	fundusz obrotowy	43 063 093	38 737 044	50 823 264 964	28 235	14
10	zaległości składkowe	33 178	—	—	—	—
	kapitał obrotowy	43 096 271	28 710 777	71 718 730 668	39 843	74 ++)
	fundusz zapasowy	67 855 932	199 980 412	10 989 974 821 320	13 674 724	12

Fundusz zapasowy Kasy pensyjnej Spółki Brackiej wynosił przy uwzględnieniu kapitału zakładowego i obrotowego w końcu roku 1923 . . . 10 989 974 821 320 Mpol.

czyli 13 674 724,12 zł.

Przegląd majątku kasy chorych i kasy pensyjnej Spółki Brackiej

rok 1924. **A. Kasa chorych.**

Nr. bież.	Oznaczenie objektów majątkowych	majątek na początku roku 1924 zł	gr	majątek na końcu roku 1924 zł	gr	Zatem w końcu roku 1924 więcej zł	gr	mniej zł	gr
	I Kapitał zakładowy.								
	a) wartość nieruchomości, inwentarza i materjałów								
1	grunta	—	—	—	—	—	—	—	—
2	budynki i maszyny	—	—	—	—	—	—	—	—
3	inwentarz ruchomy	849 673	45	980 360	36	130 686	91	—	—
4	zapasy materjałów	174 530	65	439 273	32	264 742	67	—	—
	razem	1 024 204	10	1 419 633	68				
	b) wartości kasowe								
5	efekty	—	—	—	—	—	—	—	—
6	hipoteki	—	—	—	—	—	—	—	—
7	pożyczki	—	—	—	—	—	—	—	—
	razem	—	—	—	—				
	kapitał zakładowy	1 024 204	10	1 419 633	68				
	II Kapitał obrotowy.								
8	zasoby w bankach	— 77 356	13	2 398 610	97	2 475 967	10	—	—
9	fundusz obrotowy	482 326	31	581 015	80	98 689	49	—	—
10	zaległości składkowe	—	—	4 466 952	39	4 466 952	39	—	—
	kapitał obrotowy	404 970	18	7 446 579	16				
	fundusz zapasowy	1 429 174	28	8 866 212	84	7 437 038	56	—	—

Fundusz zapasowy kasy chorych Spółki Brackiej wynosił przy uwzględnieniu kapitału zakładowego i obrotowego

w początku roku	1 429 174,28 zł
„ końcu roku	8 866 212,84 „
przyrost w roku 1924	7 437 038,56 zł.

B. kasa pensyjna. **rok 1924.**

Nr. bież.	Oznaczenie objektów majątkowych	majątek na początku roku 1924 zł	gr	majątek na końcu roku 1924 zł	gr	Zatem w końcu roku 1924 więcej zł	gr	mniej zł	gr
	I Kapitał zakładowy.								
	a) wartość nieruchomości, inwentarza i materjałów								
1	grunta	1 045 137	52	1 055 148	64	10 011	12	—	—
2	budynki i maszyny . . .	11 157 524	97	10 948 216	57	—	—	209 308	40
3	inwentarz ruchomy . . .	1 419 285	05	1 367 181	44	—	—	52 103	61
4	zapasy materjałów . . .	2 581	06	20 353	91	17 772	85	—	—
	razem	13 624 528	60	13 390 900	56				
	b) wartości kasowe								
5	efekty i obce waluty . . .	10 351	78	100 200	—	89 848	22	—	—
6	hipoteki	—	—	—	—	—	—	—	—
7	pożyczki	—	—	2 549 156	10	2 549 156	10	—	—
	razem	—	—	2 649 356	10				
	kapitał zakładowy	13 634 880	38	16 040 256	66				
	II Kapitał obrotowy.								
8	zasoby w bankach . . .	11 608	60	1 025 158	—	1 013 549	40	—	—
9	fundusz obrotowy . . .	28 235	14	268 331	26	240 096	12	—	—
10	zaległości składkowe . .	—	—	4 711 086	94	4 711 086	94	—	—
	kapitał obrotowy	39 843	74	6 004 576	20				
	fundusz zapasowy	13 674 724	12	22 044 832	86	8 631 520	75	261 412	01
						8 370 108	74		

Fundusz zapasowy kasy pensyjnej Spółki Brackiej wynosił przy uwzględnieniu kapitału zakładowego i obrotowego

w początku roku	13 674 724,12 zł
„ końcu roku	22 044 832,86 „
przyrost w roku 1924	8 370 108,74 zł.

Przegląd majątku kasy chorych i kasy pensyjnej Spółki Brackiej

rok 1925. **A. Kasa chorych.**

Nr. bież.	Oznaczenie objektów majątkowych	majątek na początku roku 1925 zł	gr	majątek na końcu roku 1925 zł	gr	Zatem w końcu roku 1925 więcej zł	gr	mniej zł	gr
	I Kapitał zakładowy.								
	a) wartość nieruchomości, inwentarza i materjałów +)								
1	grunta	—	—	—	—	—	—	—	—
2	budynki i maszyny	—	—	—	—	—	—	—	—
3	inwentarz ruchomy	980 360	36	1 398 984	21 ++)	418 623	85	—	—
4	zapasy materjałów	439 273	32	399 158	91	—	—	40 114	41
	razem	1 419 633	68	1 798 143	12		—		
	b) wartości kasowe								
5	efekty	—	—	—	—	—	—	—	—
6	hipoteki	—	—	—	—	—	—	—	—
7	pożyczki	—	—	1 624 097	09	1 624 097	09	—	—
	razem	—	—	1 624 097	09				
	kapitał zakładowy	1 419 633	68	3 422 240	21				
	II Kapitał obrotowy.								
8	zasoby w bankach	2 398 610	97	1 458 450	38	—	—	940 160	59
9	fundusz obrotowy	581 015	80	569 773	60	—	—	11 242	20
10	zaległości składkowe	4 466 952	39	2 628 402	13	—	—	1 838 550	26
	kapitał obrotowy	7 446 579	16	4 656 626	11	—	—		
	fundusz zapasowy	8 866 212	84	8 078 866	32	2 042 720	94	2 830 067	46
								787 346	52

Fundusz zapasowy kasy chorych Spółki Brackiej wynosił przy uwzględnieniu kapitału zakładowego i obrotowego

w początku roku	8 866 212,84 zł
„ końcu roku	8 078 866,32 „
ubytek w roku 1925	787 346,52 zł.

+) Inwentarz należy po większej części do niepodzielonej masy dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein.

++) Kwota stanowi wartość w złotych w złocie a po przeliczeniu na złote obiegowe według kursu z dnia 31. grudnia 1925 r. = 1 zł zł : 1,66 zł obiegowych wartość majątku ruchomego wynosił 2 322 313,79 zł.

Przy uwzględnieniu tej kwoty majątek kasy chorych wynosił w końcu roku 1925 . . . 9 002 195,90 zł.

B. kasa pensyjna. **rok 1925.**

Nr. bież.	Oznaczenie objektów majątkowych	majątek na początku roku 1925 zł	gr	majątek na końcu roku 1925 zł	gr	Zatem w końcu roku 1925 więcej zł	gr	mniej zł	gr
	I Kapitał zakładowy.								
	a) wartość nieruchomości, inwentarza i materjałów*)								
1	grunta+)	1 055 148	64	1 056 986	94 ++)	1838	30	—	—
2	budynki i maszyny +)	10 948 216	57	10 759 243	31 ++)	—	—	188 973	26
3	inwentarz ruchomy+)	1 367 181	44	1 298 567	69 ++)			68 613	75
4	zapasy materjałów	20 353	91	54 139	69	33 785	78	—	
	razem	13 390 900	56	13 168 937	63 ++)				
	b) wartości kasowe								
5	efekty	100 200	—	100 200	—	—	—	—	—
6	hipoteki	—	—	72 000	—	72 000	—	—	—
7	pożyczki	2 549 156	10	1 509 052	48	—	—	1 040 103	62
8	udziały	—	—	12 500	—	12 500	—	—	—
	razem	2 649 356	10	1 693 752	48				
	kapitał zakładowy	16 040 256	66	14 862 690	11				
	II Kapitał obrotowy.								
9	zasoby w bankach	1 025 158	—	1 217 137	16	191 979	16	—	—
10	fundusz obrotowy	268 331	26	377 316	37	108 985	11	—	—
11	zaległości składkowe	4 711 086	94	5 362 842	17	651 755	23	—	—
	kapitał obrotowy	6 004 576	20	6 957 295	70				
	fundusz zapasowy	22 044 832	86	21 819 985	81	1 072 843	58	1 297 690	63
								224 847	05

Fundusz zapasowy kasy pensyjnej Spółki Brackiej przy uwzględnieniu kapitału zakładowego i obrotowego wynosił

w początku roku	22 044 832,86 zł
„ końcu roku	21 819 985,81 „
ubytek w roku 1925	224 847,05 zł.

+) Ruchomości i nieruchomości należą po większej części do niepodzielonej masy dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein.

++) Kwoty stanowią wartość w złotych w złocie, razem 13 114 797,94, po przeliczeniu na złote obiegowe według kursu z dnia 31. grudnia 1925 = 1 zł zł : 1,66 zł obiegowych, wartość majątku ruchomego i nieruchomego wynosił 21 770 564,58 zł.

Przy uwzględnieniu tej kwoty majątek kasy pensyjnej wynosił w końcu roku 1925 . . 30 475 752,45 zł.

Tabela I.

Zestawienie majątku dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein, jeszcze niepodzielonego.

Uwagi: 1. Niniejsze zestawienie zawiera wartości
   a) co do kwot pod cyframi 1—3 wedle obliczenia na podstawie ustaw o waloryzacji takich zobowiązań, miarodajnych w każdem z obydwóch państw,
   b) gotówki pozostałej w dniu podziału (cyfra 4), obliczone na podstawie niemieckiej ustawy o waloryzacji z dnia 16. lipca 1925 r. 1000 Mk papierowych = 3,33 Mk złotych.
   c) ruchomości i nieruchomości, stwierdzone według ksiąg majątkowych. Kwoty z lat 1918—1922 przeliczono według przeciętnego kursu marki papierowej w stosunku do marki złotej.
2. Wartości „ustalone" są uzgodnione między Spółkę Bracką a Oberschlesische Knappschaft w Gliwicach.
3. Kwoty wątpliwe są sporne, bądź z powodu nieustalenia wysokości waloryzacji, bądź z powodu sporu co do ich wysokości z powodu częściowej spłaty kwot podczas inflacji lub z powodu toczących się procesów.

Oznaczenie wzgl. rodzaj przedmiotów majątkowych	Wartość	Z tego w Polsce wartość ustalona	Z tego w Polsce wartość wątpliwa	Z tego w Niemczech wartość ustalona	Z tego w Niemczech wartość wątpliwa	w Czechosłowacji wartość ustalona	w Czechosłowacji wartość wątpliwa
	w markach złotych					w markach złotych	
1) Efekty . . .	4 058 312,71 *)	—	11 062,71	3 835 562,50	211 687,50	—	—
2) Pożyczki . . .	1 725 701,46	65 576,79	33 851,48	1 594 101,52	32 171,67	—	—
3) Hipoteki . . .	580 155,29	87 305,10	51 808,32	441 041,87	—	—	—
razem	6 364 169,46	152 881,89	96 722,51	5 870 705,89	243 859,17	—	—
4) Gotówka pozostała w dniu podziału . .	189 910,43	142 441,54	—	47 468,89	—	—	—
5) Inwentarz (według ksiąg inwentarzowych) . . .	2 775 604,87	2 169 711,61	—	559 282,83	—	46 610 43	—
6) Grunt (według ksiąg majątkowych) . . .	1 137 364,—	844 562,—	—	285 039,—	—	7 763,—	—
7) Budynki i urządzenia maszynowe (według ksiąg majątkowych) . . .	11 358 159,—	9 347 794,—	—	1 779 962—	—	230 403,—	—
4—7, razem	15 461 038,30	12 504 509,15	—	2 671 752,72	—	284 776,43	—
Majątek wynosi w markach złotych	21 825 207,76	12 657 391,04	96 722,51	8 542 458,61	243 859,17	284 776,43	—
w przeliczeniu na złote złote	26 845 005,54	15 568 590,98	118 968,68	10 507 224,09	299 946,78	350 275 01	—

*) Walory znajdują się w Banque Nationale Suisse w Bernie z wyjątkiem 5% Deutsche Reichsanleihe w nominalnej wartości 81 600,— M. = 10 187,50 M. złotych

Tabela II. **Uprawnieni i nieuprawnieni†) członkowie aktywni kasy pensyjnej Spółki Brackiej.** Rok 1923.

| Wyszczególnienie zmian | Ilość członków | Ilość wedle wieku: 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51 | 52 | 53 | 54 | 55 | 56 | 57 | 58 | 59 | 60 | 61 | 62 | 63 | 64 | 65 | 66 | 67 | 68 | 69 | 70 | 71 | 72 | 73 | 74 | 75 | 76 | 77 | 78 | 79 | 80 | 81 | 82 | 83 | razem lat | przeciętny wiek lat |
|---|---|---

Tabela III. Uprawnione i nieuprawnione członkinie aktywne kasy pensyjnej Spółki Brackiej. Rok 1923.

| Wyszczególnienie zmian | ilość członkiń | wiek członkiń | | |

Tabela IV.

Inwalidzi i inwalidki.

Rok 1923.

| Wyszczególnienie zmian | ilość inwalidów | ilość według wieku | | |

Tabela IV.

Inwalidzi i inwalidki.

Rok 1923.

| Wyszczególnienie zmian | ilość inwalidów | ilość według wieku | | |

Tabela V. Inwalidzi i inwalidki w jednej trzeciej wzgl. półinwalidzi i półinwalidki. Rok 1923.

| Wyszczególnienie zmian | ilość inwalidów w jednej trzeciej wzgl. półinwalidów | ilość wedle wieku: 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51 | 52 | 53 | 54 | 55 | 56 | 57 | 58 | 59 | 60 | 61 | 62 | 63 | 64 | 65 | 66 | 67 | 68 | 69 | 70 | 71 | 72 | 73 | 74 | 75 | 76 | 77 | 78 | 79 | 80 | 81 | 82 | 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 | razem lat | przeciętny wiek lat | pensję półinwal. pobierano aż do przestania przeciętnie lat |
|---|---|---

| Wyszczególnienie zmian | ilość wdów | Ilość według wieku i roku urodzenia | | |

Tabela VIII. Półsieroty. Rok 1923.

Wyszczególnienie zmian	ilość półsierot	ilość półsierot według wieku — rok urodzenia: 1923 (0)	1922 (1)	1921 (2)	1920 (3)	1919 (4)	1918 (5)	1917 (6)	1916 (7)	1915 (8)	1914 (9)	1913 (10)	1912 (11)	1911 (12)	1910 (13)	1909 (14)	1908 (15)	1907 (16)	1906 (17)	1905 (18)	1904 (19)	1903 (20)	razem lat	przeciętny wiek lat	grosz sierocy pobierało aż do przestania przeciętnie lat
Stan w dniu 1. I. 1923 r.																									
1. półsierot wypadkowych	2 974	.	11	40	47	71	60	116	125	178	251	294	331	340	355	359	395	1	.	.	.	.	32 313	10,9	
przybyło (+) ubyło (−)	+21 −2								+3		+2	+3	+1	+2	+3	+4	−2	+3					+247 −30	11,8 15,0	
2. półsierot zwyczajnych	7 106	.	22	92	197	189	238	258	313	430	570	585	724	751	872	903	946	15	.	.	1	.	76 305	10,7	
przybyło (+) ubyło (−)	+5 −14						−1	−1	−3		−2	−2		−2	−1	−2	+4	+1					+ 76 − 135	15,2 9,6	
3. półsierot wojennych	5 900	.	.	1	1	11	26	65	174	535	886	951	838	756	633	570	450	3	.	.	.	.	64 848	11,0	
ubyło (−)	−9									−2	−1	−2		−1	−2		−1						− 98	10,9	
razem	15 981	.	33	133	245	271	323	438	612	1141	1706	1829	1894	1846	1860	1834	1792	23	.	.	1	.	173 526	10,9	
Przybyło.																									
1. półsierot wypadkowych	271	15	25	18	13	13	16	11	13	18	22	18	20	19	17	18	12	2	.	1	.	.	2 062	7,6	
2. „ zwyczajnych	1 146	49	74	76	72	51	61	40	62	76	73	107	74	75	102	101	52	1	.	.	.	.	9 210	8,0	
3. „ wojennych	37	.	.	.	.	.	.	.	2	3	5	4	5	3	5	5	1	1	1	.	1	1	436	11,8	
razem	1 454	64	99	94	85	64	77	51	77	97	100	129	99	97	124	124	65	4	1	1	1	1	11 708	8,1	
Stan i przybytek																									
1. półsierot wypadkowych	3 264	15	36	58	60	84	76	127	141	196	275	315	352	361	375	381	405	6	.	1	.	.	34 592	10,6	
2. „ zwyczajnych	8 243	49	96	168	269	240	298	297	372	506	641	690	798	824	973	1002	1002	17	.	.	1	.	85 456	10,4	
3. „ wojennych	5 928	.	.	1	1	11	26	65	176	536	890	953	843	758	636	575	450	4	1	.	1	1	65 186	11,0	
razem	17 435	64	132	227	330	335	400	489	689	1238	1806	1958	1993	1943	1984	1958	1857	27	1	1	2	1	185 234	10,6	
Ubyło.																									
1. półsierot wypadkowych																									
a) przez śmierć	20	.	5	3	1	.	3	.	1	1	1	2	1	1	.	.	1	.	.	.	.	.	111	5,6	2,7
b) „ zupełne osierocenie	35	.	1	1	.	1	.	2	3	1	4	5	4	3	3	6	1	.	.	.	.	.	352	10,1	4,1
c) „ osięgnienie wieku krańcowego	408	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	400	6	.	1	.	.	6 128	15,0	7,8
d) z innych powodów	11	.	.	.	.	1	.	1	.	2	1	2	.	.	.	1	3	.	.	.	.	.	114	10,4	6,0
razem	474	.	6	4	1	2	3	3	4	4	6	9	5	4	3	8	405	6	.	1	.	.	6 705	14,1	7,3
2. półsierot zwyczajnych																									
a) przez śmierć	51	5	9	11	9	1	1	1	1	5	2	1	1	1	1	.	2	.	.	.	.	.	214	4,2	1,6
b) „ zupełne osierocenie	53	.	.	.	1	2	2	2	4	2	3	4	2	7	10	9	5	.	.	.	.	.	581	11,0	4,8
c) „ osięgnienie wieku krańcowego	1 008	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	987	17	.	.	1	.	15 138	15,0	6,5
d) z innych powodów	31	.	.	.	.	.	2	.	.	5	2	3	6	1	2	2	8	.	.	.	.	.	350	11,3	4,3
razem	1 143	5	9	11	10	3	5	3	5	12	7	8	9	9	13	14	1002	17	.	.	1	.	16 283	14,2	6,2
3. półsierot wojennych																									
a) przez śmierć	14	.	.	.	.	.	.	.	1	1	3	1	.	4	2	1	1	.	.	.	.	.	155	11,1	7,4
b) „ zupełne osierocenie	21	.	.	.	.	.	.	.	.	2	1	2	4	3	2	5	2	.	.	.	.	.	251	12,0	6,5
c) „ osięgnienie wieku krańcowego	447	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	438	4	1	.	1	1	6 718	15,0	7,1
d) z innych powodów	33	.	.	.	.	.	.	.	1	3	1	5	4	5	3	2	9	.	.	.	.	.	396	12,0	6,8
razem	515	.	.	.	.	.	.	.	2	6	5	8	8	12	7	10	450	4	1	.	1	1	7 520	14,6	7,0
Ubyło razem	2 132	5	15	15	11	5	8	6	11	22	18	25	22	25	23	32	1857	27	1	1	2	1	30 508	14,3	6,6
Stan w dniu 31. XII. 1923 r.																									
1. półsierot wypadkowych	2 790	15	30	54	59	82	73	124	137	192	269	306	347	357	372	373	.	.	.	.	.	.	27 887	10,0	
2. „ zwyczajnych	7 100	44	87	157	259	237	293	294	367	494	634	682	789	815	960	988	.	.	.	.	.	.	69 173	9,7	
3. „ wojennych	5 413	.	.	1	1	11	26	65	174	530	885	945	835	746	629	565	.	.	.	.	.	.	57 666	10,7	
razem	15 303	59	117	212	319	330	392	483	678	1216	1788	1933	1971	1918	1961	1926	.	.	.	.	.	.	154 726	10,1	

	półsierot wypadkowych	półsierot zwyczajnych	półsierot wojennych	razem
Liczba przeciętna wynosiła:	3128	7670	5909	16 707
Na 1000 sierot przypadało zmarłych:	6,4	6,6	2,4	5,1
Na 1000 sierot osięgnęło 15 rok życia:	130,4	131,4	75,6	111,5
Na 1000 sierot zupełnie osierociało;	11,2	6,9	3,6	6,5

Tabela IX. **Sieroty zupełne.** Rok 1923.

Wyszczególnienie zmian	ilość sierot zupełnych	ilość sierot zupełnych według wieku — rok urodzenia: 1923 (0)	1922 (1)	1921 (2)	1920 (3)	1919 (4)	1918 (5)	1917 (6)	1916 (7)	1915 (8)	1914 (9)	1913 (10)	1912 (11)	1911 (12)	1910 (13)	1909 (14)	1908 (15)	1907 (16)	1906 (17)	razem lat	przeciętny wiek lat	grosz sierocy pobierano aż do przestania przeciętnie lat
Stan w dniu 1. I. 1923r.																						
1. sierot zupełnych wypadkowych	203	.	.	.	1	.	4	2	6	11	10	13	12	33	24	48	38	1	.	2 483	12,2	.
przybyło (+) ubyło (−)	+4 −6											−1	+2		−2	−1	−2	+2		+54 −80	13,5 13,3	
2. „ „ zwyczajnych	703	.	1	.	6	3	16	15	17	32	47	68	71	86	98	133	110	.	.	8 278	11,8	.
ubyło (−)	−5							−1			−1			−1			−2			−57	11,5	
3. „ „ wojennych	340	.	.	.	.	.	2	2	8	31	41	46	49	44	40	32	45	.	.	3 865	11,4	.
ubyło (−)	−2										−1		−1							−20	10 0	
razem	1 237	.	1	.	7	3	22	18	31	74	96	126	133	162	160	212	189	3	.	14 523	11,7	.
Przybyło.																						
1 sierot zupełnych wypadkowych.																						
a) przez śmierć matki	39	.	1	1	.	1	.	2	3	1	5	5	4	4	4	6	2	.	.	401	10,3	.
b) „ „ ojca	15	.	.	.	.	.	.	.	.	3	.	4	2	2	2	.	2	.	.	166	11,1	.
razem	54	.	1	1	.	1	.	2	3	4	5	9	6	6	6	6	4	.	.	567	10,5	.
2. sierot zupełnych zwyczajnych																						
a) przez śmierć matki	64	.	1	.	1	2	3	3	4	4	4	4	2	8	10	11	7	.	.	688	10,8	.
b) „ „ ojca	138	.	.	1	2	.	2	3	4	9	14	12	15	21	13	28	11	3	.	1 573	11,4	.
razem	202	.	1	1	3	2	5	6	8	13	18	16	17	29	23	39	18	3	.	2 261	11,2	.
3. sierot zupełnych wojennych																						
a) przez śmierć matki	19	.	.	.	.	.	.	.	.	2	1	2	4	3	1	4	2	.	.	224	11,8	.
b) „ „ ojca	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	17	17,0	.
razem	20	.	.	.	.	.	.	.	.	2	1	2	4	3	1	4	2	.	1	241	12,5	.
razem	276	.	2	2	3	3	5	8	11	19	24	27	27	38	30	49	24	3	1	3 069	11,1	.
Stan i przybytek.																						
1. sierot zupełnych wypadkowych	255	.	1	1	1	1	4	4	9	15	15	21	20	39	28	53	40	3	.	3 024	11,9	.
2. „ „ zwyczajnych	900	.	2	1	9	5	21	20	25	45	64	84	88	114	121	172	126	3	.	10 482	11,6	.
3. „ „ wojennych	358	.	.	.	.	.	2	2	8	33	41	48	52	47	41	36	47	.	1	4 086	11,4	.
razem	1 513	.	3	2	10	6	27	26	42	93	120	153	160	200	190	261	213	6	1	17 592	11,6	.
Ubyło.																						
1. sierot zupełnych wypadkowych																						
a) przez śmierć	1	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8	8,0	2,0
b) „ osięgnienie wieku krańcowego	43	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	40	3	.	648	15,1	4,2
c) z innych powodów	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
razem	44	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	40	3	.	656	14,9	4,2
2. sierot zupełnych zwyczajnych																						
a) przez śmierć	8	.	.	.	1	.	.	1	.	.	1	1	1	1	1	1	.	.	.	78	9,8	2,7
b) „ osięgnienie wieku krańcowego	126	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	122	3	.	1 892	15,0	3,6
c) z innych powodów	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	2	.	4	.	.	98	14,0	4,9
razem	141	.	.	.	1	.	.	1	.	.	1	1	1	2	3	2	126	3	.	2 068	14,7	3,6
3. sierot zupełnych wojennych																						
a) przez śmierć	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	9	9,0	1,0
b) „ osięgnienie wieku krańcowego	43	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	42	.	1	647	15,0	4,7
c) z innych powodów	10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	1	.	1	1	5	.	.	133	13,3	5,2
razem	54	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	2	1	.	1	1	47	.	1	789	14,6	4,7
Ubyło razem	239	.	.	.	1	.	.	1	.	1	2	3	2	2	4	3	213	6	1	3 513	14,7	4,0
Stan w dniu 31. XII. 1923r.																						
1. sierot zupełnych wypadkowych	211	.	1	1	1	1	4	4	9	14	15	21	20	39	28	53	.	.	.	2 368	11,2	.
2. „ „ zwyczajnych	759	.	2	1	8	5	21	19	25	45	63	83	87	112	118	170	.	.	.	8 414	11,1	.
3. „ „ wojennych	304	.	.	.	.	.	2	2	8	33	40	46	51	47	40	35	.	.	.	3 297	10,8	.
razem	1 274	.	3	2	9	6	27	25	42	92	118	150	158	198	186	258	.	.	.	14 079	11,1	.

Liczba przeciętna wynosiła: sierot zupełnych wypadkowych: 228 zwyczajnych: 799 wojennych: 348 razem: 1 375
Na 1000 sierot przypadało zmarłych: „ 4,4 „ 10,0 „ 2,9 „ 7,3
„ „ osięgnęło 15 rok życia: „ 188,6 „ 157,7 „ 123,6 „ 154,9

Tabela X. **Sieroty.** Rok 1923.

Wyszczególnienie zmian	ilość sierot	ilość sierot według wieku — rok urodzenia: 1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1907	1906	1905	1904	1903	razem lat	przeciętny wiek lat	grosz sierocy pobierano aż do przestania przeciętnie lat
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
Stan w dniu 1. I. 1923 r.																									
1. półsierot	15 981	.	33	133	245	271	323	438	612	1141	1706	1829	1894	1846	1860	1834	1792	23	.	.	1	.	173 526	$10_{,9}$	.
2. sierot zupełnych	1 237	.	1	.	7	3	22	18	31	74	96	126	133	162	160	212	189	3	.	.	.	.	14 523	$11_{,7}$	.
razem	17 218	.	34	133	252	274	345	456	643	1215	1802	1955	2027	2008	2020	2046	1981	26	.	.	1	.	188 049	$10_{,9}$	.
Przybyło.																									
1. półsierot	1 454	64	99	94	85	64	77	51	77	97	100	129	99	97	124	124	65	4	1	1	1	1	11 708	$8_{,1}$	.
2. sierot zupełnych																									
a. przez śmierć matki	122	.	2	1	1	3	3	5	7	7	10	11	10	15	15	21	11	.	.	.	.	.	1 313	$10_{,8}$	.
b. „ „ ojca	154	.	.	1	2	.	2	3	4	12	14	16	17	23	15	28	13	3	1	.	.	.	1 756	$11_{,4}$	.
//.	276	.	2	2	3	3	5	8	11	19	24	27	27	38	30	49	24	3	1	.	.	.	3 069	$11_{,1}$	.
razem	1 730	64	101	96	88	67	82	59	88	116	124	156	126	135	154	173	89	7	2	1	1	1	14 777	$8_{,5}$	.
Stan i przybytek																									
1. półsierot	17 435	64	132	227	330	335	400	489	689	1238	1806	1958	1993	1943	1984	1958	1857	27	1	1	2	1	185 234	$10_{,6}$	.
2. sierot zupełnych	1 513	.	3	2	10	6	27	26	42	93	120	153	160	200	190	261	213	6	1	.	.	.	17 592	$11_{,6}$	.
razem	18 948	64	135	229	340	341	427	515	731	1331	1926	2111	2153	2143	2174	2219	2070	33	2	1	2	1	202 826	$10_{,7}$	
Ubyło.																									
1. półsierot																									
a. przez śmierć	85	5	14	14	10	1	4	1	3	7	6	4	2	6	3	1	4	.	.	.	.	.	480	$5_{,6}$	$2_{,8}$
b. „ zupełne osierocenie	109	.	1	1	1	3	2	4	7	5	8	11	10	13	15	20	8	.	.	.	.	.	1 184	$10_{,9}$	$4_{,9}$
c. „ osięgnienie wieku krańcowego	1 863	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	1825	27	1	1	2	1	27 984	$15_{,0}$	$6_{,9}$
d. z innych powodów	75	.	.	.	.	1	2	1	1	10	4	10	10	6	5	5	20	.	.	.	.	.	860	$11_{,5}$	$5_{,7}$
//.	2 132	5	15	15	11	5	8	6	11	22	18	25	22	25	23	32	1857	27	1	1	2	1	30 508	$14_{,3}$	$6_{,6}$
2. sierot zupełnych																									
a. przez śmierć	10	.	.	.	1	.	.	1	.	1	2	1	1	1	1	1	.	.	.	.	.	.	95	$9_{,5}$	$2_{,5}$
b. „ osięgnienie wieku krańcowego	212	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	204	6	1	.	.	.	3 187	$15_{,0}$	$3_{,9}$
c. z innych powodów	17	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	1	1	3	1	9	.	.	.	.	.	231	$13_{,6}$	$5_{,1}$
//.	239	.	.	.	1	.	.	1	.	1	2	3	2	2	4	3	213	6	1	.	.	.	3 513	$14_{,7}$	$4_{,0}$
Ubyło razem	2 371	5	15	15	12	5	8	7	11	23	20	28	24	27	27	35	2070	33	2	1	2	1	34 021	$14_{,3}$	$6_{,4}$
Stan w dniu 31. XII. 1923 r.																									
1. półsierot	15 303	59	117	212	319	330	392	483	678	1216	1788	1933	1971	1918	1961	1926	.	.	.	.	.	.	154 726	$10_{,1}$	.
2. sierot zupełnych	1 274	.	3	2	9	6	27	25	42	92	118	150	158	198	186	258	.	.	.	.	.	.	14 079	$11_{,1}$	.
razem	16 577	59	120	214	328	336	419	508	720	1308	1906	2083	2129	2116	2147	2184	.	.	.	.	.	.	168 805	$10_{,2}$	.

Liczba przeciętna wynosiła: półsierot: 16 707 sierot zupełnych: 1 375 razem: 18 082
Na 1000 sierot przypadało zmarłych: „ $5_{,1}$ „ $7_{,3}$ „ $5_{,3}$
„ „ „ osięgnęło 15 roku życia: „ $111_{,5}$ „ $154_{,2}$ „ $114_{,8}$

Tabela X

Tabela II.

Uprawnieni i nieuprawnieni†) członkowie aktywni kasy pensyjnej Spółki Brackiej.

Rok 1924.

| Wyszczególnienie zmian | Ilość członków | Ilość wedle wieku: 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51 | 52 | 53 | 54 | 55 | 56 | 57 | 58 | 59 | 60 | 61 | 62 | 63 | 64 | 65 | 66 | 67 | 68 | 69 | 70 | 71 | 72 | 73 | 74 | 75 | 76 | 77 | 78 | 79 | 80 | 81 | 82 | 83 | razem lat | Wiek przeciętny lata |
|---|---|---

Tabela III. Uprawnione i nieuprawnione członkinie aktywne kasy pensyjnej Spółki Brackiej. Rok 1924.

| Wyszczególnienie zmian | ilość członkiń | wiek członkiń | | |

Tabela IV.

Inwalidzi i inwalidki.

Rok 1924.

| Wyszczególnienie zmian | ilość inwalidów | ilość inwalidów według wieku | | |

Tabela IV.

Inwalidzi i inwalidki.

Rok 1924.

| Wyszczególnienie zmian | ilość inwalidów | ilość inwalidów według wieku | | |

Tabela V. Inwalidzi i inwalidki w jednej trzeci wzgl. półinwalidzi i półinwalidki. Rok 1924.

| Wyszczególnienie zmian | ilość inwalidów w jednej trzeci wzgl. półinwalidów | ilość inwalidów w jednej trzeci wzgl. półinwalidów wedle wieku — rok urodzenia: 1893 | 1892 | 1891 | 1890 | 1889 | 1888 | 1887 | 1886 | 1885 | 1884 | 1883 | 1882 | 1881 | 1880 | 1879 | 1878 | 1877 | 1876 | 1875 | 1874 | 1873 | 1872 | 1871 | 1870 | 1869 | 1868 | 1867 | 1866 | 1865 | 1864 | 1863 | 1862 | 1861 | 1860 | 1859 | 1858 | 1857 | 1856 | 1855 | 1854 | 1853 | 1852 | 1851 | 1850 | 1849 | 1848 | 1847 | 1846 | 1845 | 1844 | 1843 | 1842 | 1841 | 1840 | 1839 | 1838 | 1837 | 1836 | 1835 | 1834 | 1833 | 1832 | 1831 | 1830 | 1829 | 1828 | razem lat | przeciętny wiek lat | pensję półinwal. pobierało przeciętnie aż do przestania lat |
|---|---|---

Tabela VI. Wdowy Rok 1924.

| Wyszczególnienie zmian | ilość wdów | ilość według wieku i roku urodzenia: 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51 | 52 | 53 | 54 | 55 | 56 | 57 | 58 | 59 | 60 | 61 | 62 | 63 | 64 | 65 | 66 | 67 | 68 | 69 | 70 | 71 | 72 | 73 | 74 | 75 | 76 | 77 | 78 | 79 | 80 | 81 | 82 | 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 | razem lat | przeciętny wiek lat | gross wzgl. net do prz. przynależne |
|---|---|---

Tabela VIII. Półsieroty. Rok 1924.

Wyszczególnienie zmian	ilość półsierot	ilość według wieku — rok urodzenia: 1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1907	razem lat	przeciętny wiek lat	grosz sierocy pobierano aż do przestania przeciętnie lat
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
Stan w dniu 1. I. 1924 r.																						
1. półsierot wypadkowych	2 790	.	15	30	54	59	82	73	124	137	192	269	306	347	357	372	373	.	.	30 677	$11_{,0}$	
przybyło (+) ubyło (−)	+18 −5	+ 1			+ 1		+ 2	+ 4	+ 1		− 1	+ 2	+ 2	+ 2		+ 3	− 4			+ 152 − 69	$8_{,4}$ $13_{,8}$	
2. półsierot zwyczajnych	7 100	.	44	87	157	259	237	293	294	367	494	634	682	789	815	960	988	.	.	76 273	$10_{,7}$	
ubyło (−)	− 59		− 1		− 1	− 2	− 1	− 4	− 2	− 2	− 4	− 3	− 3	− 6	− 5	− 6	− 19			− 676	$11_{,5}$	
3. półsierot wojennych	5 413	.	.	.	1	1	11	26	65	174	530	885	945	835	746	629	565	.	.	63 079	$11_{,6}$	
ubyło (−)	− 31							− 1		− 1	− 4	− 3	− 7	− 3	− 6	− 4	− 2			− 357	$11_{,5}$	
razem	15 226	1	58	117	212	317	331	391	482	675	1207	1784	1925	1964	1907	1954	1901	.	.	169 079	$11_{,1}$	.
Przybyło.																						
1. półsierot wypadkowych	323	20	37	31	23	16	25	7	17	11	15	26	17	17	17	27	15	1	1	2 249	$7_{,0}$	
2. „ zwyczajnych	1 030	48	65	64	62	59	61	42	60	42	75	63	74	74	96	86	55	4	.	8 276	$8_{,0}$	
	(33)											(1)		(1)	(1)					(35)	$(11_{,7})$	
3. „ wojennych	11	.	.	.	.	.	1	.	.	1	2	.	2	1	3	.	1	.	.	119	$10_{,8}$	
razem	1 364	68	102	95	85	75	87	49	77	54	92	89	93	92	116	113	71	5	1	10 644	$7_{,8}$	
	(3)											(1)		(1)	(1)					(35)	$(11_{,7})$	
Stan i przybytek.																						
1. półsierot wypadkowych	3 126	21	52	61	78	75	109	84	142	148	206	297	325	366	374	402	384	1	1	33 009	$10_{,6}$	
2. „ zwyczajnych	8 071	48	108	151	218	316	297	331	352	407	565	694	753	857	906	1040	1024	4	.	83 873	$10_{,4}$	
	(3)											(1)		(1)	(1)					(35)	$(11_{,7})$	
3. „ wojennych	5 393	.	.	.	1	1	12	25	65	174	528	882	940	833	743	625	564	.	.	62 841	$11_{,6}$	
razem	16 590	69	160	212	297	392	418	440	559	729	1299	1873	2018	2056	2023	2067	1972	5	1	179 723	$10_{,8}$	
	(3)											(1)		(1)	(1)					(35)	$(11_{,7})$	
Ubyło.																						
1. półsierot wypadkowych																						
a) przez śmierć	13	2	4	1	1	.	1	.	.	1	.	.	1	1	1	.	.	.	.	58	$4_{,5}$	$2_{,3}$
b) „ zupełne osierocenie	24	.	.	2	.	.	1	1	1	2	1	2	3	3	2	6	.	.	.	246	$10_{,3}$	$5_{,0}$
c) „ osięgnienie wieku krańcowego	387	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	384	1	1	5 807	$15_{,0}$	$7_{,6}$
razem	424	2	4	3	1	.	2	1	1	3	1	2	4	4	3	7	384	1	1	6 111	$14_{,4}$	$7_{,3}$
2. półsierot zwyczajnych																						
a) przez śmierć	37	1	3	11	6	1	4	2	1	1	.	1	.	.	.	3	3	.	.	191	$5_{,2}$	$2_{,7}$
b) „ zupełne osierocenie	83	.	.	1	2	1	4	2	4	6	6	7	8	6	13	11	12	.	.	907	$10_{,9}$	$3_{,7}$
c) „ osięgnienie wieku krańcowego	1 018	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	1009	4	.	15 269	$15_{,0}$	$6_{,0}$
razem	1 138	1	3	12	8	2	8	4	5	7	6	8	8	6	13	19	1024	4	.	16 367	$14_{,4}$	$5_{,6}$
3. półsierot wojennych																						
a) przez śmierć	6	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	2	.	1	1	.	.	.	.	62	$10_{,3}$	$7_{,8}$
b) „ zupełne osierocenie	22	.	.	.	.	.	.	1	.	1	2	6	5	2	5	.	.	.	.	236	$10_{,7}$	$7_{,5}$
c) „ osięgnienie wieku krańcowego	565	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	564	.	.	8 474	$15_{,0}$	$8_{,0}$
razem	593	.	.	.	.	.	.	1	.	2	3	8	5	3	6	1	564	.	.	8 772	$14_{,8}$	$8_{,0}$
Ubyło razem	2 155	3	7	15	9	2	10	6	6	12	10	18	17	13	22	27	1972	5	1	31 250	$14_{,5}$	$6_{,6}$
Stan w dniu 31. XII. 1924 r.																						
1. półsierot wypadkowych	2 702	19	48	58	77	75	107	83	141	145	205	295	321	362	371	395	.	.	.	26 898	$9_{,9}$	
2. „ zwyczajnych	6 933	47	105	139	210	314	289	327	347	400	559	686	745	851	893	1021	.	.	.	67 506	$9_{,7}$	
	(3)											(1)		(1)	(1)					(35)	$(11_{,7})$	
3. „ wojennych	4 800	.	.	.	1	1	12	24	65	172	525	874	935	830	737	624	.	.	.	54 069	$11_{,3}$	
razem	14 435	66	153	197	288	390	408	434	553	717	1289	1855	2001	2043	2001	2040	.	.	.	148 473	$10_{,3}$	
	(3)											(1)		(1)	(1)					(35)	$(11_{,7})$	

	półsierot wypadkowych	półsierot zwyczajnych	półsierot wojennych	razem
Liczba przeciętna wynosiła:	2964	7556	5387	15 907
Na 1000 sierot przypadało zmarłych:	$4_{,4}$	$4_{,9}$	$1_{,1}$	$3_{,5}$
„ „ „ osięgnęło 15 rok życia:	$130_{,6}$	$134_{,7}$	$104_{,9}$	$123_{,8}$
„ „ „ zupełnie osierociało;	$8_{,1}$	$11_{,0}$	$4_{,1}$	$8_{,0}$

Stan na początku sprostowano przeważnie z powodu dodatkowego stwierdzenia przynależności do Spółki Brackiej wzgl. „Bezirksknappschaft Gleiwitz“.
Liczby w nawiasach ( ) odnoszą się do półsierot po półinwalidach, objętych ogólnemi liczbami.

Tabela IX. Sieroty zupełne. Rok 1924.

Wyszczególnienie zmian	ilość sierot zupełnych	ilość według wieku — rok urodzenia																		razem lat	przeciętny wiek lat	grosz sierocy pobierano aż do przestania przeciętnie lat
		1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1907			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
Stan w dniu 1. I. 1924 r.																						
1. sierot zupełnych wypadkowych . .	211	.	.	1	1	1	1	4	4	9	14	15	21	20	39	28	53	.	.	2 579	$12_{,2}$	.
ubyło (—)	—1																—1			—15	$15_{,0}$	
2. „ „ zwyczajnych . . .	759	.	.	2	1	8	5	21	19	25	45	63	83	87	112	118	170	.	.	9 173	$12_{,1}$	.
ubyło (—)	—10												—1	—1			—8			—143	$14_{,3}$	
3. „ „ wojennych . . .	304	.	.	.	.	.	.	2	2	8	33	40	46	51	47	40	35	.	.	3 601	$11_{,8}$	.
ubyło (—)	—3												—1				—2			—41	$13_{,7}$	
razem	1 260	.	.	3	2	9	6	27	25	42	92	118	148	157	198	186	247	.	.	15 154	$12_{,0}$	.
Przybyło.																						
1. sierot zupełnych wypadkowych.																						
a) przez śmierć matki	27	.	.	2	.	.	1	1	2	3	2	2	3	3	2	6	.	.	.	270	$10_{,0}$	.
b) „ „ ojca	22	.	.	.	.	1	.	1	.	.	2	1	2	4	3	1	5	1	1	269	$12_{,2}$	.
razem	49	.	.	2	.	1	1	2	2	3	4	3	5	7	5	7	5	1	1	539	$11_{,0}$	.
2. sierot zupełnych zwyczajnych																						
a) przez śmierć matki	92	.	.	2	3	3	4	3	4	6	6	8	10	6	13	12	12	.	.	972	$10_{,6}$	.
b) „ „ ojca	98	.	1	1	2	2	2	3	5	4	6	6	9	14	18	8	13	3	1	1 099	$11_{,2}$	.
razem	190	.	1	3	5	5	6	6	9	10	12	14	19	20	31	20	25	3	1	2 071	$10_{,9}$	.
3. sierot zupełnych wojennych																						
a) przez śmierć matki	22	.	.	.	.	.	.	1	.	1	2	6	5	2	5	.	.	.	.	236	$10_{,7}$	.
b) „ „ ojca	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—	.
razem	22	.	.	.	.	.	.	1	.	1	2	6	5	2	5	.	.	.	.	236	$10_{,7}$	.
Przybyło razem	261	.	1	5	5	6	7	9	11	14	18	23	29	29	41	27	30	4	2	2 846	$10_{,9}$	.
Stan i przybytek.																						
1. sierot zupełnych wypadkowych . . .	259	.	.	3	1	2	2	6	6	12	18	18	26	27	44	35	57	1	1	3 103	$12_{,0}$	.
2. „ „ zwyczajnych . . .	939	.	1	5	6	13	11	27	28	35	57	77	101	106	143	138	187	3	1	11 101	$11_{,8}$	.
3. „ „ wojennych	323	.	.	.	.	.	.	3	2	9	35	46	50	53	52	40	33	.	.	3 796	$11_{,7}$	.
razem	1 521	.	1	8	7	15	13	36	36	56	110	141	177	186	239	213	277	4	2	18 000	$11_{,8}$	.
Ubyło.																						
1. sierot zupełnych wypadkowych																						
a) przez śmierć	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	13	$13_{,0}$	$4_{,0}$
b) „ osięgnienie wieku krańcowego	59	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	57	1	1	888	$15_{,0}$	$4_{,4}$
razem	60	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	57	1	1	901	$15_{,0}$	$4_{,3}$
2. sierot zupełnych zwyczajnych																						
a) przez śmierć	5	.	.	.	1	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	1	1	.	.	47	$9_{,4}$	$0_{,6}$
b) „ osięgnienie wieku krańcowego	191	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	186	3	1	2 869	$15_{,0}$	$3_{,5}$
razem	196	.	.	.	1	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	2	187	3	1	2 916	$14_{,9}$	$3_{,4}$
3. sierot zupełnych wojennych																						
a) przez śmierć	2	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	1	.	.	.	22	$11_{,0}$	$5_{,0}$
b) „ osięgnienie wieku krańcowego	33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	33	.	.	495	$15_{,0}$	$5_{,0}$
razem	35	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	1	33	.	.	517	$14_{,8}$	$5_{,0}$
Ubyło razem	291	.	.	.	1	.	.	1	.	1	1	.	.	.	1	3	277	4	2	4 334	$14_{,9}$	$3_{,8}$
Stan w dniu 31. XII. 1924 r.																						
1. sierot zupełnych wypadkowych . .	199	.	.	3	1	2	2	6	6	12	18	18	26	27	43	35	.	.	.	2 202	$11_{,1}$	.
2. „ „ zwyczajnych . . .	743	.	1	5	5	13	11	26	28	35	56	77	101	106	143	136	.	.	.	8 185	$11_{,0}$	.
3. „ „ wojennych	288	.	.	.	.	.	.	3	2	8	35	46	50	53	52	39	.	.	.	3 279	$11_{,4}$	.
razem	1 230	.	1	8	6	15	13	35	36	55	109	141	177	186	238	210	.	.	.	13 666	$11_{,1}$	.

Liczba przeciętna wynosiła: sierot zupełnych wypadkowych: 234 zwyczajnych: 844 wojennych: 312 razem: 1 390
Na 1000 sierot przypadało zmarłych: „ $4_{/3}$ „ $5_{/9}$ „ $6_{/4}$ „ $5_{/8}$
„ „ osięgnęło 15 rok życia: „ $252_{/1}$ „ $226_{/3}$ „ $105_{/8}$ „ $203_{/6}$

Stan na początku roku sprostowano z powodu dodatkowego stwierdzenia przynależności do Spółki Brackiej wzgl. „Bezirksknappschaft Gleiwitz“.

Tabela X. **Sieroty.** Rok 1924.

Wyszczególnienie zmian	ilość sierot	ilość według wieku — rok urodzenia																		razem lat	przeciętny wiek lat	grosz sierocy pobierano aż do przestania przeciętnie lat
		1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1907			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
Stan w dniu 1. I. 1924r.																						
1. półsierot	15 226	1	58	117	212	317	331	391	482	675	1207	1784	1925	1964	1907	1954	1901	.	.	169 079	11,1	.
2. sierot zupełnych	1 260	.	.	3	2	9	6	27	25	42	92	118	148	157	198	186	247	.	.	15 154	12,0	.
razem	16 486	1	58	120	214	326	337	418	507	717	1299	1902	2073	2121	2105	2140	2148	.	.	184 223	11,2	.
Przybyło.																						
1. półsierot	1 364	68	102	95	85	75	87	49	77	54	92	89	93	92	116	113	71	5	1	10 644	7,8	.
2. sierot zupełnych																						
a. przez śmierć matki	141	.	.	4	3	3	5	5	6	10	10	16	18	11	20	18	12	.	.	1 478	10,5	.
b. „ „ ojca	120	.	1	1	2	3	2	4	5	4	8	7	11	18	21	9	18	4	2	1 368	11,4	.
//.	261	.	1	5	5	6	7	9	11	14	18	23	29	29	41	27	30	4	2	2 846	10,9	.
razem	1 625	68	103	100	90	81	94	58	88	68	110	112	122	121	157	140	101	9	3	13 490	8,3	.
Stan i przybytek																						
1. półsierot	16 590	69	160	212	297	392	418	440	559	729	1299	1873	2018	2056	2023	2067	1972	5	1	179 723	10,8	.
2. sierot zupełnych	1 521	.	1	8	7	15	13	36	36	56	110	141	177	186	239	213	277	4	2	18 000	11,8	.
razem	18 111	69	161	220	304	407	431	476	595	785	1409	2014	2195	2242	2262	2280	2249	9	3	197 723	10,9	
Ubyło.																						
1. półsierot																						
a. przez śmierć	56	3	7	12	7	1	5	2	1	3	1	3	1	2	2	3	3	.	.	311	5,6	3,2
b. „ zupełne osierocenie	129	.	.	3	2	1	5	4	5	9	9	15	16	11	20	17	12	.	.	1 389	10,8	4,6
c. „ osięgnienie wieku krańcowego	1 970	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	1957	5	1	29 550	15,0	6,9
//.	2 155	3	7	15	9	2	10	6	6	12	10	18	17	13	22	27	1972	5	1	31 250	14,5	6,6
2. sierot zupełnych																						
a. przez śmierć	8	.	.	.	1	.	.	1	.	1	1	.	.	.	1	2	1	.	.	82	10,0	2,1
b. „ osięgnienie wieku krańcowego	283	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	276	4	2	4 252	15,0	3,9
//.	291	.	.	.	1	.	.	1	.	1	1	.	.	.	1	3	277	4	2	4 334	14,9	3,8
Ubyło razem	2 446	3	7	15	10	2	10	7	6	13	11	18	17	13	23	30	2249	9	3	35 584	14,5	6,3
Stan w dniu 31. XII. 1924r.																						
1. półsierot	14 435	66	153	197	288	390	408	434	553	717	1289	1855	2001	2043	2001	2040	.	.	.	148 473	10,3	.
2. sierot zupełnych	1 230	.	1	8	6	15	13	35	36	55	109	141	177	186	238	210	.	.	.	13 666	11,1	.
razem	15 665	66	154	205	294	405	421	469	589	772	1398	1996	2178	2229	2239	2250	.	.	.	162 139	10,3	.

Liczba przeciętna wynosiła: półsierot: 15 907 sierot zupełnych: 1 390 razem: 17 297
Na 1000 sierot przypadało zmarłych: „ 3,5 „ 5,8 „ 3,7
„ „ „ osięgnęło 15 roku życia: „ 123,8 „ 203,6 „ 130,2

Tabela II. Uprawnieni i nieuprawnieni*) członkowie aktywni kasy pensyjnej Spółki Brackiej. Rok 1925.

| Wyszczególnienie zmian | Ilość członków | Ilość członków wedle wieku | | |

Tabela III. Uprawnione i nieuprawnione członkinie aktywne kasy pensyjnej Spółki Brackiej. Rok 1925.

| Wyszczególnienie zmian | ilość członkin | wiek członkin | | |

Tabela IV.

Inwalidzi i inwalidki.

Rok 1925.

| Wyszczególnienie zmian | ilość inwalidów | ilość według wieku — rok urodzenia: 1909 | 1908 | 1907 | 1906 | 1905 | 1904 | 1903 | 1902 | 1901 | 1900 | 1899 | 1898 | 1897 | 1896 | 1895 | 1894 | 1893 | 1892 | 1891 | 1890 | 1889 | 1888 | 1887 | 1886 | 1885 | 1884 | 1883 | 1882 | 1881 | 1880 | 1879 | 1878 | 1877 | 1876 | 1875 | 1874 | 1873 | 1872 | 1871 | 1870 | 1869 | 1868 | 1867 | 1866 | 1865 | 1864 | 1863 | 1862 | 1861 | 1860 | 1859 | 1858 | 1857 | 1856 | 1855 | 1854 | 1853 | 1852 | 1851 | 1850 | 1849 | 1848 | 1847 | 1846 | 1845 | 1844 | 1843 | 1842 | 1841 | 1840 | 1839 | 1838 | 1837 | 1836 | 1835 | 1834 | razem | wiek przeciętny | pomiędzy inwalidztwa a pobraniem renty przeniesienia |
|---|---|---

Tabela IV.

Inwalidzi i inwalidki.

Rok 1925.

Wyszczególnienie zmian	ilość inwalidów	ilość według wieku	razem	wiek przeciętny	pensje inwalidzkie pobierane aż do przestania przeciętnie
		16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91			
		rok urodzenia: 1900 1908 1907 1906 1905 1904 1903 1902 1901 1900 1899 1898 1897 1896 1895 1894 1893 1892 1891 1890 1889 1888 1887 1886 1885 1884 1883 1882 1881 1880 1879 1878 1877 1876 1875 1874 1873 1872 1871 1870 1869 1868 1867 1866 1865 1864 1863 1862 1861 1860 1859 1858 1857 1856 1855 1854 1853 1852 1851 1850 1849 1848 1847 1846 1845 1844 1843 1842 1841 1840 1839 1838 1837 1836 1835 1834		lat	lat
z przeniesienia	668	. . 1 . . 2 6 4 3 9 3 4 3 4 9 4 4 4 2 1 6 4 2 4 11 7 9 7 7 4 13 3 7 10 10 10 16 11 5 13 21 17 12 20 22 24 26 17 23 14 18 24 27 16 18 21 17 13 14 8 15 10 7 8 4 4 2 3 4 2 5 5 2 2 1 .	39 315		
3. inwalidów wojennych:	(11)	(1) (1) (1)

Tabela V. Inwalidzi i inwalidki w jednej trzeciej wzgl. półinwalidzi i półinwalidki. Rok 1925.

Wyszczególnienie zmian	ilość inwalidów w jednej trzeciej wzgl. półinwalidów	ilość wedle wieku: 45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	razem lat	przeciętny wiek lat	pensję półinwal. pobierano aż do przesłania przeciętnie lat
		rok urodzenia: 1880	1879	1878	1877	1876	1875	1874	1873	1872	1871	1870	1869	1868	1867	1866	1865	1864	1863	1862	1861	1860	1859	1858	1857	1856	1855	1854	1853	1852	1851	1850	1849	1848	1847	1846	1845	1844	1843	1842	1841	1840	1839	1838	1837	1836	1835	1834	1833	1832			
Stan w dniu 1. I. 1925 r.	660	1	2	.	.	.	1	.	3	4	5	5	8	4	11	12	9	23	15	18	30	32	30	31	37	18	29	34	27	44	38	39	29	11	21	29	16	11	9	7	4	2	4	.	2	1	3	.	1	.	46 228	70,0	
	(228)	(1)					(1)		(2)	(3)	(4)	(5)	(6)		(6)	(8)	(6)	(12)	(9)	(12)	(18)	(17)	(12)	(12)	(13)	(6)	(10)	(6)	(10)	(10)	(8)	(9)	(5)	(1)	(1)	(4)	(2)	(3)	(2)	(2)	(1)			(1)							(15 161)	(66,5)	
przybyło (+) ubyło (−)	+ 4															+1									+1				+1													+1								+ 284	71,0	
	− 17																								− 1				− 1	1		−2	−2	−2	−2	−1		−1	−1	−2									− 1 303	76,6	
	(+ 1)																								(+1)																										(+ 68)	(68,0)	
	(− 3)																												(−1)										(−1)	(−1)										(− 237)	(79,0)	
razem	647	1	2	.	.	.	1	.	3	4	5	5	8	4	11	13	9	23	15	18	30	32	30	31	37	18	28	34	27	43	38	37	27	9	19	28	16	10	8	5	4	3	4	.	2	1	3	.	1	.	45 209	69,9	
	(226)	(1)					(1)		(2)	(3)	(4)	(5)	(6)		(6)	(8)	(6)	(12)	(9)	(12)	(18)	(17)	(12)	(12)	(14)	(6)	(10)	(6)	(9)	(10)	(8)	(9)	(5)	(1)	(1)	(4)	(2)	(3)	(1)	(1)	(1)			(1)							(14 992)	(66,3)	
Przybyło.	137	.	.	.	.	.	2	.	1	.	1	.	5	3	5	6	9	13	12	10	7	7	7	6	13	5	8	4	3	2	4	2	1	.	.	.	.	1														8 813	64,3	
	(32)								(1)		(1)		(3)	(2)	(1)	(4)	(4)	(7)	(3)	(1)	(1)	(1)			(1)				(2)																								(1 939)	(60,6)	
Stan i przybytek razem:	784	1	2	.	.	.	3	.	4	4	6	5	13	7	16	19	18	36	27	28	37	39	37	37	50	23	36	38	30	45	42	39	28	9	19	28	16	11	8	5	4	3	4	.	2	1	3	.	1	.	54 022	68,9	
	(258)	(1)					(1)		(3)	(3)	(5)	(5)	(9)	(2)	(7)	(12)	(10)	(19)	(12)	(13)	(19)	(18)	(12)	(12)	(15)	(6)	(10)	(6)	(11)	(10)	(8)	(9)	(5)	(1)	(1)	(4)	(2)	(3)	(1)	(1)	(1)			(1)							(16 931)	(65,6)	
Ubyło.																																																					
przez śmierć: . . .	55													1	.	.	.	2	1	.	4	1	2	1	2	2	3	3	.	4	1	3	3	1	6	5	1	2	1	2	1	1	1	.	.	.	.	.	1	.	4 054	73,7	10,4
	(15)																	(1)	(1)		(2)		(2)	(1)	(1)		(2)	(1)			(1)	(1)				(1)	(1)														(1 037)	(69,1)	(10,9)
Stan w dniu 31. XII. 1925r	729	1	2	.	.	.	3	.	4	4	6	5	13	6	16	19	18	34	26	28	33	38	35	36	48	21	33	35	30	41	41	36	25	8	13	23	15	9	7	3	3	2	3	.	2	1	3	.	.	.	49 968	68,5	
	(243)	(1)					(1)		(3)	(3)	(5)	(5)	(9)	(2)	(7)	(12)	(10)	(18)	(11)	(13)	(17)	(18)	(10)	(11)	(14)	(6)	(8)	(5)	(11)	(10)	(7)	(8)	(5)	(1)	(1)	(3)	(1)	(3)	(1)	(1)	(1)			(1)							(15 894)	(65,4)	

Liczba przeciętna półinwalidów wynosiła: 715 (242)

Na 100 półinwalidów przypadało zmarłych: 7,7 (6,2)

Roszczenie na rentę dla półwdów wzgl. dla sierot podniosło pozostałych:
po zmarłych półinwalidach ogółem: 12,0 (−)
więc przeciętnie na 100 zmarłych w 22,0 (−) wypadkach.

Liczby w nawiasach ( ) odnoszą się do półinwalidek, objętych ogólnemi liczbami.

Stan na początku sprostowano przeważnie z powodu dodatkowego stwierdzenia przynależności do Spółki Brackiej wzgl. do „Gleiwitzer Knappschaft".

Tabela VI.

Wdowy

Rok 1925.

| Wyszczególnienie zmian | ilość wdów | Ilość według wieku i roku urodzenia: 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51 | 52 | 53 | 54 | 55 | 56 | 57 | 58 | 59 | 60 | 61 | 62 | 63 | 64 | 65 | 66 | 67 | 68 | 69 | 70 | 71 | 72 | 73 | 74 | 75 | 76 | 77 | 78 | 79 | 80 | 81 | 82 | 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 | 96 | razem | lat | przeciętny wiek | lat | gross-sumy pobranego ubezpieczenia | lat |
|---|---|---

Tabela VII. **Półwdowy.** Rok 1925.

Wyszczególnienie zmian	Ilość półwdów	Ilość i wiek półwdów — rok urodzenia: 1891	1890	1889	1888	1887	1886	1885	1884	1883	1882	1881	1880	1879	1878	1877	1876	1875	1874	1873	1872	1871	1870	1869	1868	1867	1866	1865	1864	1863	1862	1861	1860	1859	1858	1857	1856	1855	1854	1853	1852	1851	1850	1849	1848	1847	1846	1845	1844	1843	1842	1841	1840	1839	razem lat	przeciętny wiek lat	Grosza półwdowiego pobierano przeciętnie aż do przestania lat
		34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86			
Stan w dniu 1. I. 1925 r. .	61																				2	1	1	2	4	2	2	1	1	.	2	1	4	3	5	4	3	3	2	.	4	4	5	1	1	.	.	1	.	1	.	1	.	.	4 086	67,0	
Przybyło.	62	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	1	.	4	3	4	3	4	1	4	1	3	5	6	2	2	1	1	2	.	4	3	.	1	.	1	.	2	.	4 240	68,4	
razem:	123	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	3	1	1	3	4	2	3	1	5	3	6	4	8	4	9	5	6	8	8	2	6	5	6	3	1	4	3	1	1	1	1	1	2	.	8 326	67,7	
Ubyło.																																																										
a) wskutek śmierci:	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	1												340	68,0	1,0
b) „ ponown. zamążpojścia	3	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.												149	49,7	1,0
razem:	8	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	1												489	61,1	1,0
Stan w dniu 31. XII. 1925 r.	115	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	3	.	1	3	3	1	3	1	5	3	6	3	8	4	9	5	6	8	8	2	5	4	5	3	1	4	3	1	1	1	1	1	2	.	7 837	68,1	

Liczba przeciętna półwdów wynosiła: 92

Na 100 półwdów przypadało:

a) zmarło: 5,4

b) wyszło ponownie zamąż: . . 3,2

W statystyce za rok 1923 i 1924 półwdowy są umieszczone pomiędzy wdowami zwyczajnemi.

Tabela VIII. Półsieroty. Rok 1925.

Wyszczególnienie zmian	ilość półsierot	ilość według wieku — rok urodzenia: 1925	1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	razem lat	przeciętny wiek lat	grosz sierocy pobierano aż do przestania przeciętnie lat
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
Stan w dniu 1. I. 1925 r.																					
1. półsierot wypadkowych	2 702	.	19	48	58	77	75	107	83	141	145	205	295	321	362	371	395	.	29 600	10,9	.
przybyło (+) ubyło (−)	+41 −2		+1	+2	+1	+3	+1	+3	+2	+4	−1	−1	+5	+5	+6	+4	+4		+398 −19	9,7 9,5	
2. „ zwyczajnych	6 933 (3)	.	47	105	139	210	314	289	327	347	400	559	686 (1)	745	851 (1)	893 (1)	1021	.	74 439 (38)	10,7 (12,7)	.
przybyło (+) ubyło (−)	+153 −169 (−3)		−1	−2	−2	−2	−5	−5	−2	−14	−7	−15	−28 (−1)	−23	−16 (−1)	−29 (−1)	−18	+153	+2 448 −1 881 (−38)	16,0 11,1 (12,7)	
3. „ wojennych	4 800	.	.	.	.	1	1	12	24	65	172	525	874	935	830	737	624	.	58 869	12,3	.
przybyło (+) ubyło (−)	+82 −7				+1		+5	+3	−1	+6	+3	+2	−3	−2	+5	+5	−1	+52	+1 108 −79	13,5 11,3	
4. „ po półinwalidach	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	1	.	.	38	12,7	.
razem	14 536	.	66	153	197	289	391	409	433	549	712	1275	1830	1981	2039	1982	2025	205	164 921	11,3	.
Przybyło.																					
1. półsierot wypadkowych	298	19	27	26	29	21	20	22	8	13	11	15	19	22	18	17	11	.	2 001	6,7	.
2. „ zwyczajnych	966	47	53	65	51	60	59	50	36	42	44	49	67	64	74	86	96	23	8 124	8,4	.
3. „ wojennych	14	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	2	1	4	.	5	1	.	172	12,3	.
4. „ po półinwalidach	6	.	.	.	1	1	.	1	1	.	.	.	1	.	1	.	.	.	44	7,3	.
razem	1 284	66	80	91	81	82	79	73	45	56	55	66	88	90	93	108	108	23	10 341	8,0	.
Stan i przybyłek.																					
1. półsierot wypadkowych	3 039	19	47	76	88	101	96	132	93	158	155	219	319	348	386	392	410	.	31 980	10,5	.
2. „ zwyczajnych	7 883	47	99	168	188	268	368	334	361	375	437	593	725	786	909	950	1099	176	83 130	10,5	.
3. „ wojennych	4 889	.	.	.	1	1	6	15	23	72	175	529	872	937	835	747	624	52	60 070	12,3	.
4. „ po półinwalidach	9	.	.	.	1	1	.	1	1	.	.	.	2	.	2	1	.	.	82	9,1	.
razem	15 820	66	146	244	278	371	470	482	478	605	767	1341	1918	2071	2132	2090	2133	228	175 262	11,1	.
Ubyło.																					
1. półsierot wypadkowych																					
a) przez śmierć	9	.	2	.	2	1	.	.	.	.	.	1	.	.	1	2	.	.	63	7,0	3,7
b) „ zupełne osierocenie	11	.	.	.	2	.	.	1	.	.	.	.	1	.	2	3	2	.	121	11,0	5,9
c) „ osięgnięnie wieku krańcowego	409	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	408	.	6 134	15,0	7,6
razem	429	.	2	.	4	1	.	1	.	.	.	1	1	.	3	6	410	.	6 318	14,7	7,5
2. półsierot zwyczajnych																					
a) przez śmierć	40	2	5	4	2	5	1	4	.	1	2	2	3	3	2	3	1	.	266	7,0	3,2
b) „ zupełne osierocenie	82	.	1	2	2	3	4	1	8	.	2	11	8	7	11	13	7	2	867	10,6	4,1
c) „ osiągnienie wieku krańcowego	180	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	174	2 874	16,0	5,8
razem	302	2	6	6	4	8	5	5	8	1	4	13	11	10	13	16	14	176	4 007	13,3	4,9
3. półsierot wojennych																					
a) przez śmierć	12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	2	2	3	1	.	3	.	145	12,1	9,1
b) „ zupełne osierocenie	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	3	1	7	2	3	3	.	247	12,3	8,4
c) „ osięgnienie wieku krańcowego	53	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	52	847	16,0	8,3
razem	85	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	5	3	10	3	3	7	52	1 239	14,6	8,4
4. półsierot po półinwalidach																					
a) przez śmierć	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—	—
b) „ zupełne osierocenie	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—	—
c) „ osięgnienie wieku krańcowego	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—	—
razem	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—	—
Ubyło razem	816	2	8	6	8	9	5	6	8	1	6	19	15	20	19	25	431	228	11 564	14,2	6,7
Stan w dniu 31. XII. 1925 r.																					
1. półsierot wypadkowych	2 610	19	45	76	84	100	96	131	93	158	155	218	318	348	383	386	.	.	25 662	9,8	.
2. „ zwyczajnych	7 581	45	93	162	184	260	363	329	353	374	433	580	714	776	896	934	1085	.	79 123	10,4	.
3. „ wojennych	4 804	.	.	.	1	1	6	15	23	72	173	524	869	927	832	744	617	.	58 831	12,2	.
4. „ po półinwalidach	9	.	.	.	1	1	.	1	1	.	.	.	2	.	2	1	.	.	82	9,1	.
razem	15 004	64	138	238	270	362	465	476	470	604	761	1322	1903	2051	2113	2065	1702	.	163 698	10,9	.

	półsierot wypadkowych	półsierot zwyczajnych	półsierot wojennych	półsirot po półinwalidach	razem
Liczba przeciętna wynosiła:	2890	7400	4882	6	15 178
Na 1000 sierot przypadało zmarłych:	3,1	5,4	2,5	0,0	4,0
„ „ „ osięgnęło 15 wzgl. 16 rok życia:	141,5	24,3	10,9	0,0	42,3
„ „ „ zupełnie osierociało;	3,8	11,0	4,1	0,0	7,4

Stan na początku sprostowano przeważnie z powodu dodatkowego stwierdzenia przynależności do Spółki Brackiej wzgl. „Bezirksknappschaft Gleiwitz“, częściowo wskutek podniesienia wieku krańcowego z 15 na 16 lat.

Tabela IX. **Sieroty zupełne.** Rok 1925.

Wyszczególnienie zmian	ilość sierot zupełnych	ilość według wieku — rok urodzenia																	razem lat	przeciętny wiek lat	grosz sierocy pobierano aż do przestania, przeciętnie lat
		1925	1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
Stan w dniu 1. I. 1925r.																					
1. sierot zupełnych, wypadkowych	199	.	.	.	3	1	2	2	6	6	12	18	18	26	27	43	35	.	2 401	$12_{,1}$	.
przybyło (+) ubyło (−)	+3								+1			+1				+1			+31	$10_{,3}$	
	−5									−1	−1		−1	−1			−1		−55	$11_{,0}$	
2. „ „ zwyczajnych	743	.	.	1	5	5	13	11	26	28	35	56	77	101	106	143	136	.	8 928	$12_{,0}$	.
przybyło (+) ubyło (−)	+31															+1		+30	+494	$15_{,9}$	
	−12								−2		−1	−3	−1	−1	−3		−1		−130	$10_{,8}$	
3. „ „ wojennych	288	.	.	.	.	.	.	.	3	2	8	35	46	50	53	52	39	.	3 567	$12_{,4}$	.
przybyło (+) ubyło (−)	+4																	+4	+64	$16_{,0}$	
	−15											−1	−4	−4		−5	−1		−187	$12_{,5}$	
razem	1 236	.	.	1	8	6	15	13	34	35	53	106	135	171	183	235	207	34	15 113	$12_{,2}$	.
Przybyło.																					
1 sierot zupełnych, wypadkowych.																					
a) przez śmierć matki	12	.	.	1	2	.	.	1	.	.	.	.	1	.	2	3	2	.	123	$10_{,2}$	.
b) „ „ ojca	10	.	.	.	1	1	.	1	.	.	.	.	1	2	1	2	1	.	104	$10_{,4}$	.
razem	22	.	.	1	3	1	.	2	.	.	.	.	2	2	3	5	3	.	227	$10_{,3}$	.
2. sierot zupełnych, zwyczajnych																					
a) przez śmierć matki	86	1	1	5	2	3	4	1	7	.	2	11	8	8	10	13	8	2	880	$10_{,2}$	.
b) „ „ ojca	84	.	1	1	.	.	1	1	3	1	5	7	12	10	8	13	18	3	1 014	$12_{,1}$	.
razem	170	1	2	6	2	3	5	2	10	1	7	18	20	18	18	26	26	5	1 894	$11_{,1}$	.
3. sierot zupełnych, wojennych																					
a) przez śmierć matki	23	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	4	1	7	3	3	3	.	277	$12_{,0}$	.
b) „ „ ojca	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	11	$11_{,0}$	
razem	24	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	4	2	7	3	3	3	.	288	$12_{,0}$	.
Przybyło razem	216	1	2	7	5	4	5	4	11	1	8	22	24	27	24	34	32	5	2 409	$11_{,1}$	.
Stan i przybytek.																					
1. sierot zupełnych, wypadkowych	219	.	.	1	6	2	2	4	7	5	11	19	19	27	30	49	37	.	2 604	$11_{,9}$	.
2. „ „ zwyczajnych	932	1	2	7	7	8	18	13	34	29	41	71	96	118	121	170	161	35	11 186	$12_{,0}$	.
3. „ „ wojennych	301	.	.	.	.	.	.	.	4	2	9	38	44	53	56	50	41	4	3 732	$12_{,4}$	.
razem	1 452	1	2	8	13	10	20	17	45	36	61	128	159	198	207	269	239	39	17 522	$12_{,1}$	.
Ubyło.																					
1. sierot zupełnych, wypadkowych																					
a) przez śmierć	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	14	$14_{,0}$	$11_{,0}$
b) „ osięgnienie wieku krańcowego	37	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	37	.	555	$15_{,0}$	$4_{,0}$
razem	38	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	37	.	569	$15_{,0}$	$4_{,2}$
2. sierot zupełnych, zwyczajnych																					
a) przez śmierć	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	2	1	1	1	.	66	$13_{,2}$	$1_{,0}$
b) „ osięgnienie wieku krańcowego	36	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	35	575	$16_{,0}$	$3_{,4}$
razem	41	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	1	1	2	35	641	$15_{,6}$	$3_{,1}$
3. sierot zupełnych, wojennych																					
a) przez śmierć	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	1	.	.	.	33	$11_{,0}$	$4_{,0}$
b) „ osięgnienie wieku krańcowego	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	4	79	$15_{,8}$	$8_{,5}$
razem	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	1	.	1	4	112	$14_{,0}$	$6_{,7}$
Ubyło razem	87	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	2	2	2	40	39	1 322	$15_{,2}$	$3_{,9}$
Stan w dniu 31. XII. 1925r.																					
1. sierot zupełnych, wypadkowych	181	.	.	1	6	2	2	4	7	5	11	19	19	27	30	48	.	.	2 035	$11_{,2}$	.
2. „ „ zwyczajnych	891	1	2	7	7	8	18	13	34	29	41	71	96	116	120	169	159	.	10 545	$11_{,8}$	.
3. „ „ wojennych	293	.	.	.	.	.	.	.	4	2	9	36	44	53	55	50	40	.	3 620	$12_{,3}$	.
razem	1 365	1	2	8	13	10	20	17	45	36	61	126	159	196	205	267	199	.	16 200	$11_{,9}$	.

Liczba przeciętna wynosiła: sierot zupełnych, wypadkowych: 208 zwyczajnych: 847 wojennych: 289 razem: 1 344
Na 1000 sierot przypadało zmarłych: „ $4_{,8}$ „ $5_{,9}$ „ $10_{,4}$ „ $6_{,7}$
„ „ osięgnęło 15 rok życia: „ $177_{,9}$ „ $42_{,5}$ „ $17_{,3}$ „ $58_{,0}$

Stan na początku roku sprostowano z powodu dodatkowego stwierdzenia przynależności do Spółki Brackiej wzgl. „Bezirksknappschaft Gleiwitz“, częściowo wskutek podniesienia wieku krańcowego z 15 na 16 lat.

Tabela X. **Sieroty.** Rok 1925.

Wyszczególnienie zmian	ilość sierot	ilość według wieku — rok urodzenia: 1925	1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	razem lat	przeciętny wiek lat	grosz sierocy pobierano aż do przestania, przeciętnie lat
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
Stan w dniu 1. I. 1925 r.																					
1. półsierot	14 536	.	66	153	197	289	391	409	433	549	712	1275	1830	1981	2039	1982	2025	205	164 921	$11,_3$	.
2. sierot zupełnych	1 236	.	.	1	8	6	15	13	34	35	53	106	135	171	183	235	207	34	15 113	$12,_2$	.
razem	15 772	.	66	154	205	295	406	422	467	584	765	1381	1965	2152	2222	2217	2232	239	180 034	$11,_4$	.
Przybyło.																					
1. półsierot	1 284	66	80	91	81	82	79	73	45	56	55	66	88	90	93	108	108	23	10 341	$8,_0$	.
2. sierot zupełnych																					
a. przez śmierć matki	121	1	1	6	4	3	4	2	8	.	3	15	10	15	15	19	13	2	1 280	$10,_6$	.
b. „ „ ojca	95	.	1	1	1	1	1	2	3	1	5	7	14	12	9	15	19	3	1 129	$11,_9$	.
//.	216	1	2	7	5	4	5	4	11	1	8	22	24	27	24	34	32	5	2 409	$11,_1$	.
razem	1 500	67	82	98	86	86	84	77	56	57	63	88	112	117	117	142	140	28	12 750	$8,_5$	.
Stan i przybytek.																					
1. półsierot	15 820	66	146	244	278	371	470	482	478	605	767	1341	1918	2071	2132	2090	2133	228	175 262	$11,_1$	.
2. sierot zupełnych	1 452	1	2	8	13	10	20	17	45	36	61	128	159	198	207	269	239	39	17 522	$12,_1$	.
razem	17 272	67	148	252	291	381	490	499	523	641	828	1469	2077	2269	2339	2359	2372	267	192 784	$11,_2$	.
Ubyło.																					
1. półsierot																					
a. przez śmierć	61	2	7	4	4	6	1	4	.	1	3	5	5	6	4	5	4	.	474	$7,_8$	$4,_4$
b. „ zupełne osierocenie	113	.	1	2	4	3	4	2	8	.	3	14	10	14	15	19	12	2	1 235	$10,_9$	$5,_0$
c. „ osięgnienie wieku krańcowego	642	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	415	226	9 855	$15,_3$	$7,_2$
//.	816	2	8	6	8	9	5	6	8	1	6	19	15	20	19	25	431	228	11 564	$14,_2$	$6,_7$
2. sierot zupełnych																					
a. przez śmierć	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	2	2	2	1	.	113	$12,_6$	$3,_1$
b. „ osięgnienie wieku krańcowego	78	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	39	39	1 209	$15,_5$	$4,_0$
//.	87	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	2	2	2	40	39	1 322	$15,_2$	$3,_9$
Ubyło razem	903	2	8	6	8	9	5	6	8	1	6	21	15	22	21	27	471	267	12 886	$14,_3$	$6,_4$
Stan w dniu 31. XII. 1925 r.																					
1. półsierot	15 004	64	138	238	270	362	465	476	470	604	761	1322	1903	2051	2113	2065	1702	.	163 698	$10,_9$	.
2. sierot zupełnych	1 365	1	2	8	13	10	20	17	45	36	61	126	159	196	205	267	199	.	16 200	$11,_9$	.
razem	16 369	65	140	246	283	372	485	493	515	640	822	1448	2062	2247	2318	2332	1901	.	179 898	$11,_0$	.

Liczba przeciętna wynosiła: półsierot: 15 178 sierot zupełnych: 1 344 razem: 16 522
Na 1000 sierot przypadało zmarłych: „ $4,_0$ „ $6,_7$ „ $4,_2$
„ „ „ osięgnęło 15 wzgl. 16 rok życia: „ $42,_3$ „ $58,_0$ „ $43,_6$

Biblioteka Śląska

Biblioteka Śląska w Katowicach
ID: 0030001580501
III 217803/1923/1924/1925
B257632